1000 KILOMETRŮ
PO POLSKÝCH ŘEKÁCH
S PAPUČAMA

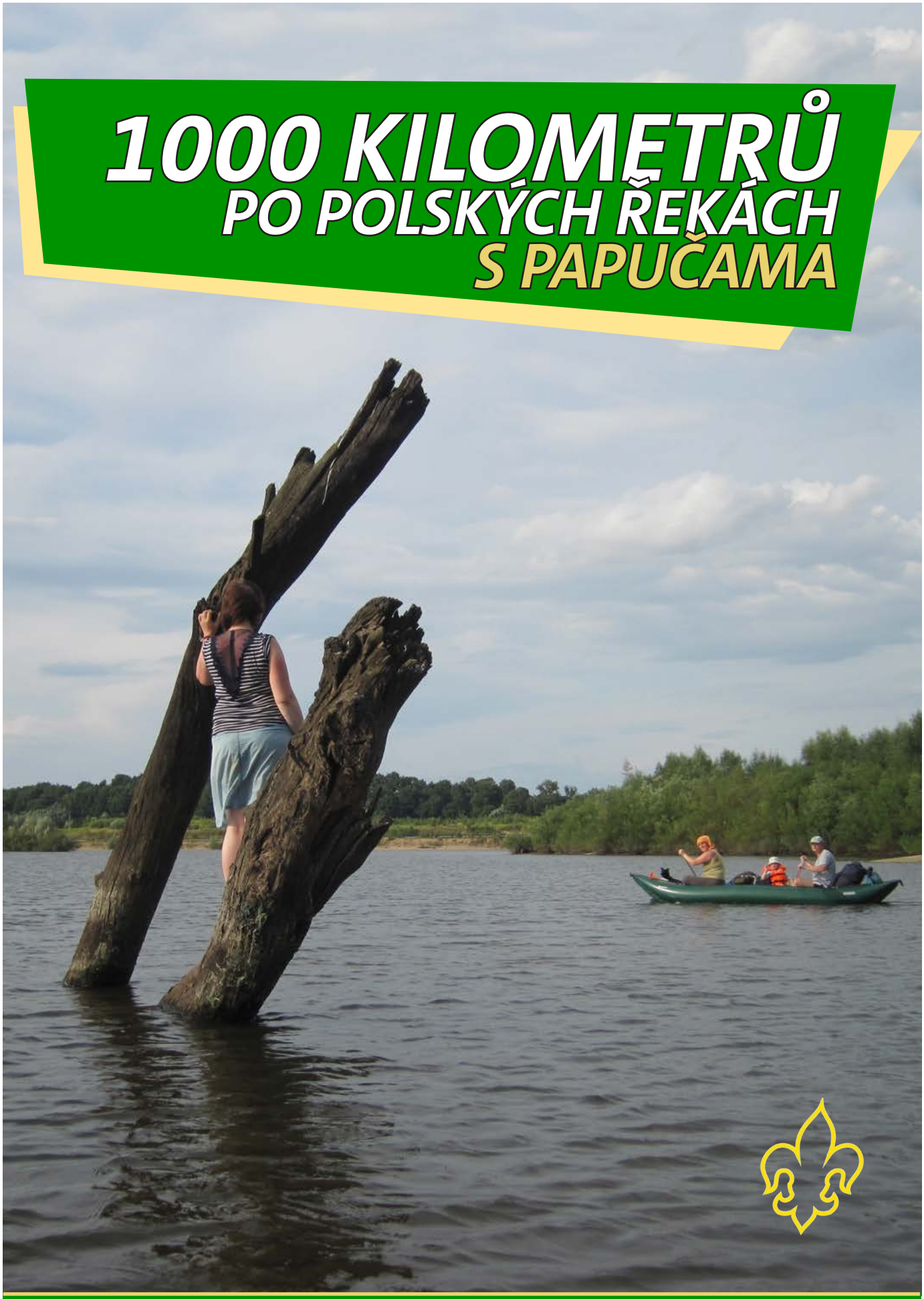

www.OLDSKAUTI.cz

OS TŮLAVÉ PAPUČE

"Kolik lidí přijímá jako samozřejmost, že za byt se platí činže, za vodu vodné, za jízdu po dálnici mýtné. Ale svobodu chtějí mít všichni zadarmo. - Pavel Tigrid -

(Dazul) Říkal Pajtáš, že jsme na těch polských řekách najeli už 1000 kilometrů. Číslo je to působivé a tak jsem rychle počítal, jestli si jej Pajtáš nevycucal z prstu, protože je to vyhlášená "veselá kopa". Nekecal! Fakt mne nenapadlo, že jsme napádlovali po řekách našeho severního souseda takovou dálku.

To se nepodaří úplně každému a tak vznikl nápad, že bychom naše zážitky, popis cesty, nějaké fotky atd. mohli, přesto že byly publikovány na www.oldskauti.cz, přehledně shromáždit do jednoho sešitu. Jednak to bude pro všechny účastníky našich plaveb hezké připomenutí a také může lecckoho inspirovat, či mu pomoc při shánění informací potřebných třeba při výběru řeky. Navíc - i když skoro všechno z toho, co je v této publikaci otištěno, lze aktuálně najít na internetu, jsem "konzerva" a tištěná verze mi pro zachování těchto střípků mozaiky našich životů, přijde pořád ještě jako spolehlivější : -)

Pro méně zasvěceného čtenáře se sluší vysvětlit, že OS TŮLAVÉ PAPUČE je vsetínský oldskautský klub, který naboural monopol do té doby nejstaršího oldskautského oddílu na vsetínském středisku 1. OS PORTÁŠI. Www.OLDSKAUTI.cz je zase ve své době nejmladší OS klub vsetínského střediska Junáka, který původně vznikl z vedení 6. koedukovaného oddílu - Kateřinické ŠESTKY.
Nese-li tato publikace název 1000 KILOMETŮ PO POLSKÝC ŘEKÁCH S PAPUČAMA, je ono "S PAPUČAMA" jasným vyjádřením, že s nápadem a organizací přišel právě OS TŮLAVÉ PAPUČE a Kateřiničtí (postupem času i brněnští) se k této akci přidali.

S TÚLAVÝMA PAPUČAMA jsme už v roce 2008 podnikli společnou plavbu na plachetnici TYNÉS podél pobřeží Černé hory - tuto akci se podařilo zachytit v LODNÍM DENÍKU, který lze stáhnout na www.OLDSKAUTI.cz. Žádná "ponorková nemoc" nás tehdy nepostihla a mám takový pocit, že i tento fakt byl důležitým předpokladem k uskutečnění společných plaveb po polských řekách.

Každá naše plavba má 3 "P" fáze - plánování (dohadování, argumentace, ... kterou řeku pojedeme), plavbu (samotná akce) a párty (hodnotící afterpárty s promítáním filmu z plavby). Každou z těchto fází jsme si zatím vždy labužnicky vychutnali. Doufám, že nám gurmánský apetit ještě alespoň 50 let vydrží : -)

Děkuji za přispění textem Padovi a Pajtášovi. Za korektury děkuji Šárce a především Irči!

WDA

(Dazul) Skvělá kilometráž řeky s fotografiemi je na www.raft.cz - tu jsme ale objevili až jsme se vrátili domů . Wda je nížinná řeka - protéká množstvím jezer, lukami a hlubokými lesy. Pramení z jezera Wieckiego. Sjízdných je asi 208 km.

11.srpna 2012 - sobota - vyrážíme na řeku - 1. den

S klidným a soustředěným výrazem ve tváři a s pohledem přišpendleným na obzor, pozoruju, že dnešní počasí bude všelijaké. Na asfaltu cesty před naším domem, divoce poskakují kapky deště. Do plánovaného odjezdu zbývá ještě dost času a tak beze spěchu dobaluju do šedesátilitrového lodního pytle své osobní věci tak, abych je měl celý týden v suchu. Irča už pomalu také vstává a pouští se do stejné činnosti jako já. Hromada věcí, které hodláme s sebou vzít "na vodu" se musí vlézt do dvou lodních pytlů a jednoho obalu od nafukovacího člunu "pálava".

„Synu, neber nikdy člověku ani zvířeti jeho svobodu, je to nejdražší statek na tomto světě.“ - Ch. De Coster -

Odjezd se daří podle plánu. V cca 9:30 nakládáme na Vsetíně Aničku s Romanem a o chvíli později i Pajtáša s jeho červeným mega lodním pytlem. Ve skupince modročerných loďáků Pajtášův "červenáček" razí. No, když se cvakne, aspoň ten rudý loďák snadno najde - a když po nás někdo půjde, první bude na ráně Pajtáš - pomyslím si. Uvědomuju si své postižení dané dobou - vyrůstal jsem v době, kdy jsme se snažili být v lese i na vodě co nejméně nápadní, aby si nás příslušníci VB nevšimli, abychom se dokázali dobře skrýt. Proto musel být bágl spíše zelený a celta nejlépe khaki. To, že ve stejný čas na opačné straně zeměkoule řeší podobní vandrovníci naprosto jiný problém, mne tehdy vůbec nenapadlo - ve vysokých horách, na ledovci či divoké řece nebylo nutné se skrývat. Naopak - být vidět bylo nezbytným předpokladem přežití, v případě zranění a hledání záchranářů či strážců národních parků.

Sedadla ve Ford Galaxy jsou uspořádána do pohodlné varianty 2 + 2 + 1 a ještě zbylo dostatek místa na pohodlné uložení naší kompletní bagáže i náhradního pádla. Spokojeně si říkám, že tenhleten vůz je ideální pro takovou akci na kterou vyrážíme.

Irča chce řídit, a tak si sedám na místě spolujezdce. V druhé řadě sedadel se povaluje Pajtáš s Romanem a úplně vzadu si užívá pohodlí Anička. Start - jsme všichni a už opravdově vyrážíme na vodu. Před námi je asi 620 km - GPS navigace ukazuje 8,5 hodin čisté jízdy.

Před Valmezem telefonuje Irča Hanýskovi, aby zjistila jak daleko už jsou. Hanýsek, Klamerka, malý Vítek a Šárka vyrazili několik hodin před námi. Nyní jsou prý u Katovic. Tak to mají asi 150 km náskok - to je asi 1,5 hodiny jízdy autem. "To bez problémů doženeme" říká Irča. "Do Tleně možná dorazíme dřív než oni".

Před 11:00 se ve spolupráci s obsluhou první BP benzinky v Polsku, podařilo Irči zablokovat si platební kartu. Nyní řeší zajímavý rébus - jak zaplatit načerpanou naftu? Naftu by ráda zaplatila z platební karty. Platební kartu jí obsluha nějakým záhadným způsobem zablokovala - asi chybou platebního terminálu. Karta bude odblokována až za 24 hodin. Bez placení slušný člověk neodjíždí. A Irča zaplatit chce. Ale peníze má na platební kartě. Platební kartu ji obsluha zablokovala ..... :-)

14:20 dělá Irča další zastávku na tajemném, pochmurném a téměř opuštěném parkovišti s benzinkou a jakousi hospodou. Spolu s Aničkou jde prozkoumat tamní toaletu, ale její komentář po úspěšném navrácení se jen dotvrzuje omšelost a drsnost tohoto místa. Alespoň obědváme na kovových sedačkách u betonového stolu.

Hanýsek a spol jsou pořád někde před námi, ale jejich náskok Irča dotahuje. Asi v půli cesty - někde u města Lodž je předjíždíme - aniž bychom si toho všimli. Je tu spousta prací na cestách a možností, kterou cestou pokračovat dále na Gdaňsk je nepřeberně. Hanýskovci jedou jinudy než my :-)

Krajina této části Polska je zvláštní. Našince, odkojeného valašskýma kopcama, praští do očí ubíjející rovina. Pro toho, kdo zde vyrostl to jistě není nic zvláštního, ale já to hodnotím slovy "Hezké, moc hezké, ale bydlet bych tu spíše nechtěl." Kolem dálnice se táhou široké louky, střídavě nechané ladem, střídavě oseté. Travnaté pláně lemují většinou listnaté remízky, zpravidla březové. Míjíme-li jehličnaté lesy, v drtivé většině to jsou borovice, smrků vidím poskrovnu.

Do městečka Tleň, respektive do kempu či přístaviště u Choroše, přijíždíme pár minut před 20:00. Wda tu tvoří jakési přírodní jezero. Našinec si nemůže nevšimnout, že půda je tu písčitá. Stanový kolík se zde do země zapichuje snadno. Hanýsci jsou ještě na cestě, dorazí asi půlhodinu po nás. Ve 20:30 máme postavené stany a začínáme vařit.

V tomhle campu máme s Chorošem dohodnuto, že tu můžeme za drobnou úplatu nechat zaparkovaná auta a on nás i s našimi loděmi a bagáží vyveze asi 55 km severozápadně, nahoru k Borsku. Tam nafoukneme lodě a poplujeme na jihovýchod do Tleně. Wda ale setsakramentsky meandruje, takže zpět po vodě to bude kolem 120 km - Klamerka s Hanýskem to naplánovali na 6-7 dnů.

U Choroše zjišťujeme, že obchod (sklep) je kousek odtud - v městečku a je otevřen prý do 23:00.

12.srpna 2012 - neděle - odrážíme - 2. den

Ráno je vlahé a vonní létem hned na první nadechnutí. Nad jezerem jsou ještě drobné chomáčky mlhy, které rychle mizí s každým dalším slunečním paprskem. Je čas krátké ranní vigilie.

„Mír bez svobody žádným mírem není.“ - Konrad Adenauer -

V kempech spím strašně nerad. Každá taková noc v kempu je pro mne jakýmsi znamením úpadku mé starotábornické cti a posunutí se opět o kousek k totálnímu zlenivění. Bohužel, čím jsem starší, tím se tohoto prohřešku dopouštím častěji.

K dokonalému přenocování v přírodě mi bude při noci v kempu vždy něco, obtížně popsatelného, chybět. Snad nefalšované ticho, opravdu vysoké nebe, pocit dostatečné vzdálenosti od civilizace, všeobjímající tma lesa, hvězdná obloha prosvítající skrzeva borovicový závoj či ohnivé jiskry snoubící se mléčnou dráhou.

Nechávám Irču dospat a pokud možno co nejtišeji vytahuju svoje věci ze stanu. Spacák dávám načichnout ranním sluníčkem, karimatku vyfukuju a smotávám do co nejmenšího válečku. Návdavkem ji zatahuju řemínkem ze suchého zipu. Na staronovou jehličnatou celtu rozkládám vše, co budu za pár minut balit do loďáku. Není toho až tak moc - spacák, karimatka, pytlík s oblečením, žďárák, pončo celto-pláštěnku, pytlík s moskytiérou, nůž, ešus s vařičem, čelovku, pytlík s ručníkem, pastou a mýdlem. Jídlo povezeme v obalu od pálavy, protože obal od nových pálav může zároveň posloužit jako samostatný lodní pytel. Nabalil jsem si pro všechny případy i hamaku - to kdybychom museli přenocovat někde v lužních bažinách. Jeden z nás by se pohodlně vyspal v lodi a druhý by si ustlal v houpací síti. Proti dešti bychom natáhli obdélníkovou pončo pláštěnku a proti komárům bychom nasadili velkou moskytiéru.
Anička se rozespale souká ze stanu, Pajtáš se vrací z ranní procházky.

Dnešní ráno je plné malých záhad. Kupříkladu - proč Pajtáš odmotává z dvouvrstvého toaletního papíru jen jednu vrstvu? Nebere 9. bod skautského zákona příliš vážně? Proč si pleteme otevřený Šárčin loďák s odpadkovým košem? Jsou mokré slipy opravdu malého Vítka? ....

Vyrážím do sklepa (obchodu), který je otevřený i v neděli. Šárka mne instruuje, že černý čaj se polsky řekne "čaj čornyj". Psychicky mne to povzbudilo, protože jsem na cizí řeči totální mameluk. Proto se po Šárčině miniinstruktáži cítím jazykově dostatečně vybaven a odhodlaně vyrážím nakupovat do polského obchodu.

Tleň je výrazně orientovaná na turisty, kteří jezdí na lodičkách po zdejším přírodním jezeře, trekují po několika vytyčených trasách či se rekreují ve zdejším hotýlku. Kolem hlavní silničky, která vede napříč jezerem, je i dnešní nedělní ráno několik otevřených krámků. Vesměs s cetkami pro turisty. Ale normální obchod s potravinami se mi nedaří najít. Projíždím centrem Tleně tam i zpět a pak i zpět a tam. Při druhé cestě tam jsem na obchod narazil. Pochopitelně mě zmátlo, že do obchodu se šlapalo po schodech až do prvního patra a přesto bylo na obchodě napsáno "sklep". Z domova jsem zvyklý do sklepa po schodech sestupovat :-) Potěšilo mne, že mimo mne a prodavače v obchodě nikdo není. Vždycky jsem rád, když se ztrapňuju před co nejméně lidma. Obchůdek je velký asi jako klubovna vsetínských vlčat a je napěchován klasickou směskou zboží vesnických krámků. V podstatě tu je vše - od opalovacího krému, přes chleba po kartáček na zuby.

Hanýsci chtěli abych jim koupil čaj, začínám svoji lekci polštiny tím, že po prodavači chci "čaj". Asi mne špatně slyšel, protože na mne vrhá trochu překvapený pohled. Zřejmě se s cizinci ve svém krámku nesetkává často. Opakuju svoje přání znovu, hlasitěji a co nejzřetelněji. Chtěl jsem to pomalu slabikovat, ale najednou jsem si uvědomil, že "čaj" dost dobře slabikovat nelze. Prodavač setrvává na svém překvapeném pohledu tak dokonale, až začínám mít dojem, že je to jeho přirozený výraz. Odhodlávám se vyslovit "čaj čornyj" a doprovázím to patřičným gestem pravé ruky, jako když něco naprosto samozřejmého vysvětluju Pajtášovi. Mezitím vstupuje do obchůdku nějaký rybář, který se okamžitě orientuje a prodavači říká "herbata". Na tváři obsluhy se mění stupidně překvapený pohled ve výraz vítěze, který vystupuje na příčku nejvyšší. Šáhne kamsi za sebe a podává mi žlutou krabičku s čajem. Hmm - tak "čaj čornyj", pomyslím si s útrpným pohledem na nic nechápajícího prodavače. Příště se zase nenechám oblbnout nějakými "odbornými lékařskými pindy".

„Nejdůležitější věcí v mém životě je svoboda a rovnost." - Michael Jackson -

V kempu už jsou všichni členové naší výpravy sbalení a čekají na Choroše. Ještě se hromadně skláníme nad mapou, kterou si Roman vypůjčil od Hanýsků. Na Wdě není ani kousek toku rovný, řeka se podle mapy neustále kroutí, klikatí a meandruje. Proto nelze jednoznačně říct, kterým směrem Wda vlastně teče. Ale vzhledem k poloze Borsku - místa odkud vyplujeme do našeho cíle - Tleňe, je možno naši trasu nazvat "cesta na jihojihovýchod". Je to zvláštní, že naše řeka teče k jihu, přestože Baltské moře je asi 80 km na sever. Nicméně po té, co Wda u Swiecie vtéká do Wisly, směřuje zprvu na severoseverovýchod a pak přímo ke Gdaňsku na sever. Tenhle kraj je vůbec hojně obdařen řekami, potoky a jezery.

Choroš už přistavil svoji modrou dodávku s přívěsným vozíkem. Do zaplachtovaného vozíku nakládáme lodě, pumpy, pádla a lodní pytle. Do dodávky nakládáme sebe. Pohodlně se nás vleze všech devět i hanýskovic Čita. Tohleto je dopravní prostředek přesně podle našeho gusta. Žádný luxus, ale pro každého místo na sedadle, úžasný rozhled na krajinu, kterou projíždíme a bezprostřední kontakt všech se všemi.

Silnice do Śliwice je normální, taková standardní místní komunikace na jakou jsme zvyklí nás. Pak ale cesta překračuje hranici Kujawsko-Pomorskieho vojvodství (něco jako je u nás samosprávný celek - kraj) a vojvodství Pomorskie. Ten rozdíl je nejen nepřehlédnutelný, ale i nepřeslechnutelný a nepřehmatatelný :-) Asi dvacetikilometrový úsek, který si vychutnáváme více než polovinou našich smyslů mne přenáší o tři čtvrti století zpět. Tohle by byla nádherná lokace pro točení civilních scén z cestování za poslední světové války. Jako mávnutím kouzelného proutku (přejetím hranice vojvodství) se mění moderní asfaltka v cestu z kamenných kostek. Nevím kolikrát se za dobu své životnosti musel opravovat asfalt, ale kostkovaná cesta se evidentně několik posledních desítek let neopravovala - a připadá mi, že to nikomu nevadilo ani nevadí. Kdyby se takhle dělaly dálnice, byl by i zdánlivý krok zpět možná krokem kupředu. Řidiči by byli nuceni jezdit pomaleji, ubylo by dopravních nehod, cesta by se neopotřebovávala tak jako nekvalitní asfalt a tak by se ušetřilo na opravách, ...

„Největší ambicí otroka není svoboda, ale touha mít svého vlastního otroka." - R. F. Burton -

Borsk nikdo z nás neviděl. Z prostého důvodu - dojeli jsme jen k mostu přes řeku Wda a ten je kousek před vesnicí.
Na louce u mostu je hezké tábořiště. Jednoduchý dřevěný přístřešek se stoly a lavicemi, ohniště, v lese zastrčená kadibudka, prostorná suchá plocha pro postavení stanů a snadný přístup k vodě. Ani nás nepřekvapuje, že tu nejsme sami. Je už kousek před polednem a početnější skupina polských kajakářů dobaluje. Odhaduju, že jich bude kolem dvaceti. Doufám, že odrazí dostatečně dlouho před námi nebo po nás. Rozhodně mne neláká jet s nimi v konvoji.
Jejich kajaky (tady se všem vodáckým lodím asi říká kajak) jsou téměř všechny debly (kajak pro dva), zahlédl jsem ale i singlovku a zaujal mne mořský kajak, protože na něm jsem ještě nikdy nejel. Mořský kajak je delší a má na zádi štíhlé kormidlo, které se ovládá nohama.
Zatím jsem nezahlédl nikoho s helmou či vestou. Koneckonců my je taky sebou netáhneme - tahle řeka má být jeden velký olej. Jen Vítek je vybaven malou reflexní plovací vestou. Vypadá v ní jako retardovaný trpaslík a roztomile.

Naše flotila se skládá ze tří nafukovacích pálav a jedné baraky. Baraka je Hanýsků. Je úplně nová a jako jediná z našich lodí není středisková, nýbrž privátní. Tahle funglovka září novotou a má vše na svém místě, plně funkční a nepoškrábané. Baraka je proti našim pálavám delší, mohutnější, má ve dně vypouštěcí rukáv a možnost přidělání třetího sedátka. Poveze Hanýska, Klamerku, dvaadvacetiměsíčního Vítka a jejich psa Čitu. Mimo to veškerou bagáž pro tuhle posádku.
Irča a já máme také solidní bagáž. Díky obalům z pálav máme mimo loďáků z osobními věcmi i další dva loďáky na potraviny a stan s hamakou. Kdybychom nesli vše na zádech a nevezli to v lodi, spokojili bychom se s třetinou stávajícího objemu. Takhle musíme vyřešit malý rébus - kam s nimi? Myslím tím jak máme uložit naše čtyři lodní pytle do lodi tak, aby nebyla vratká, žádný z loďáků nepřepadl do řeky a zároveň bylo v lodi dostatek prostoru pro pohodlné natažení nohou.

Po vyzkoušení několika variant uložení jsme pro naši loď ustálili rozložení - můj loďák v zadní špici do půli zadákovy sedačky a na něm postavený naležato napříč velký loďák z obalu lodě. Irčin osobní loďák je pod její sedačkou a na něm je podélně položený druhý loďák z obalu pálavy.

Vše máme připraveno, nastal čas na oběd. V očekávání věcí a příhod netušených, mi chutná fantasticky chleba se salámem a ředkvičkou. I minerálka není odporně teplá, takže zahání žízeň a osvěžuje. Nezbytný rituální doušek lihoviny doprovázím obvyklým přípitkem " Na zdar naší výpravy!".

Konečně se naloďujeme a odrážíme. Když hrábnu prvně pádlem do tišiny, mám vždycky takový zvláštní pocit. Dneska je to směska klidu, jistoty, pohody mixovaná se zvědavostí malého děcka - jaké že to asi bude tam za tou zátočinou. A taky s nepatrnou příchutí opatrnosti, pramenící ze zkušenosti, že nebezpečí nechodí po horách, ale po lidech. Ale ta příchuť je skutečně nepatrná.
Z naší zátočiny vyplouváme natvrdo do svižného proudu. Tok řeky se tu vměstnává mezi betonové pilíře mostu a tak má naše loď příjemnou rychlost. Vůbec by mi nevadilo, kdyby to takto teklo aspoň 100 kilometrů.

Voda je tu zabarvená do hněda, ale to nebrání jasné viditelnosti na písčité dno řeky. Hloubka kolísá mezi půl metrem a dvěma metry - to už se ale hnědá barva mění v neprůzračně hnědočernou.
Dominantní na téhle řece je vodní zeleň. Bohužel nejsem botanik a zeleného bobříka květin jsem ulovil asi před třiatřiceti lety a tak jen obtížně lovím z paměti názvy těch rostlin - matně tuším, že to je asi rdest, puškvorec, stulík, ... Irča už si plánuje, že jak dorazíme do Tleně, nabere si s sebou přehršel toho vodního šáší do svého akvária. Vzhledem k tomu, že za takovouto malou rostlinu dá v obchodě dvacku, do několika pet láhví jich naskládá za litr :-) Břehy jsou porostlé trsy nádherné ostřice - tu domů brát nebudeme.

Hezky nám ta Wda teče. Hanýsek říkal, že to sviští rychlostí 2km za hodinu. Ale tenhle úsek teče minimálně 4-5 km/hod. To je ta lepší varianta. Představa týdenního monotónního plácání po oleji mne nenaplňuje zrovna nadšením. Překvapuje mně jak taková drobnost může znatelně vylepšit už tak dobrou náladu. Mé očekávání je okamžitě posunuto o stupínek výš.

Krajina kolem mne pořád příjemně překvapuje. Když jsme sem jeli, vnímal jsem polskou rovinu se všemi nuancemi, které k ní náleží. Jenže nyní pádluju jako zadák a kapitán lodi - a fyzikálně jsem na nejnižším bodu nadmořské výšky. Z úrovně očí se mi tahle krajina už dost dlouho nezdá tak monotónní jako včera. Přistihuju se dokonce při tom, že si vůbec neuvědomuju, že plujeme ve výšce 100 metrů nad mořem. Vzdušnou čarou jsme asi 80 km od Baltu. Ale Wda nyní teče opačným směrem, takže si nedokážu rychle spočítat spád řeky. Najednou si uvědomuju, že náš domek v Kateřinicích stavíme cca 580 metrů nad mořem. A nyní jsem od něj asi 700km daleko a skoro o půl kilometru níže. Půl kiláku níž je dost. A tady mi dochází, že voda z našeho kopce neteče do Baltského moře. Bleskne mi hlavou, že přesně tohle jsme se učili v zeměpise asi 7. třídy. Nedával jsem tehdy moc pozor. Škoda. Po 33 kristových letech si ale tohle učivo prakticky uvědomuju. Nebožtík učitel zeměpisu Cepek by se asi s ušklíbnutím v hrobě obrátil :-(.

Voda nás pěkně nese. Známky civilizace jsou občas téměř nepatrné. Zbytky ohradníků pro krávy, louka která se každoročně seče, ... Tahle ta krajina je úžasný vandrácký ráj. Takhle nějak si představuju táboření prvních českých vodáků po světové válce. Naše první zastávka je na přesně takovém místě. Zde se zastavil čas. Nevědět, že se píše rok 2012, klidně bych uvěřil, že je o třicet, padesát či sto let méně. Vysedáme z lodi a budeme papat. Irča chystá svačinu a já rekognoskuju terén.

Do oka mi padne ručně psaná cedule, která svým provedením sice nepůsobí moderně, ale její obsah mne okamžitě posouvá z bezčasí do doby mobilové.
Tábořiště, respektive soukromé louky vybavené zpravidla ohništěm, několika lavičkami, přístřeškem a latrínou, tady nikdy nepostrádají ceduli "TEREN PRIWATNY" s mobilem na majitele. Docela chytře zařízeno.

Mužskou část naší výpravy (tedy mimo malého Vítka) pojí zvláštní pouto. Pajtáš, Romitů, já a nyní i Hanýsek jsme několik let vedli vsetínské skautské středisko. Pokud dobře počítám, z 22 let po poslední obnově Junáka jsme my čtyři dohromady vedli středisko 15 let. S tím, že Hanýsek je nyní stále v aktivní "službě". Téměř tři čtvrtiny novodobé historie vsetínských skautů jsme výrazně spoluvytvářeli tyto "malé dějiny".
Pajtáš kdysi tohle zvláštní společenství nazval recesisticky "gang čtyř". Zatím jsme se nedohodli, kdo z nás zastupuje roli Tiang Čching, ale já osobně si myslím, že to nemůže být nikdo jiný než Pajtáš :-)

Jako zadák si na téhle řece moc nespočinu. Pokud chci aby se naše loď pohybovala alespoň trochu rychleji než tenhle líný proud, musím pádlovat. Jako dobrý zadák sice uřídím loď i bez háčka, ale když zabere i Irča, jedeme o poznání rychleji.

Plavba mi poskytuje dostatek času na přemýšlení, rozjímání, úvahy, zamyšlení i hloubání. A taky na pozorování, prohlížení, všímání a zkoumání samotné řeky.

Za chvíli bychom měli jet poblíž Kamenných kruhů - Kregi kamienne Odry. Megalitické památky si spojuju především se Stonehenge. Vím taky, že jsou i v Bretani. Ještě jsem je na vlastní oči neviděl a velmi pravděpodobně se na ně ani nepodívám. Ale tenhle polský "Stonehenge" bych si asi neměl nechat ujít.

„To, co odlišuje člověka od zvířat, je schopnost mluvit jménem zla.

Údajně bylo takovýchto míst v Evropě statisíce, dnes je jich zachováno snad kolem tisíců, ale těch "populárních" tolik asi nebude. I když třeba v tomhle kraji jsou na mapce vyznačeny další tři místa se zachovalými kruhy či mohylovými poli a pár dalších míst s osamocenými menhiry nebo dolmeny.

Na tomhle místě mne fascinuje ta možnost si historii doslova osahat. Vždyť archeologové zdejší pohřby datují do období, kdy tu pobývali Gótové, tedy zhruba do 2.stol před Kristem. A proto, že se mohyly různě překrývají a prolínají se s kamennými kruhy, tak to vypadá, že původní kromlechy (kamenné kruhy) budou ještě starší a Gótové nebyli jejich staviteli, a jenom je používali - třeba jako pohřebiště.

Po vypluti od Rezervace Kregi Kamienne asi po dvou kilometrech přenášíme přes hráz u vodní elektrárny v osadě Wojtal. Vítek už spí :-)

První a poslední vzrušení dnešní plavby se konalo u mostu na 142. km, který vede z Wojtalu do Oder. Prostor pod ním nebyl moc vysoký a tak Roman s Aničkou most ani nezkoušejí podplout a rovnou přirážejí k pravému břehu, aby přenesli svůj náklad i loď. Pro nás s Irčou to je ale výzva. Okamžitě se domlouváme, že my to podplout alespoň zkusíme. A taky že ano. Najíždíme na střed mostu a necháváme naši pálavu plout volně rychlostí proudu. Případný náraz či šprajcnutí musí být co nejmírnější, abychom se necvakli. Nájezd přídi lodě je ok. Irča už je zakloněná tak, že téměř nepřečnívá přes loď a tak pokračujeme pořád stejnou rychlostí. Já, protože sedím na zádi se zaklonit nemůžu. Neměl bych se o co opřít a přepadl bych do vody. Předkláním se, co mi to loďák přede mnou dovolí. Úplně na něm ležím. Mám pocit, že kdyby to šlo, zatlačím loďák pod dno lodě. Cítím, že jsem lehce otřel svým hřbetem traverzu mostu. Nic bolestivého. Pádlo v tomhle stísněném prostoru neumím použít a tak jej přidržuju podél lodi. Z pod mostu vyjíždíme vychýleni z proudu, ale vůbec nám to nevadí, protože stejně chceme ke břehu za Romanem a Aničkou.

Přirážíme k dřevěnému molu a vykládáme bagáž. Tady končí náš první den plavby. Přiznám se, že jsem čekal mnohem romantičtější místo pro naši první noc na samotné plavbě. Místo toho klasické takytábořiště vybudované za evropské peníze. No co, ale aspoň se tu dobře přistávalo.

13.srpna 2012 - pondělí - HIC SUN BOBŘI - 3. den

Spíme asi 5 metrů od řeky a mezi vodou a našimi stany není žádná přírodní překážka, takže jsem očekával v noci spíše vlhký chlad. Ale vůbec to tak nebylo. Zažili jsme klasickou srpnovou noc. Rozepínání zipu u vchodu do stanu, ač se člověk snaží sebevíc, zní časně ráno v říčním oparu jako řezání elektrické pily. Ti, kteří jsou právě v polospánku, se ujistili, že už skutečně nespí a ti, kteří snad ještě spali, přepnuli minimálně do polospánku.

Vylézám první. Nejdříve se jdu vyvenčit a pak se oplachuju vodou z Wdy. Vůbec není tak studená jak by se mohlo na pohled zdát. Dokonce začínám velice vážně přemýšlet, že si půjdu udělat pár temp. Nejdřív ale nechám vyvětrat spacák. Asi třicet metrů proti proudu je plot a jeho vršek už olizují první paprsky slunce. Je to jediné možné suché místo, kde můžu spacák rozložit aniž by se jeho spodní okraje urousaly v ranní rose. A navíc z něj slunce vytáhne noční vlhkost a pot. Pokud to jen trochu lze, vždy nechávám rozepnutý spacák nadýchat čerstvého ranního vzduchu. Je to jeden z železných zvyků našich táborů. Vždyť jedna z prvních táborových staveb je "sušák na spacáky". Stavíme jej kousek za stany, aby si nejpozději po rozcvičce mohl každý svůj spacák pohodlně vyluftovat. Zvyk je železná košile. Po cca třiceti táborech se jej člověk těžko zbavuje.

Z ranního otužileckého plavání nakonec není nic. Když rozkládám spacák na plot, registruju že se něco děje na vodě. Rychle spacák přehazuju a narovnávám přehyby, aby sluníčko proslunilo co největší plochu. To už periferním viděním registruju, že po naší řece pluje divoká kachna s mláďaty. Možná bych je vůbec nezaregistroval, protože plují podél protějšího břehu, občas skryti v tunelech trávy, která se místy sklání až k vodní hladině.

Kachny na řece jsou běžnou součástí plavby a nezřídka se k nim podaří přiblížit na délku lodi. Takže je mám v reálu nakoukané. Asi už rozeznám i kachnu od kačera. Kačer má hlavu tmavozelenou a kačena tmavě hnědou :-) Taky jsem si všimnul, že o mláďata se stará asi jenom kachna. Četl jsem, že je vždy zavede na dobře kryté místo a tam je všemožně chrání. Pokud se některé kachně mládě ztratí, tak žalostně píská, aby ho matka našla. Prý kachna neví, kolik má mláďat, a tak když se mládě neozývá, matka si v klidu s ostatními odejde či odpluje a ztrátu si vůbec neuvědomí. Jsem rád, že jsem se nenarodil jako kachní mládě. I proto, že většina kachen zahyne už první rok svého života, přesto, že by se mohla dožít 15 až 20x delší doby. V našich zeměpisných šířkách divoké kachny likviduje nejčastěji člověk a až pak její další přirození nepřátelé - vrány, lišky, tchoři ... Dospělou kachnu za letu dokáže prý chytit pouze sokol. Sedící kachnu ohrozí i jestřáb a v těchto končinách i mořský orel. Ale teď je klidné ráno a žádného orla široko daleko nevidět. Třeba jej na naší plavbě ještě uvidíme.

Ještě pořád tichým ránem se ozývá jedno rozepínání stanu za druhým. Pajtáš už je venku a z dalšího stanu vylézá první Anička. U Hanýsků je zatím podezřelý klid. Ale Vítek je živé dítě a tak to určitě nebude trvat dlouho a k plnému životu se probudí i náš čtvrtý stan.

Využívám toho, že se ostatní ještě pořádně nezorientovali a sundávám z našeho stanu tropiko, abych z něj setřepal rosu. A hlavně nechávám vrchní díl stanu osušit na slunku, na luxusním místě vedle svého spacáku. Je přece nelogické abych jej rozprostíral do stínu, když mají ostatní šábes :-(Ráno je krásně klidné, jak je všeobecně na vodě zvykem. Než se líní plavci proberou, připraví snídani, sbalí lodní pytle a uloží do lodí bagáž uběhne zpravidla několik hodin. Na horách jsem na cestě klidně čtvrt hodiny po probuzení, ale na vodě to vždycky trvá několikanásobně déle i mně :-(Asi to je tím, že při nocování pod širákem na hřebeni hor je ráno zpravidla svižné počasí, které automaticky přepíná můj tělesný mechanismus do stejně svižného tempa. Kdežto na srpnové vodě je počasí ráno většinou vlaze líné a i já se přirozeně přepínám do stejného režimu. Zřejmě odtud pochází i teorie o rozdílu výkonnosti, pracovitosti i temperamentu jižních a severních národů. A protože se cítím být "seveřanem" je mi bližší svižné tempo :-)

Klamerka jest odchovankyní oddílu vodních skautů a mimo modré krojové košile si s sebou přinesla zkušenost, že tuhle řeku je nejlépe plout po proudu. I když my suchozemci máme občas pro vodní krysy slova pohrdání, ve skutečnosti jim závidíme a v klíčových okamžicích pobytu na řece vždycky nakonec dáme na jejich rady. A tak z našeho tábořiště vyrážíme po řece dolů po proudu k osadě Wieck. Je zhruba na 140 km toku.

Pádlování je dominantním prvkem naší výpravy, ale zdá se mi, že zdaleka není tak náročné jako kdybychom šli souběžně stejnou trasu pěšky po svých. Prostě - voda nás hezky nese. Lépe než kdybychom nesli sami sebe. Na vodě je fantastické to, že svým způsobem popírá zákon o zachování energie. Nic neděláte, nespotřebováváte žádný benzin ani elektřinu, nemusíte kolikrát ani hrábnout pádlem a přesto se nezaslouženě posunete o kilometry po proudu.

Na zhruba 130. km zastavujeme na oběd. Jsme na spodním okraji městečka Czarna Woda. Asi se to tu jmenuje Zle Mieso. Snad se nám oběd vydaří :-) Prý se to tu jmenuje podle německého jména majitele původního hostince u blízkého brodu přes Wda. Zle Mieso prý dalo později vzniknout městu Czarna Woda. Zásadní práce v okolí na zvelebení krajiny při stavbě kanálů, hrází, propustí, příkopů i akvaduktů vykonávali francouzští zajatci z prusko- francouzské války. Však jich taky padlo v roce 1870 do zajetí kolem 83000. Kolik z nich makalo tady, to netuším, ale rozhodně odvedli obdivuhodný kus práce.

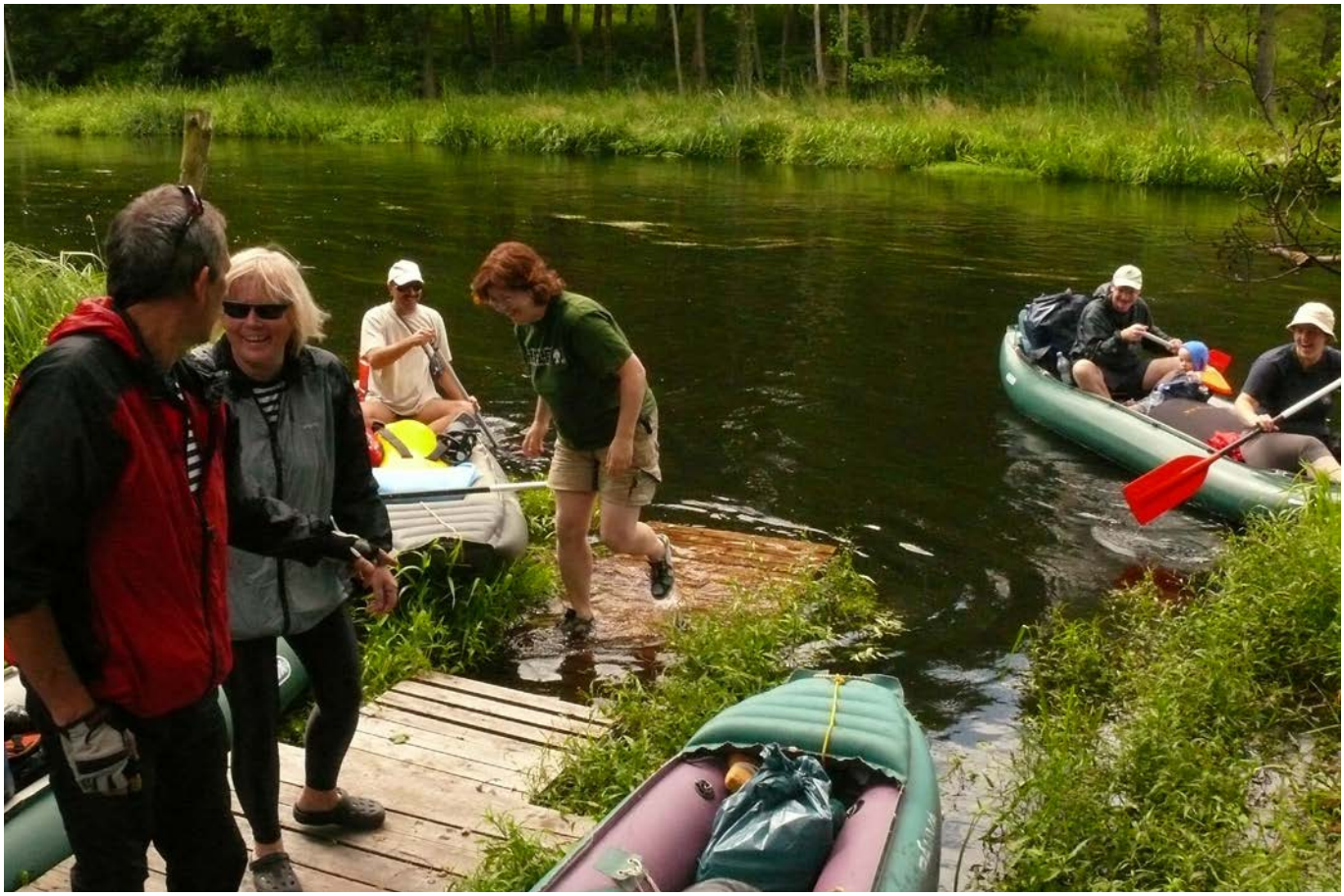

Před obědem půjdeme nakoupit do města. U lodí a našich loďáků zůstává hlídat Roman s Aničkou a my všichni ostatní vyrážíme lesem nahoru, kde by měla být cesta, která nás určitě dovede ke "sklepu". Vzhledem k tomu, že jsme přistáli u udržovaného dřevěného mola a laviček se stolem, je docela pravděpodobné, že jsme na něčím pozemku i když zde není pověstná tabulka "teren priwatny". Naštěstí se tahle parta chová přirozeně tiše a nemá potřebu na sebe upozorňovat. Po několika desítkách metrů vystupujeme na nejvyšší místo a odtud pokračujeme už jen po rovině. Asi po sto metrech míjíme první stavení - jakési letní bydlení. A zjišťujeme, že jsme na velkém, oploceném pozemku, kde je velký borovicový les i několik domů a chat. Taky už vidím zaparkované auto s ukrajinskou poznávací značkou. Asi to tu majitel pronajímá na rekreaci cizincům. Nikým nerušeni a nikoho nepozorujíc si otevíráme velkou železnou bránu natřenou zelenou barvou. Není totiž zamčená. Doufám, že až se budeme vracet, bude brána pořád ještě odemčená, jinak se nám cesta k našim lodím prodlouží minimálně o kilometr.

Pominu-li Tleň, procházíme se prvně "volně" po polském městysu. Sluníčko páli na plné pecky a čas tu v pondělí kolem oběda plyne velmi zpomaleně. Obchod nacházíme asi po půldruhém kilometru a během cesty jsme potkali lidí, že bych je spočítal na prstech pravé nohy. Architektura místních rodinných domů, které si v téhle ulici prohlížím, mi vzdáleně připomíná domy slovensko-maďarského pomezí. Vzdálenostně to je sice 1000 kilometrů a tak to je trochu divné, ale nemůžu si pomoc. Kdybych nevěděl kde jsem a měl bych si to tipnout, pravděpodobně bych intuitivně řekl třeba "Dobrohošť".

„Přátelství mezi dvěma ženami není nic jiného než spiknutí proti třetí." - Alphonse Karr -

Cestou k obchodu jsme se nějak roztrhali a než ostatní dorazili, měli jsme s Irčou nakoupené. A protože jsme si nevšimli žádné hospody, kde by vařili, vydáváme se zpátky za Aničkou a Romanem. Tahle část Czarne Wody působí ještě pořád ospale a tak doufám, že se neprobudil nikdo, kdo nám zamkne naši zelenou bránu. V hlavě už si připravuju varianty případného řešení - bránu bez problémů přelezeme. Nebo půjdeme ty Ukrajince poprosit, aby nás přes svůj pozemek k lodím pustili. Taky to můžeme obejít a plot překonat v lese, kde není z baráků vidět. A nebo můžeme jít podél plotu až k řece a pak se proti proudu vrátit k našim báglům - víc než dva kiláky to nemůže být.

Máme štěstí. Naše brána je odemčená. Dokonce jsem nezaregistroval, že by vrzla. A tak s Irčou pokračujeme kritickou oblastí kolem domků, kde může každou chvíli vyjít zdejší usedlík a vyhnat nás ze svého soukromého pozemku. Ticho. Pořád tu je ticho. Slyšíme jen naše vlastní kroky v písčité cestě. Ještě pár metrů a jsme za první skupinkou vzrostlých borovic. Dalších pár metrů a už nevidíme žádný plot ani stavení. Ne že bych byl příliš bojácný, ale snažím se respektovat soukromí a svévolné narušení mi nedělá dobře. Oddechuju si, že nás nikdo neviděl nebo nepovažoval za nutné nás zpražit či volat na nás milici.

Roman chrní ve velké houpací síti, kterou si tu nechali pověšenou majitelé tohoto oploceného pozemku. Anička ani Roman odtud nemohou vidět plot, stavení, bránu ani parkované auto a tak jsou klidní. Vytahujeme jídlo a dáváme studený oběd. Tedy Irča má oběd teplý, protože si vaří s ostatními závisláky "kafíčko". Jsem rád, že nejsem touto závislostí postižený.

Hanýsek, Klamerka s Vítkem, Pajtáš a Šárka přichází asi za hodinku a půl. Podařilo se jim najít hospodu a dali si k jídlu zdejší specialitu - pirohy. Určitě je taky později ochutnáme.

Na břehu je hezky, ale na vodě je líp. Zvlášť, když je takové počasí jako dnes. I když je slunečno a hezky teplo, není vedro. Je prostě tak akorát. Občas srazíme naše čtyři lodě dohromady a utvoříme tak velké neforemné plavidlo. Všichni si lehnou, nerušeně spolu klábosí, jen zadáci krajních lodí musí občas náš

nafukovací vor správně nasměrovat a nebo se vyhnout "vrbičkám". Taky koštujeme a desinfikujeme. Trnkovicu, magistra a medovinu. Půjde-li to tímto tempem, zásoby nám zcela určitě nevystačí do konce plavby. Vzhledem k tomu, že Šárka je doktorka, asi jí už musí připadat trochu trapná floskule "alkohol z rukou lékaře neuškodí v jakémkoliv množství".

Někde před 126. km zůstává loď s Hanýskovcama daleko za námi a my nerušeně plujeme dopředu hledat vhodné tábořiště na dnešní noc.

Slunko už pomalu zapadá za červené borovice a my jsme pořád nenarazili na místo vhodné pro přenocování. Zdá se nám vše špatně přístupné od vody, mokré, příliš otevřené nebo křivé. Nakonec se s Romanem šplháme po prudším písčitém svahu, abychom asi 5-8 výškových metrů nad hladinou řeky prozkoumali palouček mezi mladými borovicemi. Vypadá to tady docela hezky, ale terén není dostatečně rovný. A taky je tohle vyvýšené místo zbytečně otevřené do krajiny. Každý by si nás musel všimnout.

Co se dá dělat. Odrážíme a plujeme dál. Asi po půl kilometru se zkoušíme skrzeva metrovou trávu vyšplhat na nevysoký břeh. První co mne zaujme jsou pařezy asi třiceticentimetrového průměru, zcela evidentně obobrované. Ha, tady jsou opravdu bobři! Ještě nikdy jsem naživo takovéto bobří stopy neviděl. Tak už jen pro tohle stálo jet na řeku Wda!

Tráva je na okraji řídkého lesa vysoká a nesešlapaná. Ale je tu rovina a dost místa na postavení všech našich stanů. I Hanýskovci se tu vlezou.

Vytahujeme z lodí na břeh naše loďáky a pak i samotné lodě. Asi o třicet metrů dál začínáme stavět stany a na vařičích vařit večeři. Nikoho z nás nenapadlo tady udělat normální oheň. Myslím si, že jsme všichni cítili, že jednak bychom na sebe upozorňovali v chalupě asi kilometr na protějším břehu a taky to tomuhle místu sluší víc bez ohně.

Irča připravuje večeři a já stavím stan. Jde to rychle. Než Irča večeři dovaří, stíhám pověsit mezi dvě břízy hamaku, kterou vezeme s sebou. Nejhezčí na zavěšení hamaky je to finální testování, zde se neutrhne nebo příliš neprověsí. Opatrně do ní sedám. Provazy drží. Lehám si tedy a když i toto je v pořádku, zkouším se rozhoupat. Výborně. I tento test vyšel. Teprve nyní můžu nahlas přede všemi prohlásit, že hamaka je připravená. Jsem rád, že jsem byl ušetřen bodrých poznámek, kdyby se dílo nepodařilo.

Volá Hanýsek. Vítek už to v lodi nevydržel a chtěl spát. Proto se utábořili v "kempu" u mostu k Zimním Zdojům. K nám dorazí až zítra ráno. Pohledem do mapy odhaduju, že budou nocovat ve vzdálenosti asi 6 km proti proudu.

My zatím po dobré večeři koštujeme dobré víno z předepsaných zásob každé posádky. Využíváme s Irčou naše skládací pohárky na víno. Vypadají tvarem i rozměrem jako normální sklenice, ale místo skla jsou vyrobeny z lehkého kovu. Stopka a podstavec sklenice jsou z plastu. Tato část se lehce odšroubuje a při transportu se složí do sebe. Sklenice se tak zmenší na polovinu a je prakticky nerozbitná. A hlavně - víno z takovéto sklenice chutná mnohem lépe než z obyčejného hrnku, ešusu nebo plastového kelímku :-)

Pohupuju se v hamace, popíjím "krev boží" a pozoruju zbytky krvavého západu slunce. Takový západ slunce, když se vyvede, je jednotícím prvkem všech podvečerů u každé noci trávené "venku". Má stejné kouzlo u nás na Valašsku, stejně jako v Alpách, na Kavkaze, Pamiru, za polárním kruhem i tady kousek od Baltu. Úžasná paleta barev nebeské klenby a každodenní malý zázrak.

14.srpna 2012 - úterý - Pajtáš se myje - 4. den

Všichni si dělají srandu, že vstávám brzo a natolik hlučně otvírám stan, že všechny budím. Dnes prvně jsem znejistěl v tom, zda nemají pravdu. Po té, co jsem véééelmi pomalu rozepnul zip vnitřního dílu stanu i tropika, opíjeje se ranním tichem, spatřil jsem tichošlápka Pajtáša. Ten mi pak pološeptem začal vyprávět, jak ranní cestou k vykonání potřeby narazil na jakousi ohradu a když uslyšel hlasy lidí, prchal odtamtud. Ani nevím, zda to mezi tím stihl. Každopádně se mi podařilo ověřit v praxi, že Pajtáš, bohužel, opravdu spáče nebudí. Asi to zůstane viset na mně.

Rád bych si pospal, ale když už je venku světlo a jsem probuzený, stejně jako Pajtáš nevydržím ležet a marnit čas ve spacáku. To vždycky raději vstanu, svým tempem vykonám ranní rituály a ještě mi zbyde dostatek času na to, abych podnikl malou ranní výpravu po okolí našeho tábořiště.

Zpravidla se vydávám na nějakou vyvýšeninu, odkud je vidět náš tábor jako na dlani. A pak ještě výš odkud už tábor vidět sice není, ale zato si udělám lepší představu o krajině, kterou putuju. Když se později občas podívám na místo našeho táboření v satelitní mapě, dokážu si většinou ještě vybavit už skoro zapomenutý ranní pohled na krajinu. Docvaknou mi i souvislosti a malé záhady typu "co to asi je tam za tím kopcem", které nedokážu vypozorovat při samotné plavbě i takovémto výhledu do krajiny.

Mapa mi dává jakýsi nezasloužený pocit převahy - vím co mne čeká za kilometr, kterým směrem se vydat pro vodu, kde hledat tábořiště i kudy pro potraviny k nejbližšímu obchodu. Od doby, kdy jsem se v oddíle naučit mapu trochu číst, měl jsem období, kdy jsem nad ní dokázal trávit i hodiny.
Když jsem poprvé viděl letecký snímky naší dědiny a dokázal na něm najít náš domek i spoustu detailů, které v obyčejné mapě nelze přečíst, byl jsem fascinován znovu. Barevnost satelitního snímku je pestřejší než u turistické mapy. Asi to bude tím, že se snímkování provádí v létě a ne v zimě :-) A zatím drobné nedokonalosti v navazování pásů jednotlivých snímků dokážu prominout.

Dnes budeme moci vyrazit až po té, co nás doženou Klamerka, Vítek a Hanýsek. A samozřejmě i Čita, která je skrytou oblíbenkyní naší výpravy. Čita je pes, kterého si Hanýskovci před lety vzali z útulku. O co je Čita menší, o to víc kuráže má. A taky je šíleně dotěrná. Od Čity si můžeme odpočinout jedině, když večer spíme a nebo plujeme. Čita je v tu chvíli u páníčků ve stanu nebo v lodi. Mimo tyto

chvíle nás oblažuje svoji přítomností a vynucováním pozornosti. Když mi Čita prvně přinesla k nohám klacek a důrazným štěkotem na to upozornila, pochopil jsem, že chce, abych jí jej odhodil, aby jej se stejným štěkotem vyrazila ulovit. "To jsi neměl dělat" povídal Roman v reakci na můj hod. "Teď se Čity nezbavíš". A měl pravdu. V té chvíli jsem se stal Čitiním oblíbencem. Po každém odhození klacku jsem měl od Čity pokoj, ovšem jen do chvíle, kdy s ním přiběhla zpět. Pak jsem byl štěkotem Čity nucen klacek znovu hodit. Myslel jsem si, že to toho psa musí unavit a za chvíli přestat bavit. Zmýlil jsem se. Čita má výdrž, kterou jsem zdaleka neočekával. A to jsem zkoušel klacek házet hodně daleko, do vysoké trávy, hustého křoví, do vody, ... Abych se Čity zbavil pomohlo nakonec jenom to, abych ji ignoroval. A to nebylo lehké. Ignorovat psí oči a štěkot, to chce notnou dávku otrlosti.

Na balení našeho ležení máme dostatek času. A tak si to v líném tempu užíváme. Vyplutí nám Hanýsek hlásí mobilem. Odhadujeme, že by k nám jejich loď mohla dorazit během hodiny až půldruhé hodiny - déle by jim těch 6 kilometrů nemělo trvat.

Stany máme složené, loďáky připravené k naložení, zbývá už jen trochu přifouknout lodě. Čím méně je pálava nafoukaná, tím hůře se ovládá a je na vodě pomalejší. V porovnání s laminátovými či plastovými debl kajaky se při pádlování na pálavě člověk doslova nadře. Ale vzhledem k tomu, že pálava je skladnější, je pro naše využití přímo ideálním plavidlem.
Na Hanýsky jsme moc dlouho čekat nemuseli, už jsou tu. Naše lodě jsou na vodě proto se připojujeme rychle a tvoříme tradiční konvoj.

Nechápu, jak to je možné, ale počasí nám stále ještě přeje. Není zima, neprší ani nás netrápí vedro. Nevím, kdo z naší výpravy zajišťoval na akci počasí, ale já to bohužel nebyl.

Most, který vede do vesnice Czarne podplouváme na cca 118. km. Je to jeden z těch, který nás všechny zaujal. Ač je celý ze dřeva, mohou se na něm bezproblémově vyhnout dvě protijedoucí auta. Most je uložen na 8x3 dřevěných pilotech, které mají v průměru minimálně půl metru. Nešel jsem se podívat na cestu, abych zjistil z dopravní značky nosnost této působivé stavby, ale klidně se vsadím, že by po něm přejel i tank.

Zastávku, při které vylézáme na levý břeh, děláme zhruba na 114. km. Irča tu pořizuje fantastickou sérii momentek Aničky a Romana ve stylových námořnických tričkách. Myslel jsem, že umím fotit lepší než ona, ale touto sérií přesvědčila, že má lepší oko.

Naše další zastavení je před mostem na cca 110. km. Hanýskovci zůstávají hlídat lodě a my se vydáváme po cestě doprava k vesnici Osowo Leśne. Když jsem včera kráčel po asfaltce vinoucí se obcí Cerna Woda, šlo se mi dobře. Tak jak se jde, když šlapete doma nakupovat. Ale tady do Osowo Leśne se mi kráčí nějak divně. Snad je to tím, že nad asfaltem tetelí horký vzduch, snad tím, že místo domů lemuje cestu borovicový les, který nás před slunkem vůbec nechrání a nebo je to tím, že skoro celý úsek po kterém kráčíme opravují místní cestáři.

Více než místní sklep mne na této dědině zaujala její historie spjatá s prvním protestantským kostelem i historie prolínající se s poválečným partyzánským odbojem proti komunistům.

Odrážíme a pouštíme se po líném proudu. Krajina se během kilometru mění v typické kulisy řeky Wda - vzrostlé lesy po obou březích a vysoký rákos střídaný neobhospodařovanými lukami i posečenými poli. Stavení je zde spíše poskrovnu. Žádný hluk, který by k nám doléhal třeba z blízké cesty nebo vesnice. Prostě oáza pro duši. Klid, pohoda, žádný stres. Nevím jak dlouho bych dokázal takto plout :-)

Na 95. km dle cedule (kilometráž na cedulích se o několik kilometrů liší od kilometráže na polské vodácké mapě) je ve vzrostlém borovicovém lese plácek, kde je ohniště a místo pro postavení stanů. Taky se zde dá velmi dobře přistát, i když tu není žádné molo. Tady zůstaneme na noc.

Stany máme postavené velmi rychle. Šňůry na rozvěšení mokrých věcí jsou přivázány na kmeny stromů během několika minut.

Do temné tůňky našeho přístaviště vlézám jako první. Hned u břehu mám vody skoro po prsa. Uvědomuju si, že tohle je vlastně moje první koupání v řece Wda. Voda je jako vždy zprvu docela kosná, ale za chvíli si zvykám a zdá se mi docela příjemná. Na dno není vidět, protože je voda nasycena organickými huminovými látkami jako někde v rašeliništi. Přesto ji hodnotím jako čistou a nedělá mi problém se v ní cachtat.

Moje podvečerní šplouchání provokuje Pajtáša natolik, že nevydrží muka čekání a odstartovává vrchol dnešního dne - jde se mýt. Co mýt! Pajtáš se jde přímo koupat! Pajtáš bude i plavat! Vychutnávám si tuto vzácnou chvilku natolik, že málem zapomínám ji zachytit pro historii. Než se vysoukám pro foťák, přicházím o možnost zachytit několik ladných temp, které náš vorvaň uskutečnil.

Snažím se fotit i točit video na mobil - i za cenu toho, že to docela žere baterii. Vím, že za pár měsíců, neřkuli let, ocením každou momentku. I když budu muset mezitím absolvovat ne příliš záživnou tvorbu filmu. Na stříhání filmu z takovéto akce mám rád, že ji vlastně prožívám po druhé. Každý videozáběr a každá fotografie navozuje vzpomínku i na vše ostatní, co na videu a fotce být nemůže. Na okamžiky těsně před a po zmáčknutí závěrky, vůně, teplo či zimu, zvuky, zvláštní atmosféru, genius loci, radost, chuť podávané medoviny, bezprostředně jedinečné komentáře ...
Zpravidla lituju, že se nepodařilo udělat ještě jeden snímek či záběr tam od toho velkého stromu, odkud byl úžasný pohled na přivázané lodě v zátočině. Nebo že chybí momentka Romana, vynořujícího se s chaluhami ve vlasech, po pádu z lodě. A tahle fotka mohla být pořízena z většího nadhledu,

protože nedokázala zachytit dokonalou estetiku tohoto tábořiště.
Jedna minuta sestříhaného filmu znamená minimálně hodinu práce u počítače. Spíše dvě, není-li na finální verzi co opravovat. A to neřeším trikové sekvence ve kterých si svého času liboval náš Pája - tam je potřeba čas násobit minimálně 10x.
Výroba takovéhoto filmu je nevděčná činnost. Podaří-li se dílko zachovat, dostane se mu od účastníků akce náležitého ocenění a uznání až při společném promítání po dvaceti letech. To už jsou střihačovy útrapy jím samým zapomenuty.

Nevím proč mne večerní zapálení ohně vždycky rozjihní - několik desítek let je to pořád stejné. Ta vůně dýmu ze suchého smrkového chvojí je jedna z nejhezčích co znám. Kdyby se vyráběla, tak místo různých osvěžovačů s vůní citronu bych si pořídil tu s vůní letního ohně. Řežavé uhlíky mne dokáží uhranout jako kobra. Asi v tom bude hrát roli i nějaký genetický odkaz mých prapraprapředků :-)

15.8.2012 - středa - jeden průšvih za druhým - 5. den

Přes noc vůbec nepršelo, ač jsme to všichni čekali. Tohle vždycky potěší a ráno se pak vstává mnohem radostněji.

O dnešní budíček se dnes postaral Vítek. Svým hlasitým žvatláním vyprovokoval zvláště Romana, kterému se zdálo málo roztomilé. Roman oznámil nic nechápajícímu Vítkovi razantně "Vítku, dneska si stavím stan 100 metrů od tebe". Nejsem si tak úplně jistý, že to Vítek správně pobral. Je docela možné, že jakýsi chabý náznak ironie ve svých necelých dvou letech ještě ne zcela chápe.
Přes toto ranní intermezzo mám pocit, že každá naše noc je lepší než ta předchozí. Dnes jsme byli, na rozdíl od včerejška, hodně moc kilometrů od nejbližší silnice nebo stavení. Nechával jsem se opájet pocitem, že to je jako někde v kanadské divočině :-) V Česku ani na Slovensku jsem tenhle pocit na vodě tak intenzivně nezažil.

Protože spíme ve vysokém lese, naše stany jsou bez rosy a docela suché. Les v okolí našich stanů je dokonale vysbírán od spadaných větví, vyvrácených kmenů a chrastí. Je to prostě čistý les. Po ránu mi dává svojí upraveností jakýsi relativní pocit bezpečnosti a klidu. I přes roztomilé Vítkovo žvatlání :-)

A zase jsme v tom a plujeme. Pohltily nás mámivé zvuky vody. Na první poslech není vodu vůbec slyšet, ale ten, kdo ji podvědomě poslouchal předchozí tři dny, si ten obtížně popsatelný zvuk dokáže vybavit. Jen hluk našich pádel barbarsky narušuje přirozenost téhle tiché vodní mantry óóómmm.

Při naší plavbě trávíme na vodě prakticky celý den. Během této doby je čas nejen na přemýšlení, ale i na pozorování. Samozřejmě, že se snažím vnímat pomíjivost každého píchnutí pádlem. Hlavně ty dva víry, které se za listem pádla, po obou stranách vytvoří. Vystartují zprudka a pak pozvolna a do ztracena zmizí za zádí naší pálavy. Každý záběr pádla znamená dva ztracené minivíry. Jestliže jsem za minutu zabral dvacetkrát, vytvořil jsem 40 malých vírů. Kdybych pádloval celou hodinu, zapříčiním těch vírů 2400. Jsem unešen představou, že po dobu splavování řeky Wda jsem jich stvořil přes 100 000!!! Jako tajný impresionista se tímto číslem doslova opájím :-) Občas se mé kruhy z vírů roztříští o plovoucí ostrůvky chaluh, či proudem unášený kmen. Ta pomíjivost mne z pomyslných výšin přenáší zpět na sedačku pálavy.

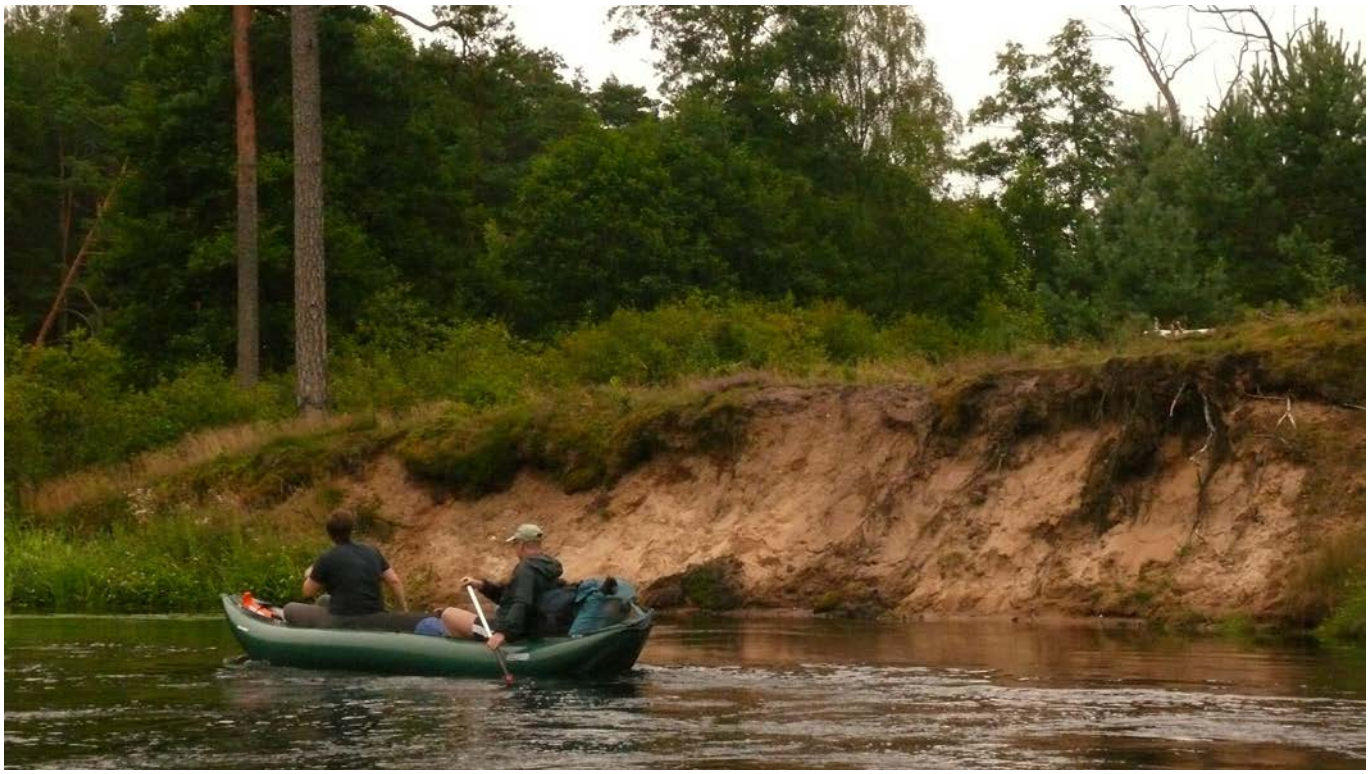

Konverzace na vodě má své neopakovatelné kouzlo. Částečně to charakterizoval Roman nebo Pajtáš slovy: "Ne všechno, co se na vodě řekne je pravda - zvláště, když jedou i ženské."
Hláškou dnešního dne je výraz Čumda. Tak totiž nazvala Anička svého muže. Přesněji volala "ty Čumdo!" - a byla evidentně rozrušená.

Nevím, zda tato nová přezdívka Romana tak rozrušila, že ztratil svoji obvyklou ostražitost. Když ale dojíždíme ostatní lodě, vidíme Romana mokrého jako vodní myš. Už jen naslouchám dramatické historce o souboji obrovské anakondy s naším vodníkem. Tomu zákeřnému zvířeti se podařilo nic netušícího Čumdu stáhnout zezadu do vody. Po několika kotoulech a nahmatání dna ve třímetrové hloubce se náš nešťastník zorientoval a ukázal anakondě, kdo že to je v Tůlavých papučách vůdce. Já sice umím aikido, karate a několik dalších japonských slov, ale Roman je evidentně lepší. Jen se upřímně přiznávám, že tomu chvatu s protáhnutím pádla skrze nebezpečného škrtiče tak úplně nevěřím. Pokud jsem seznámen s anatomií anakondy, není to dost dobře možné. Jedině snad, kdyby to pádlo neprotahoval skrz, ale tam a zpět. Nicméně - jak se tak na nešťastného a pořád ještě trochu dezorientovaného Romana dívám, nevím, zda je víc mokrý od vody nebo od potu. Každopádně jsem moc rád, že to pro něj dopadlo dobře. Čert vem anakondu.

Voda řeky Wda má cca 20-30 cm nadstav. To je moc dobře. V podstatě jsme doposud nemuseli nic přenášet - žádné kmeny ve vodě, které by nešlo přejet, žádné mělčiny. Až se mi tomu nechce věřit., že máme tolik štěstí, přesto že s námi jede Pajtáš. Byl jsem psychicky připraven na klasickou otročinu při přetahování lodí a nekončící sérii problémů. Jen abych to nezakřiknul!

Úžasné je pozorovat kačeny spící na chaluhách. Proplouváme docela blízko nich a ony podřimují, nebo dělají, že podřimují, jakoby nic. I labutě nás pouštějí k sobě na příjemnou vzdálenost. Už mne je ani moc nebaví fotit. Ale tady tenhle labuťák se evidentně chystá vzlétnout. Foťák je naštěstí po ruce a tak sundávám krytku z objektivu souběžně s vytahováním foťáku z obalu. Labuťák už zahájil svůj monumentální startovací "rozběh". Mačkám spoušť fotoaparátu co intervaly mezi jednotlivými snímky dovolí. Ani jsem nestíhal zaostřit. Doufám, že si s tím automatický režim nějak poradí.

Včera jsme na pravém břehu minuli úžasné tábořiště s rozličnými přírodními a dřevěnými stavbami. Byl jsem líný tahat z loďáku foťák, ale moc se mi líbilo. Tipoval bych to na tábořiště harcerů. Kdybych ještě vedl oddíl, už bych uvažoval, že bych tu zorganizoval tábor. V takovémto prostředí by to byl nezapomenutelný tábor. Foglarova Sluneční zátoka na Sázavě je ve srovnání s tímto místem snadno přehlédnutelný nezajímavý plácek.

Zdá se mi, že Wda je čistá řeka. Faktem ale je, že není kilometru plavby, aniž bychom nenarazili na plechovku od piva. Většinou je zaklíněná mezi porostem u břehu. Faktem, je že na české řece bychom ve stejném úseku narazili na 10-20 takovýchto plechovek. Četnost kajaků je na téhle řece asi taková jako na Vltavě před 30 lety. A nebo, že by místní plavci byli menší čuňata než u nás?

Už jsme pár kilometrů od našeho posledního tábořiště a mijíme mnohem častěji než předchozí dny vysoké písčité břehy, které by šly použít jako dlouhá skluzavka. Lahodí to oku. Docela vážně zvažuju, že bych se šel sklouznout. Ale držíme se momentálně s Irčou na konci konvoje a tak od toho upouštím. Bylo by to ale určitě moc hezké, dlouhé a měkké sklouznutí s přistáním na líné hladině naší řeky.

Pozoruju, že jsme zase minuli strom, skolený bobřími hlodáky. Od vyplutí to bude alespoň stý. Už jsem si na ně zvyknul a připadají mi normální. K téhle řece prostě patří. Wda se klidně může jmenovat Bobří řeka.

Zaujaly mne hluboké, zpola zatopené díry do svahu. Působí jako nějaké staré, vlhké a tajemné štoly. Velice rychle mi dochází, že to jsou bobří nory. Teoreticky by mělo být ústí do skrýše bobra pod hladinou. Mate mne to. Máme zřejmě mírný nadstav vody, ale bobři své příbytky budovali asi při ještě větším stavu. Alespoň si můžu noru relativně dobře prohlédnout.

Pan domácí tam není, ale než se mi to podaří ověřit, zažívám chvilku nefalšovaného napětí a obavy. Ta nora je dost velká na to, abych se do ní vlezl i já. Ale raději to nezkouším. Rozhlížím se všude kolem, ale žádného bobra nevidím. Docela mne to mrzí. Kolem je spousta obobrovaných kmenů i bobřích nor. Nevšimnul jsem si ale žádných bobřích hradů, jak je znám z kresleného komixu Pim a Red. Uvědomuju si, že bobři jsou primárně noční tvorové a tak je téměř nulová šance je uvidět z lodi, protože my plujeme ve dne :-) Když si někdy přivstanu, budu mít třeba štěstí na nějakého bobřího opozdilce.

Na levém břehu je dlouhá obora. Jedeme z Irčou poslední a máme štěstí - na kraji lesa je nádherné stádečko jelenů a laní. Stojím proti nim v otevřeném terénu a tak mne museli zpozorovat, ale oni se nerušeně pasou. Absolutně mne ignorují. A tak se pokouším udělat z bezpečné vzdálenosti pár fotek.

„Není hanba narodit se hlupákem. Je jenom hanba jako hlupák zemřít.“ - E. Maria Remarque -

Před námi je už vesnice Wda. Nevím zda se jmenuje podle řeky a nebo zda se jmenuje řeka podle ní. Každopádně tu chceme nakoupit, protože až do konce naší plavby bychom už neměli narazit na možnost zásobování. Přistáváme na písčitém břehu, který se pozvolna ztrácí v řece. Je tu sice i jakési molo, ale připomíná mi plovoucí europalety, takže písek působí důvěryhodněji. Anička s Romanem zůstávají hlídat lodě a my ostatní jdeme nakupovat do dědiny. Dnes je svátek Nanebevzetí panny Marie - všichni místní obyvatelé chodí načančaní. A ve "sklepě" nemají chleba :-(

Při rychlém průzkumu centra Wdy zjišťujeme, že pod mostem je pěkné místo na přistání a hlavně tam griluji ryby. Protože k lodím se trousíme postupně a nejsme tu všichni, domlouváme se, že těch pár set metrů za most doplujeme s pomíchanými posádkami.

Než odrazíme od břehu, zabředávám do drobné konverzace s osádkou polského kajaku. Kdyby se mne ten starší chlápek sám nezeptal, tak určitě rozhovor navazovat nebudu, přirozený ostych je mi víc než vlastní. Ale, když už se mně ptá, přece se sluší odpovědět. Tedy doufám, že jsem mu odpovídal na to co se ptal. Pokud jsem pochopil jeho otázku v polštině správně, tak se ptal na to, co jsme za skupinu. Odpovídal jsem samozřejmě česky, protože polsky umím jenom "prozse pana". A blýsknul jsem se znalostí místních reálií, když jsem výraz skauti a oldskauti přirovnal k harcerům a dospělým harcerům. A na jméno psa naší výpravy jsem vysvětloval, že to je Čita, i když pro mně je to stejně Šarik. Zřejmě pochopil moji narážku na kdysi velmi populární polský seriál "Čtyři z tanku a pes”, protože se ptal zda se naše loď nejmenuje Rudý :-) Pyšně jsem odrážel od břehu, hřeje se pocitem, že když už rozumím i legraci tohoto typu, asi bych se tu nějak domluvil. Mé sebevědomí, zadupané do země dobrou Šárčinou radou, že černý čaj se řekne "čaj čornyj", povstává z prachu. Jsem to ale lingvista kabrňák.

Po pár set metrech, hned za mostem, přistávám na levém břehu. Naše lodě tu sice nejsou, ale vidím ostatní jak už postávají u prodejního stánku s grilovanými rybami. Přivazuju pálavu u mola a kráčím

k Irči se zeptat, kde jsou ostatní lodě. Přirazili ke břehu přímo pod mostem a lodě vytáhli na břeh, takže jsem si jich nevšimnul, když jsem plul kolem.

Ryby nám majitel stánku za chvíli usmaží a my si můžeme vybrat mezi několika druhy. Do naší obsluhy a přípravy ryb se zapojuje celá rodina. Postupně pendlují mezi stánkem, kde ryby připravují a svým neomítnutým rodinným domem, odkud přinášejí kávu pro naše závisláky a přílohy k rybám. Mám pocit, že jsme si každý poručili nějakou jinou rybu. Vzhledem k tomu, že kousek od stánku je plechová udírna na uzení ryb, jsem rád, že si nikdo neporučil třeba uzeného úhoře. Udírna je bez kouře a než by se to vyudilo, ztvrdli bychom tady až do večeře.

Šéfkuchař dělal všechny ryby v jakési ochucené mouce - náhražky strouhanky. Vzájemně si dáváme ochutnat a všechno je vynikající. Já mám tuším okouna a Irča papá lína. Jak se jmenují ryby ostatních zapomínám při dalším zakousnutí. Co po jméně, hlavně, že to chutná! Koneckonců se v těch polských názvech jako sielawa, sczupak, pstrag, wegorz, okoň či lin orientuju jen z poloviny. Z vyvěšeného ceníku ještě chápu, že 100g stojí od 5 do 12 zlotých.

Mám dopapáno a ještě se olizuju, když pozoruju Irču jak pomalu dojídá svoji porci. Na jednou na mne Irča křičí "chyť ji, ona spadne!". Když se přepapám, jsem pomalejší. V myšlení, pohybu i rychlostí reakce. A já se dokonce přežral. Trvá mi proto chvilku, než pochopím, že Irča myslí Klamerku. Že je ta nazelenalá holka v nepřirozeném zadním náklonu vzápětí poznávám. Než se ale stačím zapřít a pořádně ji chytit oběma rukama, cítím, že ji nemám šanci udržet. Klamerka padá po zádech z lavice na trávník a stahuje mne s sebou. Levé chodilo mám od úrazu méně ohebné, ale na zašprajcování bývá dobré. Teď se protáhlo skrzevá kovové nožky lavice a stolu, jako by bylo z gumy. Je ale to hodně natěsno, protože v krvavém šrámu na holeni mám kousky modré barvy, kterou jsou kovové nožky natřené. Klamerka je na zemi, zavřené oči, bezbarvá tvář, zdá se mi, že nedýchá.

Než se stačím dosoukat z povalené lavice, už je u Klamerky Šárka s Irčou. Šárka na Klamerku neustále mluví a zdá se, že ta už začíná sotva znatelně reagovat. Probíhá to jako scénka z akčního filmu. Najednou mám pocit, že každý ví co má dělat. Roman se jde procházet s malým Vítkem co nejdál

od Klamerky, Irča zvedá Klamerce nohy, Hanýsek přináší celtu na přikrytí, já nepřekážím a Šárka to diriguje.

Sanitku nakonec voláme. Tedy prosíme o zavolání sanitky majitele stánku. On i jeho žena nám velmi ochotně vycházejí vstříc. Paní jde dokonce čekat na sanitku k hlavní cestě, aby řidič nebloudil. Záchranáři jsou profíci a jejich komunikace s Šárkou je stručná a věcná. Když se v krizové situaci baví mezi sebou doktoři, mlčím. Vím, že bych zdržoval.

Sanitka už je pryč a Vítek ještě nezaregistroval, že mu odvezla maminku. Všichni víme, že jej musíme zabavit natolik, aby se mu po ní začalo tesknit co nejpozději. Nyní jsem se Vítka chopil já a začínám jej nosit na rukách. Možná se mu chce spát. Zkouším jej položit na dno jejich rodinné baraky a jen tak z hecu fanfarónsky prohlašuju, že teď jim ukážu jak se uspává malé dítě. Matně se mi vybavily obdobné chvilky s našimi syny, kdy jsem zmobilizoval veškerou vnitřní energii a soustředil ji na hypnózu, po které byli občas brzy v limbu. Asi mi nebudete věřit, ale do dvou minut Vítek klidně a pravidelně oddechoval a mně zbývalo jen abych jej přikryl mikinou. Funguje to.

Sanitka jede s Klamerkou do nejbližší nemocnice ve Starogradu Gdaňskem. Starograd Gdaňski je odtud zhruba stejně daleko jako Tleň, kde se máme vyloďovat a máme tam zaparkovaná auta. To je vzdušnou čarou asi 20 km - po vodě asi 3x víc a po zdejších cestách tak 2x tolik. Jakmile udělají v nemocnici Klamerce další vyšetření, rozhodnou zda si ji tam nechají přes noc na pozorování a nebo ji propustí. Protože bude zapotřebí dopravit Klamerku ze Starogradu zpátky na řeku, domlouváme se jak to provést logisticky co nejlépe. Padlo několik variant. Tušíme, že verdiktu doktorů může být naprosto jiný než si přejeme. V kontextu toho se jako nejlepší jeví to, že Hanýsek vyzvedne auto v Tleni, aby byl schopen operativně reagovat na situaci, která za pár hodin vznikne. My ostatní budeme pokračovat po proudu a večer se mobilem s Hanýskem dohodneme zda a kde se potkáme.
Autobus z Wda do Tleňe jede až za moc hodin, stop by byl taky hodně na dlouho a tak Hanýsek volí variantu, že zaplatí někomu, kdo jej do Tleně s Vítkem a bagáží doveze. Majitel stánku se smaženými rybami mu ochotně pomáhá a volá někomu, aby zjistil, zda je ochoten Hanýska odvézt a za jakých podmínek. Ochotný je a cena se zdá být ještě přijatelná.

Pomáháme balit baraku a po příjezdu osobáku nakládáme Hanýskovic vybavení do auta. Máváme a pak odrážíme. Už je dost hodin a tak jsem zvědav, jak daleko dnes doplujeme. Každopádně každý z nás tuší, že během dvou, maximálně tří hodin bude nanejvýš vhodné si vyhlédnout tábořiště.

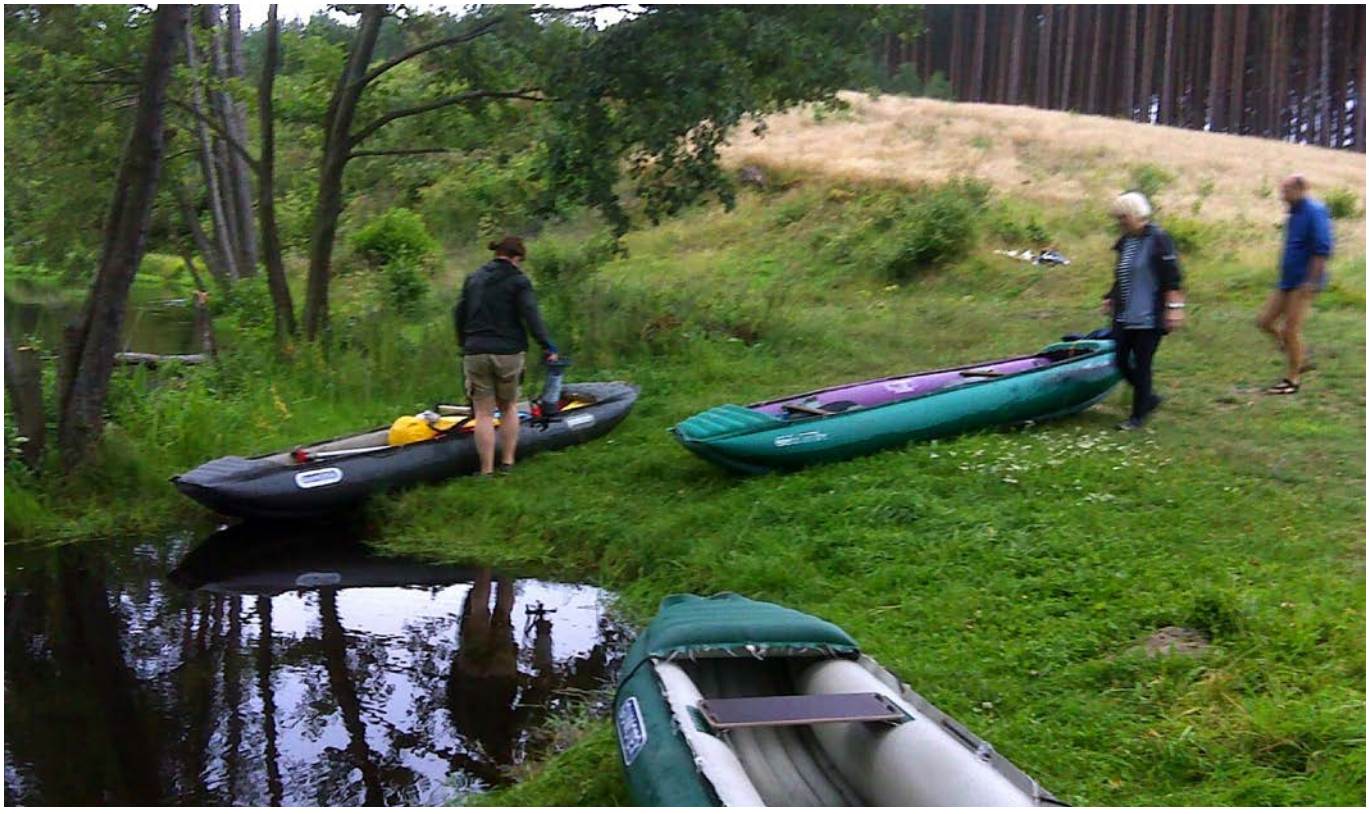

Na cca 82. km u čerstvě obobrovaných kmenů je na levém břehu opuštěná rovná louka. Všichni tušíme, že dnes už nic lepšího asi nenajdeme a svorně rozhodujeme, že postavíme stany tady.

„Nelze posuzovat člověka podle jeho přátel. Nesmíme zapomínat, že Jidášovi přátelé byli také bezúhonní.“

Hanýsek volá, že Klamerka je v pořádku a že už jsou v Tleni. K našemu tábořišti se stejně nemají možnost autem dostat. Ráno se k nám připojí u nejbližšího mostu. Tam se dostanou vozem a nechají jej tam zaparkovaný. Pak se pro něj z Tleně vrátíme.

Rozděláváme s Pajtášem oheň. Borovicový les je sice relativně daleko, ale z toho, co se nám daří sesbírat, hoří hromádka suchého dříví na první sirku. Noční oheň na břehu řeky má své osobité čaro. Když jsme jezdívali Vltavu, Sázavu nebo třeba Váh, taky byla u ohně cítit přítomnost řeky. Jenže tady to je diametrálně jiné. Tady totiž nejsme v nějakém kempu a kolem nás nepobíhají desítky lidí. Tady jsme dost kilometrů od nejbližšího stavení či cesty. Tady to je opravdu jiné. Hezčí. Opravdovější.

16.srpna 2012 - čtvrtek - zase spolu - 6. den

V noci, tedy spíš k druhé hodině ranní, mně budí neprokrvené ruce. Mám je studené a bez citu. Je to taková blbůstka, kterou jsem si vybojoval dvoufázovým tempem na stavbě. Doktor na telefonu Maťa mi napověděl diagnózu - ucpaný karpální tunel. Začínám mít pocit, že každý rok si vykoleduju nějakou jinou bolístku. Loni to byl tenisový loket. Poznal jsem to, když mi při stěhování tábora samovolně z rukou vypadla stanová podsada. Nasadil jsem na to cviky, které mi poradila kmotřenka a letos už o ničem nevím. Ale na "karpál" prý žádný cvik není. Jedině razantně omezit práci rukama. A tak místo nošení cihel na stavbě absolvuju týdenní pádlování.

Ráno je klidné, tak jak jsem si na něj už na téhle řece zvykl. Vylézám z našeho stanu značky Jurek opět první. Ostatní ještě hajinkají. Na to, že máme stany postavené na otevřené louce, není ani moc rosy. Jdu se podívat k vodě, abych se trochu opláchl. A - konečně jsem se dočkal! Je po 6:00 a já vidím prvně v životě bobra - volně v přírodě. Nevěřím svým očím a tak mi chvíli trvá než zareaguju a výtáhnu

mobil, přepnu jej na videokameru a tiše jak jen to dovedu se přibližuji co nejblíž k místu, kde se bobr naposledy zanořil.

Už vím, co asi zažívá lovec čekající na ten nejsprávnější okamžik na výstřel. Já chci jen ve správný okamžik zmáčknout spoušť videokamery. Mám oči na šťopkách a jsem napjatý jak struna. Vynoří se ještě? Stihnu jej zachytit na kameru?

Šplouchnutí bobra zní v ranním tichu jako výstřel. Automaticky mačkám tlačítko a pak teprve se snažím nasměrovat displej směrem odkud zvuk zazněl. Na velice krátký okamžik zaznamenávám jak cosi mokrého strašně rychle přebíhá přes kmen padnutý na vodu. Druhé velké šplouchnutí a malý bobr mizí pod hladinou. Záznam nevypínám a pudově mobil držím ve směru krátkého bobřího pohybu. Mám štěstí, zachycuju ještě krátké přeběhnutí po vzdáleném kmenu olše, kterou si pro své potřeby bobři pokáceli. Další šplouchnutí a bobr zajíždí do vody pod břeh. A je ticho. Nehnutě čekám na další zvuk či pohyb. Nic. Krajinu ovládlo tiché, bezhybné ráno. Nechávám ten krátký a jedinečný okamžik doznívat. Poprvé v životě jsem viděl opravdového bobra ve volné přírodě!

Obcházím stany, kde je patrný nějaký pohyb a polohlasně oznamuju, že jsem právě viděl bobra. Je docela možné, že ten kdo rychle a tiše vyleze jej uvidí taky. Do ranního ozónu vylézá pouze Anička. Opatrně společně našlapujeme k tůňce, kde jsem bobra viděl naposledy. Z bezpečné vzdálenosti skenujeme hladinu a téměř bez dechu čekáme na šplouchnutí. Je bezvětří, takže není slyšet ani vítr. Ticho jako v dramatické scéně napínavého filmu. Vždycky mně pobaví jak je realita naprosto jiná, i když se režisér snaží o opak. Tady tomu chybí ta sotva slyšitelná filmová hudba. V dobrých filmech ji zpravidla nevnímám, ale stejně tak vím, že tam je. A teď, při čekání na bobra, žádná hudba nezní. Napadá mne taková bláznivá myšlenka, že jestliže tohle někdo točí, určitě k tomu použije kousek z Griegova Peer Gynta.

„Jestli máš zemřít, zemři aspoň statečně. Tvé nepřátele to nasere.“ - Laurell K. Hamilton -

Je zajímavé, že v tichu mi čas ubíhá mnohem pomaleji než při normálním ruchu. V tichu podvědomě zpomaluju. Uvědomuju si, že vůbec nevím jak dlouho už tady s Aničkou stojíme. Minutu, dvě, pět? Na hladině žádná změna. Ani kačena není na dohled. Jen líný, téměř nepozorovatelný proud řeky Wda. To je jediný pohyb široko daleko v okolí. Začíná mi docházet, že se bobr v nejbližší době neobjeví, že šel asi skutečně chrnět. A tak začínám dýchat normálně a dělám krok bez ohledu na hlučnost. Anička situaci chápe stejně jako já a přestává mluvit šeptem. Aby mi uvěřila, že jsem si z ní nedělal legraci, pouštím ji videosekvenci z mobilu.

Před balením si neodpouštím tradiční ranní procházku po okolí. Na druhém břehu řeky je asi padesátimetrový pás vysoké trávy a pak už jen les, kam až lze dohlédnout. Za to na naší straně je minimálně kilometrová louka, nedávnou vykácený les, pole s obilím a až tam vzadu , v mírném svahu je vysoký borovicový porost. Zkusím se podívat co nejvýš to půjde, abych mohl naše tábořiště shlédnout z nadhledu.

Beru to kolem kraje obilného pole a nechápu, jak jej mohou strojně obdělávat. Všude kolem je písčitá půda a i když z ní vyrůstá tráva ostřice, občas se zabořím pár centimetrů do písku. Pole je navíc v mírném svahu a tak když přijde pořádný slejvák, musí se ten písek splachovat dolů. O to víc mne fascinuje, když vidím v poli stopy po traktoru.

Pohled z „kopečku“ na naše stany stojí za to. Vypadají trochu jako kupky sena, pohozené za úzkým pruhem velkých olšových stromů, který je cloní od řeky. Paradoxní na tom je, že kousek od nich je skutečná kupka sena. Někdo tady tohle velmi staré seno zapomněl, minimálně přes jednu zimu. Naše stany jsou o čtvrtinu menší než tahle zvláštní hromada sena.

Je po šesté hodině a rosa ještě neopadla. I když není rosu z té výšky na louce dole vidět, vytváří zvláštní ranní odstín zelené barvy. Pomalu sestupuju po písčité cestě dolů a občas rukou pohladím orosenou trávu. Zažívám při tom pocit mezi modlitbou a przněním neposkvrněnosti. Na horách ranní rosa ušetří cestu k potůčku, pro dokonalé umytí rukou dostačuje. Ale tady, o nějaký ten tisíc výškových metrů níže, je i rosa naprosto jiná. Na každé rostlině i větvičce vypadá úplně jinak. A když se do toho připletou pavučiny, nemůže být rosa krásnější. Orosená pavučina je jako nablýskaný diamant mezi štěrkem lesní cesty. Volně pohozené pavoučí plátno mezi stvoly je obtěžkáno tisíci malými kuličkami křišťálově čisté rosy. A kousek vedle je z dlouhých, orosených, borovicových jehliček napnutý několikametrový visutý pavoučí most. I když je rosou notně zatížen, odolává a drží jak helvétská víra. Tohle, kdybych pohladil, tak mi musí zákonitě upadnout ruka.

„Nejhorší nepřítel člověka je jeho vlastní nervový systém.“ - George Orwell -

Dnešní balení není ani rychlé, ani pomalé. Takové normální. Čiší z něj rutina, kterou jsme všichni získali u předchozích čtyřech balení. Tropiko ze stanu otřepat od ranní rosy a pověsit na strom, aby zbytek vody stekl a oschnul. Zbytek stanu vytřepat, zavřít, položit na bok, aby oschla podlaha. Roztáhnout plátěnou celtu a na ní vyfouknout karimatku, sbalit ji do co nejmenšího válečku, přepásat popruhem ze suchého zipu, vložit do obalu a zatáhnout. Stejně tak sbalit spacák. Naskládat vše do lodního pytle a mezitím dávat pozor na vařič, jestli už vře voda ....

Vyplouváme ve třech lodích, protože čtvrtá, Hanýskovic loď, nás bude čekat pár kilometrů po proudu. Jsme domluvení, že se potkáme u nejbližšího mostu, na cestě z vesnice Kasparus přes samotu Szlaga-Mlyn do vesnice Skrzynia.

Plujeme už pátý den a pořád se mám na co dívat. Pořád mne fascinuje rákosí, které je tak vysoké, že se v něm můžeme pohodlně schovat i s lodí, pořád mne baví zajíždět do tunelu z větví olší, sahajících skoro k hladině řeky. Pořád mně baví vytahovat foťák a fotit třeba úseky, které více než řeku Wda připomínají Sargasové moře. Pořád mne baví pozorovat písčité dno, které každou chvíli mění barvu – ze zlatavé, přes zelenou až do temně černé. Pořád mne baví plout tuhle řeku.

„Ne všechny poklady jsou stříbrné a zlaté.“ - Johny Depp -

Od ranního vyplutí máme za sebou osm velkých meandrů. Je kousek po desáté hodině a před námi už je vidět most, kde se máme společně setkat s Hanýskovci. Řeka tu tvoří mírný levotočivý oblouk. Přirážíme k levému břehu, do malé zátočiny. Velké, ohlazené kořeny, které z udusaného písčitého břehu mizí v hlubině, nám slouží trochu jako schody a trochu jako molo.

Klamerka s Vitkem a Hanýskem se už připravují. Pomáháme jim foukat jejich baraku, posedáváme a klábosíme. Tohle přístaviště u mostu má výhodu i nevýhodu, že je přístupné autem přímo z cesty. Proto tu asi vybudovali prostorný přístřešek na přespání i krytý stůl s lavicemi pro pohodlné stolování. Nevýhodou je zvýšený výskyt papírků, nejen kolem ohniště.
Dokážu si představit, že bychom na druhé straně řeky uměli postavit fantastický tábor, který by odtud šlo pohodlně zásobovat a přitom by jej nikdo nerušil.Je 10:45 a odrážíme. Už všichni společně.

Předpokládám, že zbývající 2-3 dny plavby poplujeme už jen spolu. Pádlujeme pohodově, nespěcháme. Je to takové to tempo při kterém se člověk moc neunaví, ale taky nezakrní. Nezakrní tělesně, protože se hýbe a nezakrní ani mentálně, neboť to je ten pravý čas na to, aby mimo sledování fascinující krajiny mohl paralelně meditovat, hodnotit a bilancovat.
Například - tuhle partu pojí dohromady jakési ideály z dětských a jinošských dob. Byť jsme tuto dobu prožívali každý v jiném kalendářním roce. Po roce 1989 nás tyto "ideály" spojily ve stejném hnutí - skautingu.
Jsem rád, že jsem se mohl po revoluci ke skautům přidat i oficiálně. Bylo to jediné možné správné řešení, které jsem jako duchovní odchovanec Foglara a Zapletala viděl. A i z odstupem více než dvou desetiletí to pořád nevidím jinak. Turisti nám svou "apolitičností" i "přispůsobivostí", která jim samým pomohla přežít bez jakéhokoliv zákazu Masaryka, Hitlera, Gotwalda, Husáka i Havla, umožnili pod jejich křídly přežívat ty smutnější časy. Jsem jim za to vděčný. A vždycky budu. Ale přesto bych rád, aby mé děti měly vzor spíše v méně ohebnějším společenství.

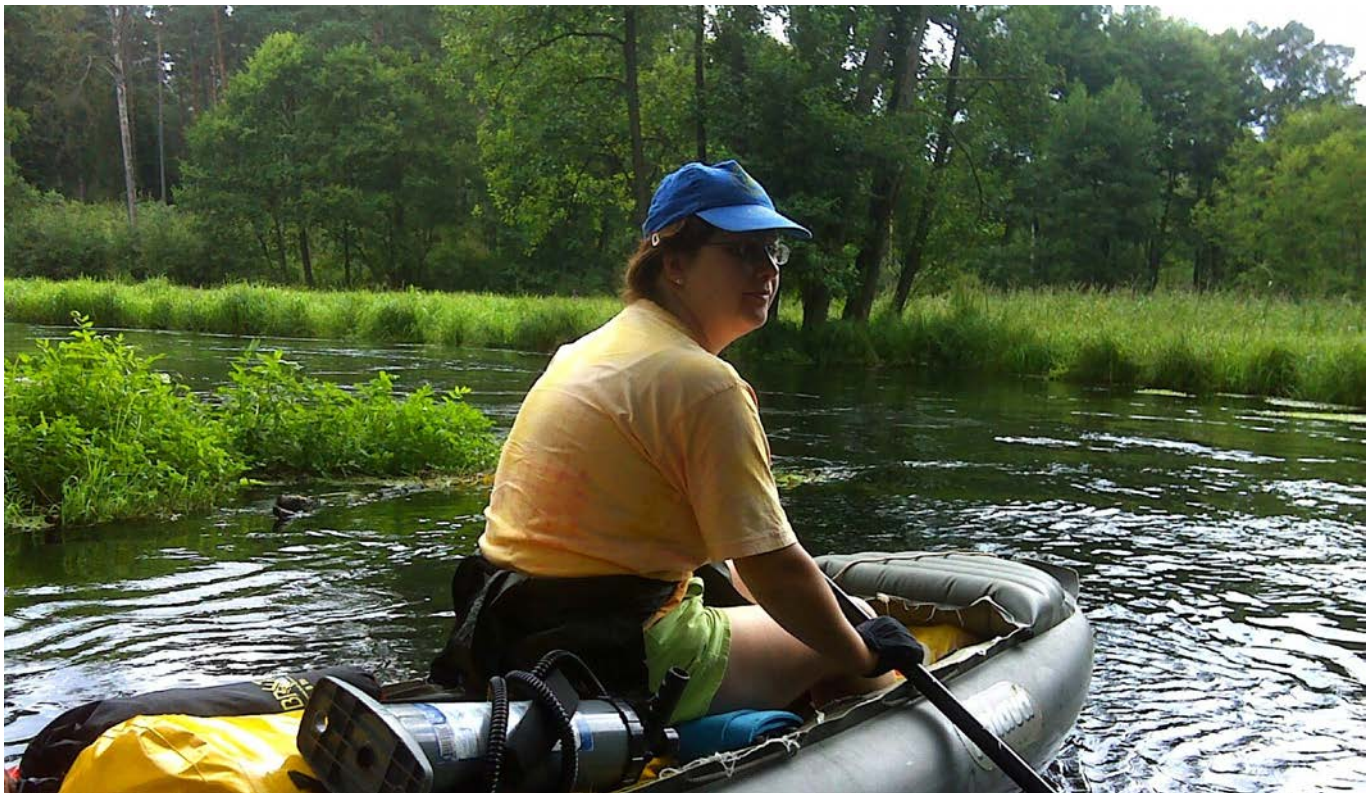

Po jedné hodině odpolední už jsme na cca 68. km, východní straně nejužšího místa, zvaného Krzywe Koło. Tedy myslím si, že to je to nejužší místo.
„Křivé kolo“ je rezervace, jejíž hranice je tvořená řekou Wda. Na ploše 10 hektarů jsou samé vysoké borovice. Ale rostou tu i vzácné rostliny – třeba lilie zlatohlavá. Fascinující ale je místo samotné. Tenhle poloostrov má strmé, deseti až patnáctimetrové břehy. Vyšplhat se po nich od řeky lze úplně normálně, ale i tak je to docela dobrodružné. Nahoře si připravujeme oběd. Stejně mi to ale nedá a vypravuju se průsekem, který protíná nejužší místo Krzywego Koła, na druhou stranu. Je-li tohle skutečně to nejužší místo, mělo by to být od levého břehu k levému břehu tohoto obřího meandru ne víc než 40 metrů. Tak to říká mapa. Jenomže já už kráčím skoro 400 metrů a ještě nejsem úplně na konci. Jediné rozumné vysvětlení, které mi záhy dochází, je že jsme na břeh vylezli moc brzo - nebo moc pozdě. Ale protože jsme si nevšimli žádného vychozeného místečka na břehu, pravděpodobnější je, že jsme nedočkavci a vystoupili jsme na břeh před 68. km.
Přenesením skutečného „nejužšího“ místa bychom si ušetřili asi kilometr a půl plavby. Pokud jsme ale kilometr a půl před tímto místem, přenesením těch cca 400 metrů bychom si ušetřili asi 6 km pádlování :-) Při obědě se snažím svoji teorii s přenesením nadhodit do pléna, ale žádné velké a viditelné nadšení to nevzbudilo. Přesněji řečeno – žádné nadšení nepozoruju ?

„Jen ten, kdo se vždycky vrací ke své samotě, zná štěstí pospolitosti.“ - Erich Maria Remarque -

Od zastávky u Krzywego Koła máme napádlováno asi 10-13 km. Je po páté hodině a už se poohlížíme po tábořišti. Roman s Aničkou přirážejí k pravému břehu na cca 53.-56. km. Je tu klasická hluboká tůň, mezi lesem a řekou asi deset metrů palouček, ohniště a nikde další známky civilizace. Vytahujeme lodě na břeh a vybíráme místo na postavení stanů. V březovém hájku, který volně prolíná do smrkově borovicové lesa, je ideální místo pro všechny stany. A taky tu je nabobrováno. Roman nachází nádherný, asi čtvrt metru dlouhý kus dřeva, obobrovaný z každé strany. Shodujeme se, že tohle musí skončit v klubovně vlčat.

Stany máme postaveny během několika minut. Začínáme vařit, koupat se, houpat v hamace a popíjet vino. O všeobecné veselí se jako vždy stará Vítek.

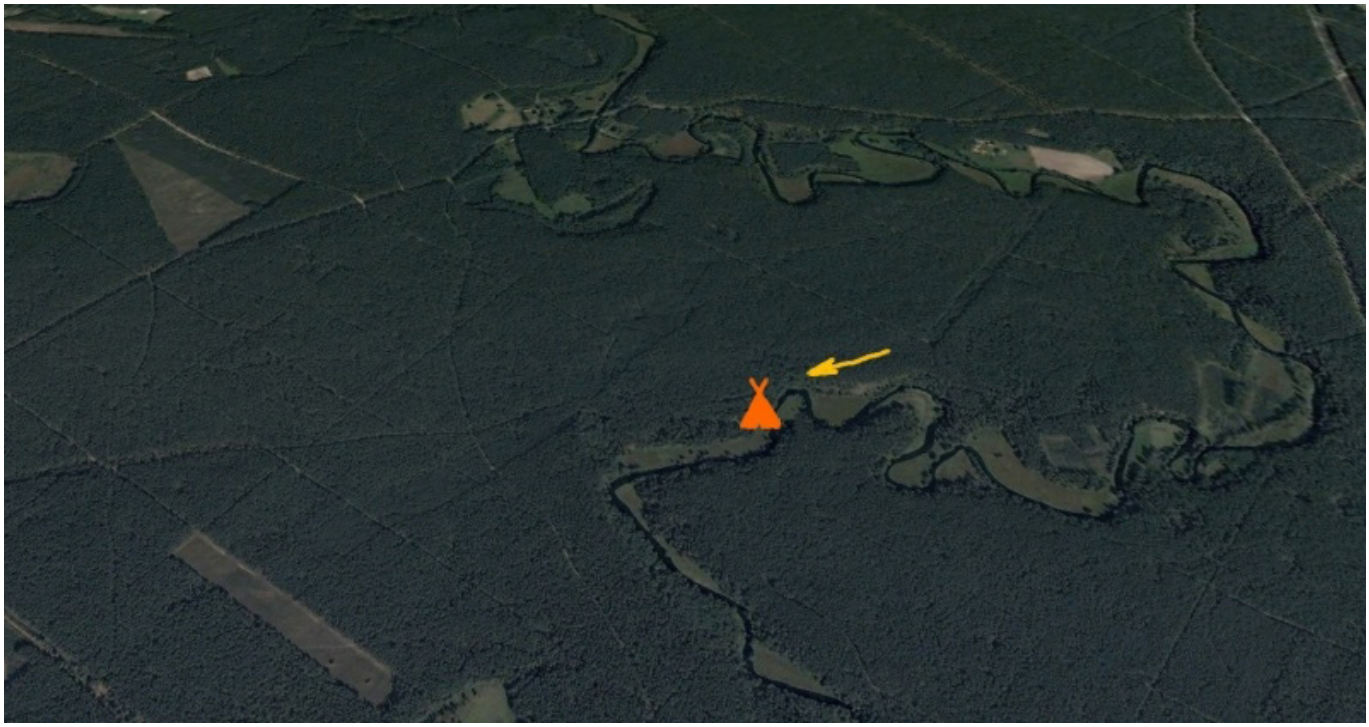

„Jediný způsob, jak mít přítele, je být přítelem.“ - Ralph Waldo Emerson -

Břeh Wdy je zde typický - pár decimetrů od břehu je vody po kolena a půl metru od okraje je po prsa. Proud je tichý, pomalý, ale mocný. Tři metry od břehu musím plavat naplno, aby mne proud nespláchnul po řece dolů. Písčité dno Wdy svádí ke skokům do vody šipkou. Pokud se i zítra necvakneme, je tohle asi moje poslední koupání v Bobří řece. Bavíme s o tom, že máme zítra velkou šanci doplout až do Tleně.

Kousek za naším stanem leží vybělená srnčí lebka. Hned vedle už nabírají zelené dřínové plody oranžovo červenou barvu. Do toho bobry pokácené břízy a olše. Zajímavé, že jsem na naší plavbě ještě nenarazil na ubobrovaný jalovec. Jalovců tu je přitom víc jak na Plešivecké planině.

Oheň zapalujeme i když ještě není tma. Na pozadí tmavě modré večerní oblohy má oheň a všichni okolo něj takovou zvláštní plasticitu a atmosféru. Napadá mne, že to je něco jako při klasickém filmovém „triku“ americká noc.
Dneska dopíjíme poslední zásoby vína. Přeborníky jsme hlavně Hanýsek a já. No, přece to nepovezeme domů ?

17.srpna 2012 - pátek - přistáváme - 7. den

Ranní deštík sice příjemně klepe na tropiko našeho stanu, ale taky mne vyhání ven, protože si uvědomuju, že jsem večer nechal na šňůře sušit ručníky. Je 6:30 a venku je deštivé šero. Sundávám navlhlé ručníky a zalézám zpět do stanu. Hamaku se mi v dešti nechce moc odvazovat a skládat. Doufám, že ranní déšť rychle skončí a hamaka před srolováním oschne. Je mi jasné, že i když je z hrubého plátna a sbalím ji mokrou, začne plesnivět a brzy zetlí. A já mám představu, že nám ještě minimálně dvacet let vydrží.

Za chvíli déšť skutečně ustává. Padá mi kámen ze srdce. Představa, že poplujeme poslední den naší plavby v dešti, mě vůbec neláká. Tuším, že bychom v takovém případě nedopluli do Tleně.

Když už jsem vzhůru, venku už neprší, přece nebudu lenošit ve spacáku. Opět co nejtišeji rozepínám stan a soukám se ven. Dnešní ranní procházka bude opět k nejvyššímu místu v okolí. Asi 150 metrů za naším tábořištěm narážím na starou polní cestu, která má svá nejlepší léta už dávno za sebou. Vede kolmo od řeky, do mírného kopce, mezi tisíce vzrostlých borovic. Štíhlé a rovné kmeny borovic lahodí mému oku. To by bylo lodních stěžňů :-)

Necelý kilometr od tábořiště je krytý myslivecký posed. Vypadá to, že není zamčený a žebřík působí bytelným dojmem. Nepřichází v úvahu, že bych posed minul, aniž bych na něj vylezl a podíval se na okolí z výšky. Před tím si ještě důkladně prohlížím krmítko pro lesní zvěř, na jaké jsem u nás nikdy nenarazil. Je to takové zakryté korýtko věčkového profilu, ze kterého visí až k zemi čtyři řetězy. Opatrně odklápím plechové víko - a nechápu. Krmítko je do půlky nasypané směsí burských oříšků a kukuřice. Je tu toho tak deset kilo. Beru pár buráků do ruky a připadají mi, že ani nejsou moc vlhké. Přemítám, zda je mám ochutnat nebo ne. Opatrnost vítězí nad zvědavostí. Tak mám už svá léta a nemusím si pořád něco dokazovat :-)

„Kdo nemá jediného přítele, toho život nestojí za to, aby byl žit.“ - Dénokritos -

Vracím se na tábořiště. Moje trasa ranního bloumání má tvar kapky, takže posledních 100-200 metrů jdu stejnými místy, jako jsem vycházel. Zem je pokryta trochu borovicovým jehličím, více mechem a travou. Když nešlápnu na spadlou suchou větev, kráčím docela neslyšně. Myslím si, že mně nikdo z ještě zalezlých spáčů neslyší. Slyšitelný zvuk je asi jen to, jak si lehám na hamaku. Pár minut se volně pohupuju a pozoruju sotva znatelně se pohybující lístky bříz a olší. Borovice se ani nehnou.

Poslední balení. Tedy, velmi pravděpodobně poslední. Dnes bychom teoreticky měli docela brzo doplout až do Tleně k Chorošovi. Pokud se to podaří, osádka našeho auta stan už stavět nebude. Balíme takhle už po šesté a mám z toho dojem, že jsme naprostí profesionálové. Já vím, že by to šlo rychleji a přitom taky v pohodě, ale pochopil jsem, že musím své tempo přizpůsobil většině. Proto balím hamaku do loďáku až mezi posledními věcmi. Zatímco ostatní přerovnávají a dobalují svůj lodní pytel, mám plně naloženou a dofouknutou loď posazenou na vodě, takže mi nezbývá než se pohupovat a lenošit.

Sedáme do lodí a odrážíme. Tak jako každý den, proplouváme malými Sargasovými moři, lemovanými hustým rákosem. Fotíme a kocháme se. Irča vytahuje prázdnou pet láhev a trhá do ní pár kousků jakéhosi rdesu a puškvorce, aby si je přivezla domů, do svého velkého akvária. Obvykle s sebou z cest vozíme kameny, které dáváme na skalku před domem. Máme tam nesourodou směsici kamenných megavajíček z Belé i Soči, proděravěných pazourků z Rujány, červených stalaktitů ze Zvonivé priepasti na Plešivecké planině, ostrých kamenů z Dolomit i Kotoru .... Ale vodní rostliny z řeky, kterou splouváme, povezeme do akvária prvně. Tyhle "suvenýry", které nic nestojí, se mi moc líbí. Kdykoliv se na ně podívám, vybaví se mi, odkud jsme si je přivezli, i okamžiky, kdy jsme snášeli, vynášeli, vyhazovali či se pro ni potápěli. Před pár lety jsme si domů přivezli velikou kyjovku, kterou jsme s Hanýskem při potápění vylovili. Z vnitřku kyjovky jsme udělali salát a krunýř pak umístili doma do akvária. Každý den jsem se na tuhle dominantu podíval a každý den si vzpomněl jak jsme skoro tři čtvrtě hodiny šmejdili v deseti metrech zátoky Dobra luka. Jak byla tahle kyjovka pevně přichycená, takže mi Hanýsek musel připlout na pomoc, abychom ji společně utrhli.

Čtvrt hodinky po vyplutí mijíme na levém břehu rodinku pěti labutí. Mají kolem sebe udusanou trávu, posetou drobným bílým peřím. A taky hromádkami černého labutího trusu. Samice i samec jsou krásně bílí, jak labutě bývají, ale jejich tři mláďata mají peří ještě šedohnědé. Prý jim zmizí tři měsíce po narození. Takže tyhle labuťátka se vylíhla asi někdy začátkem letošního června. Jejich zobáky mají také jinou barvu. Zatímco mamka s taťkou mají typicky oranžové zobáky, jejich děti mají černé huby. Velikostně jsou téměř stejně velké jako jejich rodiče. Nikdy jsem si pořádně nevšimnul, že jsou na délku skoro stejně velké jako dospělý člověk. A když protřepávají křídla, troufám si tvrdit, že v rozpětí budou mít ke dvoum metrům. Mám před nimi respekt. Nějak moc blízko se k nim přibližovat raději nebudeme :-)

Po 6 km plavby od našeho nocležiště se blížíme k majestátným troskám vysokého železobetonového mostu. Vypadá to jako pozůstatek po bombardování nebo „vyhození“ z druhé světové války. I z vody je úžasný pohled na to, jak na nezbořených částech mostu rostou minimálně padesátileté smrky a borovice. V terénu, kam až lze dohlédnout, je vidět po obou stranách řeky násep cesty, kterou tenhle most spojoval. Do jakých vesnic asi tahle cesta vede? A proč most už neobnovili? Kolem jsou samé lesy, stopy další „civilizace“ není vidět. Spolu s temným stínem, který tady ze všech stran na řeku padá, působí tohle místo trochu jako z nějakého hodně napínavého filmu. Tady by se točilo!

První a poslední přetahování na téhle řece nás čeká na cca 50. km. Přes celou šíři toku leží mohutný, slavný dub, který má u paty více než metr v průměru. Tipuju, že každá loď, která tu pluje, je u tohoto dubu vyfocená. Možná to je nejfotografovanější místo na řece Wda ? Vyvrácený dub nejde podplout, přeplout ani obeplout. Musí tady ležet roky, protože jej zatím žádná voda neodnesla. U pravého břehu je kmen nejmohutnější a nejníže položený. Je jen něco přes čtvrt metru nad hladinou. A protože je tohle místo úplně vyhlazené, přenáší tu lodě patrně každý. Hanýskovci s malým Vítkem nechtějí tuhle trochu riskantní operaci podstoupit a tak přirážejí k levému břehu a přenášejí bagáž i loď po břehu. My ostatní plujeme zkusit přetáhnout naše lodě přes padlý strom.

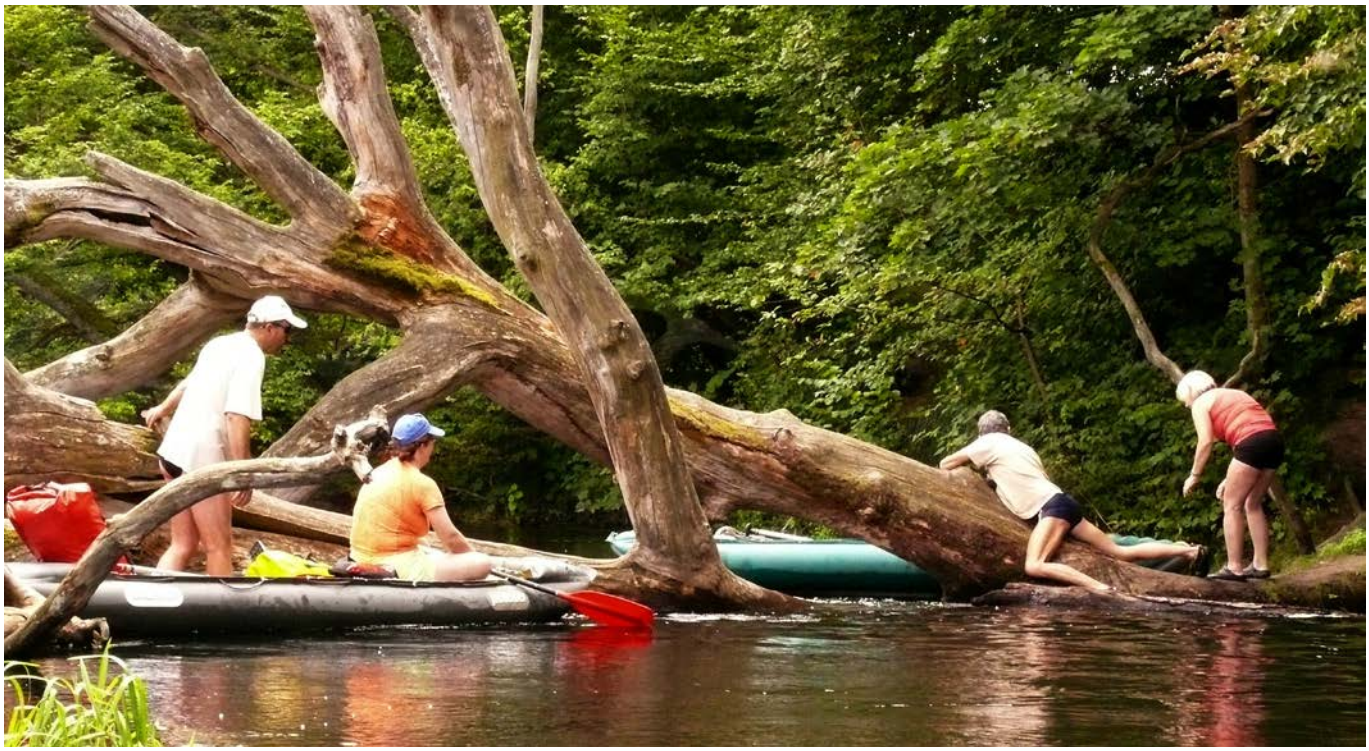

První jsou na místě Roman s Aničkou. Pozorujeme je s Irčou z bezpečné vzdálenosti a mně se zdá, že jim to nějak dlouho trvá. Proboha, co na tom může být? Najedu špicí na strom, háček vyskočí, natáhne loď i s kapitánem na strom, pak vyskočí kapitán, přetáhnou celou loď i s bagáží, háček přidrží loď, aby kapitán nastoupil, pak kapitán přitáhne loď ke kmeni aby mohl nastoupit i háček a jede se. Jaképak s tím štrachání.

Po Romanovi s Aničkou to zkouší Pajtáš se Šárkou. Pajtáš je taky velmi rozvážný a každý pohyb promýšlí dvakrát, takže mne nakonec nepřekvapuje, že jim to trvá zhruba stejně jako předchozí posádce. Mezitím už Hanýskovci mají vyloženu svoji loď a chystají se kravskou stezkou k přenosu lodi. To by bylo, abychom my nebyli rychlejší!

První zrada je, že když si Irča dostane na kmen, nemá se čeho přidržet a já po ní ještě chci, aby loď přitáhla. Jestli spadne a zajede do té hloubky pod dub, může se špajcnout mezi větvě, které jsou pod hladinou a to je tak na utopení. Už si to jednou na Bečvě zkusila a tenhle zážitek jí rozhodně nezávidím. Jakmile se podaří na kmen dostat i mne, řeším úplně stejný problém – nemám se čeho chytit. Nyní tady balancujeme dva a snažíme se své pohyby koordinovat tak, abychom naši loď společnými silami přetáhli. Máme ale docela naloženo a loď s nákladem váží docela dost kilo. A neradi bychom, téměř na konci plavby, prodřeli dno. Jestli tady sklouznu do vody, to bude ostuda. Takže raději opatrně. V duchu se omlouvám oběma předchozím posádkám, kterým to trvalo tak dlouho.

Podařilo se, bez ztráty kytičky. Irča i já jsme suší a pomalu pádlujeme dál od padlého dubu. Jen si nejsem jistý, zda jsme byli skutečně tak výrazně rychlejší jako ostatní :-(

Funkční most před vesnicí Stara Rzeka je asi po 100 m, za ostrou zatáčkou. Přirážíme k levém břehu a čekáme na Hanýsky, kterým se přetahování po břehu trochu protáhlo - přebalováním Vítka.

Asi 3 km pod mostem, patrně ještě na katastru Stara Rzeka, proplouváme krajinou, kterou se před měsícem – 14.července 2012 – prohnalo tornádo. V médiích uváděli, že to trvalo jen jedinou minutu, nebo možná jen 20 vteřin. A všude létaly střešní tašky, plech a kusy betonu. Bylo deset zraněných a jeden muž dokonce zemřel. Je to zvláštní pocit, nezúčastněně plout a pozorovat polámané mohutné stromy, vymýcené kusy lesa, domky beze střech, hromady trámů na místě, kde před pár týdny stávalo nějaké hospodářské stavení, ... Jak se asi cítí ti, kterým tornádo odneslo střechu a sousedovu chalupu, která stojí 100 metrů vedle, minulo? Většina postižených domů se už opravuje, některé už mají střechu novou. U několika domů stojí stany, ve kterých obyvatelé provizorně bydlí, zatímco opravují poničený dům. Stromy jsou smeteny i do řeky, ale část jich museli už odřezat, protože řeka je v těchto místech bezproblémově průjezdná.

Padá na mně zvláštní tíseň a cítím se možná i trochu provinile, že je potkala taková spoušť a já tu jen proplouvám a očumuju tu zkázu. Že se mám momentálně líp než oni. Občas mi chvíli trvá, než si dokážu sám sobě zdůvodnit, že není v mé moci ulehčit každému a zachránit svět. Při pohledu na tyhle reálie se svého „provinění“ ne a ne zbavit :-(

Za dalším ohybem řeky tahle apokalyptická krajina končí. Přechod je ostrý - jako když utne. Tady už není po tornádu ani památky. Zato tu narážíme na další labutí rodinu. Labutí rodiče úspěšně vyseděli 5 vajec. Tedy průměr, protože labuť klade údajně 4-7 vajec. K tomuto početnějšímu mini hejnu se přibližujeme ještě méně než jsme to zkoušeli dopoledne. Kdyby na nás zaútočilo 7 labutí, to bychom si asi ani neškrtli.

Půlhodinky plavby od „tornáda“ narážíme na rákosové ostrůvky. Rozdělují řeku na různě široká a hluboká ramena. Občas máme problém se rozhodnout, kterým ramenem plout. Klidně se může stát, že rameno, které zvolíme bude slepé, nebo zatarasené. Věřím, že tu může méně zkušený plavec docela dobře zakufrovat. My jsme ale více zkušení a tak nebloudíme :-)

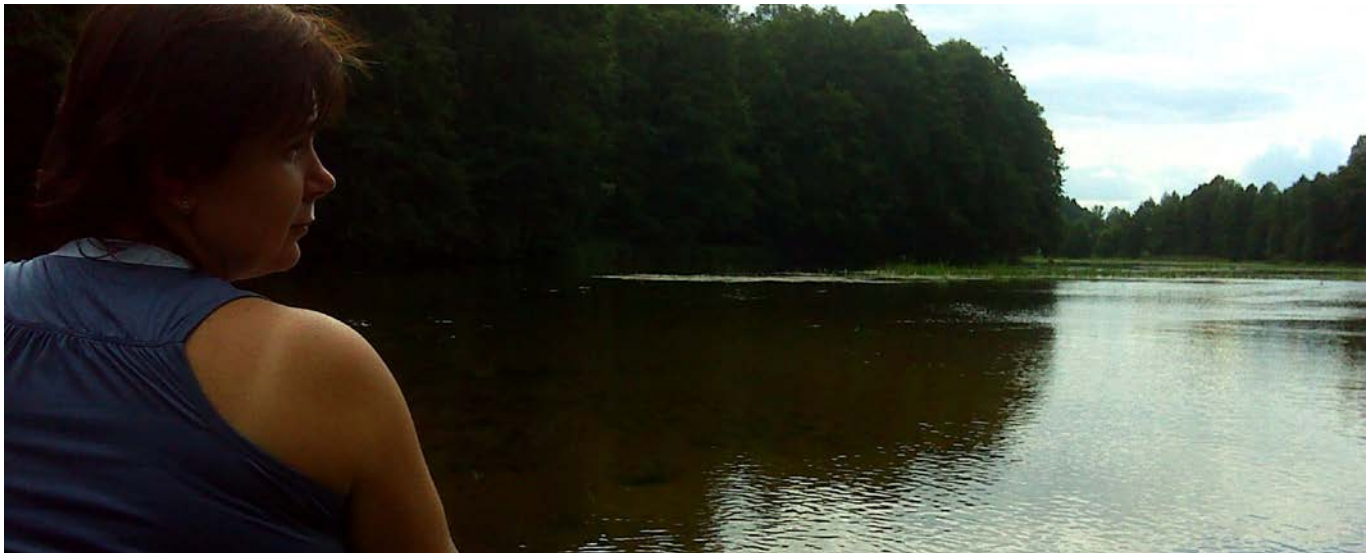

Po úseku „ostrůvků“ připlouváme na jezero. Wda se to rozlévá ze své obvyklé dvanáctimetrové šíře do 100-150 metrů. Teoreticky by to mělo být k hrázi v Tleni kolem kilometru. Na závěr kilometr pádlování po totálním oleji! Smiřuju se s monotónním pohybem a doufám, že tenhle otravný úsek přežiju v psychické pohodě. Irča pádluje celou plavbu na levou stranu, takže já zabírám na pravou. Naštěstí jsem relativně univerzální a na oleji to je navíc téměř jedno. Natáhnout se, zanořit list pádla, přitáhnout podél boku lodě až k zádi, vytáhnout pádlo a opět se natáhnout ... Každých 5-7 sekund jeden dlouhý záběr. Zhruba deset záběrů za minutu. Ten kilometr bychom mohli za čtvrt hodinky dát. Když nebude nějaký problém s mělčinou nebo řasami.
Hurá! Na pravoboku vidím Chorošův kemp! Hráz je až dalších 300 metrů za ním, takže budeme pádlovat jen tři čtvrtě kiláku.

K molům s Irčou přirážíme jako první loď naší výpravy asi po deseti minutách olejového pádlování. Je 13:30. Vytahujeme bagáž, omýváme naši loď zvenčí i zevnitř a vytahujeme ji na písčitý břeh. Zkušeně z pálavy vyléváme zbytky vody a necháváme ji našikmo uloženou, aby zbývající kapky stekly. Ještě upouštím vzduch, protože na tomhle pařáku hrozí, že by mohl prasknout válec.

Odnáším na třikrát naši bagáž k altánku, kde máme zaparkované auto. Irča je u lodi a pomáhá Romanovi s Aničkou, kteří přistávají hned za námi. Zbytek lodí je o poznání pomalejší. Než dorazí, využíváme čas vybalení a přípravě na uskládání výstroje do auta.

Ženská část výpravy za ochrany Romana, Pajtáša a Vítka suší lodě, aby je pak mohla pečlivě sbalit do obalů. Hanýsek a já vyrážíme naším Fordem Galaxy k mostu na cestě z vesnice Kasparus do Skrzynia pro auto, které tam Hanýskovci včera nechali.

Hanýsek tuhle trasu jede autem už po čtvrté, takže mne naviguje a psychicky připravuje na úseky, které potřebují otrlé povahy. O nepřehlédnutelném, nepřeslechnutelném a nepřehmatatelném úseku cesty na hranici Kujawsko-Pomoskieho vojvodství a vojvodství Pomorskie jsem už vyprávěl, takže je zbytečné to opakovat. Ale protože to je skutečný zážitek na který naši silničáři nemají, považuju za správné se o tom zmínit alespoň takto.

Drkotající cestou upínám mysl na to, aby Hanýskovo auto bylo v pořádku a na svém místě, tak jak jej tam Hanýsek před 32 hodinami zaparkoval. Ufff. Je tam. Hanýsek přesedá, já kontroluju, že bez problémů nastartoval a vyrážím zpět do Tleně.

My vlastně ještě pořád nemáme fotku na které bychom byli úplně všichni, kteří jsme tuhle plavbu absolvovali. Jsem přesvědčen, že na ni nikdo z nás nezapomene, ale už si nejsem jistý, že po dvaceti letech každý dokáže z hlavy vyjmenovat jména všech se kterými na téhle akci koštoval medovinu, koupal se v tmavé tůni, seděl u ohně a pokřikoval z lodě na loď. Kdyby po mně chtěl někdo vyjmenovat úplně všechny spolupoutníky z expedice Polar Flare 93, Nikola 94, Anofeles 95, Munti 96,... nedokázal bych to. Pokud se ale budu moci podívat na společnou fotku, vybavím si dnes ještě všechny přezdívky. Prostě - patří k dobrému mravu expedice, pořídit alespoň jednu jedinou společnou fotografii. A tak se konečně fotíme pospolu.

Loučíme se s osádkou Hanýskova auta. My vyrážíme domů hned, oni až ráno. Před tím ale ještě společně jdeme před dlouhou cestou povečeřet.

Kousek od hráze jezera, kde jsme přistáli, je výletní restaurace, kde prý dobře vaří. A tak konečně ochutnáváme místní speciality. Na mém talíři jsou pirohy na tři způsoby – s uzeným masem, se zelím, a s nějakou bylinkovou směsí ve vajíčku. Je to vynikající. I sladké pirohy na protějším talíři vypadají moc lákavě. Ale já jsem se přežral. Doslova a do písmene. Ještě, že bude řídit Irča. Já po takovémto jídle za volantem usínám.

Irča a já máme motivaci dorazit domů co nejdříve. Tesaři totiž začali pracovat na vazbě střechy našeho rozestavěného domku. I když jsme se snažili všechno načasovat s patřičnými rezervami, stalo se to přesně podle zákona schválnosti – termín nástupu řemeslníků se kryl s termínem téhle vody. Ujistil jsem se, že všechno co tesaři potřebují je připraveno, že všechny příčky, které potřebují jsou vyzděné a opravdu nechybí nic dozdít, věnce jsou vybetonovány, kotvení na pozednice jak má být a materiál mají zajištěn. Pluli jsme asi na stém kilometru, když jsem se od mistra tesaře dozvěděl „Pane Drábek, vám tady chybí vyzdít ty příčky na které přijdou uložit trámy. Bez nich my nemůžeme pokračovat dál.“ Co jsem v té chvíli mohl asi tak dělat. Slíbil jsem, že jakmile přijedeme domů, ihned se pustím do zdění příček, aby mohli co nejdřív pokračovat.

Jakmile dorazíme domů, hned ráno vyrazíme zdít. Ale to už je úplně jiný příběh :-)

„V oddíle se vždycky najde dost přátel, kteří tě podrží. Pod vodou."

ZBRZYCA a BRDA

(Pajtáš) Je 18. 8. 2019, večer, tak kolem půl deváté když zvoní telefon. Hleďme, Dazul. A, že prej ať mu pošlu svoje fotky z Polska roku 2013 (kde s Irčou nebyli) do této knihy a taky ať něco napíšu. Mnóóóó. Fotky nejsou až takový problém, ale vzpomínat a ex post psát něco rozumného po šesti letech, když si nepamatuju, co bylo včera, je dost odvaha. Nu což, když to chce, tak to má to mít.

Jak jest nadepsáno, byla to naše druhá vodácká výprava na polské řeky. Po jisté přípravě a výběru jsme se rozhodli pro řeky Zbrzycu a Brdu, a to asi v doposud nejmenší sestavě tří posádek a v osvědčeném počátku měsíce srpna. Počasí bylo teplé, ne-li horké a s odstupem doby mohu zodpovědně říci, či lépe napsat, že na této naší polské výpravě jsme asi doposud nejvíce spluli jezer a lepili nejvíce lodí.

Obojí úspěšně. Pravdou je, že jsem měl do té doby jiné představy o jezerech (dnes už ani nevím jaké), rozhodně jsem si přestavoval hluboké a širošíré vodní lány, ne po kolena či po řiť vodu jako kafé :-). Jak se tak dívám zpětně na fotečky, v Zbrzyci taky té vody moc nebylo, asi jsme i přetahovali a tuším, často podjížděli dřevěné mostky. Volba na dvě řeky padla proto, že Zbrzyca nebyla dost dlouhá, neb po loňské prvotní zkušenosti jsme věděli, že za ten týden hravě a v pohodě na vodě uděláme 100 až 120 km, a to jsme si nemohli přece nechat ujít. A tak jsme elegantně, v jezeru Witoczno, po splutí plánovaného úseku Zbrzyci, vpluli do vod Brdy a vydali se po ní dál. Poláci, na rozdíl od nás, tedy mám ten dojem, tu vodní turistiku pojímají trochu jinak. Snad je to tím, že mají moře, nebo co, a

tím pádem jich až tak moc na jejich řekách není. Rozhodně se nedá o nich říci (jako o nás) co Polák to vodák (sakra, to se mi to rýmuje). Když už se rozhodnou jít na vodu, je to jen převážně na krátký úsek 5-10 km, na těch jejich úzkých a dlouhých plasťácích, s pádlem, co má listy na obou stranách (ani nevím, jak se to správně jmenuje), což je u nás možno vidět tak maximálně na závodech kajaků. O plutí na gumě, už nemluvě vůbec. V tom jsme zde pro ně velkou atrakcí :-). Jinak však jsme museli konstatovat, že ani oni nezůstávají za námi pozadu v čerpání evropských dotací a v jejich utrácení za každou cenu, ať to stojí, co to stojí (nás všechny). Velkoryse zbudované přístaviště a kempy pro vodáky, na řekách téměř bez vodáků, nám toho byly důkazem. Doufám, že jim nekřivdím, a pokud ano, tak se jim tímto omlouvám. Ač mírně pohoršeni, jsme jak v té skautsko-vodácké písni pluli dál a dál, Roman si za sebou spokojeně táhl na provázku svou plastovou kačenku z dětství, kochali jsme se přírodou,

milými lidmi a užívali jsme si letní pohodu. Nevím tedy, jestli všichni. Já, duše prostá a nenáročná, tedy rozhodně. Městečko Mecikal nás přivítalo s hrdostí sobě vlastní. Mosty. Ano, mosty, nemyslím silniční nadjezdy, ale říční mosty, jsou asi v Polsku unikátem. A to tím, že je jich poskrovnu. To spíše narazíte na brody a přívozy. A Mercikal je vyjímkou. S očekáváním, i s jistým napětím jsme jeli vstříc místu, které bylo inzerováno jako Piekielko. Někteří s obavami, my ostatní těšíc se, že nebudeme muset hrabat a konečně se povozíme. Oba dva tábory zbytečně. Asi jsme to přejeli, nebo co, nebo to

možná bylo nějaké kulturní zařízení, které z vody nebylo vidět a my nic netuše pluli dál a dál. A tak jsme dopluli do našeho cíle, do místa zvaného Pila, odkud již byla jen cesta zpět, přes Tleň, domů. Na závěr jsme zde zažili takou drobnost, která však nemůže zkalit náš názor na polskou dobrotivost a pohostinnost. Po přistání a vytažení lodí k sušení a balení, se na tomto přístavišti za evropské peníze za námi dostavil jakýsi dědula a s jakýmsi papírem v ruce, chtěl z nás vytáhnout nějaké zloté. Měl smůlu. Nebyl dost přesvědčivý ani on, ani ten papír a tak si musel sehnat peníze na vodku jiným způsobem : -).

„Když přítel s nepřítelem mým se baví vesele, mně není třeba toho přítele!“ - Avicenna -

BÓBR a KWISA

(Dazul) Jet s OS Tůlavé Papuče na vodu znamená garanci nezapomenutelných zážitků. Složení Roman+Anička, Hanýsek+Klamerka+Vítek+Čita, Pajtáš+Šárka a Irča se mnou – je již skvěle osvědčenou esencí „středního“ věku :-)

Před dvěma lety jsem popisoval své pocity z první „polské“ vody – v totožném složení. Po návratu z této akce se mi zdá, že se téměř vše (nebo přinejmenším mnohé) opakuje – jen o pár set kilometů blíž, s pár sty dnů navíc. V našem věku se už prostě nemění ani vrtochy, smysl pro zvláštní druh humoru, ani přátelství :-)

A tak se raději omezím spíše na faktická data. A doplním je fotografiemi i „oldskautskou videokronikou„ na www.oldskauti.cz : -)

9.srpna 2014 – SOBOTA

Odjezd na letošní „polskou vodu“ trochu „zkomplikovala“ moje žena, která se chtěla účastnit hodnotící akce MARY KAY v Ostravě – akce končila až v 16:00.

Samočinně (v duchu staré pravdy „jeden člověk může změnit celý svět“) se rozběhla zprvu poměrně náročná, ale na konci velmi jednoduchá logistická akce jak to provést „aby se vlk nažral, ale koza zůstala celá“ (slovy tety Kateřiny).

Hanýsek, Klamerka, Vítek, Čita a Šárka (která se jistě neurazí za toto pořadí) vyrazili už dopoledne přes Krkonoše k řece Bóbr. Jejich úkolem bylo zajistit „předmostí“ pro naši výpravu. Druhá skupina ve složení Roman, Anička, Pajtáš a já jsme vyrazili pár minut po 15:00 směr Ostrava, kde jsme naložili Irču a pokračovali po dálnici téměř k místu, kde jsme si naplánovali začátek plavby po Bóbru.

Shledání v jediném kempu, který jsme letošní vodu využili bylo šťastné i když se ještě před shledáním Romanovi podařilo trochu znejistět Hanýska, když využil jeho nepřítomnosti a přemístil mu auto mimo dohled, aby si myslel, že mu jej někdo čornul.

Večer v kempu Jaskolka ve vesnici Marczow byl příjemný už jen proto, že žádná z místních lam nikoho z nás nepoplivala.

10.srpna 2014 – NEDĚLE

Dnes odrážíme! Auty odvážíme z campu k řece (je to něco přes 2 km) lodě, pádla, lodní pytle a osádky lodí.S Hynýskem se vracíme zaparkovat auta zpátky a společně absolvujeme trasu ještě jednou pěšky.

Konečně plujeme. Bóbr je velmi klidná řeka. Na můj vkus až moc klidná.

Hanýsek má „oko". Když budeme my dva fotit naprosto totožnou situaci, jeho fotky budou vždycky lepší. Ne proto, že má dražší optiku, ale proto, že má „lepší oko". Josef Sudek taky fotil obyčejným foťákem, který si upravil pomocí pilníku, a jaké skvosty po sobě zanechal.

Plavající ještěrku jsem ještě neviděl a soudě podle reakcí ostatních, neviděl ji nikdo z nás. Rozhodli jsme se ji zachránit a podali ji pomocné pádlo.

Tábříme na vysokém břehu pískového jezera u vesničky Rakowice Wielkie. Voda tu je jako kafe a tak si musím jít zaplavat.

Večer sedíme na roztažené celtě, pod ochraným dýmem Irčiných tyčinek proti komárům, popíjíme víno a příjemně plkáme. Je mi moc fajn.

11.srpna 2014 – PONDĚLÍ

Voda je teplá i ráno a tak hups do ní! „Plavu si ani nevím jak, vždyť ....“

Pádlujeme přes pískovcové jezera, do kterých se v tomhle úseku Bóbr rozlil. Na délku mají 7 km a tak žádnou velkou rychlost nevyvíjíme. Za to potkáváme dvě plachetnice a mořské kajaky, které využívají tuhle rekreační oblast k zácviku svých osádek. Nás naštěstí nikdo zacvičovat nemusí.

Začíná pršet. Vplouváme pod hustou korunu vysokých vrb abychom byli před deštěm chráněni. Funguje to.

Dnešní tábořiště nacházíme na krásně vypasené louce od koní. Ale koně nikde. Dokonce na louce nejsou ani žádné kobylince. Ny ty narážím až v lese. Tady mají dobře vychované koně.

Trochu nám poprchává a tak stavím z ponču pláštěnky stříšku na pohodlné vaření.

Večer poleháváme na celtě, popíjíme víno a klábosíme. Zase mi je skvěle.

12.srpna 2014 – ÚTERÝ

Ranní vstávání je do zatažena a vlhka. Ale neprší. Jen stany ne úplně osychají a tak je balíme navlhlé.

U města Boleslawiec nás čeká první skutečný jez. Nejdřív to vypadá, že budeme přenášet, ale po té, co se nám to s Irčou daří sjet, pouštějí se do toho postupně i ostatní. Sjíždíme si jej opakovaně – mně se to podařilo 3x.

Využíváme sluníčkového počasí, které se rozpoutalo na plné pecky, obědváme, sušíme navlhlé stany z rána, poleháváme i korzujeme po Boleslawieci.

Dnešní tábořiště je na trávou porostlé štěrkové loučce. Nad námi se tyčí prastarý ochraný val chránící pole před rozvodněným Bóbrem. Poslouží nám jako divan na kterém se při západu slunka rozvalujeme, ucucáváme víno a hromadně meditujeme.

Nevím čím to je, ale je mi zase moc příjemně.

„Mládí netrpí ani tolik svými chybami, jako opatrností starých.“ - Luc de Clapiers Vauvenargues -

13.srpna 2014 – STŘEDA

Plujeme líným, ale silným tokem řeky Bóbr a konečně vidíme i nějaké stopy toho, že tu bobři skutečně žijí. Ale bobra samotného nevidět.

Na jezech „balonowych“ musíme přenášet. Už to máme s Irčou tak nacvičené, že neseme vždy celou pálavu, včetně tří napěchovaných lodních pytlů a loďákového obalu pálavy ve kterém jsou tři až čtyři petky s pitnou vodou. Je to docela makačka, ale většinou jsme první a zbývá nám čas na to, abychom pomohli ostatním – většinou Hanýskovi s Klamerou, Vítkem a Čitou.

Skoro dva kiláky většinou táhneme lodě po mělké vodě proudící v úžasně písčitém a štěrkovém korytě. Nohy se do „tekutých písků“ občas zapadají nad kotníky. Nádherný úsek ve kterém se mísí proudy ledové i teplé vody Bóbru.

Taky zažíváme asi nejnáročnější přetahování přes vodní elektrárnu, kde nám stašně hodní zaměstnanci dovolili přistát, pojist a vůbec nás nechat se volně pohybovat.

Hledání tábořiště se protahuje. Ne proto, že by nebylo kde postavit stany, ale už jsme zhýčkaní a chceme najít ještě hezčí a romantičtější místo než minulou noc. Podařilo se to i dnes.

Stavíme stany pod vysokými a osamělými borovicemi, s výhledem do otevřené rovinaté krajiny.

Posedáváme na celtě, vychutnáváme víno a povídáme si. Je mi moc hezky. Jaký je dnes vlastně den?

14.srpna 2014 – ČTVRTEK

Dopoledne doplouváme do Szprotawy. Tady sušíme lodě, vyfukujeme je a balíme. Holandský majitel campu Jaskolka pro nás přijede a převeze nás na řeku Kwisu.

Hanýsek a Irča pokračují s holanďanem do campu, aby vyzvedli naše auta a dovezli je k nám. Hanýsek s Klamerkou a Vítkem jedou po proudu najít vhodné tábořiště a my ostatní odrážíme na splutí řeky Kwisa.

Není moc náročná, snad jen nepatrně víc než Bóbr. Jediný jez si sjíždím sám.

Místo na postavení stanu našel Hanýsek skvělé. Zatímco Irča staví stan a uvaří, já vybíhám 8 km proti proudu k našemu zaparkovanému vozu, abych jej stáhl co nejblíž našemu dnešnímu tábořišti. Ani se moc nepotím, protože skoro pořád prší nebo mrholí.

Večer polehávám na celtě, dopíjíme zbytek vína, vedeme rozpravy a mně je moc pěkně.

15.srpna 2014 – PÁTEK

Moc hezké místo našli Hanýsek s Klamerkou na postavení stanů. Včera večer jsem jej plně nedocenil, ale při dnešním ranním sluníčku oceňuju, že je kde pověsit spacák na ranní provětrání, orosené tropiko našeho stanu a zbývá i spousta místa pro lenošení a vyhřívání se.

Moderní technika i zprávy z domova hlásí, že se v poledne výrazně změní počasí a bude už jen pršet. Operativně měníme plán – vše naložíme do aut, vyrazíme na lehko a těsně před deštěm skončíme naši plavbu. Sbalíme lodě a pojedeme domů.

Všechno vychází dokonale. S Hanýskem odvážíme auta k mostu u vesnice Klicków, kde je první varianta ukončení plavby. Pokud bude počasí příznivé, poplujeme ještě dál.

Jez nad vodní přehrádnou podle mne jetelný je, ale nemám vestu a tak nebudu zbytečně riskovat. Ale samozřejmě, že mně to žere.

Ale peřeje u Osiecznice mi to všechno vynahrazují. Sjíždím si je 3x. Je to nejnáročnější, ale nejhezčí úsek celé naší výpravy po řece Bóbr a Kwisa.

Před obědem přijíždíme pod most u kterého máme zaparkované auta. Vytahujeme s Irčou umytou loď, abychom ji nechali osušit a začíná pršet. Na půlminuty přesně!

Tady balíme a vyrážíme směr domů.

„Nemluvte o chybách. Ty budou mluvit samy za sebe.“ - Winston Churchill -

PÁLAVA

„Vlastní chyby nazýváme zkušenostmi.“ - Oscar Wilde -

WARTA

8. - 14. 8. 2015

(Dazul) Je zbytečné popisovat tuto povedenou akci den po dni. Každý to má ve své paměti stejně zaznamenáno trochu jinak a strohá fakta většinu lidí moc nezajímají. Takže moje povídání o naší sedmidenní plavbě po řece Warta bude poskládáno z několika střípků, které mi po dnešním návratu ještě čerstvě rezonují v opálené hlavě.

Tahle výprava je zvláštní tím, že šest lodí poveze třináct lidí, psa a vybavení pro všechny minimálně na týden. Počítáme, že může být na téhle řece až 9 dnů. Takže to není akce pro úplné nováčky – i když Jirka s Petrem jedou splouvat řeku prvně. Ale ostatních pět lodí tvoří osádky poměrně ostřílených vodáků, takže se není čeho obávat. Jediné slabé místo je naše psychika, která v tomhle tropickém vedru (teploměr se šplhá ke čtyřicítce) dostane určitě zabrat. Víme, že to bude chtít enormní a pravidelné dávky sebeovládání, tolerance a dobré nálady.

Posádky našich nafukovacích lodí typu Pálava, Baraka a Rio:

Baraka – Hanýsek + Klamerka + Vítek a Čita
Pálava – Roman + Anička
Pálava – Pajtáš + Šárka
Pálava – Ještěr
Pálava – Petr + Jirka
Rio – Dazul + Irča + Míša

Warta je pro mne neznámá řeka – nikdy jsem ji nesjížděl, že vůbec existuje jsem se dozvěděl před cca půlrokem, když začala Klamerka rozesílat maily aby zjistila, kdo by letos jel další polskou řeku. Přiznám se, že jsem maily jen letmo přečetl a na žádné odkazy, které Klamerka přikládala, neklikal. Chtěl jsem se nechat řekou překvapit, sám pro sebe ji objevit, vychutnat si jí neovlivněn zkušenostmi a názory těch, kteří ji už jeli. Důležitější než samotná řeka je pro mě fakt, že ji pojedu s Irčou a malým Míšou, pro kterého to bude v jeho dvou letech premiéra a doslova zkouška ohněm. Samozřejmě, že osvědčená parta kolem Tůlavých papučí je pro mne dostatečnou zárukou, že letošní řeka byla vybrána správně a je předpoklad, že ji Míša zvládne.

První věc, kterou nás Warta příjemně překvapila je koupání. Ono za to nemůže jen Warta, ale taky všudypřítomné vedro (teplota se pohybuje kolem čtyřicítky). Warta dodala písčité dno a prosluněné plážičky. Troufám si tvrdit, že z té stovky zastávek pravděpodobně nebyla jediná, kde by si alespoň jeden z nás nezalehnul na jemný písek a nenechal se obtékat prohřátou vodou. V drtivé většině zastávek skáčeme do vody úplně všichni. Mimo to začíná každý den ranní koupelí před vyplutím a končí večerní koupelí před společným nočním povídáním. Takhle jsem to doposud na žádné řece nezažil.

Na ranní koupel se těší i malý Míša. Většinou se mu ani nechce z vody ven. Je to vodomil. Hlavně se musí naučit při tom nepít vodu z Warty : –)

Irča rozhodla, že všichni tři a čtyři loďáky se na nafukovací pálavu nevlezeme a musíme mít větší loď. Pajtáš při našem společném plachtění na Slezské Hartě v dobrém rozpoložení informoval, že jeho Marek je spolumajitelem člunu Rio – což je konkurenční obdoba Baraky, kterou vyrábí Gumotex. Marek nám zánovní Rio půjčuje a my sebe i veškerou bagáž pohodlně do lodi skládáme. Manévrovací

schopnosti Ria jsou na velmi solidní úrovni a tak si první den plavbu užíváme. Druhý den po poledni zjišťujeme, že pravý válec je zprvu měkčí než levý a kolem čtvrté hodiny už máme jistotu, že je v lodi díra. Dofukujeme a jedeme dál. Než zakotvíme na noc, dofukujeme asi tak 4x. Jízda na jednom válci Ria není moc pohodlná ani nejrychlejší. Ale zvládáme to s úsměvem na rtech. Večer díru vyhledám a zalepím. Marek nám dal s sebou i originální záplatu s lepidlem.

Večer je díra nalezena – naštěstí to není nic nového – na pískové řece snad ani píchnout nelze. Vzduch uniká zpoza záplaty, kterou nám Marek ukazoval, když nám člun předával. Opravdu – pravý horní roh obdélníkové laty je mírně odchlípnutý a zpoza něj tryskají na hladinu vzduchové bubliny. Vyfukuji celý pravý válec i dno člunu a valašských slivovic čistím pečlivě odlepenou část záplaty. Nechávám oschnout odmaštěnou plochu a nanáším lepidlo na válec i záplatu. Po pěti minutách přikládám k sobě, zatěžuju lavičkama a deseti litry vody. Do rána to bude držet jako helvétská víra.

Drží to! Celý jeden kilometr je pravý i levý válec natlakovaný stejně. Jenže pak začíná tlak v pravém, lepeném válci klesat a jeho objem se poměrně rychle zmenšuje. Nedrží to! Dofukujeme asi jedenáctkrát a už druhé dofukování nás vůbec nebaví. Navíc plujeme skoro pořád poslední.

Večer se Pajtášovi daří strhnout celá záplata. Hanýsek mi půjčuje šmirgl a já pečlivě obrušuju okolí původní díry. Brousím i nově uřezanou záplatu. Nešetřím. Díra je veliká si 2 x 2 mm a tak jsem přesvědčený, že záplata cca 10 x 6 cm musí být dostatečně předimenzovaná, aby po nalepení neunikla ani bublinka.

Dofukujeme minimálně 15x – je to k nevíře, ale vzduch si stejně jako voda najde cestičku skoro všude. Zkoušíme oblepit kraje laty americkou lepicí páskou, ale tlak vzduchu ji roztrhává. Plavba na jednom válci Ria není vůbec příjemná a z naší jízdy se stávají galeje. K večeru oznamuje Klamerka, že Vítek je nemocný a oni dnes končí. Velkoryse nám nabízejí jejich Baraku. Nadšeně přijímáme.

Ráno odrážíme na Hanýskovic Barace a Klamerka nám z břehu mává. Volá za námi: „Vyplouváte do jiné dimenze!“ Má pravdu. Plavba na neucházející Barace je proti plavbě na ucházejícím Riu jiná dimenze.

Míša je nejmladší člen naší výpravy. Na konci akce bude slavit 3.narozeniny. Máme s Irčou přirozeně obavy, jak tuhle plavbu zvládne a v záloze je i plán B. Ale Myšák to zvládá skvěle a o plánu B se vůbec nebavíme.

Většinu cesty absolvuje plavčík kadet jen s plovací vestou. Kvůli častému koupání nemá smysl ani oblékat plavky. Vyhovuje mu to. Mimo vesty je jeho nejdůležitější součástí vybavení malé námořnické tričko, které oblékáme na mokré tělíčko jen když máme podezření, že by mu mohla být jen trošičku zima. Boty do vody jsou ve většině případů naprosto zbytečné – na písčité dno je lepší došlapovat bosky, v botách se hromadí písek.

„Nemyslete si, že nás nenávidíte víc, než my vás.“ - Johnny Rotten -

Chodidla se v písku boří. Když zůstávám stát na místě, zažívám pocit jaký asi zprvu zažívají oběti „tekutých písků“ – pomalu se propadávám. Nejdříve se písek dostává nad prsty u nohou, pak se pozvolna chodidla boří ještě níž – po kotníky. Dole je písek o poznání studenější. Nejvíc se mi daří zapadnout skoro do půli lýtek. To už není zdaleka tak příjemný pocit jako na začátku.

Na mobil mi přichází SMS – „Dosla voda ve studni. Ovce maju este 1 plny maltovnik vody, zítra jim tam dovezu něco v kanystrech.“ Píše přítel Fusil, který při pravidelné kontrole svých včelstev v době mé nepřítomnosti kontroluje i šestnáctihlavé stádo baranů.
Díky Fusilovi není podzimní akce „JEHNĚČÍ KLOBÁSA“ ohrožena – nemám strach, že by ovce to úmorné sucho nevydržely :-)

Vítek je nemocný, Klamerka a Hanýsek s ním pojedou domů. Skončí v Kamionu, kde máme zaparkované auta. S variantou že někdo z nás ukončí plavbu předčasně pokud by některé z dětí onemocnělo, jsme naštěstí počítali. To je ta špatná zpráva.

Dobrou zprávou je, že nám Klamerka s Hanýskem půjčí svoji Baraku, abychom se netrápili s naším „nezalepitelným“ Riem. Plavba na člunu, který se nevyfukuje a nemusí se 10-20x denně přifoukávat, je fakticky úžasná. Děkujeme.

Přistáváme na pravém břehu pod malými peřejemi. Mám pocit, že se nad náma některá z našich lodí namočila. Ale nestíhám to detailně registrovat, musím dobře přitáhnout loď, aby mohl háček i porcelán bezpečně vystoupit.

Ještě si šáhnu pro peněženku, kdyby byl v přilehlém sportovním areálu nějaký „sklep“ a měli tu studené limonády. V tomhle vedru bych ji fakt ocenil. Peněženku mám v plátěném pytlíku spolu s ostatními drobnostmi. A pytlík je nahoře v mém loďáku.
Žbluňk! Něco vypadlo do vody. Rychle prohmatávám dno řeky, kde tuším dopad záhadného předmětu. V tomto místě je kamenité. Ale je tu poměrně silný proud. „Do pytle! Co to jen mohlo být?“ Háček po mně něco pochtívá, ale nevnímám jej – moje nervozita kulminuje. Co kdyby vypadlo něco nepostradatelného?
Znovu dlaněmi ohmatávám koryto řeky a hledám něco co tam evidentně nepatří. Mám to! Klíče od auta! Tak tomu říkám štěstí. Dneska muselo být opravdu hodně unavené, že si sedlo i na mne.

Ranní déšť začíná ve chvíli, kdy máme sbaleny stany a naloženy lodní pytle na člunech. Irča si vytahuje tropiko pončo a Míšovi rozdělává fungl novou igelitovou pláštěnku. Já nevytahuju nic. Déšť je vlahý a nezdá se mi být nepříjemný. Začínám si pobrukovat Lightfootovu písničku s textem Wabiho Daňka „Záda hladí ranní déšť, duhou dláždí cestu mou, slyším oblaka se smát, vidím plout je nad sebou ...“ Líbí se mi sice víc verze s textem Pavla Lohonky Žalmana „Časně ráno mrholí na dálnici číslo pět ...“, ale pro tenhle okamžik je Wabiho podání příhodnější. Ranní déšť je ve stávajících tropických vedrech tím nejpříjemnějším osvěžením. Bylo by skvělé, pokud by nebe zůstalo pod mrakem po celou dnešní plavbu. I těch pár stupňů celsia méně je vítanou změnou.
Než odrazíme je po dešti. „Je po dešti a kosové si štěstím pletou noty, je po dešti – ta chvíle nehodí se pro trampoty ...“ naskakuje mi okamžitě další písnička, tentokrát z dílny pánů Dvořáka a Nikodema, kterou proslavila úžasná Judita Čeřovská.
Za hodinku už do nás sluníčko pere jako by vůbec nepršelo. Mám pocit, že ten déšť byl jen přelud. Zem kolem se zdá zase vyprahlá.

Už roky s sebou na akce nevozím kameru ani fotoaparát. Pro své potřeby si vystačím s mobilem. Vybírám si jej vždy podle kvality videa a fotografií : –) Moje Xperia Z1 mini je vodotěsná do hloubky 1 metru, takže ji ani nedávám do lodního pytle ale přiděluji ji místo na pravém okraji sedátka zadáka. Během plavby stačí mému háčkovi říct „Tohle chci natočit“ a Irča okamžitě přebírá řízení našeho člunu až do okamžiku kdy ohlašuju „Jsem zpátky“ a znovu začínám pádlovat. Tak se mi daří natočit přes 800 krátkých videosekvencí, které spojím do jednoho téměř hodinového filmu – jakési videokroniky téhle podařené plavby.

Všichni už si na to zvykli, že nejsem líný šáhnout po mobilu a vyfotit či natočit aktuální momentku. Počítá se automaticky s tím, že dám dohromady film, který pak na „hodnotící“ akci společně shlédneme. Zatím tomu tak vždy bylo. Ale vplutí do posledního přístavu na 524,5 říčním kilometru pořádně zamíchává kartama.

Proplouváme kolem stáda krav, které právě postává v pravé půli řečiště Watry. Tenhle pocit dobře znám – při splouvání Bieleho Váhu kousek od Hyby téměř vždy proplouváme mezi skotem. Někomu to je nepříjemné, jiného to nechává klidným, ale vždy to je zážitek, který se v hlavě uhnízdí natrvalo. Přesto se to pokusím zachytit natrvalo a informuju háčka „Irčo, tohle ještě natočím.“ Musíme na nejbližší vhodné místo pod krávy. Hledáme břeh na který se nám bude dobře vystupovat, vykládat bagáž a mýt čluny před jejich vytažením k oschnutí.

„Chce-li člověk zabít tygra, nazývá to sportem. Když chce tygr zabít jeho, říká tomu projev zuřivosti.“ - George Bernard Shaw -

Přistávací manévr je ukázkový, ale háčkovi se nezdá, že nedokážu loď udržet pevně u břehu. Je to kupodivu hluboká voda a nedokážu se pádlem zapřít o dno, abych Baraku pevně zafixoval. Krátká výměna argumentů mne jako vždy trochu rozhazuje a tak když už je i Míša vyloděný, snažím se rychle vyložit naše lodní pytle, kanystry se zbytky pitné vody, pumpu, ručníky a všechny ostatní volně ložené drobnosti. Nakonec vyhazuju na břeh i poskládanou celtu na které náš porcelán většinu cesty seděl nebo ležel.

Vyplachujeme vnitřek Baraky a vypouštěcím rukávem na zádi člunu vyplachuju všudypřítomný písek a další nečistoty, které jsme cestou nasbírali. „Do pytle!“ Vybíhám nahoru k loďákům a horečnatě je obracím, prohrabávám celtu, ručníky – prostě celou hromadu z lodi vyložených věcí. „Irčo, prosím, můžeš mne prozvonit? Hledám svůj mobil.“ Na druhém konci je slyšet vyzváněcí tón. „Ticho! Pajtášu drž hubu! Potřebuju slyšet zvonění mobilu!“ Nic. Jen půldruhého metru od břehu se na hladinu prodírají malé pravidelné bublinky. Ale klasickou fyziku nepřečůrám, je mi jasné, že pokud je mobil v metrové hloubce, může si tam zvonit jak chce, nemám šanci jej uslyšet.

Pozorně pročesávám místo, kde jsme vykládali i omývali člun – do cca 20-30 cm hloubky je občas vidět, třeba tam utopený mobil bude vidět. Ale ať se dívám jak se dívám, nevidím noc, co by jej alespoň vzdáleně připomínalo.

Mobil mi pravděpodobně vypadnul, když jsem z lodi vytahoval celtu. Vyloďovali jsme se všichni a byl poměrně hluk, takže jsem žbluknutí mobilu neslyšel.

Zapojuju do pátrání Irču, Pajtáša, Romana i Ještěra. Tvoříme rojnici. Někomu sahá voda nad kolena, někomu skoro po prsa. Držíme se za ruce a jednou nohou prohmatáváme kousek po kousku písčité dno kolem místa kde stojíme. Vždy až tam, kde se potkáme z jedné i druhé strany s nohou parťáka po levici i pravici. Pak velím „krok vpřed“ a prohmatávání se opakuje.

Mobil jsem si přinesl před dvěma týdny z opravny – po roce užívání nefungovalo hlavní tlačítko spolehlivě a po natáčení pod vodou nějako dobu nefungoval správně mikrofon. Přístroj mi vyměnili za nový a běží mi znovu dvouletá záruka. Tedy – běžela mi.

Vzdávám to. Roman navrhuje, abychom se místo odjezdu domů ještě na jednu noc utábořili tady a pokračovali v hledání i večer. Příjde mi nespravedlivé vůči ostatním, aby takto pykali za moji chvilkovou nepozornost. „Romane, jdeme pro auta.“ Obracím se směrem k vesnici, kde máme v jednom dvoře zaparkované auta a chci vykročit, s tím, že mne Roman dojde. „Dazule, není tohle ten tvůj mobil?“

volá na mne z vody Ještěr a ukazuje něco mokrého a černého. „Ještěéééééér!!!" – řvu spontálně a jak nejsilněji umím přes půl Polska oslavně jeho jméno.
Na zachráněném mobilu jsou zmeškané hovory z Irčina telefonu – ten nejstarší je 21 minut starý, z doby kdy jsem objevil, že mi můj aparát chybí. Videa a fotky jsou zachráněny. Díky Ještěrovi, který to nevzdal a pokračoval v hledání sám. Ještěre – veliké děkuju!

Plavbu jsme začali na 650,2 km (Wazne Mlyny) v sobotu odpoledne – a v pátek odpoledne jsme skončili na 524,5 km (Sieradz – Blonie) – splouvali jsme tedy 125,7 km – podle kilometráže řeky Warta kterou obětavě do češtiny přeložil Hanýsek (a pro každou loď ji po jednotlivých listech zalaminoval).

Na 7 (čistých 6) dnů plavby to není až taková garda, ale my si to dokonale užívali a vychutnávali. Prvně jsme s Irčou jeli s Tůlavýma papučama řeku s tajemným názvem Wda. Warta mi (snad je to tím W na začátku) připomíná naši „první" polskou řeku. A nyní, po ukončení akce mám pocit, že se jí téměř vyrovnala :-)

„Kdyby byla na olympijských hrách někdy disciplína "spaní", pokusím se o zlatou.“ - R. Fulghum -

„Tvrdí se, že plavání podporuje držení těla a ladné pohyby, ale všimli jste si někdy, jak chodí kachna?“ - Woody Allen -

GUMOTEX

„Expert je člověk, který udělal všecky chyby, jichž se lze vůbec dopustit, na velmi úzkém poli.“

PILICA

sobota - 6.8.2016 - 1.den

(Dazul) Tak zase po roce s Tůlavýma papučama na řece v Polsku. Dlouhé plánování se vyplatilo. Letos je naše expedice historicky nejpočetnější: Roman s Aničkou, Pajtáš, Šárka, Ještěr se Sojkou, Hanýsek s Klamerkou a Vítkem + jejich pes Čita, Irča, já, Míša a Kája + nově také Pípa s Bobinou, Marťou, Leničkou a Míšou. Vyplouvá nás flotila celkem sedmi lodí složená z tří pálav, tří barak a jedné laminátové kanoe = 6 dětí a 12 dospělých (+ pes).

První sobotní noc trávíme na místě, kde jsme nocovali přesně před týdnem při naší firemní akci – (17. ročník) S TEBOU MĚ BAVÍ SVĚT. Tábořiště dostálo docela zásadní změny – několik velkých hromad hlíny, které zde byly před týdnem zřejmě čerstvě navezeny a u nichž jsme si dělali oheň, dnes zmizelo. Hromady hlíny byly rozhrnuty do nerovností na louce. Dnes je zde téměř ideální rovina.

Přijíždíme poměrně pozdě a tak už nikam nevyrážíme. Stavíme stany a převážíme auta do Sulejowa, kde bychom chtěli naše splouvání Pilice končit. Ze Sulejowa nás majitel kempu převáží svým vozem (za cca 250 Zlotých) zpět na náš start do Radoszewnice (je to po asfaltové cestě přes 100 km) .

První večer této akce je ve znamení vzpomínek. Černobílé historky vytáhl – jak už bývá jeho dobrým zvykem – Pajtaš. A my ostatní se k němu velmi rádi přidali.Pípův syn Marťa občas jen zíral a měl (z našeho hlediska) naivní dotazy. Ano, i otcové bývali kdysi (třetihory?) mladí : -)
U ohně exceluje Šárka volnou recitací „Král Karel s Buškem z Velhartic teď zasedli si k dubovému stolu — ti dva už pili mnohou číši spolu a zapěli si z plných plic. »Nuž dej sem zlaté číše, páže, a nalej vína — dolej výš — dnes, pane Bušku, cosi zvíš!« král Karel vesel káže. ....“ – pamatuje si skoro všech 8 slok! Navíc si ani neplete Nerudu s Vrchlickým.
Na základě výše uvedené recitace jsme Martinovi vysvětlili, že u oldskautského ohně nemáme čestnou funkci „ohnivce“, ale „buška“. Marťa to vygradoval tím, že nevěděl, co je „ohnivec“ – po vysvětlení nám suše oznámil, že se tato funkce nyní v oddíle nazývá „fireman“.

Slabší povahy postupně od ohně odpadávaly – únavou či požitou rulandou šedou. Před koncem večerní seance Hanýsek gradoval odbornou přednáškou o srpnové noční obloze. Teď už vím, že nejjasnější „hvězda“ toho trojúhelníku nad obzorem, není hvězda, ale planeta Mars : -)

neděle - 7.8.2016 - 2.den

Nedělní ráno je pohodové, úžasné a skvělé. Dnes konečně vyplujeme. Co na tom, že jsem před týdnem tenhle úsek splouval. Nevstoupíš dvakrát do téže (stejné, jedné) řeky – v naší mluvě to je zřejmě nejčastěji citovaný Hérakleitův „citát“ (cca půlstoletí před naším letopočtem!). Až budu velký, začnu amatérsky studovat filosofii. Teď jsem ale laik, nicméně mám pocit, že smysl Hérakleitova výkřiku začínám chápat : -)

Máme drobný problém se stanem. Je to takový ten mega stan rodinného typu do kterého dokáže šikovný řidič zaparkovat menší osobní vůz a ještě se tam pohodlně vyspí 5 osob. Donedávna jsem žádný stan nevlastnil, do padesáti jsem si vystačil s celtou, bivakovacím pytlem nebo zapůjčeným oddílovým stanem „Jurek“. Ale Irča vznesla jasný požadavek, že když pojedeme s Míšou i Kájou (a za další rok možná i s Nikem), už bychom mohli konečně nějaký stan pořídit. Když byli Pája a Zdendáš malí, bez stanu jsme se sice obešli, ale doba se překulila do období zhýčkanosti. A tak s sebou vezeme Coleman Tasman 4, který váží přes 7 kg a zabírá půlku lodního pytle. Těší mne, že Pípovci mají ještě větší „krávu“ než my.
Největší nevýhoda velkého stanu je sušení. Zatímco ostatní mají své stany pro dvě osoby usušené od ranní rosy během chvilky, my jej balíme jako poslední – a to mám ještě pocit, že vnější tropiko není 100% suché.

Myslím si, že za ty roky už sebou nevozím žádné zbytečnosti (i když letos jsem si dopřál malou hamaku, aby se mohly i děcka zabavit a pohoupat) a tak se dokážu zabalit maximálně do půlloďáku. Ale aby nebyla akce traumatem pro děti, uznal jsem, že je vhodné s sebou nabalit i spoustu zbytných

věcí ... A tak musíme do naší baraky naložit mimo nás čtyř i čtyři bytelné lodní pytle. Nakonec vezeme jen tři – Ještěr se Sojkou nám berou jeden loďák se spacákama. Děcka mají tím pádem v lodi relativně větší pohodlí. Ještěre a Sojko – díky!

Téměř celá tradiční sestava našich předchozích „polských vod“ si do své výbavy pořídila „námořnická“ trička – od nejměnších účastníků po ty největší. Už z dálky je vidět, že patříme k sobě :-)

Nepamatuju si, že bych jel někdy řeku, která se tak brutálně klikatí a intenzivně meandruje v takové délce jako Pilica. Rozhodně to je její základní odlišnost od ostatních řek. V tom je Pilica krásná a zároveň náročná. Tady jsem prvně totálně zklamal v odhadu denní kilometráže. Namísto plánovaných 20 km jsme první den urazili něco málo přes polovinu – a to jsme se až tak moc neflákali. Meandry jsou pro odhad velmi zrádné.

Asi 2x jsme potkali na Pilici polské vodáky s jejich „kajaki“. Zdá se mi, že jsem záchranou vestu viděl u málokterého z nich. Není se co divit, voda tu je sice hlubší než na loňské Wartě, ale po většinu naší plavby to bylo „na pádlo“. Ale všechny děti a část dívčí složky naší výpravy vesty preventivně nasadili. Jistota je jistota.

Meandrující tok řeky je lemován téměř po celé délce rákosem. Ten ztěžuje výstup na břeh v libovolně vybraném místě. Raději jsme to ani nezkoušeli a vždy si našli „vychozený“ kousek „pobřeží“.

Některé úseky Pilice se rákos táhne stovky metrů široko. Dokonale maskuje většinu menších přítoků a já sám jsem s GPS mapou v ruce na 50 metrech toku nenašel odbočku do pravého kanálu v místě, kde se řeka rozdvojuje. A aby toho nebylo málo, nepodařilo se mi najít ani místo, kde se řeka spojuje. Rákos, to je iné kafe! Potřeboval bych absolvovat výcvik pro boj ve vysoké trávě :-)

Usazení dvou neposedných malých dětí do lodi není až tak jednoduchou záležitostí. Především jsem velmi rychle vystřízlivěl z naivní představy, že Kája bude akceptovat určený „zasedací pořádek“ a vydrží tak aspoň půl dne plavby. Během dne vystřídala 3-7x pozici porcelánu vedle Míši čelem k zadákovi s pozicí mezi nohama háčka.

„Také vy jste cestoval? To tedy vážně máte proč být smutný. Asi jste prodal, co jste měl, abyste se mohl podívat, co mají jiní. Mít zhlédnuto kdeco a nemít nic, to znamená oči bohaté a kapsu prázdnou.“ — William Shakespeare -

Pípa má výhodu, že jeho porcelán i pádluje. Občas ho zahlédnu jak leží opěný o zadní loďák, pádlo volně ložené ve vodě jako kormidlo a línými pohyby téměř neznatelně směřuje loď po proudnici. Hmmm – jak si to kdo udělá, takové to má. Až budu velký, také budu kormidlovat jako Pípa.

Pípovci jedou jako celá rodina – ale na dvou lodích. Pípa jede s Leničkou a malým Míšou, Bobina jede na háčku se zadákem Marťou. Uznávám, že to je výhoda jet na vodu s už „velkými“ dětmi. Na dvou lodích se ztratí i ten jejich hangár ve kterém jich spí všech pět. Při troše dobré vůle by se do něj vlezli i se svými dvěma loděmi :-)

Po celou plavbu se snažíme držet pohromadě. Udržet v hejnu všech sedm lodí po celou dobu je samozřejmě iluze, ale nám se to daří aspoň po většinu plavby.

Oceňujeme to při občasném přetahování přes padlé stromy, přenášení jezu, povídání vtipů a jiných nezbytnostech, které sjíždění řeky provází.

„Jedna z nejlepších věcí na cestování je zjištění, jak mnoho dobrý, milých lidí tam venku je.“

Krajina kolem Pilice je samá rovina. Má svůj půvab a specifika, je hezká, snadno obdělávatelná, ale žit bych tu asi nedokázal. Ty valašské kopce už mám zažrané moc hluboko pod kůží. I za cenu zmordovaných kolen preferuju intimitu údolíček s nesplavnými potůčky a zalesněných hřebenů s občasnými výhledy tam dolů.

Tady jsou výhledy trochu monotónní a orientační body obtížně identifikovatelné. Vesnice jsou tady skutečně vesnice – oddělené od sebe několikakilometrovými pastvinami a lesíky. To jediné jim tady závidím. U nás často člověk nepozná, že už je ve vedlejší vesnici.

Pořizujeme společné foto. Taková fotografie na které jsou všichni účastníci působí samozřejmě většinou nepřirozeně, ale skupinové foto má i své kladné stránky – především historicko-inforomační, pokud se tedy zachová :-)

(Horní řada: Pípa, Martin, Roman, Klamerka, Pajtáš. Před nimi: Bobina, Ještěr, Sojka, Hanýsek, Šárka, Anička. A první řada: Lenička, Míša, Kája, Irča, Míša a Vítek. A nevýhoda takovéhoto skupinového fota? Já fotím a tak tam nejsem. Prokazatelně nás vyplulo celkem 18 + 1 pes. Do cíle ale dorazila jen polovina výpravy + pes)

Podařilo se nám udělat i přirozené skupinové foto „krojované části“ naší výpravy – což byla také polovina účastníků. Ale ta není totožná s polovinou výpravy, která doplula až do cíle – Sulejowa.

Nejmladší účastník výpravy je Karolína – je jí 2,5 roku a akci zvládá nad očekávání dobře. Samozřejmě že především díky adekvátní péči maminky Irči.

Děti se adaptují velmi rychle. Ať zakotvíme na jakémkoliv místě, okamžitě se shlukují a rychle nachází prostor pro hraní – zpravidla kutají v písku, bargrují jezírka, ...

Naše loď se drží většinou na chvostu konvoje. Průzkumnou roli přirozeně přebírá zpravidla Ještěr a Sojka se svou nejrychlejší laminátovou lodí. My ostatní se pak ochotně držíme jejich rad a pokynů.

Rychlost plavby našich „stíhacích“ lodí není nijak ohromující. Pilica teče rychlostí 2km/hod a i když občas „zabereme šponu“ žádné oslňující sportovní výkony se nedostavují.
Ale „polské řeky“ jezdíme na pohodu, rekreačně a jako totální relaxaci. Počasí nám zatím přeje a tak jsme jen „Utomljonnyje solncem“ – unaveni sluncem :-)

I letos je poměrně oblíbenou kratochvílí při jízdě na lodi ochutnávání rozličných bílých i tmavých lihovin. Každá posádka svoji zásobu barbarsky přelila do malé plastové láhve a při různých příležitostech ji dává kolovat od lodi k lodi. Každý podle chuti lízne či lokne a náležitě okomentuje.
Za tu dobu co spolu splouváme polské toky už poznám, zda dává doktorka Šárka (od ní to je přece lék) kolovat medovinu od Hromčíka či od někoho jiného..
Na dětech se naše loď dopouští podvodu – dáváme ji kolovat malou plastovou láhev s vodou či čajem. Pocit sounáležitosti je zachován :-)

Pilica je skoupá na sjízdní jezy. Dnes jsme už jeden přenášeli, protože nebyl ve zdraví jetelný. O to víc si vychutnáváme malého prahu u zřejmě bývalého mlýna na samotě před obcí Kruznica Grodziska.

„Nejsilnější zážitky nechá v člověku cestování, při kterém se pohybuje vlastní silou.“ - Fr. Šesták -

Zpěněný kousek projíždíme všichni bez vykládání lodních pytlů, dětí a ztráty kytičky. Pípovi ogaři jsou tak nadšení, že si vynášejí loď nahoru ještě minimálně 3x a s nadšeně vykulenýma očima projíždějí „adrenalinový“ úsek znovu.

První noc ze soboty na neděli jsme tábořili na místě, které už bylo otestováno. Ale na druhou noc u Pilice budeme spát na místě, které teprve musíme najít a máme jistotu, že nikdo z nás jej nezná. To je na našich „polských vodách“ jedna z nejhezčích věcí – to „neznámo“. Vše si vezeme s sebou, takže nám je jedno zda bude tábořiště vzdáleno od nějaké cesty či vesnice kilometr nebo deset. Je to nádherně osvobozující. Nejsme v žádném časovém presu, neomezuje nás to zda jedeme pomalu či rychle.
Takhle nějak musel sjíždět v roce 1910 na své kánoi pozdější skaut Josef Rössler Ořovský „neznámou“ řeku Vltavu. Tak nějak si představuju ráj pro vodáky – snad jen trochu více „bílé vody“ by to chtělo k úplné dokonalosti ráje :-)

Strmé písčité břehy jsem prvně „ochutnal“ při splouvání Wdy – doposud jsem je viděl (mimo jednoho úseku na řece Nežárce) jen na fotografiích. V některých místech je takovýto písčitý sráz ideální skluzavkou s bezpečným dojezdem do vody. Podobné břehy jsme samozřejmě viděli i na ostatních polských řekách, po kterých se nám podařilo plout, ale jejich četnost je největší tady na Pilici.

„Když někdo stráví přespříliš času cestováním, nakonec se stane cizincem ve vlastní zemi.“

Co „useknutý písčitý břeh“, to romantický záběr, estetický zážitek i pokorný obdiv k matičce přírodě. Tohle je nepominutelný fragment krajiny mých klukovských snů. Tak nějak jsem si představoval ideální tábořiště pro „tisíc malých dobrodružství“. Proplopuváme tiše kolem a já mám radost, že to jedno malinkaté dobrodružství prožívám právě teď, v tenhle neopakovatelný okamžik.

Několikrát se mi daří abych se vyškrábal na vysoký břeh dřív než pode mnou proplují všechny naše lodě. Protože se snažím nosit mobil (na který fotím a filmuju) pořád u sebe, využívám příležitost a snažím se pořídit snímek, který by aspoň náznakem dokázal sdílet jedinečnou atmosféru, ve které se pohybujeme.
Snažím se, pokouším se, přebíhám, mačkám závěrku při každé trochu vhodné kompozici a jsem rád, že nemám fotoaparát na kinofilm s 36 fotografickými políčky. To bych těch kinofilmových kazet musel spotřebovat během naší plavby aspoň dvacet, kdybych fotil ve stejném tempu jako teď.

2.tábořiště nalézá naše loď – vysoko na písčitém břehu, asi kilometr nad vesnicí Pukarzów. Stany stavíme přímo v borovicovém lese, kousek od břehu. Máme krásný výhled na neznatelně plynoucí Pilicu pod námi. Romantika jak vyšitá.

Oheň dnes neděláme i když děcka by jej určitě uvítaly a nadšeně by tahaly dříví, kterého je tu kolem požehnaně. Jedno staré rybářské ohniště tu sice je, ale jsme soudní – těch smolnatých borovic kolem je asi kilometr a obávám se, že bychom nestíhali nosit v petláhvích vodu z řeky.

Tradiční koštování červeného i bílého vína provádíme i dlouho po setmění, pohodlně rozloženi na celtách. Roman přinesl svojí pověstnou směsku sušeného ovoce. Protože si ke mně přilehl pažravec Pípa, vydržela Romanova zásoba asi tak 25 minut. Škoda, mně samotnému by vydržela možná i hodinu. Romane, děkuji mnohokrát za labužnický zážitek :-)

pondělí - 8.8.2016 - 3.den

Pondělní ráno probíhá balení o poznání rychleji než včera. Stany nejsou od rosy a tak je netřeba dlouze sušit. S Irčou si nemusíme už nic říkat, role máme rozdělené – já připravuju loď, balím stan do vého loďáku, ona připravuje snídani dětem, balí loďák s jídlem a ostatníma věcma.

Hamaku sundávám jako jeden z posledních úkonů. Vychutnávám si v ní svoji porci snídaně a nechám ji pro houpání dětí. Je to vděčná součást našeho vybavení :-)

Zdá se mi, že Pilica dnes meandruje méně než včera. Ale zase nám to vynahrazuje četnějším přetahováním přes padlé stromy na kterých naše obtěžkané lodi občas uváznou. Naštěstí to není nic moc nepříjemného, většina z nás to vnímá spíše jako příjemné zpestření.
Kolem nás pořád dominuje rákos. Rákos kam se podíváš. O to víc si všímám všeho co není jen zelené, protože v takovémto prostředí razí vše co se vymyká. Pominu-li pár pet láhví (proti českým řekám je jich o poznání méně), které tu spláchla velká voda, jsou to už jen kvetoucí vodní rostliny.
Tmavozeleného „Bobříka květin“ jsem sice ulovil, ale už to je víc než pětatřicet let a tak jsem jména dosti květinek prachsprostě zapomněl. Učil jsem se poznávat hlavně ty, které rostly v okolí mého domova a je docela možné, že na ty květiny, které právě obdivuju, jsem tehdá nenarazil :-)

Každá zastávka našeho konvoje je pro mne vítanou příležitostí se trochu svlažit, občas i udělat pár temp. Ač jedu zarputile pořád v tričku, přechod mezi koncem krátkého rukávu a zbytkem nezakryté ruky je stále citlivější a citlivější. Jsem trochu jako růžové prasátko.
Na holá kolena si preventivně dávám složený stanový dílec, který příjemně chladí a spolehlivě chrání proti už trochu otravnému sluníčku.

Ač s Irčou sedím v lodi poslední roky jen když jedeme vodu v Polsku, musím konstatovat, že se nám jede velmi dobře. Jsme docela sehraní, nemusíme si nic říkat a případy, kdy nás proudnice hodí na rákos můžu počítat na prstech jedné ruky. Možná bych se obešel v tomto případě i bez ní.

„Připadá mi, že nejradostnější chvíli v lidském životě je odjezd do neznámých zemí.“ - R.Burton -

Myšák už to vcelku vnímá a pozoruju, že má chvilky, kdy magicky sleduje každý záběr pádla. Kája je zatím sice ještě trochu telátko, ale už taky pádlo uzmula a zkoušela jej zanořit. Na Martinovi, Leničce a Míšovi od Pípy a Bobiny je vidět, že na vodu jezdí od mala – nejen na vybavení, ale tím jak zručně a nenuceně dokáží zacházet s pádlem.
Polské řeky jsou naprosto ideální k tomu, aby malé děti poznaly „vodu“ v její „prapůvodní“ podobě a

měly později s čím srovnávat, až se vypraví na Vltavu třeba pod Český Krumlov :-)
Hamaku – houpací síť, kterou lze sbalit do malého balíčku cca 15x15x5 cm, jsem si do lodního pytle zaball jako trochu zbytnou věc, ale při poledních zastávkách či večerním táboření posloužila jako příjemný prostředek pro relaxaci. Leckdy i spánek :-)
Ale na podzimních výpravách, spolu s pláštěnou použitou jako stříška, poslouží skvěle jako lehký a skladný prostředek na přenocování, který můžu zavěsit mezi stromy i ve svahu.

Most u vesnice Maluszyn nám poskytuje stín a pohodlné zakotvení. A taky pohled na podivuhodně netečnou postavičku, která s netečným pohledem upíjí z láhve a jako by naši přítomnost nezaregistrovala. Zřejmě nějaký totální kliďas. Asi mu to tady patří, což nám dává pasivně najevo – aby mohla přirazit další loď, potřebujeme, aby dal onen starší muž své chodidla zhroba o 15 cm doprava, on ale nereaguje, polkne další hlt a my musíme všechny zakotvené lodě o těch 15 cm posunot proti proudu.

Plavbu přerušujeme a ke břehu přirážíme nejen k vůli koupání, ale na svačinku i oběd. Nespěcháme. Na pevnině se jí lépe než na lodi :-) Navíc se děti mohou proběhnout.
Samozřejmě, že pro zastávky volíme vhodná místa, která nám vyhovují snadnou přístupností, stínkem i svojí malebností. „Ukrojené“ písčité meandry k takovýmto zastávkám přímo vyzývají.
Pohled na nás ze břehu musí být nutně romantický. Myslím si, že cestovní kanceláře by zde do svých katalogů pořídily úžasné fotografie. Slunce, svěží zeleň a modrá voda. A taky přiléhavá bílá tričko s modrými pruhy. Takhle nějak musí vypadat pohoda a idyla.

V Polsku je nejčetnějším užitkovým zvířetem bezesporu kráva. Pozorujeme osamělé kusy, malé skupinky i větší stáda vždy, když proplouváme poblíž nějaké samoty či vesnice.
Co do množství a četnosti potkáváme rozhodně více krav než orlic, které má Polsklo ve znaku. Ale nemám to našim severním sousedům za zlé – v Česku se také potuluje méně dvouocasých lvů než prasat. Dokonce i těch jednoocasých. A s orlicema jsme na tom ještě hůř než v Polsku.

Zastávky na oběd mají jednu velkou nevýhodu – ležíc ve stínku, ovíván prázdninovým vánkem, usínám necelé dvě minuty po polknutí posledního sousta. Buďto tak tvrdě spím a nebo ti holomci čekají na okamžik, kdy mi padnou víčka, aby mohli ihned zavelet „odplouváme“. Protože se to opakuje po několikáté, měl bych jim naznačit, že jsem je konečně prohlédl, a že opakový vtip není vtipem.

S pádlováním to moc nepřeháníme, ale naše líné tempo udržujeme téměř nepřetržitě. Občas jej neudržujeme a to pak hned vidíme, že naše loď pluje i když nepádlujem. Sice pomalu, ale pluje. Baví mně se o tom často přesvědčovat :-)
Není-li podél břehu rákos, je tam polní tráva. Poláci jsou velcí a dobří zemědělci. Potkali jsme jen málo nespasených či nepokosených travnatých ploch. To ostatní byly plochy vody, rákosu, písku či lesa.

Skvělé je, že se z četných písčitých zátočin dá na „udržovanou louku“ většinou dobře vystoupit. Odtud pak vynikne ta rovina vůkol. Mělká voda v Pilici tenhle pocit ještě víc umocňuje.

Čím déle plujeme, tím lépe vychytáváme detaily v rozmístění jednotlivých věcí na lodi i variant usazení (či uležení) dětí. Největší loďák s jídlem na 9 dnů mám za sebou. Posadil jsem jej do lodi tak, abych se o něj mohl opírat zády. Pod sedačku se mi vlezou právě dva čtyřlitrové kanystry s pitnou vodou. Vodotěsný mobil mám uložen v pohotovostní poloze buďto na pravém okraji sedačky nebo o deset centimetrů vzadu ve žlabu mezi loďákem a pravým válcem lodi. Na nafukovací sedačce, kterou Irča prozřetelně odvázala od lodi a tím pádem ji můžeme libovolně pohodlně přesouvat, sedí Myšák. Polde nálady – čelem ke mne nebo po směru jízdy. Za Míšou už čouhá z pod Irčiny sedačky druhý loďák a na něm je napříč položený třetí lodní pytel. Když si chce Myšák lehnout, posune se nafukovací sedačka tak, aby pohodlně ležel a loďák mu posloužil jako polštář. Vedle sebe na sedačce má Irča položený miniloďák se sunarem a plenkama, u nohou má posazenou Káju a ve špici je v síťovém úchytu uložena pumpa a houba na čištění lodi.
Loďák se spacákama dětí a Irči nám veze Ještěr se Sojkou, ale už vím, že v případě potřeby bychom jej dokázali do naší lodi také vtěsnat. „Rezervy tu jsou“.

Zpravidla kolem čtvrté odpoledne padne z některé z lodí první zmínka o dnešním tábořišti. Ujistíme se, že tak za hodinu už začneme hledat něco vhodného.

Zprvu končí zavržení vhodného místa jednoduchým „špatný výstup na břeh“. S přibývajícím časem bychom z nepřekročitelného kritéria i něco slevili, ale to už potkáváme místa, která vypadají jako ještě méně vhodnější.
Zatím se nám daří nalézat místa, která jsou dostatečně vzdálena od civilizace. Nikomu z nás se nechce stavět stan hned u plotu, pod mostem či na kraji vesnice, byť by samotné místo vypadalo ideálně. Místa poblíž „civilizace“ jsou hodna zastávky pro doplnění pitné vody, pečiva, nasátí atmosféry polského venkova, okoupání a spočinutí. Ale rádi je na noc přenecháme jiným :-)

Dnes se nám daří najít 3.tábořiště už v 17:45 – severovýchodně od vesničky Sudzin. Tma je až kolem osmé a tak máme dostatek času na to, abychom vytahali lodní pytle do čtyřmetrového srázu, vynosili nahoru i lodě, postavili stany ....
Při vynášení bagáže z naší baraky jsem si při boření se do sypkého písku vzpoměl na legendární film „Pahorek“. Lybijská poušť je odsud sice hodně vzdálená a i Pajtáš má do seržanta Williamse daleko, ale loďák s naším jídlem váží jako ty pytle s pískem a nohy se mi v písku propadají při každém došlápnutí stejně jako trestaným anglickým vojákům.

Z vysokého břehu je jedinou cestou k vodě pouze přes písek. Že to je zapeklitost si uvědomuju až ve schvíli, kdy si jdu zaplavat a čistě omýt, abych později zalehl do spacáku vymydlený. Když si ale tady dole osuším nohy, tak je vyloučeno, abych se nahoru dostal bez toho, že budu mít plné boty písku. Jak to vyřešit?

Anička s Romanem se potutleně usmívají a nabízí mi za přijatelný bakšiš řešení. Prý je to tutovka, ale nesmím to nikomu z ostatních vyzvonit. Pořád mi není jasné, zda mají seriózní řešení či na mne vybalí nějakou „pajtášovinu“.

Tak tohle řešení je vskutku originální a já si jej v premiéře zkouším právě dnes. V plastovém kyblíku se vezly papriky a rajčata z Pavlicovic zahrádky. Teď už jsou sežrány, ale ke kyblíku má Roman citový vztah a rozhodl se, že jej doveze zpět na zahrádku, ač jim v lodi zabírá dost místa. A já teď nabírám do kyblíku obřadně vodu, škrábu se pískem nahoru na travnatý břeh, máčím si ve vodě nohy obalené pískem, myju je jako v lavoru, osušuju ručníkem a blahořečím i chválím Romana s Aničkou do 26 pokolení.
Děcka nemají s pískem absolutně žádný problém. Mužská část naší smečky pomocí polní lopatky (vezeme na zahrábání plenek pod jehličí) usilovně podkopává břeh. Dvakrát kontroluju, přeměřuju jak daleko od vody máme postavený stan a pak klidně odcházím. Budou-li pokračovat tímto tempem i s čelovkama, měli by se před zítřejším odplutím zastavit 2 metry od našeho stanu.

Dnešní tábořiště se mně osobně líbí zatím nejvíc ze všech. Nemám co bych mu vytknuj – snad jen pár střech, které je trochu vidět asi tři čtvrtě kilometru na jihozápad. Salašíme na vnější straně 180-ti stupňovitého meandru, takže jedním pohledem vidíme řeku přitékat i odtékat.

Na téhle ze tří stran uzavřené a chráněné loučce je dostatek prostoru na to, aby si každý postavil stan tam, kde se mu to líbí a s respektem k ostatním (děti jako ranní ptáčata, chrápání, ...).

Hlavní ohnivec Ještěr připravuje na samém břehu večerní oheň. Některé kutače písku s polní lopatkou to přiměje, aby přerušili stachanovské tempo a šli také nosit dřevo. Pro našeho Myšáka to byla velmi oblíbená zábava a Ještěr u něj získal neskonalé sympatie.
Zapadající slunko se zrcadlí na hladině Pilicy a krajina dostává jiný ráz. Západy slunka nad vodou miluju. Hezčí jsou už jen východy slunka pozorované z vrcholků hor. Tohle na mně zabírá. Charlese Baudelaira moc nemusím, ale jeho „... kdo může pozdravit je s láskou u západu! ..." ve mně v takových chvilkách rezonuje.

Romantika, neromantika, děcka pořád vyhrabávají polní lopatkou nory v písku. Ale stmívá se a tak je dán jasný povel – umýt a do spacáků.
Mezitím už Ještěr zapaluje oheň anad obzorem se objevuje nejen první hvězda, ale i měsíc, který má svého dvojníka na nepozorovaně se vlnící Pilici.
Děcka už jsou ve spacáku a my se téměř všichni slézáme kolem ohně. Dneska chutnáme merlot. Usrkáváme z outdorových pohárků a hrníčků a je nám strašně dobře :-)

Večerní postávání kolem ohně s řekou za námi, je dnes ve znamení historických souvislostí. Debatujeme o dilematech, kterým byli „naši“ skautší vůdcové vystaveni, jejich postojích, domnělých i skutečných křivdách, o tom, že víme jak bychom se zachovat chtěli ale nevíme jak bychom se skutečně zachovali, o nepřenostitelnosti některých životních prožitků ...
Pro mne osobně velmi inspirující i některé souvislosti objasňující večer. Spontální a otevřený. Pokud bych jej chtěl takto naplánovat, určitě by se zvrtl v něco úplně jiného.
Snad tomu přispěl i ten romantický měsíc nad řekou a srpnově vlahá noc.

úterý - 9.8.2016 - 4.den

Normálně stávám kolem páté ráno, ale tady na řece nějak automaticky spím déle. Až mi je stydno. Budí mne naše ranní ptáče Kája.

Irča vylepšila naší letošní výstroj na vodu o „nočňák“. Plastovy nočník oblepila pružnou izolační páskou, takže neklouže a potřebují-li děcka čůrat nebo kakat, nemusíme vůbec zastavovat, protože na naší lodi máme i záchod!
Nočník bývá u vchodu stanu a po ránu si umí Kája sama sundat plenu a uvelebit se na svém trůnu. Na nás už je jen ekologická likvidace obsahu nočníku i použité pleny :-)

Lodě jsme včera večer vytáhli nahoru na „náhorní plošinu“ – několik metrů nad hladinu řeky. V písčitém břehu je nebylo k čemu přivázat. Dnes je budeme muset sešoupnout dolů na hladinu – bez báglů to je pohoda.
Zatím ale probíhá ranní rutina – začíná oblečením dětí, snídaní, balením spacáků, karimatek a stanu .... Irča chystá do uzavíratelných plastových krabiček (inspirovali jsme se u Aničky a Romana) jídlo pro nás čtyři na celý den. A taky si vaří svoji ranní drogu – kafe :-)
Slunko vylézá z poza borovicového lesa výš a výš. Děckám nasazujeme pokrývky hlavy a začínám odnášet bagáž na naší baraku. Dnes už nemusím s ničím laborovat, dávám vše na osvědčené místo a čekám až dorazí zbytek rodiny. Dneska to bude dobrá plavba.

Předpověď počasí je asi příznivá. Roman je zásobován z domova proudem SMS. Jeho příbuzenský tým specialistů sedí nonstop u počítačů, projíždí servery s předpovědí počasí a ty nejčerstvější mu posílá. Nejpřesnější jsou prý Norové. A ti říkají, že kolem třetí odpoledne nám začne pršet.
Nás ale jen tak něco nezataví. Děcka se už otrkaly, dospělí zocelili, a Čita umí dobře plavat. Navíc má Ještěr velkou plachtu, kterou natáhneme mezi stromy a můžeme se nepřerušovaně shromažďovat tam.

pilica_52Letos testujme (pro nás) novinku – skládací kanystry na vodu. Máme dva. Do každého se vejdou 4 litry vody, mají kohoutek na přesné odpouštění a hlavně – po spotřebování vody lze prázdné kanystry sfouknout a zaberou pak minimální prostor. Trošku zbytečnost, ale mile užitečná.

Nevýhodou je, že pokud se uzávěr nedokonale utáhne či kohoutek jen malinko vychýlí z té jediné správné polohy, voda nekontrolovaně vyteče. Pokud vezmeme příště, pořídíme uzávěr bez kohoutku, který v praxi „skládací kanystr“ degraduje.

Plujeme vesele po proudu a pozorujeme, kdy už uvidíme nějaký ten mrak ze kterého zaprší. Pořád nic. Čím víc o čekaném dešti mluvíme, tím víc mám pocit, že to bude nějaká fáma.
Plavba probíhá úplně stejně jako v neděli či pondělí. Líné tempo, slunko, zastávky s koupáním i bez něj, rákosí a písek, krávy, vyskakující ryby, kachny, ...
Kotvíme zpravidla na písčitých plážích. Je tu málo vody a dětem můžeme nechat relativně větší „výběh“ bez obav z utopení. Ale vesty jim přece raději nesundáváme.

Mám pocit, že si tady užijí víc než někde u moře na přeplněné pláži a nehrozí nebezpečí, že je spláchne větší vlna. Nejsou tu útesy a spoustu škeblí tady nacházejí stejně jako u moře. A hlavně, máme to cca tři-čtyři hodiny autem od baráku :-)

Celou plavbu nás provázejí vážky. Malé i velké, zbarvené do modra i do zelena, placheí i velmi odvážné. Ve světě středoevropské havěti patří tento okřídlený velký hmyz mezi nejlepší letce s nejdokonalejším zrakem. Chtěl bych umět reagovat tak rychle a bezvadně jako ony.
Můžu názorně pozorovat, že vážky jsou fakt dravci. Svoji obět vyhledávají a loví většinou za letu. Ti fakt velcí jedinci ulovenou kořist občas za letu i požírají.Je to fascinující svět. Škoda, že nemám povědomí a znalosti z entomologie – tady bych musek prožívat totální opojení.

„Cestování je jeden ze způsobů, jak líp chápat, co jsem zač.
Jen ale do té míry, dokud své cestování neproměním v útěk.“ - Petr Horký -

Porady probíhají spontálně – je-li co řešit. To je specifikum našich plaveb – není žádný oficiální šéf výpravy, ale nepamatuju žádný zásadní konflikt. Svoji roli jistě hraje i to, že minimálně čtvrtina z přítomných dospěláků se vystřídala v roli vůdce skautského střediska a tudíž umí nejen tým organizovat, ale také se podřídit a táhnout společně za jeden provaz.

Na čtvrtou noc budujeme tábořiště v malém borovicovém ostrůvku na pastvině asi kilometr nad obcí Pratkowice. Slepé rameno Pilice, které tvoří dojem soutoku, není na turistické mapě, kterou jsem si do mobilu stáhl, zaznamenáno. Přepínám do leteckého pohledu a – vidím jej tam. Tím se vysvětlují některé mapové anomálie i to, proč jsem nemohl najít rozdvojení i spojení Pilice první den plavby. Zřejmě tu stačí jedna fakt velká voda a kartografové se mohou zbláznit, aby zachytili nové toky řek.

Podle norských předpovědí by mělo od 15:00 pršet a tak zastavujme už ve 14:10, abychom v klidu postavili stany, natáhli Ještěrovu plachtu, vytáhli naši flotilu vysoko na břeh a nanosili dostatek dříví na oheň.

Z našeho lesíku máme úžasný výhled na řeku, uložené lodě i slepé rameno ke kterému právě vede domorodec dát pít svým třem kravkám. Před námi je vpodstatě řeka, za námi pastviny a pole. Na něm kmitá zemědělská rodina s traktorem, který shrabuje seno a s hráběmi, kterými děcka shrabují to, co bylo pod rozlišovací schopnosti balicího stroje taženého traktorem. Tomu říkám „ani zrno nazmar" v praxi.
Rychlost s jakou rodinka pole uklidila a přesunula se na druhou stranu řeky aby pokračovala na jiném poli je obdivuhodná. Je vidět, že jsou sehraní, mají vybavení a dělají na svém.
Mám trochu obavy, aby nás místní farmáři nevykázali z našeho tábořiště, protože pozemek nepochybně některému z nich patří. Ale možná tím, že vidí hejno našich dětí i to, že se chováme normálně, je obměkčuje. A nebo jim to je jedno a nevadíme jim. V česku bychom se na svoji „invazi" dočkali téměř najisto reakce – a předpokládám, že dosti negativní. I proto jezdíme na vodu do Polska :-)

Jakmile se nám podaří usalašit, vydáváme se s Pípou do 8 km vzdáleného městečka Przetbórz, kde máme na parkovišti u místní Biedronky (síť polských supermarketů) zaparkovaná 2 auta – jedno pro Pípovce, aby se mohli z půli plavby dopravit domů a druhé pro případ, že by bylo potřeba k vůli nemoci dětí skončit dřív (dopravili bychom se k autu, které by bylo blíž). Stáhneme k našemu tábořišti obě auta, protože my vezeme zbytečně moc jídla a rádi si jej do auta odložíme.

*„Kdysi jsme cestovali tam, kde bylo možné vidět něco pěkného.
Dnes cestujeme tam, kde je možné parkovat.“ - Fernandel -*

Déšť pořád nepřichází. A typl bych, že ani už dnes nazaprší. Fakt je, že jsme mohli dojet k autům po

*řece, ale takové tábořiště jako máme tady, bychom v Przetbórzi určitě nenašli.
Při marném čekání na déšť se naše výprava rozpadla na dvě skupinky – mužskou, která u lodí koštuje další vzorky vína a ženskou, která klevetí ve stoje u stanů v lesíku. Děti pobíhají mezi oběma skupinami. Pajtáš pro děcka organizuje bojovou hru ve stylu komedie „S tebou mě baví svět“.
Na vodě je fakt fajn :-)*

středa - 10.8.2016 - 5.den

*Ve středu se od naší osmnáctičlenné výpravy odpojuje rodina Pípovců – Bobina musí zítra do práce. Tak už je nás jen třináct a Čita.
To už ale střídavě vydatně prší nebo aspoň drobně mrholí. Tak nás ta „norská“ předpověď dohnala. Je nám jasné, že dnes asi nevyplujeme – děcka by se v té kose docela trápily.*

Naše rodina se vydává autem na exkursi do Przetbórze – místní starobylý kostel vypadá i z venčí majestátně. A nově vybudovaná křížová cesta se sochami (kombinace bronz – dřevo) je velmi vkusně zasazena do skvěle upravené zahrady kousek za kostelem.

Když vcházíme dovnitř, nemůžeme si nevšimnout velké polní kuchyně a stolů s tácky – evidentně připravené zázemí pro příchod velkého procesí, které tu má občerstvovací zastávku. Za chvíli už je taky slyšíme. Jejich zpěv je zesílen reproduktory, které nosí zdatnější jedinci namontované na rámu konstrukce krosny. Nosiči reproduktorů mají na krosně umístěné i baterie pro napájení repráků a navzájem jsou propojeni dráty, kterých se za pochodu drží vnější část procesí. Působí to zároveň jako ohradník proti vběhnutí pod kolem projíždějící auta.

Na tábořišti pak zbvající dva „bagristi“ – Vítek a Míša vyhlubují v písčitém podloží u borovice jezírko do kterého nosí neustále vodu, kterou si nechají stékat do kýblu z natažené plachty. Ani nečekají až je kyblík plný a dohadují se, kdo jej odnese. Pak ve svém umělélém jezírku pouští lodičky z borovicové kůry. Hanýsek udělal Vítkovi i tři stěžně, takže iluze velké plachetnice je téměř dokonalá.

„Není drsnější způsob jak poznat jestli máte někoho rádi nebo ho nenávidíte, než s ním cestovat.“ - Mark Twain -

Nevím jak je to možné, ale i dnešní večer koštujeme víno. Nezaznamenal jsem, kdo jej vytáhl ze svých zásob, ale tuším, že dohromady jsme museli před začátkem plavby vykoupit půlku vinotéky :-)
Včera nosiči dřeva odněkud přiháhli uschlý kmen trnky. Ještěr jím začal topit alá dřevorubecký oheň. Tipoval jsem, že jej ani nespálíme, ale než jdeme dnes spát, posouvá do ohniště poslední kousky voňavého načervenalého dřeva. Trnkou přikládám do udírny při poslední třetině uzení – jehněčí klobásky tak získají jedinečné aroma, které jim dodá jen trnka. A tady jsme ji spálili aniž bychom cokoliv zaudili :-(

Čtvrtek - 11.8.2016 - 6.den

Čtvrtek 11.8.2016 se od výpravy odpojujeme my – zbývající čtyři lodě o devíti lidech a Čitě pokračují do Sulejova bez nás. Včera večer jsme zjistili, že na lešení za jehož půjčení platíme sedm stovek denně a které jsme s Irčou a Pípou postavili páteční večer před odjezdem, doposud nikdo nevylezl. Pět dnů v pytli! A v pondělí ráno musím pojízdné lešení vrátit! Přes noc jsme s Irčou nezávisle na sobě dospěli k názoru, že nejlepším řešením bude přerušit plavbu, dojet domů, vylézt na lešení a práci udělat sami.

„Jak řekli, tak udělali.“ Ještě musíme dovézt Vítkovu autosedačku, která je v našem autě do cca 50 km vzdáleného Sulejowa, kde má auto zaparkované Hanýsek. Pak zpátky na tábořiště, naložit naši výzbroj a výstroj, rozloučit se a vyrazit na to lešení.

Naši baraku půjčujeme Romanovi a Aničce, takže flotila se nyní skládá z laminátky a tří barak (Pípovci dali tu svou Pajtášovi a Šárce, kteří svoji pálavu rozpárali zespod).

Další osudy odolnější části naší výpravy si jen domýšlím z fotografií, které pořídila a kusých útržků hovoru ...

V pátek 2.9.2016 se všichni sejdeme na hodnotící akci a předpokládám, že při promítání téměř hodinového nesestříhaného filmu se dozvím podrobnosti :-)

— —

15.8.2016 – mail od Hanýska: „.... dík za společný týden, za mě to bylo super :). ....“

15.8.2016 – mail od Šárky: „Souhlas, opět „standardně“ super úžasný dovolenkový týden, díky všem, co byli až do konce, i všem, co jeli první půlku:-) A počasí mi takhle ex post globálně přijde taky fajne, zas to bylo malinko jiné:-)“

15.8.2016 – mail od Pajtáša: „I já všem děkuji a zdravím:) P. P.S. Ještě drobný dotaz: kam pojedeme příští týden?“

16.8.2016 – mail od Romana a Aničky: „Jako každý rok jsme nadšení! A pokud nevyhlásíte věkový limit účastníků B-), moc rádi za rok opět. Ačkoliv se nám již dojmy z jednotlivých řek dost překrývají, pokud snad někdy budeme v koncích s hledáním řeky nové a budeme některou reprízovat, Pilica pravděpodobně favoritem nebude. Ale rozhodně ani ne outsider. Těšíme se za dva týdny do Kateřinic.“

„Cestovatel nesmí dát na cestu, spoléhá-li na stále jasnou oblohu.“ - Honoré De Balzac -

„Kdo pro sebe neznají cestičku, druhému ukazují cestu.“ - Marcus Tullius Cicero -

„Tím, co mne na lezení nejvíc přitahuje, je asi cestování, setkávání se s rozdílnými lidmi, kteří však mají stejný cíl: kousek svobody.“ - Angelika Rainer -

„Jestliže v cizině odmítáte místní stravu, neberete na vědomí zvyky, bojíte se náboženství a vyhýbáte se lidem, měli byste raději zůstat doma.“ - James A. Michener -

„Hranice je imaginární čára, oddělující imaginární práva jednoho národa od imaginárních práv jiného.“ - Ambrose Bierce -

SAN

(Dazul) Posledních několik let jezdíme o prázdninách splouvat polské řeky. Každý rok jinou, což nám garantuje nové zážitky a překvapení. Obecně lze konstatovat, že sjíždění řeky v Polsku se nedá se splouváním řeky v Česku srovnávat co do sjízdnosti, délky, okolí, táboření, počtu lodí které míjíte, ... Ve všem vychází polské řeky, které jsme zatím měli možnost splouvat, výrazně lépe. Když občas zahlédnu fotografii s nekonečnou kolonou lodí na Vltavě, vůbec mi nechybí, že jsem nejznámější českou řeku víc než 10 let nejel.

Akce jako je tato, má-li být po všech stránkách úspěšná, vyžaduje pečlivé plánování což všechny zúčastšivší odměňuje tím, že takovýto podnik prožívají 3x – když jej plánují, když jej absolvují a když jej při hodnotící akci a promítání filmu zapíjejí dobrým vínkem.

Proto se 29.6.2017 konala klíčová (ale v pořadí už několikátá) schůzka maskovaná jako „porada na Polsko“. Roman s pečlivostí sobě vlastní, druhý den rozeslal potencionálním účastníkům mail:

Po včerejším zdárném „výběrovém řízení“ jsem byl zaúkolován provést zesumarizování a zápis.

Tak tedy: po naprosto svobodném a demokratickém hlasování všech přítomných s právem hlasu (Čitě proto bylo štěkání odepřeno a jinak probíhalo asi takto: „řekni kam chceš + 1.náhradní, jinak nikam nejedeš“) se znatelnou převahou zvítězil(-a) SAN. Nakonec jediným negativem byla zhledána jeho šířka, nepodkračující 50m, tedy jiný typ řeky, než v Polsku zatím známe, taková naše Berounka apod. Zbylé 4 návrhy postoupily do příštího roku.

Pro pořádek je potřeba zde, pro včera nepřítomné, uvést, že celá volba probíhala jako úlitba Pípovi (ta jeho osmailíkovaná poznámka o (ne-)vyhovění dojezdné vzdálenosti nebyla pochopitelně opomenuta) a samozřejmě Ještěrovi. Se závěrem, že bude-li to stát za prd, mohou za to právě oni dva. Naopak, budeme-li si 19.8. v cíli pochvalovat, zasloužili se o to právě včera přítomní svým prozíravým rozhodnutím. Ó, jak státnické!

Odjezd v sobotu 12.8.2017 v 8:00 (myšleno ze Vsetína), návrat v sobotu 19.8.2017. Scénář prozatím dle návrhu Ještěra (Lesko – Przemysl).

OSOBY A OBSAZENÍ:

Drábkovi	4x	auto	1 loď
Uhříkovi	5x	auto	2 lodě
Brzobohatí	3x	auto	1x (vlastní) +1/2
Hanákovi	3x	???	1x (vlastní) +1/2 (a samozřejmě Čita)
Pajtáš+Šárka			1 loď
Pavlicovi	2x	auto	1 loď

Lodě+pádla se půjčí z Březin (k dispozici by těch 6 mělo být).

Cca 500 silničních km na start, odhad 6 hodin jízdy + 2 hod větrání

POZNÁMKA: !!!Hanýsku: kontroluji a dívám se, že časově (- 1 hod) i na km (- 100) je TAM lepší sjet v Tarnowe z dálnice a mířit přes Krosno přímo k startu ?!?. Zkontroluj prosím Tě a když tak pooprav (mne či sebe).

A další organizační:

– Klamerka zkontaktuje loňského překladatele do polštiny a předá kontakt Romanovi

– Roman nastilizuje mail do vodáckých půjčoven s prosbou a parking a taxi (jako v minulých letech)- nechá přeložit, odešle, bude urgovat, potom opět urgovat (a pak to třeba vzdá; v tom případě náhradní scénář: jedno auto na start, zbylá viz. níže nebo jak v místě naznáme a podle potřeby ze startu posuneme do cíle. Náročnější na přípravu=hledání a tipování místa pro parkingy)

– zároveň se na mapě pokusí najít auty dostupné místo na startu u řeky, vhodné i pro táboření (za aktivní pomoci VŠECH!) + vhodný partking 1 auta někde cca uprostřed trasy

– Hanýsek nachystá doporučení pro silniční trasu a pokusí se získat mapu řeky (viz. poznámka výše)

– v týdnu před odjezdem převzetí lodí na Březinách a upřesnění časového harmonogramu

– předpokládané náklady zlotých: 2x oběd (50,-), občerstvení+doplnění potravin (70,-), 3x tábořiště (30,-), parking 20,-; „taxi“ 30,- = 200,- (zl – asi i s reservou)

k tomu PHM, poplatky dálnice (obojí lze kartou)

– počasí zajistí se vší zodpovědností sobě vlastní Pajtáš, neúspěch bude samozřejmě příkladně potrestán

– na http://www.przemysl-kajaki.pl konstatují tyto plavební vzdálenosti (a časy):

Lesko – Przemyśl 144 km / 3-6 dni Sanok – Przemyśl 120 km / 2-5 dni, kdo už ztratil nit, Ještěr navrhl a my zatím uvažujeme start z Leska (poblíž). 144 km jasme zatím nedávali, i když, jak konstatoval Ještr, mělo by to tu lépe téct. Platí tak?

–

Na víc si již v tuto chvíli nevzpomínám. Prosím včera přítomné (ale i nepřítomné), pokud zaznamenáváte něco scházejícího, dejte echo, ať to zde doplníme pro všechny.

Roman

Roman poctivě poslal 6.8.2017 ve 22:48 i mail se zápisem z jiné – operativní schůzky:

V podvečer jsme se sešli u Hanýsků (+Pajtáš) a dohodli:

– začít na vodě až v Sanoku (s ohledem na nezájem tamních půjčoven lodí o taxi-kšeft a stav vody). Bude to kratší o cca 19 km, i tak zůstává kolem 125km

– zrodil se nápad kontaktovat harcery – po telefonátu byl večer odeslán mail s prosbou o pomoc (nocleh v Sanoku, parking, doprava řidičů) = v Sanoku bylo v r.1999 středoevropské jamboree SAN za účasti Ještěrek. Odpověď přepošlu.

– když by vše klaplo, auta by zůstala v Sanoku a 18./19.8. by pro řidiče někdo přijel; při neúspěchu jsou dvě alternativy: 1/2 aut (nebo alespoň jedno velkokapacitní) převést do Przemyslu (nejspíš až v neděli 13.8. dopoledne a na vodu asi až odpoledne = to je těch zašetřených 19 km :-)) nebo všechna auta nechat v Sanoku a všichni řidiči pro ně přejedou v pátek odpoledne autobusem (16:10-17:59; 14,- PLN/os) přetahovat každý den auta kolem vody by bylo asi časově velmi, velmi náročné ...

– tím pádem neplánujeme umístění jednoho auta někde po trase (!?)

– v pátek v 17:00 v DBCB nakládáme (Hanýsek, Pajtáš, já – Dazul, ...)

Roman

„Chtít si splnit své sny je blbost. Zaměřit se na plnění svých přání, je choroba z blahobytu naší laskavé doby.“ — Petr Horký -

... s nebo, že by se naše plavba odehrávala takto ? : -) ...

sobota12.srpna2017-1.den

Vyrážíme bez Pípy, Bobiny, Martina, Leničky a Míši, protože jim dohodnutý odjezd zbortila tragická událost v rodině. Jsme ale domluveni, že se k nám připojí v neděli v Sanoku.
Na parkoviště u benzinové pumpy v Bohumíně dorážíme jako druzí – Roman, Anička a Pajtáš nás předběhli :-) Záhy přijíždí Hanýsek s Klamerkou, Vítkem a Šárkou. Společně čekáme něco přes půl hodiny na Ještěra se Sojkou a Jirkou.
Náš cíl je město Sanok, kterým protéká „naše“ řeka San. Kilometráž nám ukazuje, že z Kateřinic do Sanoku to je 482 km a cestu odhaduje na 5:26 hodin. Plány jsou plány, ale realita je zpravidla odlišná.

Nejinak je tomu i dnes. Z domova vyrážíme sice už před 8:00, ale s přestávkama, nákupy a čekáním jsme v Sanoku až po 18:00. Celou cestu řídí Irča. Vůbec jí to nezávidím, protože je úmorné vedro a mimo placené úseky polské dálnice se pohybujeme „nedálniční rychlostí“. Ale Irča kočíruje ráda a já jsem jen „řidič z donucení“, ochuzený o radost z řízení vozu.

Kemp (v Sanoku jich je zřejmě vícero) nám doporučila Krystyna – šéfová místních skautů (harcerů). Výhodou je, že zde můžeme po dobu splouvání Sanu nechat naše auta (parkovné 5 zlotých/auto/den), která budou pod dozorem. Pak se k vozům vrátí řidiči autobusem (jezdí z Přemyslu každý den v 16:20) a přejedou s nimi zpátky za ostatními do cíle.

Jakmile se nám podaří postavit stany, nafoukáváme naše baraky a pálavy, abychom si ušetřili čas zítra. Ještěr se Sojkou jsou tohoto úkonu ušetřeni, protože si přivezli na střeše auta laminátovou loď.

„Neberte si dovolenou! Jaký to má smysl? Pokud si potřebujete odpočinout od toho co děláte, děláte asi něco špatně. Miliardáři si nepotřebují odpočinout, jejich práce je baví.“ - Donald Trump-

Do setmění ještě zbývá relativně hodně času a tak vyrážíme po skupinkách na prohlídku Sanoku. Naše loď (Irča, Já, Myšák a Kája) a loď Romana s Aničkou se vydává proti proudu Sanu. Zakrátko procházíme kolem jakéhosi vrakoviště ...

... ze kterého se vyklube součást areálu místní policejní stanice. Evidentně tu bývala předválečná kasárna, soudě podle typické, byť zmodernizované, architektury. Okamžitě mi hlavou probleskuje, že tudy někde zřejmě vedla v roce 1939 po invazi Německa a Ruska „nová“ státní hranice. Polsko se tehdy (narozdíl od nás) rozhodlo bránit německému útoku a počkat na pomoc od západních spojenců, ale zřejmě nepočítalo s útokem ze strany bolševiků.

„Učím se každý den vysát každou vteřinu. Každý okamžik, který prožívám, prožít, jako by to bylo poprvé. Každé ráno a každou snídani. Jak mimozemšťan, který si zaplatil nákladnou a krátkou dovolenou na Zemi a teď obdivuje mraky a zelené stromy.“ - Marek Orco Vácha -

Ve škole jsme se o událostech jako byl následující masakr polských důstojníků v Katyni, Charkově či Kalininu pochopitelně neučili, ale můj tatínek stačil ještě leccos pochytit v dětství i na vojně u PTP a podával mi tudíž odlišné komentáře k fotografiím ze starých časopisů. Přidával i zkazku o útoku poláků na koních proti německým tankům. Někdy v té době mi náš soused na severní hranici začal být hodně sympatický.

Večerní procházka k hornímu mostu přes San je pohodová a i děti ji dobře zvládají. Když se vracíme k našim stanům, hoří už oheň, který spolehlivě zapálil Ještěr.
Koštujeme něco bílého i červeného, upřesňujeme zítřejší vyplutí a jdeme se vyrovnat se sprácem kempu. Tady exceluje Pajtáš se svou polštinou „Krystyna Chowaniec – znaješ? Tak ta nám doporučila tady ten kemp... “ A tak jsme zacálovali 312 zlotých (14 lidí, 6 stanů + parkování 5 aut na týden). Těžko říct, zda to bylo se slevou či přirážkou za tu Pajtášovu polštinu :-)

neděle13.srpna2017-2.den

San se po večerním dešti totálně zakalil a je temně hnědý. Taky stoupla hladina – místní říkají, že o metr, což se mi zdá jako hloupost, ale 30-40 cm věřím. Proud nese kmeny, které vypadají jako pravěcí ještěři a větve jejich větší část je pod hladinou. San dnes budí vysoký respekt.
Ráno běží ve zpomalené verzi obvyklých rituálů na vodě. Na normální tempo si budeme všichni postupně zvykat. Irča dělá snídani, já bourám a dávám sušit stan, děcka v gumákách a s pádly testují všechny okolní kaluže.

Roman ukazuje cancák své dcery Martiny, která zde byla v roce 1999 na středoevropském jamboree. Děvčat z 1.dívčího oddílu – Ještěrek – tu tehdy vyrazilo více a dokonce z toho byly i nějaké články v regionálním tisku.

Pípa, Bobina, Lenička Martin a Míša přijíždí až 12:15. Pomáháme jim rychle nafouknout loď a snažíme se dostat co nejdřív na vodu. Stejně odrážíme až po jedné hodině.

San teče výrazně rychleji než předchozí řeky, které jsme tady v Polsku sjížděli. Řekl bych, že teče možná i dvakrát rychleji než třeba loňská Pilica.
Navíc je trochu kosa – na to, že máme půli srpna. Vyplouvám sice v tričku, ale při nejbližším přiražení ke břehu velmi svižně vytahuju z loďáku bundu.
Chvilky na břehu věnujeme zpravidla jídlu, ale Pajtáš neúnavně pedagogicky působí na Martina, kterého učí třeba vázat „úplně základní uzel – pouta“.

Už to, že jsme 1.noc téhle akce strávili v kempu, dává tušit, že letos to bude s hledáním nejen dnešního

tábořiště docela dramatická záležitost. Navíc je našich 8 lodí po řece roztaháno občas i na délce půl kilometru. Protože Ještěr jede na své laminátce první a za ním dlouho nic, zdá se nám ostatním, že ty nejzajímavější místa míjí. Asi i proto, že nemá k dispozici podrobnou mapu jako já – stáhl jsem si do mobilu offline mapy Polska. Zdá se mi podrobnější než ta tištěná, kterou sehnal Ještěr.

Těsně před šestou hodinou se Ještěrovi daří najít na pravém břehu mýtinku s dobrým výstupem z řeky. Palouček s doutnajícím ohništěm po skupince rybářů je pro všechny naše stany sice malý, ale o pár desítek metrů proti proudu je další podobná mýtinka, která je propojená s loukou a lánem polí. Ještěrův stan zůstává na paloučku s ohništěm a vytaženými loděmi, my ostatní se přesouváme na větší prostor.
Stavíme stany, vaříme teplé večeře, prozkoumáváme okolí. Kopce na obzoru jsou jen nepatrně menší než ty naše kolem Vsetína. Tvoří majestátnou hradbu kolem rovné říční země. Tahle krajina je mi moc sympatická.

„Už sem nikdy nepřijedu trávit dovolenou, protože je naprosto zbytečné vracet se do míst, kde jsme byli šťastní. Musíme se dívat do tváře všemu dalšímu.“ - Paolo Sorrentino -

Po večeři prozkoumávám terén po proudu – kráčím asi půl kiláku po vyježděné polní cestě, která končí na nejvzdálenějším rybářském fleku. Je tady ještě vhodnější tábořiště, ale pokud bychom tady postavili stan my a pípovci, ostatní by museli nejdřív vykácet okolní stromy aby se zde vlezli.

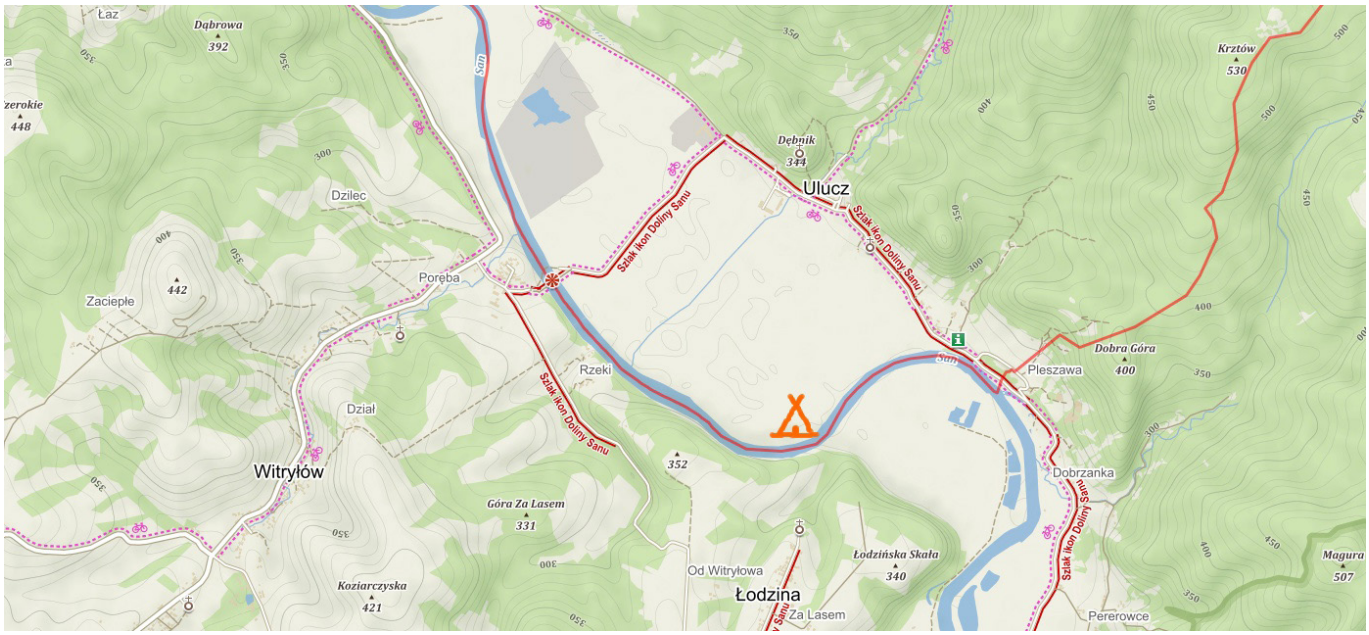

Pajtáš iniciativně odpouští válce našich pálav a barak, aby zítra při ranním sluníčku nepraskly. Tato péče se mi zdá sice trochu přehnaná, ale určitě to chlapec myslí dobře :-(

pondělí 14. srpna 2017 - 3. den

Ráno je zprvu zamlžené, ale ranní mlha se během půl hodinky rozplývá pod náporem sluníčka.
A ranní rituál propuká naplno, ale v absolutní pohodě a klidu. Vaření, balení, sušení stanů, ... Naše první tábořiště mimo kemp musíme nechat vzorně uklizeno. To ale není potřeba nikomu připomínat, bereme to jako samozřejmost – všichni jsme absolventi „staré školy“ :-)
Na „vodě“ se mi z ranního rituálu líbí zvláště „snídaně v trávě“. Docela by mne zajímalo, jak by Monet zvěčnil právě ty naše snídaně.

„Nejhorší na dovolené je to, že jí nejvíc potřebujeme, když jsme právě po ní.“ - E. Gerstenmaier -

Jako ideální držák na sušení stanu se ukazuje vzrostlé pole řepky. Květy jsou už osušeny a stanové tropiko lze na ně pohodlně rozprostřít. Je to lepší než mezi stromy napínat několikametrovou šňůru. Těší mne, že jsem našel pro zdroj nezdravě dotovaného biopaliva i jiné praktické využití :-)

Největší stan má Pípa, Bobina, Martin, Lenička a Míša. Ten Pajtášův by se do něj vešel zhruba 6x. Jsou odsouzeni k tomu, že jim jeho složení a sbalení (vysušit jej přece nemohou stihnout) trvá nejdéle. Může je ale těšit, že v případě špatného počasí bude jejich „megastan“ využit jako společenská místnost pro celou naši devatenáctičlennou výpravu + psa Čitu.

Při balení nejpočetnější famílie zjišťujeme, že pípovci s sebou vezou ukulele. Patří Míšovi, ale hrát se na něj učí Martin (už umí 7 akordů). Ukulele je takové celé hezky modré, nepoškrábané a dá se ještě naladit. Rychle se učím tři akordy a za chvíli se naše malá avandgardní úderka za zpěvu „ola hůůůů“ vlní v havajských rytmech :-)

Těsně po desáté odrážíme. Ranní San barvou evokuje spíše řeku Chuang-che. Trošku mne znervózňuje, že nevím kolik vody pod naší lodí je – půl metru nebo dva metry? Za deset minut mne přestává bavit měřit hloubku pádlem.

Chvíli po vypnutí vidíme asi dvěstě metrů od nás velkého srnce, který se snaží dostat přes řeku. Vypadá to dramaticky. Proud není sice moc rychlý, ale o to víc je silnější a tak občas mizí paroží pod vodou. Bohužel se mi nedaří rychle vytáhnout mobil, přepnout na videokameru, přiblížit a zaostřit na tuto jedinečnou podívanou. Nemám tedy pořízeno ani video ani foto. Stejně bych zřejmě dramatičnost okamžiku nezachytil dost dobře. Ale z paměti mi tenhle okamžik ještě dlouho nevymizí.

Jsem „v cizině“ a tak pochopitelně podvědomě srovnávám vše co vidím s tím, jak to vnímám doma. Velmi upřímně – neuvědomuju si zatím nic, co by zde bylo výrazně horší než je u nás doma. Jedeme některou z polských řek už šestým rokem, ale až nyní si uvědomuju, jak moc mne příjemně překvapuje na mnoha místech přítomnost (asi tak 100x víc než u nás) polské vlajky. U nás jsou v létě vidět české vlajky maximálně na skautských táborech. Ty zdejší červenobílé jsou bez vyjímky na všech přívozech, které míjíme. Vidíme je u víkendových chat (!) a dokonce i u skupinky rybářských stanů v poli na kraji řeky. Tohle je mi na bratrech polácích taky hodně sympatické. Je to hrdý národ a přirozené živočišné vlastenectví má v genech. Nejsem si jistý, že lavička dobrého vojáka Švejka v Sanoku je tou nejideálnější presentací mého národa v Polsku :-(. Možná ji tam ale mají proto, aby byl na první pohled patrný rozdíl mezi našimi mentalitami.

„Věřím, že až moc lidé zůstává v nenáviděné práci jen proto, aby získali více dní dovolené a mohli strávit více času mimo nenáviděnou práci.“ - Jim Warda -

Voda pozvolna opadává – zatím minimálně o 20cm. A s nižší hladinou Sanu přechází jeho ostře žlutá barva na hnědozelenou. Ještě není pod hladinou pořád nic vidět, ale zítra už třeba bude.

Naše loď je nejpočetnější. Baraka nese mimo mne i háčka Irču, Myšáka (porcelán uprostřed) a Káju (porcelán na přídi). Mimo to i dva 80 litrové, dva 60 litrové a jeden 10 litrový loďák + pět flašek s pitnou vodou + nočník (velmi praktická věc pro naše dva sviště – nemusíme zastavovat).

Dneska má Myšák 5.narozeniny. Hned po ránu mu každý přeje a obdarovává slatkostma o které se malý Míša bez nátlaku dělí.
Půjčuju mu na chvíli mobil, aby zkusil něco při plavbě nafotit a natočit. Budou aspoň k dispozici netradiční záběry z netradičních úhlů :-)

Často plujeme kolem kukuřičných polí. Je to sice krmná kukuřice, ale i ta se dá s trochou fantazie také pojídat. Pár kukuřičných palic pro všechny trhá Pípa s velkým Míšou.

Na oběd přirážíme k levému břehu. Kousek odsud je nějaké archeologické naleziště – alespoň to mi napovídá pohled do mapy. Vysekaný výstup z vody nás vede až k hezkému (u nás bych napsal „trampskému") sroubku s hezky vysekaným trávníkem. Rozkládáme celty a jídlo – začíná nám malý hodokvas. Nikdo sice nevaří, ale pochutnáváme si všichni bez rozdílu. Na vodě každý vždycky řádně vyhládne.

A taky pořizujeme jediné společné foto na této akci. Protože se nám nepodaří dostat do jedné fotky kompletní posádky s našimi osmi loděmi, volíme variantu „na suchu". Na fotce je nás stále 19 + Čita (živý pes).

Náš Myšák (malý Míša) pluje s Romanem a Aničkou. Jsou to jeho oblíbenci. Na hodinku se s ním střídá i Kája, která kupodivu nebrečí ani nespí, ale je vzorným porcelánem.

„Normálnost je vydlážděná cesta: Je to pohodlné po ní chodit, ale nerostou na ní žádné květy.“
- Vincent Van Gogh -

Letos děláme méně zastávek než loni. Je to dáno absencí vhodného terénu. Za ta léta jsme dost naml-saní a tak nám nevyhoví úplně každý palouček – většinou to je špatný výstup a přístup, vysoká tráva, vlhkost, moc civilizace, málo stínu, příliš stínu ....

Dnešní hledání tábořiště je opravdu velmi náročné. Začínáme jej vyhlížet už ve čtyři hodiny, ale až po šesté se nám daří jej nalézt. Díky Romanovi. U přívozu mezi levobřehým Nozdrecem a pravobřehou vesnicí Siedliska ze zoufalosti zastavujeme. Roman se jde ptát jakéhosi domorodce, kde bychom mohli postavit stany. Prý bezproblémů přímo u přívozu (což se nám nezdá úplně vhodné, protože ten bude po řece pendlovat s auty ještě dvě hodiny) nebo na jeho zarostlém pozemku vzdáleného asi 100 metrů (ze kterého není na řeku ani přívoz vidět).

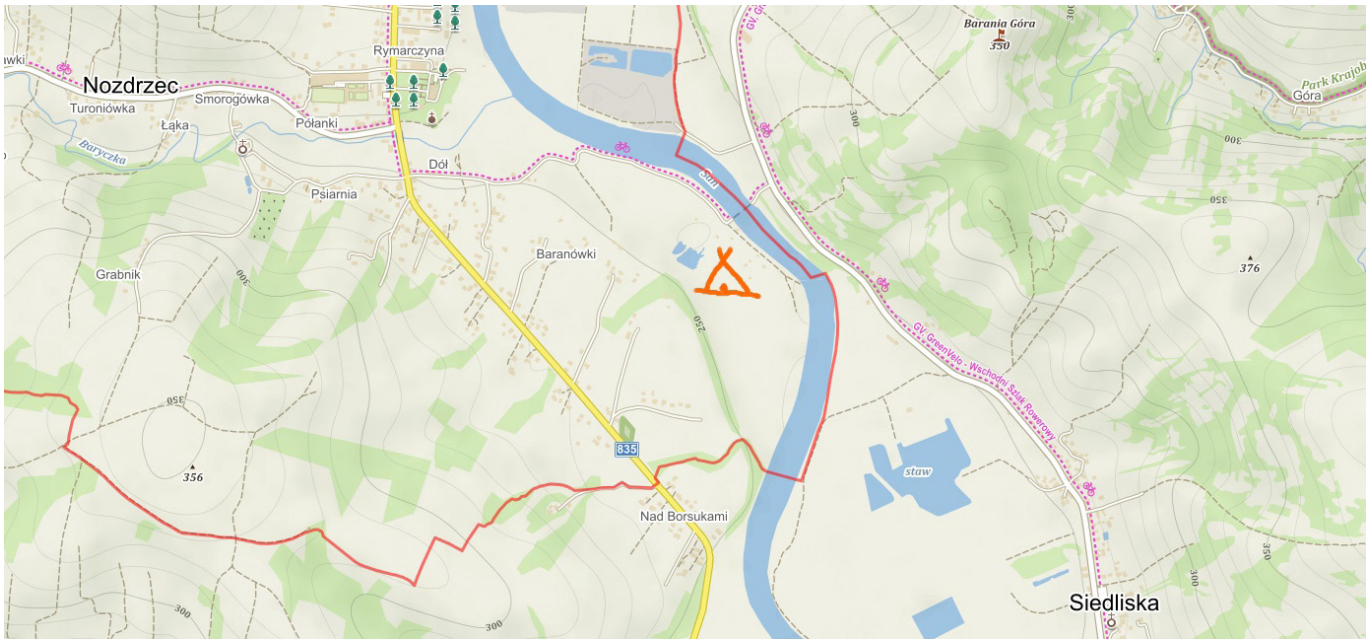

Volíme zarostlý pozemek, kde máme větší soukromí. Před postavením stanů stačí jen sešlapat vzrostlou trávu. A taky přenést lodě a bagáž od přívozu sem. Malá daň za to, že zde můžeme bez komplikací zatábořit.
Hodný majitel pozemku si nás přišel navečer zkontrolovat, zda dodržujeme jeho pravidla (na sousední pozemek nemáme raději chodit, ...). Roman mu jako pozornost předává jedno svoje a jedno Irčino české plechovkové pivo.

Hanýsek nám večer přednáší o souhvězdích, planetách, galaxiích, teorii relativity v praxi a jejím aplikování v případě GPS signálů, ... Asi už poznám trošku lépe na srpnové noční obloze Saturn, Jupiter i kousek Štíra. Rozšířil jsem své primitivní znalosti Velkého, Malého vozu, Delfína, Kasiopey, Kefea, Andromedy a Orionu :-)

úterý 15.srpna 2017 - 4.den

Ráno přijíždí naše tábořiště zkontrolovat majitel sousedního pozemku z Krakowa, pod známinkou zalévání kytiček. Ale vše je v pořádku a tak s námi nemusí prohodit ani slovo.

Rosa je dnešní ráno excelentní. Projevuje se to i na tropikách našich stanů. Stačí o vrchní část našich přístřešků jen zavadit a odměnou je vydatná ranní sprcha. Sušení stanů je jednoznačně nejzdlouhavější každodenní část ranního rituálu.

Na přenášení našich barak a pálav stačí dva nosiči. Když se ale přenáší Ještěrova a Sojčina laminátka, je zapotřebí dvojnásobek zdatných nosičů. Dnes neseme plavidla i bagáž k vodě na nejdelší vzdálenost.

Naše loď je na hladině jako první. Bagáž máme naloděnou a vyčkáváme na ostatní. Pořizujeme rodinnou fotografii, kterou obratem posílám přes MMS babičkám a vyplouváme z 253. říčního kilometru (od přívozu) vstříc dalším zážitkům.

Dnes s Aničkou a Romanem jede velký Míša. Podle toho jak pádluje jej Roman nazývá Kameninou nebo míšeňským porcelánem. Ale Míša by byl radši, kdyby mu říkal Myšpulíne, protože jejich loď je čtyřlístková. Míša = Myšpulín, Finika = Anička, Bobík s Pindíkem = Roman (přesně tak to vysvětluje Anička).

Narozdíl od pošmurného nedělního vyplutí nám dnes pálí slunko jako v subsaharské Africe. Paradoxně nejsem znaven pádlováním, ale „unaven sluncem“. V minulém životě jsem určitě nežil na jihu, ale spíš za polárním kruhem, nebo někde hodně vysoko v horách. Tyhle vedra nejsou nic pro mne. Nechápu lidi, kteří si platí těžké peníze za to, že se jedou válet do teplých krajů. I Chorvatsko mne stojí těžké přemáhání.

Přesně v poledne přistáváme na levém břehu Sanu, pár set metrů pod mostem, u cesty která se jmenuje Plážová – v městečku Dynów. Přivazujeme lodě a všichni se vydávají do města na oběd, najdou-li nějakou otevřenou hospodu, protože dneska je státní svátek (Nanebevzetí Panny Marie a Den polské armády). Já zůstávám na břehu hlídat naši flotilu lodí.

Překvapuje mne, že vycházka do města trvá tři hodiny. To toho zase moc nenaplujeme. Dneska to bude maximálně 4 hodiny. To se na téhle řece při solidním pádlování dá udělat 20 km, ale pamatuju doby, kdy jsme jezdívali na laminátkách kolem 30 km. Jó, na pohodlí se snadno zvyká, zvláště když je plíživé.
Po šesté hodině připlouváme jako poslední loď k levému břehu, kde už kotví ostatních sedm lodí. Roman a Pípa vysvětlují, že vyjednali možnost postavit stany na louce za těmi vrbičkami. Výstup tu není ideální, ale louka je skvělá. Ten mladý pár, co v autě odjel až po té, když byl postaven první stan, měl

na tomto místě evidentně jiné plány, ale ještě není konec prázdnin, tak tu mohou přijet třeba zítra.

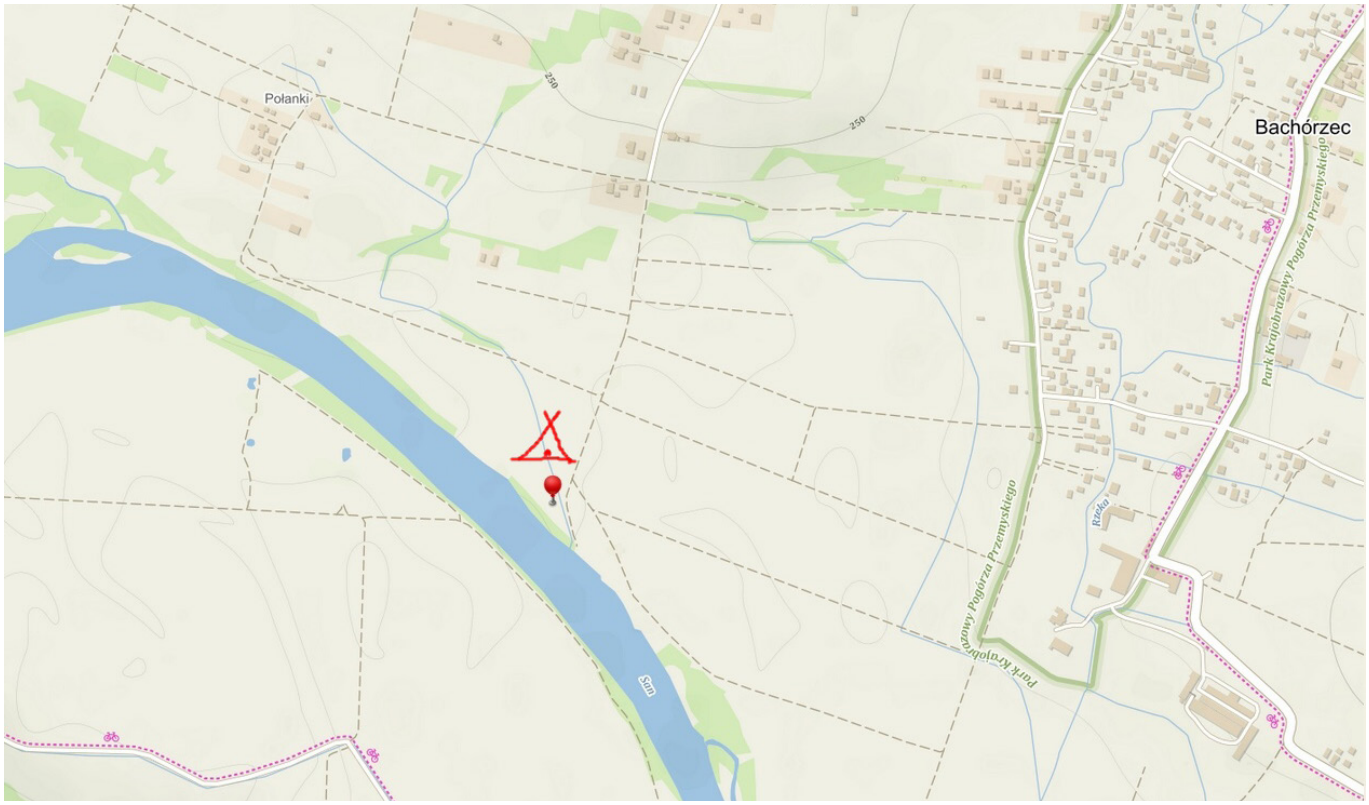

Jediná zápalata, která je na nových barakách, netěsní příliš dobře. Je pochopitelně na naší lodi. Včera i dnes jsme museli během plavby přífukovat dno. Když mám postavený stan, jdu záplatu strhnout, očistit, omýt Pajtášovou slivovicou, kvalitně zalepit Hanýskovým lepidlem, podložit Ještěrovým sudem a dobře zatížit Pípovým kanystrem s vodou. Když s tím nehnu do rána, bude to držet jak helvétská víra.

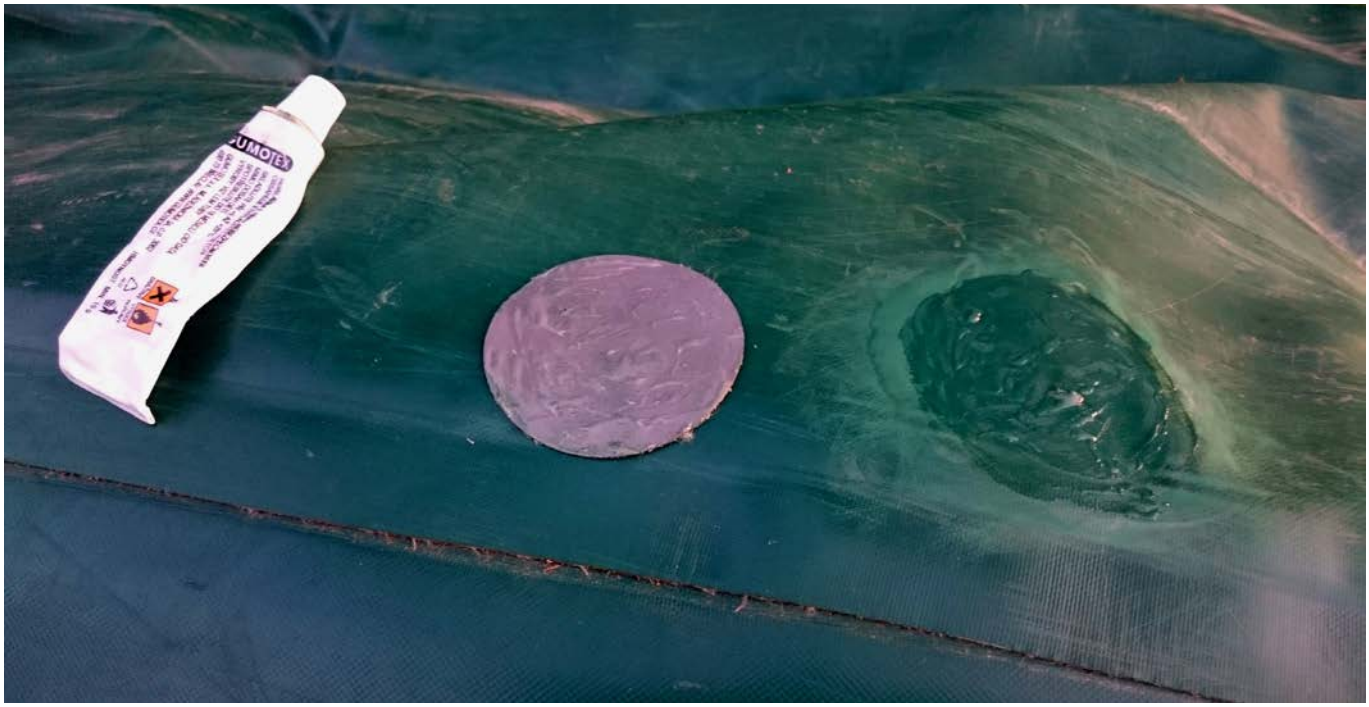

Dnešní flek má nevýhodu, že louka je sečená a dělat tu ohniště by bylo dost barbarské. Tak jsme bez večerního ohně, který od doby co s náma jezdí Ještěr, patří k našim večerům „jako k velbloudovi hrb“. Dnes jsme bez „hrbu“ :-(

Za to ale zažíváme hezký „africký“ západ slunka. Koštujeme pálavu a portugal. A je nám spolu moc hezky.

středa 16. srpna 2017 - 5. den

Ranní vylezení ze spacáku je na kraji našeho ještě tichého tábořiště odměněno sluncem prodírajícím se z časné mlhy. Tráva je ještě mokrá a nádherně orosená je i pavučina za naším stanem.

Ti, co nechali přes noc sušit své vlhké ručníky a trička, je mají po ránu spíš mokré. Probouzení je pomalé a klidné. Odrážíme kolem desáté a tak má každá posádka dost času.
S vycházejícím slunkem se louka začíná zbavovat rosy, ale při snídani to ještě není na sezení na holé zemi. Plovací vesta nebo celta poskytují dobrou službu, aby se zadeček nenavlhčil.
Velký Michal a Vítek učí malého Michala „kámen – nůžky – papír“. Nevím o čem takto rozhodují, ale mají úžasnou chechtací náladu. Nejvíc se tlemí malý Michal, u kterého mám podezření, že nechápe rozdíl mezi papírem a nůžkama, protože i při desátém pokusu drží vytrvale nůžky.

Dospěláci balí, dávají lodě na vodu, naloďují lodní pytle a děcka pobíhají rozradostněně po tábořišti. Je krásné ráno a včera zalepená baraka po ranním nafouknutí vůbec neuchází :-)

Přístup k vodě je z našeho tábořiště úzký tak akorát na průchod jednoho člověka. Když se nese loď, musí se vysoká tráva i husté vrboví více rozrazit, aby bylo možno plavidlo protáhnout. Posledních pár decimetrů je poctivě rozblácených a tak se daří i pár pádů. Po ránu nic moc příjemného.

Karolína má svou bečící náladu. Když je na přídi u maminky, brečí, že chce na záď za tatínkem. Jakmile je za jízdy pracně přemístěna na záď a Myšák místo ní na příď, začíná brečet, že chce za maminkou ...

Když se Irči daří Káju uspat, dělá ji kolem hlavy ohrádku z ručníku, aby našemu „jezulatku Sanowemu“ slunko svítilo do očí co nejméně. Jakmile to trochu jde, snažíme se plout ve stínu stromů kolem řeky, nebo přímo pod vysokými větvemi. A je to o poznání příjemnější.

V ohybu mezi vesnicemi Sielnica a Slonne, děláme přestávku na oběd. Terén tu je vzorně vysečený a místo označeno jako „Pole Namiotowe“ (místo pro postavení stanů). Dobře využitá zahrada domu

jehož majitel na svém pozemku vybudoval i kadibudku, sezení, ... My ještě zatábořit nehodláme, ale výhodami tohoto fleku nepohrdáme. Zvláště ženská část naší výpravy hojně využívá kadibudku.
A taky od hodného domorodce nabíráme pitnou vodu. Ochotně spouští čerpadlo, aby nám ze studny načerpal tolik vody, kolik potřebujeme.

Půjčuju si od Martina jeho solární nabíječku, abych načerpal energii do zásoby a mohl přes večer připravit můj mobil na další ráno. Pokládám ji na záď lodi aniž bych měl strach, že spadne. Plujeme klidně, solární zázrak se ani nehne. Ale jak večer zjišťuju, během dnešní plavby mi solární nabíječka naplnila moji krabičku s energii jen na necelých 40%.

Po poledni siestě vyráží jako první loď s Aničkou, velkým Míšou a Romanem. To je impuls pro nás

ostatní, abychom se taky nalodili a když už nebudeme pádlovat, nechali se alespoň unášet proudem (cca 4 km/hod).
Jako každá řeka tak i San je bohatý na flóru i faunu. Ve fauně dominují divoké kačeny, které mijíme téměř nepřetržitě. Předvádějí nám stoický klid alá socha, klidnou i rychlou plavbu po hladině, potápění i hromadné startovní vzlety hodné vojenských stíhaček.
Mijíme i několik ostrovů. Na začátku jednoho kotvíme, abychom se mohli osvěžit ve vodě. Je totiž brutální vedro. Děcka pobíhají nahé a prože je v okolí ostrova méně vody, mohou skotačit bez vest.

Místo na postavení stanů je vytipované na pravém břehu mezi vesnicemi Bachórz a Bachórzec. Polní travnatá cesta na kraji, kolem louka s nevysokou travou, za tím pole kukuřice a nejbližší baráky jsou odsud asi půl kilometru. Navíc by z nich na naše stany nebylo vidět. Ale kolem žádné stromy a tudíž problém s večerním ohněm. Domlouváme se, že zkusím zaklusat 2 km po proudu a prozkoumat, zda tam není vhodnější místo na naše táboření. Pokud na něj narazím, zavolám Pípovi a všichni splují za mnou dolů, abych nemusel zbytečně šlapat zpět.
Klusání mi v tomhle vedru vydrží prvního třičtvrtě kilometru, pak raději přecházím ve svižnou chůzi. To je ten následek plíživého pohodlí :-(

„Kdo se vzdal, nedošel do cíle. Kdo došel do cíle, nevzdal se.“ - Alan Gerry -

Cestu k soutoku Sanu s říčkou jménem Stupnica si zkracuju po přeponě polní cestičkou vedoucí souběžně s řekou. Vede kolem hospodářství a tak mne nepřekvapuje, že slyším štěkot psů. Na nic se neohlížím a ve zrychleném tempu mizím ve vrbovém lesíku, do kterého mně stezka vede. Zatím žádné vhodné tábořiště nevidím. Za soutokem začíná vesnice a tak nemá smysl pokračovat dál. Volám výsledek mé průzkumné mise Pípovi, aby už mohli vytáhnout lodě a stavět stany. A já musím zpátky hezky po svých.
Vracím se vrbovím kolem místního hospodářství a vidím, kdo to na mne cestou k soutoku štěkal. Ten malý smeták mne nevzrušuje, ale vlčák tak 2x větší než filmový Šarik ve mne okamžitě vzbuzuje respekt. Vím, že nesmím utíkat, to by si psisko vysvětlilo po svém. Žádný šutr ani pořádný klacek není poruce. Zpomaluju a dokonce na chvilinku i zastavuju, abych mu klidným hlasem vysvětlit: „Ty blbečku, já tady jenom v klidu procházím, nic ti neberu. Za chvilku budu mimo tvé teritorium. Dohodneme se – ty mne necháš vklidu projít a já ti v sebeobraně neublížím ...“ Trocha pěny u jeho tlamy k takovému psisku patří. Nezbývá mi než doufat, že je aspoň očkovaný. Jetliže proti mně vyrazí, musím jej první pořádnou ranou trefit pěstí přímo na čenich. Tričko si ani nepokouším sundat, než bych jej namotal kolem paže, dal bych tomu baskervilovi zbytečnou šanci zaútočit. Čumím mu do ksichtu a snažím se vyzařovat odhodlání, že lepší pro nás oba bude, když mne nechá projít. Štěká, ale neútočí. Pokračuju stejným tempem k hlavní cestě, ale periferním viděním si udržuju přehled, kde ta bestie je. Ufff! Zase mi to vyšlo. Pán mne má rád :-)

Tichou řeku máme 10-20 metrů od stanů. Na hliněném přístupu k řece můžeme pohodlně a bezpečně rozdělat ohýnek ze zbytků dřeva, co tu zůstalo po některém z předchozích poutníků a toho, co nanosil Roman.

„Nikdy nedosáhneš svého cíle když budeš zastavovat a házet kameny po každém psu který štěká.“ - Winston Churchill -

Při ohni dochází i na ukulele a tak při společném zpívání hitů Greenhorns, Rangers, Spirituálu a dalších kapel na které jsme si vzpomněli, čas zatraceně rychle ubíhá. Tipuju, že jdu zase spát kolem půlnoci.

čtvrtek 17.8. 2017 - 6.den

Ranní balení stanu je obtížnější v tom, že v noci padla excelentní rosa a orosené tropiko stanu je potřeba zevnitř velmi dobře vysušit. Dneska v blízkém okolí není žádný strom za který by bylo možno tropiko i samotný stan pověsit. A tak beru pádlo, stanové kolíky a vypínám šňůru mezi ně. Kolíky drží pevně, můžu tedy pohodlně rozvěsit tropiko tak aby proschlo zvenčí i zevnitř.

Pomáhá mi Pajtáš se svou hadrou. Nejmokřejší místa otírá a dává mi školení jak se to má správně dělat. Jako bych nikdy v životě nedržel hadru. Ale to je Pajtáš.
Poslední jako vždy dobalují pípovnci se svým stanem, který velikostí připomíná garáž na osobní auto. Ale daří se nám společně vyplout podle plánu.

Slunko dnes opět pálí a žhne, takže o nějaké svižnější jízdě nemůže být ani řeč. Zvláště, když se musíme dostat přes poměrně časté a dlouhé úseky „oleje“. To srážíme pár lodí k sobě, nepádlujeme, koštujeme Šárčinu medovinu nebo Irčin bylinný likér.
Po většinu dnešní plavby se nám daří držet na dohled – osm lodí je téměř pořád možno napočítat. I jinak rychlý Ještěr se Sojkou se drží v našem hejnu.
Zhruba co hodinku zastavujeme na koupání a proběhnutí dětí.
Voda tu je místy trochu hlubší, dětem nad pás a tak mají povel si nesundávat plovací vesty. Už jsou za předchozí dny poměrně dobře vycvičené, takže bez protestů poslouchají.

Moc by se nám libilo dnes doplout až do Krasiczyna, ale jsme realisté – 30km dnes nedáme. Už víme, že do původně plánovaného cíle naší plavby – Przemyslu – nestihneme doplout a tak hledáme náhradní cíl. Jediné místo přes které jede autobus zpět do Sanoku (musíme pro auta) a které je blízko

řeky je právě Krasiczyn. Proto si vybíráme tábořiště na travnatém plácku s ohništěm a fotbalovými brankami, cca 10-12 km před Krasiczynem.

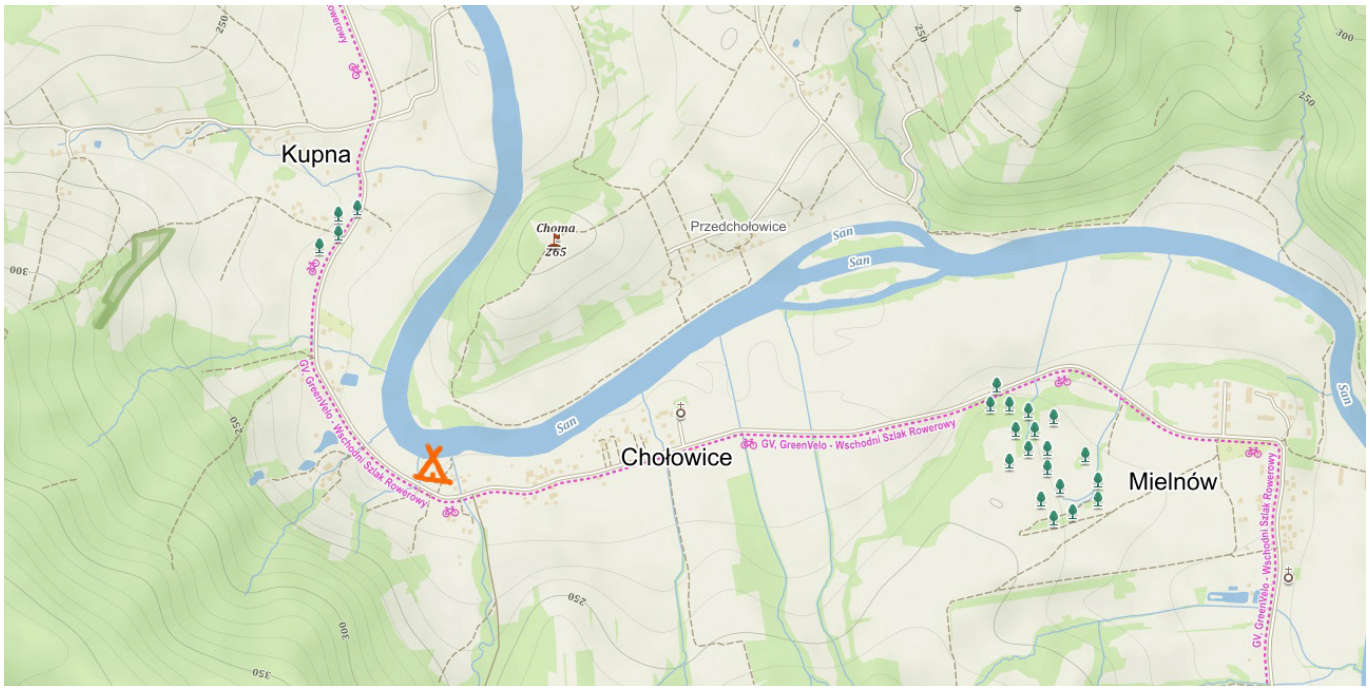

Podvečerní hromadná procházka se uskutečňuje s cílem najít válečný bunkr z doby, kdy tudy vedla hranice mezi Rusy a Němci. Ještěr to vyčetl v nějaké mapě. Na té mojí nic takového není. Bunkr jsme nenašli. Ale zato si prohlížíme areál kolem místního kostela. Kadibudku za kostelem na kraji hřbitova vidím prvně až tady.

Večer zapalujeme oheň, koštujem vínko z pořád ještě bohatých zásob, posloucháme malého i velkého Míšu, kteří nám zpívají, recitují básničky a předvádějí pantomimu. A taky společně zpíváme při čtyřstrunném ukulele.

pátek 18.srpna 2017 - 7.den

Dnešní ráno je téměř bez rosy. Asi je to tím, že máme stany u remízku smrků a jsme v podstatě na kraji vesnice.

Vstávání balení probíhá v totální klidu protože všichni už to máme za těch předchozích 5-6 balení docela dobře zmáknuté. Dokonce se mi zdá, že jsme o půlhodinku rychlejší než jiné dny.

Namísto včerejšího složitého počínání s napnutím šňůry na louce, to dnes řeším mnohem snadněji. Využívám fotbalovou branku abych napnul nejen vnitřek ale i vnějšek našeho mega stanu (který je ale výrazně menší než má Pípa s Bobinou).

Myšák dnes jede na lodi s Hanýskem. Dělá mu háčka a vždy, když jej sleduju, bez držkování pádluje. Hanýsek má na něj dobrý vliv :-)

Už druhý den podplouváme pod oranžovými elektrickými kabely nataženými v nepravidelných intervalech cca 1,5-3 metry nad řekou. V některých místech jsou tyto prodlužovačky propojeny normálními zdířkami. Marně hádáme k čemu to slouží. Když se ptáme jednoho mladého rybáře, taky neví

proč jsou ty desítky kilometrů kabelů nataženy. Chvílemi uvažuju, že nejbezpečnějším způsobem jak to zjistit je, když ty šňůry uprostřed řeky rozpojím :-) Odjíždím raději s neodhaleným tajemstvím těchto kabelů.

Do Krasiczyna vplouvá naše loď jako první – pod záminkou, že vyfotím ostatní lodě z mostu, pod kterým se musí proplout. Konečně se daří pořídit nějaká fotka, kde máme aspoň sedm lodí pohromadě. Pod mostem přirážíme ke břehu. Vykládáme bagáž, myjeme lodě a vynášíme je na trávu, aby dokonale vyschly. Pravděpodobně se budou rozbalovat až příští rok na konci května, při tradičním splouvání Bystřičky.

Stavíme stany, jíme, odpočíváme a korzujeme mezi naším tábořištěm a centrem Krasiczyna, které je necelého půl kiláku odsud. Musíme projít kolem památníku, který je u cesty ohraničující jednu stranu našeho posledního tábořiště. Když se k dominantnímu kříži blížím ze zadní strany, zdá se mi, že pod ním je socha anděla s mírně roztaženými křídly. Z čelního pohledu ale vidím, že to je polská orlice. Z nápisu se dozvídám: „Pamieci poleglych i pomordowanych na granicy miedzy rzesza Niemiecka a ZSRR od wrzesina 1939 do czerwca 1941 ...“ (Vzpomínka na padlé a zavražděné na hranici mezi Německem a Sovětským svazem od září 1939 do června 1941 ...). Ač byla deska instalována až v roce 2006, některá písmenka už chybí a je vidět, že vandalové jsou i v Polsku. Každopádně se mi okamžitě v hlavě promítá, že jsme asi jeli po bývalé státní hranici, kde v těch dobách „kajaki“ jezdit nemohly. A taky se mi vybavují útržky z nezapomenutelného filmu Andrzeje Wajdy, jehož otec byl jedním z popravených důstojníků v Katyni. Byl to jediný polský film, který jsem si nedočkavě stáhl odněkud z internetu a shlédl v originále ještě než dorazil do české distribuce. Ty dvě hodiny jsem fascinovaně nespustil oči z obrazovky.

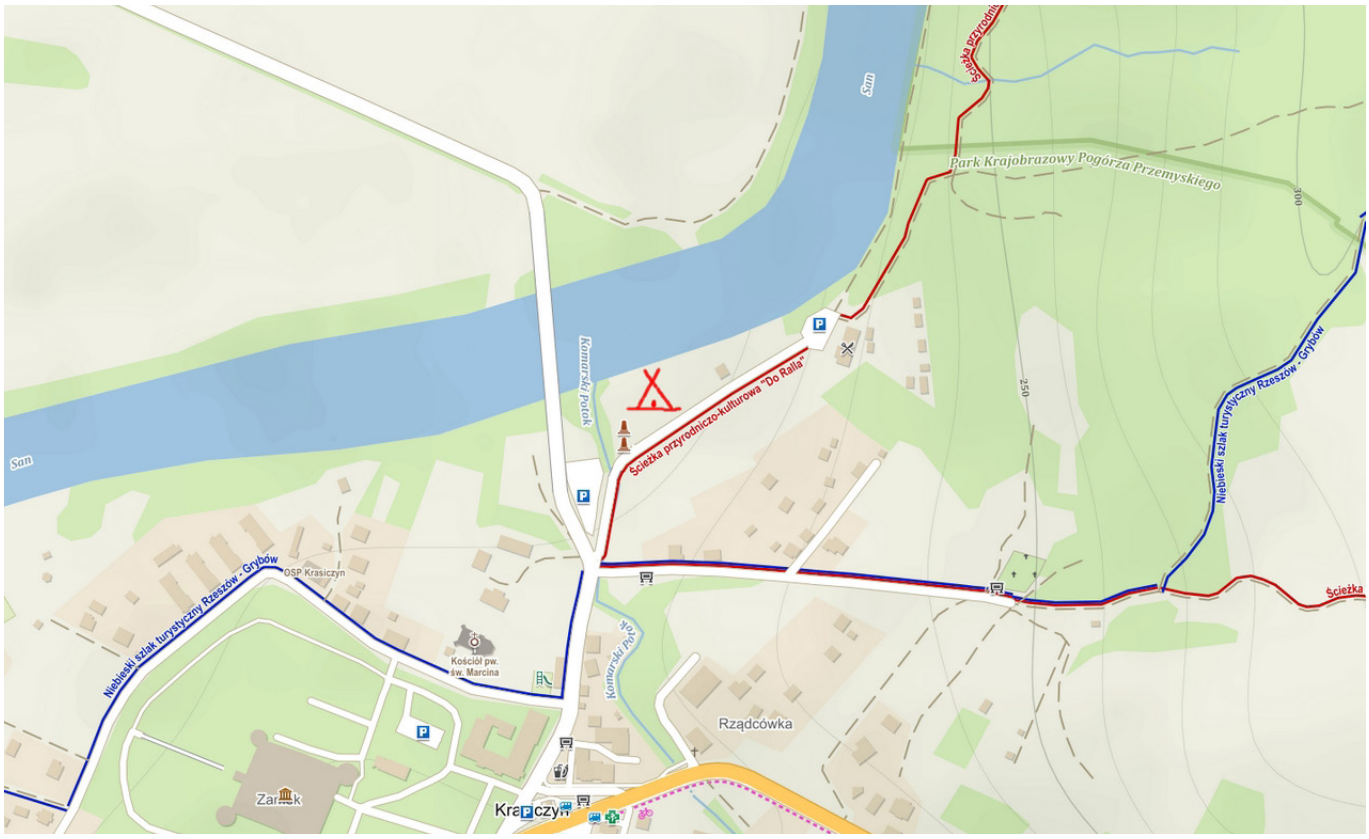

Taky jdeme s dětma na zmrzlinu do místního supemarketu. Vychutnáváme si ji ve stínku na lavičkách místní autobusové zastávky.

Roman, Hanýsek, Pípa+Lenička, Ještěr a já – řidiči – vyrážíme v 16:26 autobusem k místu našeho vyplutí, proti proudu do Sanoku.
První silný zážitek z cesty je už nápis nad dveřmi v autobuse, že se nemáme opírat za jízdy o dveře. Už vím proč – řidič nechává dveře během jízdy otevřené, aby zajistil v těchle vedrech cestujícím nějakou klimatizaci. Přijde nám to vhod zvláště v serpentinách vinoucích se přes 600 metrů vysoký hřeben zdejších „Bieszczad“. Krasiczyn je v nadmořské výšce cca 250 m, Sanok ve 300 m, ale nastoupat musíme cca 350 výškových metrů :-). Autobus jede téměř krokem, takže když bych vyskočil otevřenými dveřmi ven, určitě bych mu stíhal.
Využíváme toho, že autobus v Sanoku staví kousek od místního skautského baráku a maličko si zacházíme, abychom se na něj mohli z venčí podívat. Sanok má cca 40 tisíc obyvatel, Vsetín 30 tisíc. Jakási podobnost co do velikosti města, poloze mezi horami, protékající řekou ... tu je a my se rádi necháme inspirovat.

Dům je velikostně asi jako vsetínský SKAUTSKÝ DŮM a byl také postavený před válkou. Narozdíl od nás nemá oplocenou zahradu a je víc na ráně. DOM HARCERZA (skautský dům) je otevřený a tak Roman zúročuje svůj kontak s Krystynou, místní šéfkou harcerů. Je to energická žena, kterou by nikdo z nás netipoval na člověka, který je už čtyři roky v důchodě. Roman, který ji kontaktoval, nám ji charakterizuje jako činorodou a vitální ženskou, která je zřejmě duší místního skautského hnutí, publikačně velmi činnou a ověnčenou řadou ocenění a vyznamenání.
*Z krátkého setkání s touto sympatickou sestrou musím konstatovat, že Roman nekecal. Krystyna, ač má před velkou akcí, si na nás dělá čas a provádí nás po skautském baráku, ukazuje místnost s rukopisy Jerzyho Harasymowicza (*1933 +1999 – polský básník inspirovaný zejména krajinou a lidovou kulturou polských Karpat), které uspořádává. Pochopil jsem, že tahle místnost skautského baráku bude malé muzeum věnované Jerzymu Harasymowiczovi. Podkrovní místnost je zase věnovaná Zdzisławu Peszkowskemu (*1918 +2007 – skautskému vedoucínu, katolickému knězi, kapitánu polských ozbrojených sil na Západě, ...). Také úžasně činorodý a inspirativní člověk s dobrodružnými životními eskapádami.*
Jsme obdarováni hezky připraveným sborníkem původní poesie – výběrem z každoroční soutěže, kterou místní skauti organizují a je otevřena i mimo harcery. Něco jako roverský Polibek můzy u nás. Verše jsou sice v polštině, ale většině z nich rozumím. I Jerzy Harasymowicz by měl radost.

Asi bychom se dokázali zdržet výrazně déle, ale přiznám se, že jsem iniciátorem toho, abchom naší neohlášenou návštěvou Krystynu v tomto esponovaném čase déle neobtěžovali. Loučíme se stiskem levice.

Jízda serpentinami ze Sanoku zpět do Krasiczyna je životní zážitek o který se postaralo i setkání s polskou policií, která si moc nezadá s tou naší. Ti „inteligenti“ (Roman několikrát použil nepublikovatelné označení) se postavili v serpentinách tak, že byli k vůli zapadajícímu slunci v dokonale slepém úhlu – každý kdo vyjížděl nahoru musel být na několik vteřin sluncem totálně oslepený a jel spíše intuitivně. Já osobně si jednoho z policajtů všimám až když jej těsně mijím. Periferním viděním zaznamenávám, že zastavili malou kolonu motorkářů. Policajt musel být mojí jízdou v jeho těsné blízkosti vyděšený, ale nezaznamenávám, že by po mně střílel ani zvuk majáčku za mnou. Asi i mu došlo, že opravdu nestojí na vhodném místě.

Poslední večerní oheň na břehu Sanu je ... poslední :-(Víno, ukulele, povídání. Najednou – liška! Pár metrů od nás kolem stanů očichává liška. Když na ni svítíme, neutíká, ale zastavuje se a zírá na čelovku. Dohadujeme se, zda je vzteklá nebo jen tak zvyklá na lidi. Přiznám se, že setkání s liškou v takové blízkosti je pro mne premiérou. Hezká tečka za posledním ohněm.

sobota19.srpna2017-8.den

Lodě jsme usušili a sbalili už včera, dnes musíme usušit a sbalit jen stany. Zbývající věci už máme naloženy v autech.

Na naší lodi máme úkoly rozděleny tak, že děcka si hrají, Irča vaří a balí spacáky, já suším a balím stan. Dnes mi za sušák slouží auto a šňůra napnutá mezi betonovými sloupy elektrického vedení.

Naše kolona aut se dává do pohybu v době, když se právě vracím z lesíka. Vidím jen posledního Ještěra, který je se svojí laminátkou i z dálky nepřehlédnutelný. No jasně – klasický vtip – Dazul se vrátí a tábořiště bude prázdné ... Tuším za tím nějakou pajtášovinu. Ale je mi jasné, že budou stát někde za rohem a chechtat se mi. Nepospíchám, jdu zvolna, protože vím, že jediné vhodné místo k zaparkování 5 aut je asi 50 metrů od tábořiště. Je kryté křovím, takže nic ideálnějšího neexistuje. To, že by se pro mne vraceli z větší dálky považuju za vyloučené :-)
Jsme kompletní a můžeme startovat na ostro. Po pár kilometrech se napojujeme na dálnici s dvěma placenými úseky (10 zlotých/auto/úsek) a svištíme po ní v podstatě až do Česka. Zprvu na sebe čekáme, ale pak pokračujeme samostatně. Ještěr s přivázanou laminátkou holt nemůže na dálnici postupovat rychlostí 140 km/h :-)

Po příjezdu domů jako první kmitám nahnat jedenáct volně pobíhajících baranů a ovcí do ohrady, zatoukám povalené kůly a pak jim jdu napustit čersvou vodu. Teprve pak začínáme vybalovat auto.

Kolem 18:00 se potkáváme s Hanýskem, Pípou a Martinem v DBCB, abychom zde vrátili a uložili vypůjčené baraky, pálavy, pádla, vesty, házečáky, pumpy a lodní pytle. Tak – a teď teprve můžeme považovat naší letošní „vodu“ za zdárně ukončenou. Takže zase za rok!

Pelava
PKLO

DRWĘCA

(Dazul) Nejdříve co o naší letošní polské řece uvádí Wikipedie: „Drwęca (německy Drewenz) je řeka v severním Polsku. Protéká územím Varmijsko-mazurského a Kujavsko-pomořského vojvodství. Je 252 km dlouhá. Povodí má rozlohu 5500 km². Pramení na východních svazích hory Dylewska Góra (Czarci Jar) v Mazurském pojezeří v nadmořské výšce 191 m. Protéká lesnatou rovinou na jihozápad a ústí zprava do Visly v nadmořské výšce 36,6 m ve vzdálenosti 10 km nad Toruní ve vesnici Złotoria.“

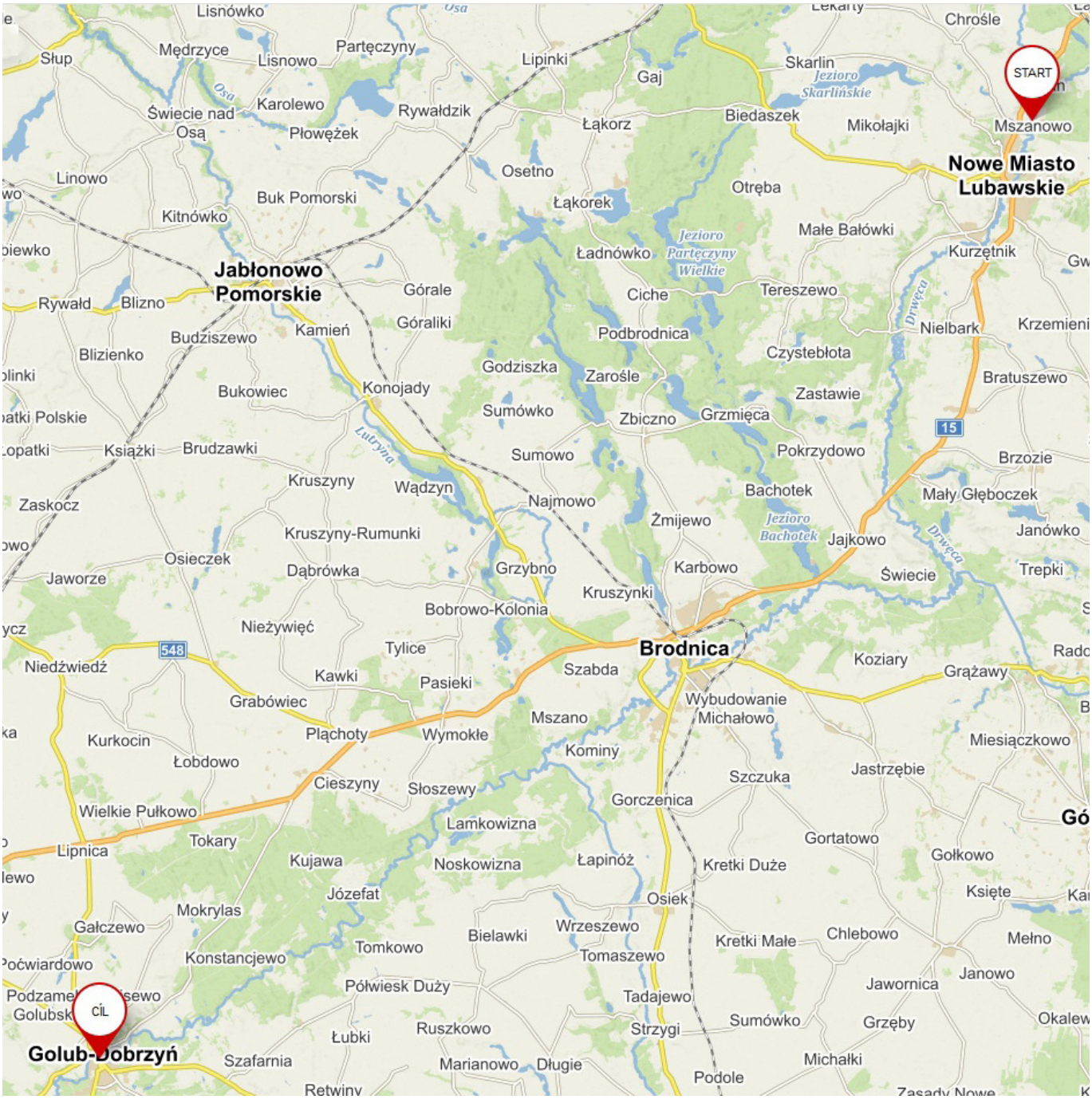

sobota 11.8.2018 – 1.den

Pokud se nemýlím, „našel" tuhle řeku Pípa už někdy na přelomu roku, ale ještě týden před odjezdem jsme si nebyli jistí, zda pojedeme právě ji nebo si zopakujeme Wartu. Naštěstí bylo na Wartě málo vody a museli bychom hodně přenášet, takže nakonec (díky Hanýskově iniciativě při moderování vzájemné mailové komunikace) jedeme opět pro nás neznámou řeku – Drwęcu. Řekl bych, že nikdo toho nelitoval, protože dle mého subjektivního názoru byla Drwęca druhá nejhezčí polská řeka, kterou jsme od roku 2012 jeli (a možná, že byla i nejlepší).

Z pátku na sobotu u nás spí brňáci – Pad s Bětkou a dětmi. Jedou takto na vodu prvně a tak v předvečer prvního dne s Irčou konzultují spoustu praktických drobností. Naše vodácké výpravy se totiž dost liší od těch, na které je většina „vodáků" zvyklá – nemáme s sebou žádné doprovodné vozidlo a všechno vybavení si sebou vezeme na lodi. Jídlo (a nádobí) pro naši pětičlennou rodinu nám zabírá samostatný osmdesátilitrový lodní pytel. Pět spacáků cpeme do dalšího samostatného loďáku. Velký stan pro naši rodinu zabere celý šedesátilitrový lodní pytel. V dalším povezeme karimatky, hamaky, celtu, pláštěnky, ... Pro nás dva dospělé a tři děti (4, 5 a 6 let) máme celkem 5 lodních pytlů + jeden malý pohotovostní s doklady, penězi, mobily, lékárničkou a toaleťákem. Pad s Bětkou zvládají srovnatelné vybavení pro jejich pětičlennou smečku zabalit do tří stolitrových loďáků.

V 7:00 nakládáme auta, v 8:00 už tankujeme ve Valmezu a před 9:00 jsme na smluvené čerpací stanici u Bohumína. Tady máme všichni sraz. Přijíždí 6 aut, 24 účastníků (z toho je 10 dětí) + pes, 9 lodí – prostě nejpočetnější sestava za těch 7 let, co pravidelně sjíždíme polské řeky. Aby nedošlo k dohadům: Pípa, Bobina, Martin, Lenička, Michal, Dazul, Irča, Myšák, Kája, Nik, Pad, Bětka, Majda, Kuba, František, Roman, Anička, Hanýsek, Klamerka, Vítek, Pajtáš, Šárka, Ještěr, Sojka + pes Čita.

Nyní nás čeká už jen únavná více než osmihodinová cesta na sever – k naší řece Drwęca u městečka Mszanowie přijíždíme v 17:20. Okamžitě stavíme stany a foukáme lodě, protože na 19:00 nás bude čekat majitel campu v městě Golub – Dobrzyň. Je to více než hodina jízdy – odvážíme tam všechna

naše auta. Za 5 zlotých/den budou v relativním bezpečí, než k nim splujeme s naší flotilou. Za 2 zlot/km nás odváží zpět na start. Rozpočítáno na auta se skládáme po 73 zlotých (parkovné a doprava z Golub – Dobrzyň do Mszanowie).

Než se my řidiči – zadáci vrátíme zpět k našim posádkám, přehnal se nad tábořištěm děsivý déšť, až některé děti ve stanech strachy brečely.

Nyní je ale už klid a my v klidu večeříme. Pak se u ohně družíme s domorodci, kteří zde přišli oslavit narozeniny. Příjemní, ochotní, veselí a hodní lidé. Ukazují nám, kde nabrat pitnou vodu a v případě potřeby i nabít mobil :-)

neděle 12.8.2018 – 2.den

Vstáváme kolem 7:30 a protože jsme se dohodli, že chceme vyplout v 10:00, tempo v táboře se zvolna zvyšuje. Nejnáročnější je sbalit naše stany tak, aby byly suché. A také experimentování s prvním naložením lodi. Ten, kdo nikdy nezkoušel do baraky nacpat 2 dospělé, 2 dětí a 5+1 lodní pytel, nikdy nepochopí, o čem se tady zmiňuji. Míšu nám jako porcelán bere Roman s Aničkou a tak se mi nedaří naložit jen nově pořízenou malou kytaru, které se ujímá loď Martina s Leničkou.

V 10:15 odrážíme od břehu a mezi rákosím se pouštíme po proudu Drwęcy. Překvapuje mne hloubka – neustále kolem dvou metrů – tady strach s přetahování lodí mít nemusíme : –) Řeka docela teče – odhaduju tak na 3-4 km/h, což je předpoklad k tomu, abychom se zbytečně nenamakali. Naše denní úseky předpokládáme mezi 15-20 km.

Obědovou přestávku děláme v 11:30 na písčitém břehu městečka Nowe Miasto Lubawskie. Děcka si hrají v písku a my dospělí polehováme ve stínu nebo podnikáme průzkumné mini výpravy v okolí. Je vedro a nepomáhá ani časté svlažení hrdla či těla.

První překážka na nás čeká hned po obědovém naložení. Přes řeku je padlý velký strom. Je ale naštěstí vidět už z dálky a máme dostatek času se domluvit, jak jej překonáme. Vypadá to, že po pravé straně jej půjde podplout, jen se musíme opravdu pořádně sehnout.

Když vodák přestěhuje svůj majetek do lodi, vstoupí na cestu řeky.

Jak už jsem se zmínil, naše pětičlenná rodina jede na barace ve složení Dazul (zadák) + Irča (háček) + Kája (přední porcelán) + Nik (zadní porcelán). Na druhé barace jede Pajtáš (zadák) + Šárka (háček) + Kuba (porcelán). Třetí baraku obsazuje Roman (zadák) + Anička (háček) + Myšák (občas pádlující porcelán). Čtvrtou baraku řídí Martin (zadák) + Lenička (háček). Skauta kočíruje Pad (zadák) + Bětka (háček) + František (přední háček) + Majda (zadní háček). Na páté (vlastní) barace jede Klamerka (zadák) + Bobina (háček) + pes Čita jako sfinga na přídi lodi. Pálavu tvoří osádka Hanýsek (zadák) + Vítek (háček). Další pálavu obsadili Pípa (zadák) + Míša (háček). No a na laminátce jede Ještěr (zadák) + Sojka (háček).

Ve 13:00 přináší do líně se ploužící flotily prvek vzruchu Roman, který ze zádi své lodi padá do řeky – naštěstí zde není Drwęca moc hluboká. Je to Romanova tradice. Kdyby se takto „necvaknul" snad by ani neměl pocit, že nějakou vodu jel : -).

V 15:00 děláme na louce v meandru řeky u osady Lipowiec svačinovou zastávku. Bezprostřední okolí Drwęcy je od roku 1961 přírodní rezervací. Je to prý nejdůležitější ichtyologická rezervace v Polsku (ichtyologie = obor zoologie, který se zabývá studiem rybovitých obratlovců – známých je asi 25 000

druhů). Já osobně zatím moc ryb nepozoruju, ale několik druhů kačen, labutí, jeřábů, čápů i orlů zaznamenávám. Nejsem ornitolog, ale tady mi to přijde trochu jako ptačí ráj.

Další zastávka už bude na place, kde postavíme stany a tak se všichni pečlivě rozhlížíme, pokud by náš osvědčený průzkumník Ještěr něco náhodou přehlédl. Vhodný flek zatím nikde, ale nafouklý mrtvý bobr zachycený na levoboku v rákosí nelze přehlédnout. Objíždíme jej všichni v dostatečné vzdálenosti, ale i tak v nás tenhle metrový macek vzbuzuje škálu pocitů od lítosti a respektu po hnus a štítivost.

V 18:00 kotvíme na levém břehu a stany stavíme na půli cesty mezi řekou a umělým pískovým Jezerem Nielbark. Prý tu těžili písek, když se stavěla nová Varšava.

Tohle místo je oficiální „pole namiotowe" – tedy tábořiště. Stany zde stavíme sami, ale rybářů kolem

nás prochází a projíždí relativně dost. To ale neubírá na klidu a pohodě tohoto příjemně hezkého místa.

Děcka okamžitě rekognoskují terén a centrem jejich hříček se stává písčitý plácek kousek od našeho stanu Jsou tak zabráni do hry, že máme problém je dostat k večeři.

Ještěr tahá dříví na oheň a snaží se zapojit i děcka. Před devátou už ohník hoří a ti nejmenší mimo Vítka už chrupkají ve svých spacácích. Vytahuju konečně fungl novou kytaru Yamaha, pořízenou speciálně na tuhle akci – menší nástroj se mi nepodařilo sehnat. Kytara je sice jen jedna, ale kytaristi se střídají tři : -)

Naše dnešní plavba, jak jí zaznamenala Klamerka (jen 13,2 km):

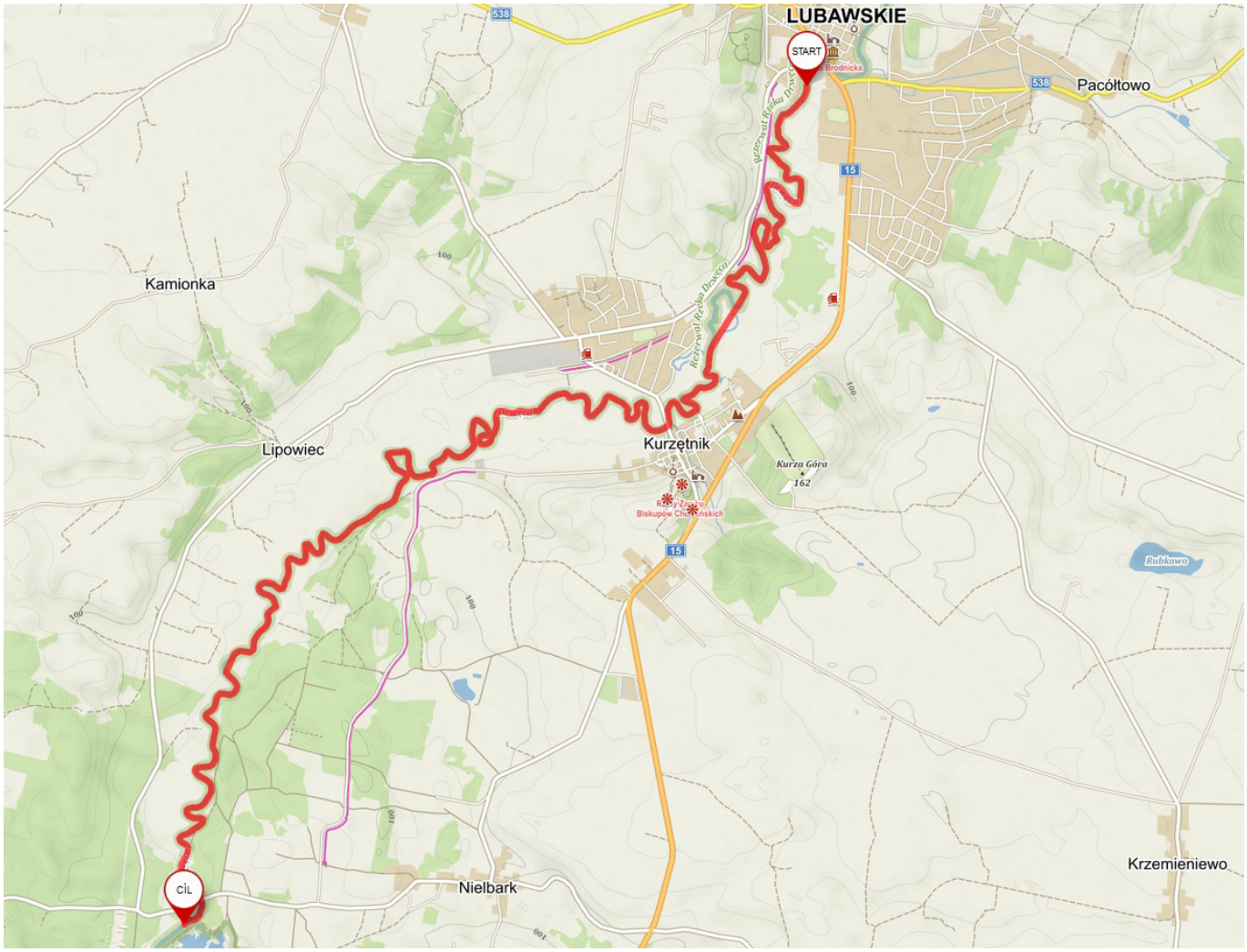

pondělí 13.8.2018 – 3.den

Vstávám až kolem sedmé hodiny, spacák zpola otevřený abych se v něm neupekl. Opatrně překračuju spící děti, pomalu rozepínám vchod stanu a vylézám na orosenou trávu. Vytahuju solární panel a dávám nabíjet solární powerbanku, kterou jsem přes noc při dobíjení mobilu úplně vyšťávil. Mobil mi slouží nejen jako turistická mapa, standardní komunikátor, ale především jako fotoaparát a videokamera. A protože je na téhle „expedici" co dokumentovat, pořídím každý den kolem 170 fotek či videosekvencí. Není tedy divu, že spotřeba energie v mém mobilu je vysoká a musím jej každou noc dobíjet.

Možná leckoho zaráží vysoký počet fotek, které pořizuju. Jsem odchovancem svitkového filmu 6×6 na

12 filmových políček a protože nejsem žádný Drtikol, Sudek, Saudek ani Kratochvíl, mám z té doby zafixováno, že v mém nekritickém pojetí byla jakž takž povedená každá desátá fotografie. A tady na vodě musím primárně jako zadák ovládat naši loď a na pořízení snímku mám zpravidla tak tři vteřiny. To není čas na kompozici, zlatý řez, světelnost ani zvýraznění detailu. Navíc jedu v úspornějším režimu spotřeby mobilu, který je na úkor jasu displeje, takže ve slunci na něm není nic vidět – střílím tedy snímky intuitivně jako pistolník v klasických westernech. Bude-li se dařit a pořídím-li 1600 záběrů, je velká šance, že 160 z nich vyberu třeba jako přílohu pro tenhle kronikový zápis : -)

Než se ostatní vzbudí, vyrážím na krátkou procházku pro břehu Jezera Nielbark. Místy je nad hladinou pás ranní mlhy. Všude kole ticho a bezvětří. Z chomáče mlhy vyplouvá jako zjevení potápka – neslyšně a zvolna. Skrze větve vzrostlých olší se prodírá paprsek slunce jak z obrazu světce. V hladině jezera se zrcadlí svět nad vodou a kouř z dohořívajícího ohniště ranní pohodu umocňuje.

Ranní rozjímání je přerušeno vyzváněním mobilu – volá kolega z práce, že se nemůže připojit k našemu skladovému a účetnímu systému. Tak tohle už je třetí rok po sobě – vždycky, když jsme s Pípou (který nám ve firmě externě řeší IT) oba pryč, je nějaký problém na serveru. Když jsem se před týdnem pokoušel o Matternhorn, nic se nestalo. A kdyby ano, domluvil bych se s Pípou po telefonu aby problém řešil. Ale takhle ? Obě oči i ruce jsou fyzicky cca 700 km daleko. Budím kolegyni, která se dostane ke klíči od serveru, aby vyrazila ihned do práce a podle mých pokynů mi umožnila přístup na dálku po mobilu. Ale tuším, že to nebude nic jednoduchého : -(

Během půl hodinky ze stanu vylézá i největší spáč Nik – můžeme začít ranní rutinu – větrání spacáků, balení karimatek, vyklizení stanu, odepnutí vnitřní stanové části a její pověšení na strom aby proschla, příprava snídaně, balení loďáků, ...

Využíváme přístřešku s naučnými cedulemi a u stolu, ve stínku snídáme a klábosíme, než nám ještě proschnou stany a budeme je moci zabalit.

Kolegyně mi v mezičase posílá MMS obrazovky s chybovými hláškami, jedinečné kódy pro vzdálený přístup, ... Jsem ztracen, nevím si rady a tak se obracím na Pípu, který už je také vzhůru. Společně z

mého mobilu zkoušíme připojení a identifikovat příčinu problému, proč se program z lokální stanice nemůže připojit k databázi na serveru. Pípa má díky mně brutálně ztíženo balení. Vypadá to, že se na server musí přijít podívat odborník. A skoro desítka kolegů, která je odkázaná na účetně-skladový systém, nemůže vyskladňovat, vystavovat a tisknout faktury, navádět přijaté zboží, provádět běžnou účetní agendu, bude-li potřeba vystavit doklad s EET můžu se jen modlit, aby nás nenaprášil na berňák, ... A to vše k vůli tomu, že nedokážu tenhle problém vyřešit : -(Dovolená mi začíná hořknout.

Nakládání lodí je dnes mnohem rychlejší a také vychytanější, protože si skoro všichni včerejší rozložení a uložení loďáků upravujeme a v rámci možností dotahujeme téměř k dokonalosti. Ale i tak vyplouváme až před 10:30. To ale ničemu nevadí, nic nás nežene. Máme jediný termín – dorazit do soboty k zaparkovaným autům v Golub – Dobrzyňi. A protože na to máme včetně dneška ještě 6 dnů, musíme to zvládnout i „s bodákem v pr...i", jak jsme si říkali na vojně.

Drwęca je i dnes lemovaná lesem nebo stromovým remízem po levoboku a rákosem ohraničujícím louky na pravoboku. To co tady označuju souhrnným pojmem rákos, je ve skutečnosti směs zřejmě skřípince, ostřice, rdestu, puškvorce, stulíku, orobince ... včetně onoho rákosu, který převažuje.

Pípa komunikuje s firmou, která má trošku kapacity, aby se fyzicky zašla na server podívat za něj. Já zajistím přístup k serveru a on jej bude navigovat. Dosavadní informace totiž naznačují, že by mohl být porouchaný jeden harddisk v diskovém poli serveru.

Na oběd zastavujeme na vnější straně pravotočivého meandru poblíž osady Szramowo. Řeka v tomto úseku tvoří hranici vojvodství (= něco jako kraj u nás, Polsko je rozděleno na 16 vojvodství) Kujavsko – pomořského (na pravém břehu) a Varmijsko – mazurského (na levém břehu). Společné foto pořizujeme ve vojvodství Varmijsko – mazurském : -)

Ač využíváme blahodárného stínku, děcka to táhne do vody. Postupně je přenáším přes hloubku na mělčinu téměř uprostřed meandru, kde se se pod dohledem volně čachtají. Navíc mají vesty, takže riziko průšvihu minimalizujeme.

Po obědě, koupání a ležícím odpočinku se znovu naloďujeme a vyplouváme dál. Nejbližší orientační bod bude most u Topiele. Máme to k němu asi 4 km, takže kolem hodiny plavby.

Tahle krajina je téměř placka a tak když to stromy kolem řeky dovolí, vidíme frekventovaný betonový most na půl kilometru daleko. To je příležitost, abych vyfotil celou naši flotilu z nadhledu, i když nemám k dispozici dron. Posílám dopředu zprávu, abychom v dostatečné vzdálenosti od mostu zastavili a já na něj mohl doběhnout, že pořídím společnou fotku shora. Jsme celkem sehraní a tak asi 200 metrů před mostem seskupujeme lodě. Vystupuju do rákosí s tím, že se probiju asi 100 metrů a budu na volném prostranství, po kterém se snadno k mostu dostanu. Ze srandy ještě pověřuju Pajtáša organizací plavidel tak, aby jeli co nejrovnoměrněji za sebou. Jeho protesty už nevnímám, protože si právě připadám jako příslušník zelených baretů ve vietnamské džungli. Čekám, kdy na mne zaútočí nějaká pětimetrová krajta. Už jen 50 metrů a budu z tohoto rákosového pralesa venku. Nebudu :- (Narazil jsem na bažinu, která se po pár metrech mění v lagunu. Ať se dívám, jak se dívám, tohle nejde obejít. Takže zpátky k lodím.

K mostu mne odváží Martin s Leničkou a pak pádlují proti proudu zpět k ostatním. Chystám si mobil k focení a hledám nejvhodnější místo pro pořízení záběru se všemi plavidly. Ozývá se tón oznamující přijetí SMS. Je 14:50 a kolegyně z práce píše „MRP i maily fungují. Díky. Snad už bude vše OK.“ Volám hlasitě „Heuréka !!!“

Lodě připlouvají k mostu všelijak jen ne v nějakém aranžovaném tvaru. Takže žádná „Potěmkinova vesnice“ se konat nebude. Nevadí. Střílím jeden záběr za druhým a přecházím při tom na druhý konec mostu, abych měnil úhel pohledu. Za mostem je ve vodě stádo krav a naše flotila kolem nich musí chtě nechtě proplout. Naštěstí se drží u pravého břehu, takže plavba po levé straně řeky je bezpečná.

Irča, která mne dočasně zaskakuje na zádi, zastavuje loď ještě nad kravami. Nasedám, pořizuju pár záběrů černobílých dojnic a ujímám se opět řízení naší baraky.

V 15:02 přichází další SMS: „Tak maily nejdou, tak jsem si myslela, že je to OK, ale není". A tak tu tedy mám další problém. Maily běží fyzicky na jiném serveru s jiným, linuxovským systémem. A z linuxu si pamatuju pouze příkaz „logout" : -(Ale už jsem to před časem řešil a potřebné příkazy si zapsal. Jenomže diář ADK s poznámkami a návody jsem samozřejmě nechal doma. V hlavě mi šrotují kombinace možných řešení. Nakonec mi vychází jako nejlepší řešení náš druhorozený syn, který až příjde domů z práce a vyjede k nám domů na paseky dát vodu ovcám, najde v ADK návod a pošle mi jej jako MMS.

Dneska mi začíná baterie v mobilu odcházet dřív než obvykle. To ranní skoro dvouhodinové telefonování se koneckonců muselo nějak projevit. Přepínám jej do nejúspornějšího režimu i za cenu méně kvalitních fotek. Na to abych z loďáku vydoloval záložní powerbanku a mobil při plavbě nechal dobíjet raději ani nepomýšlím. Museli bychom přistát, vyložit celou loď, ...

Kolem páté hodiny mi volá Zdendáš a návod úspěšně a rychle nalézá – ještě že si léta udržuju jakýsi systém a můžu jej i na dálku navádět ve které části ADK jej mám uložený. Chce se mi zavolat „sláva", ale potomek mne uzemňuje suchým konstatováním, že mu z jeho mobilu nejdou odesílat MMS. Doufám, že tohle už je fakt dneska (opravdu je třináctého ?) poslední problém. Ale Zdendáš hned navrhuje řešení – až přijde domů jeho Míša, pošle MMS z jejího mobilu. Musím ale počkat tak do sedmi nebo osmi večer. Dneska dostávám vysokoškolské lekce trpělivosti.

Slunce se pozvolna níží k vrcholkům stromů, ale teplo je pro nás chladnomily pořád velké. Záběry mého pádla jsou rytmicky dost monotónní a jednotvárné, takže je konám naprosto automaticky. Natolik automaticky, že několikrát usínám – většinou to zjišťuju, když naše loď v meandru jede na rákosí. Na Belé bych určitě neusnul : -) Ale Kája usíná častěji a na delší dobu. Právě spí na přídi a Nik chrupká uprostřed. Jsou přikrytí ručníkem, aby se nespálili.

Stále přibývá rádoby vodáků co považují vodní turistiku za ztracený čas mezi dvěma hospodami.

Už začínáme úpěnlivě vyhlížet vhodný flek pro dnešní noc. Na levém břehu mijíme chatku s krásně posečeným trávníkem – místem jako stvořeným pro nás. Roman s Irčou jsou na průzkum, aby zjistili, že v chatě aktuálně nikdo není, ale věci jsou vytažené venku jako by se měl brzy vrátit. Stany bychom zde postavit dokázali. Moc se mi nelíbí, že bychom měli být odkázáni na něčí libovůli v případě, že se vrátí a zjistí, že má před chatou devět lodí a osm stanů. Navrhuju, že se zkusím během 20 minut dostat po proudu co nejdál a pokud narazím na vhodnější flek, zavolám, aby pluli dál. Odsouhlaseno a tak zrychleným přesunem mizím v lese, abych obešel rákosí. Během čtvrt hodiny se mi podaří přes les dorazit na členitou, aspoň kilometr dlouhou louku, bez viditelných stop civilizace. Tady vytváří Drwęca veliký meandr, takže stačí, když přeneseme lodě o 50 metrů a ušetříme si skoro kilák plavby. Volám Irči skoro přesně ve 20 minutě – věcně popisuju tábořiště i s jeho klady a zápory. Těší mne, když je na základě mého slovního popisu vyhodnoceno jako vhodnější než to, kde teď mi spoluplavci stojí.

Za čtvrt hodinky připlouvá první loď a já ji spolehlivě navádím na jediné vhodné místo pro přistání. Břeh je všude kolem vysoký a prudký, jen tady se úzký zářez s pozvolněji se svažujícím svahem. Ale zakotví tu pouze jedna loď. Takže je potřeba ji hned vyložit a vytáhnout na břeh, aby uvolnila přístav pro další plavidlo.

Podvečerní rutina se rozjíždí – stavíme stany, nafukujeme karimatky, vybalujeme spacáky, vaříme večeři, ... Vítr je příhodný a tak Ještěr tahá z lesa větve na malý ohník, který má zapudit nepříjemný hmyz z okolí našich stanů.

V 19:30 konečně přichází MMS s nafoceným příkazovými řádky pro linux: „/var/log/clamav/clamav.log ...“ Pípa se připojuje na server a společně mažeme soubor „clamav.log“ a provádíme restart mailového serveru. Pípa mi posílá zkušební mail a já mu na něj odpovídám. Funguje to !!! Tak, teď už je problém vyřešený úplně – zabralo to skoro 13 hodin, ale dokázali jsme to! Hořká chuť dovolené se začíná ztrácet. Ještě, že existují mobily, kamarádi a schopní synové : -)

Když děti uléhají do spacáků, posedáváme u ohníku, koštujeme vínko a povídáme si. Chvilky, které patří na našich „vodách“ k nejhezčím. Oheň hoří a my si povídáme. Utvrzujeme se ve svých viděních světa, obecných pravdách, sdílených názorech ..... Ke spánku se ukládám v opravdu pozdních nočních hodinách.

Naše dnešní plavba, jak jí zaznamenala Klamerka (13,5 km):

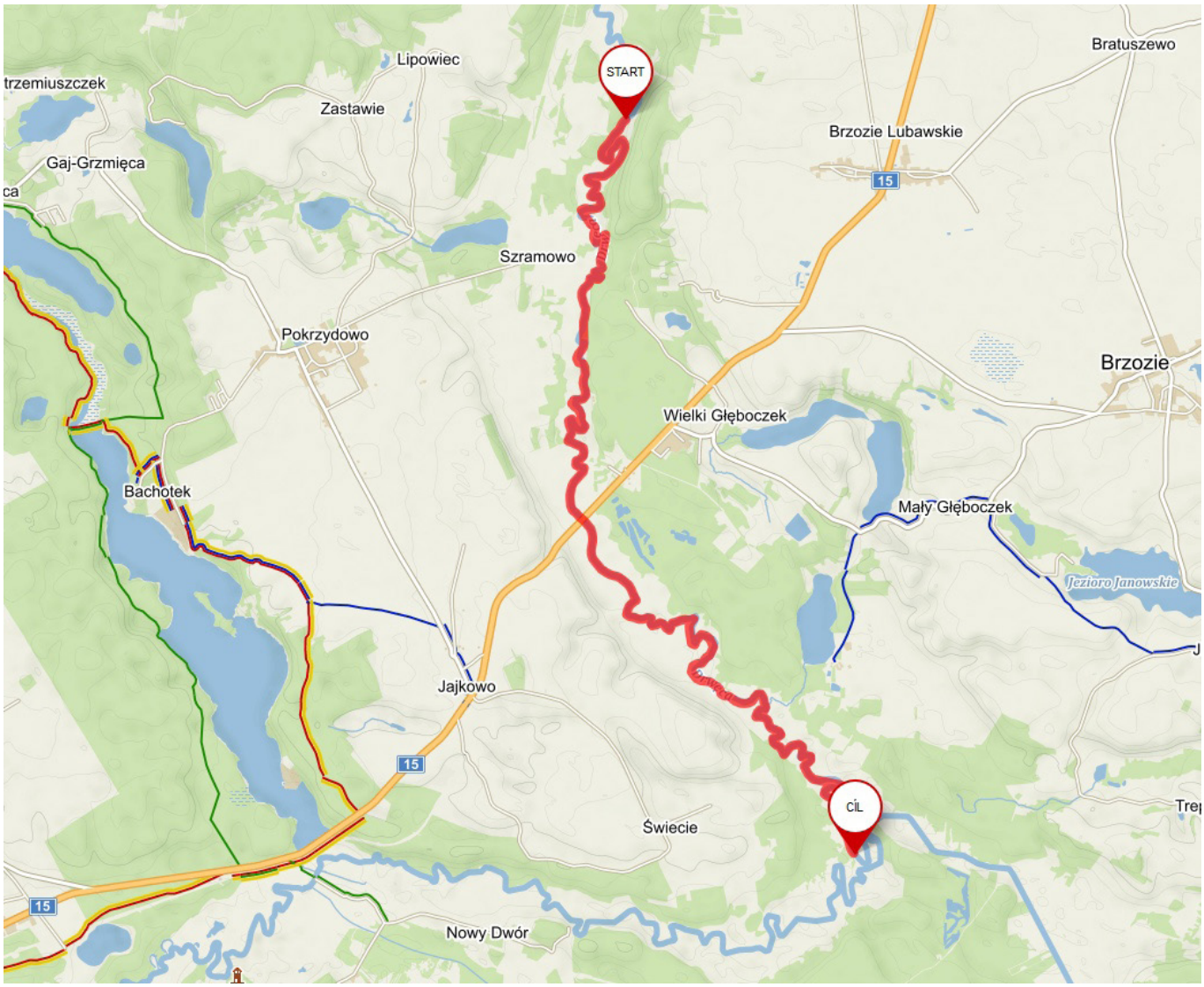

úterý 14.8.2018 – 4.den

Dneska spinkám až do 7:30, ale většina našeho tábora to zvládá ještě déle. Za hodinku už jsme posnídaní a částečně sbalení. Míša s Nikem dojídají snídani usazeni na barace obrácené dnem vzhůru. Za jiných okolností bych je hnal z jejich pohodlného sezení dolů, ale kombinace stínu, orosené lodi a jejich muší váhy mi pro tentokrát dovolila dělat vyjímku. Ale zásadu, že se na nafouknuté lodi vytažené z vody nesedí, si musí osvojovat už od malička – i když jsou nejmladšími účastníky plavby.

Kolem 9:30 se ranní balení blíží do finále. Děcka mají své nestrukturované hry rozehrané a já pomalu odtahuji naši loď a odnáším lodní pytle k nejužšímu místu meandru. Mezi Drwęcou tekoucí na sever a Drwęcou tekoucí na jih je necelých 50 metrů louky. Dávám baraku na Drwęcu tekoucí na jih – ušetřím tím skoro kilometr pádlování.

V mezičase dokumentuju levou paži posádky Roman + Anička + Myšák. Všichni tři na ni mají už od vyplutí barevný obtisk žaby. Každý z tohohle žabího bratrstva má nějaké jméno – tuším že Skokan, Žabák a Ropucha, nebo tak nějak : -)

Postáváme u naložených lodí a impulsem k vyplutí v 10:20 je pouze to, že polovina lodí, které zvolily Drwęcu tekoucí na sever už poloostrov obepluly a už směřují k jihu.

Za hodinu nám začíná pršet, děti a slabší povahy vytahují pláštěnky a ponča. Déšť naštěstí není prudký ani vytrvalý a tak jsem rád, že nebudu muset sušit svoji celtu.

Na levém břehu levotočivého meandru na úrovni osady Świecie je na samotě okázalá rekreační dřevěnice s širokými kamennými schody k řece, upraveným trávníkem, altánkem s luxusním posezením a dřevěným plotem oddělujícím tento prostor od „pole namiotoweho". Udržovaný prostor je pochopitelně privátní, ale polští kajakáři chystající se k vyplutí na veřejném tábořišti nás informují, že tam sice nesmíme tábořit, ale pitnou vodu si nabrat můžeme. Majitel této usedlosti vyvedl k vodě potrubí s pitnou vodou, aby si mohli vodáci životodárnou tekutinu kdykoliv volně doplňovat. Pad přistání obohacuje pádem do vody a krvavým stržením puchýře na ruce : -(Při této příležitosti zjišťuji, že naše lékárnička, která má být v příručním lodním pytli tam není.

Rychle plníme své prázdné PET láhve a odrážíme na další plavbu – polští vodáci chtějí spustit svých devět laminátových dvoukajaků na vodu a my jim svými loděmi blokujeme místo.

Počasí je OK – nežhne slunko, je pod mrakem, občas padne pár kapek. Evidentně se nám pádluje lépe než v pařáku. K obědu zastavujeme až kolem druhé hodiny na vnější straně pravotočivého meandru mezi Nowym Dwórem a Brodnicí – asi 100 metrů od nás je rozhledna ze které lze pozorovat mokřadní ptáky.

Šířka údolí na tomto úseku je cca 0,5 – 3 km. Řeka zde silně meandruje a její tok je obklopen vrbami, borovicovými lesy i sítí kanálů schovaných v rákosí. Dno údolí je ploché, bažinaté, na jaře musí být úplně zatopené vodami Drwęcy.

Kolem páté vplouváme na začátek města Brodnica. Je to město velikostně a co do počtu obyvatel zhruba srovnatelné s naším Vsetínem. Řeka jej protíná středem, ale na konci města jej ve velkém

meandru obtáčí do protisměru. Plánujeme využít oficiální kemp, který je skoro na konci Brodnice na jakémsi poloostrově. Čeká nás ještě skoro tříkilometrové pádlování. Ploužíme se pomalu, víme že do šesti hodin tam musíme doplout. Prohlížím si okolí Drwęcy a samozřejmě, že mne bije do očí ten nepořádek kolem – zatímco jsme doposud v řece viděli plavat nějakou plastovou láhev vyjímečně (asi bych spočítal na prstech jedné ruky), tady jsou oblasti s desítkami plovoucího odpadu. Po pár kilometrech si na to zvykám a přestávám to smetí vnímat. To je ta daň za civilizaci : -(

Brodnica je malebné město, které dává vyniknout historickému centru evokujícímu gotiku. Prohlížíme si jej z vody a je to zcela určitě netradiční pohled. První písemná zmínka o tomhle městě je prý už z roku 1263. Zdejší hrad začali stavět v roce 1305 a v roce 1380 dokonce postavili kostel i nemocnici.

V 18:15 už stojí v kempu většina našich stanů a posádky se chystají vyrazit do města na nákup čerstvého pečiva. Zítra je totiž v Polsku jeden z největších místních svátků (15. srpna = Nanebevzetí Panny Marie) a to mají všechny obchody poctivě zavřeno. Rádi bychom také zašli na večeři do některé restaurace.

Zajímáme se jak a kolik bychom měli zaplatit, abychom zde nezůstali dlužni, ale cosi jako recepce je neobsazeno. Roman informuje, že když naše lodi přirážely do kempu, byl na břehu podsaditější pán, zřejmě správce, který se ptal po našem vedoucím. Když jsme se nedokázali shodnout, kdo z nás to je, odjel. Čtyři z nás sice bývali dlouhá léta vůdcové vsetínského skautského střediska, ale konsenzuálně jsme se dohodli, že žádného šéfa akce nepotřebujeme, naše předchozí zkušenosti nám pomáhají najít shodu i bez vedoucího. Roman ještě zmiňoval, že onen pán povídal cosi o tom, že tady mají sazbu pouze za laminátové lodě a my máme nafukovací, takže asi neumí určit kolik máme zaplatit – ale vzhledem k znalosti polštiny Romana podezřívám, že si to špatně přeložil, a nebo si z nás dělá prču. Každopádně raději počítám s tím, že se ráno správce objeví a zkásne nás sám.

V 19:15 už sedíme na náměstí v zahrádce restaurace a objednáváme si pizzu – nějaké krajové jídlo jsme v jídelním lístku nedokázali identifikovat. Obsluha i příprava jídla je rychlá, ceny srovnatelné s našimi, pizza chutná skvěle. Překvapuje mne, že k pizze přinášejí zvlášť v malé mističce ještě kečup na individuální dochucení.

Nejstarší Míša má dnes 6. narozeniny, takže tuhle večeři bereme trochu jako jeho oslavu. Pořádně

a s dortem narozky oslavíme až doma. Myšák ale radostně každému dospělému z naší expedice oznamuje „Já mám dneska narozeniny! Šest roků!“

Cestou z náměstí se s dětma stavujeme do místní Biedronky (prodejna obchodního řetězce) na zmrzlinu. Rádi bychom, aby ji spořádaly na lavičce u sochy papeže Jana Pavla II., ale jsou jako z divokých vajec. Nechápu jak mohou běhat a při tom lízat nanuka aniž by sebou plácly na zem. I když Nikovi se to nakonec daří a oznamuje to svým řevem minimálně polovině města Brodnice.

Před devátou už je skoro tma a Pípa má v kempu pro všechny děcka připravené svíticí tyčinky na šňůrce. Každý dostává jednu v barvě, kterou si vybírá, Pípa mu ji pomáhá zlomit a aktivovat chemický proces, kterým se tyčinka rozžíná. Děti jsou nadšené, pobíhají po kempu, neustále vytváří točením barevné kružnice, vyměňují si zkušenosti i barvy svých světel. U nás ve stanu visí celou noc žluté, modré a červené. Jsem zvědavý, jak budou reagovat ráno, až už světla svítit nebudou.

Když jsou děti uloženy, sedíme v doslechu na dřevěných lavičkách, klábosíme, koštujeme víno, hrajeme a zpíváme – dlouho po půlnoci. A je nám moc fajn.

středa 15.8.2018 – 5.den

„Kde mám svoje světlóóóó?“ brečí ráno nejmenší Nik. Jak mu mám srozumitelně vysvětlit (jsou mu pořád ještě 3 roky), že po smíchání dvou chemikálií probíhá chemická reakce, která uvolňuje energii ve formě světla a trvá jen cca 4 hodiny? Vzdávám to. Irča tomu možná nerozumí, ale vysvětlit Nikovi dokázala zatím všechno. To je holt výsada maminek.

Ranní balení je neměnným rituálem. Máme štěstí, zatím nám při balení ještě nepršelo, takže stany skládáme suché. Líbilo by se mi, pokud by to vydrželo do konce plavby. Pokud se nikde nezasekáme, mohli bychom v pátek zakotvit už v Golub – Dobrzyňi u našich aut. Bavíme se s Irčou, že bychom si pak mohli na den odskočit k moři, protože děti jej ještě nezažily. Déšť by nám to všechno mohl zkomplikovat.

Před dnešním vyplutím pořizujeme společné foto. Martin mi půjčuje svůj stativ s univerzálním uchycením pro mobil – takže fotím na samospoušť a stíhám doběhnout a vmísit se mezi ostatní. Tohle bude asi jediná fotka, kde budeme vidět úplně všichni včetně Čity.

Sotva vyplujeme z katastru Brodnice, obklopuje řečiště hustý les z obou stran. Zdá se, že přírodní rezervace zde nebyla vyhlášena jen formálně. Navíc se tu přes nekončící meandry pádluje velmi snadno, protože proud je zde mírný a překážky téměř žádné. Díky hloubce (odhaduju, že průměrná hloubka je kolem dvou metrů) zde zřejmě ani nikdy žádné přenášení přes mělčiny nemůže hrozit i kdyby byly stavy řek velmi nízké. Pro našince skvělá zpráva.

Po necelých dvou hodinkách plavby kotvíme na písčité plážičce a obědváme. Okolí ve mně evokuje jako bychom odpočívali někde v Amazonii. Držíme se intuitivně blízko sebe a našich lodí. Co kdyby : -) Teď třeba pozoruju a zároveň točím velkou chlupatou housenku, svižně se pohybující po písečných mini dunách. Právě sklouzla z vrcholu a skutálela se do úžlabí. Chvíli nehybně vyčkává a pak se pokouší překulit na nožky, aby mohla pokračovat dál. Kdyby byla jedovatá a já byl skutečně v Amazonském pralese, zažíval bych právě chvilky ohrožení života : -)

Háček se nevzdaluje od lodi ani z tábora.

Na písčině oceňuju, že s sebou vozíme starou oddílovou celtu (číslo 5) z původních táborových jehlanů. Pořizovali jsme ji, když před svým koncem rozprodával Technolen celtu za 100 Kč/kus. Za 5 000 Kč jsme v roce 1998 pořídili 50 kusů a tábořili pod nimi skoro 10 roků. A i po 20 letech tenhle stanový dílec pořád spolehlivě slouží – jako pláštěnka, stínící plachta, podložka na ležení či sezení a právě v tuto chvíli jako prostírání na písčité plážičce.

13:15 jsme znovu na vodě – Nik si sedá vedle mne a pádluje nalevo. Já jsem „pod obojí" takže mi nevadí, že musím pádlovat napravo. Jde nám to. Malé děti jsou velmi učenlivé a Nikovi to na jeho první vodě jde výrazně lépe než jeho staršímu bráchovi, když s námi prvně vyrazil on. Mám z něj velkou radost. Ale stejnou radost mi dělá o rok starší Kája, která sice vůbec nepádluje, ale ukázkově plní roli porcelánu. O Myšákovi také nepochybuju. Ve svých 6 letech je s námi na vodě už po čtvrté. Prvně jede v jiné lodi a jeho zadák Roman má pro něj jen slova chvály. Když je potřeba, pádluje jako divý.

Je to zvláštní – fenomén „červených trenýrek" dorazil i na zapadlé tábořiště u řeky Drwęca. Míjíme je na levoboku (ó, jak symbolické). Na opuštěném plácku zůstaly osamoceně vyvěšeny. Jsou nepřehlédnutelné, i když zrovna tady je asi moc lidí neuvidí. Neubráním se zlomyslnému úsměvu. Perlí i malý Kuba, který upřímně a bezelstně svému mladšímu bráchovi vysvětluje, že „Zeman je prezident a má ve znaku červené trenýrky."

14:30 zastavujeme na levém břehu, jehož písčitý skluz s převýšením 4 metry láká, abychom prozkoumali horní část. Po zdolání písčitého „pahorku" se před námi otevírá půlkruhový palouk otevřený na řeku a ohraničený borovicovým lesem. Uprostřed je ohniště. Debata o tom, zda se dnes utáboříme tak brzo nebo ne, trvá jen krátce. Všichni jsou pro – tohle je jednoznačně zatím naše nejromantičtější místo na postavení stanů.

Za hodinu už máme postavené stany, umyté a vytažené lodě, děcka vybudované kanály v písečném svahu. Ti nejrychlejší se už koupou v písečném zálivu. Tři hamaky jsou přivázány v borovicovém háji a čtyři děcka se dohadují, kde se bude ve které houpat.

Háček v přítomnosti kormidelníků mluví jen je-li tázán.

Irča dělá skvělou večeři – vepřové maso s bramborovou kaší a kukuřicí. Mňam. Klidně bych si přidal, ale už není co. Jako vždy recipročně omývám skládací hrnec, ešus a skládací jídelní misky. Nejdříve nahrubo umýt v řece a nabrat plný hrnec vody. Vodu ohřívám na vařiči a bez použití saponátu zbavuju nádobí mastnoty. Pak několik výplachů a ve finále opláchnutí troškou pitné vody.

Před osmou už hoří oheň a tak se dění soustřeďuje k němu. Celty a karimatky jsou nataženy do kruhu, hraje se Dobble, suší se u ohně po koupání, usrkává se vínko. Kolem deváté začínají Pad s Bětkou zpívat Pajtášovi koledy – vyžádal si je za to, že do své lodi přibral jednoho z jejich tří potomků : -)

Nad řekou dominuje měsíc, noc je vlahá, nálada hezky nostalgická, souznění plné. Fakt jezdím rád s tímhle společenstvím na vodu do Polska.

Při zakotvení se háček stará o všechno, nevybírá však místo k táboření...

čtvrtek 16.8.2018 – 6.den

První činnost, kterou děcka zahajují pár minut po té, co se vyhrabou ze spacáků je pokračování v nekončícím díle – výstavbě kanálů a jezírek v písčitém břehu. Překvapuje mne, že tahle nepříliš strukturovaná stavba je funkční – nahoře někdo z nich vleje do chaotické soustavy kýbl vody a přes vyhloubené nástrahy, klopené zatáčky, vodopády i zadržovací hráze se vlna obohacená o jemný písek, prodere a šplouchne do tišiny Drwęcy.

Při přistávání háček vyskočí a kormidelníkovi podrží loď.

Mezitím dospěláci balí stany a lodní pytle. Všichni mimo Pípy, Bobiny a jejich dětí. Ti se dnes odpojují a přesunou se k Baltu. Nemusí spěchat, pro jejich auto včera došel a dostopoval Pípa, takže dnes nebudou nakládat své tři lodě, ale jedno auto. Podnikavější část posádek s nimi dělá výhodné výměnné obchody – dává jim své odpadky a za ně si od nich bere jejich pitnou vodu.

Loučíme se s Pípovcama a odrážíme. Řeka teče pořád stejně, klidně a téměř neslyšně. Kája i Nik za chvilku usínají. A i porcelán Kuba na Pajtášově barace pochrupuje. Kdo spí, nezlobí! Pluje se příjemně. Všichni nabýváme pocitu, že nás tahle řeka už nemá čím překvapit. Ale základní dávku ostražitosti si každý z nás zachovává. Za ty roky už víme svoje.

V poledne kotvíme na levém břehu řeky v meandru pod osadou Słoszewy. Všichni hledáme stín, slunko je opět ve svém živlu. Nik a Kája před chvílí usnuli a nechce se nám je budit, tak loď opatrně kotvíme a usazujeme se na úzkém trávníku mezi vodou a hradbou rákosu. Stín u mne vypadá jinak, ale nemůžeme nechat ležet děcka na lodi a jít se k obědu posadit o padesát metrů vedle. Za nějakou chvíli se oba budí a vylézají si hrát na břeh. Měním si s nimi místo a zalehávám na palubu – prožívám si svoji nirvánu.

Úspěšnost dětských her je u Nika korunována jeho úlovkem tří říčních škeblí. Opatruje je jako svátost oltářní a když na lodi opět usne, drží je i ve spánku. Jakmile mu sklouznou na dno lodi a všimne si toho, okamžitě spustí řev, který můžu zastavit pouze tím, že mu škeble najdu a podám. Své kořisti si opravdově cení.

V případě přetížení plave háček za lodí.

Před pátou hodinou přistáváme po levé straně řeky, kde je vyznačeno tábořiště. Asi kilometr za protějším břehem řeky by měla v lesích ležet osada Konstancjewo. Louka už je z části obsazena – polští vodáci se kterými jsme se potkali na tábořišti v Brdodnici v úterý, vyrazili sice později, ale během dne nás opět předjeli a dnes budeme vedle sebe stanovat znovu.

Roman s nimi zapřádá hovor a přichází s informací, že jeho polský kolega stejného jména má 66 roků a s jejich vodáckou partou dřívějších spolužáků už jezdí padesát let. Mají sjeté snad všechny řeky v Polsku a Roman přináší jejich tipy a doporučení na další roky našich plaveb – Biebrza (http://www.reky.cz/polsko/biebrza.aspx?ID_reky=298), Czerna Hancza (http://www.reky.cz/polsko/hancza.aspx?ID_reky=144), Mala panew (http://www.stezkacasu.cz/stezka-casu/letni-katalog/223-prirodni-pamatky-zahrady-parky-arboreta.html), Drawa (http://www.reky.cz/polsko/drawa.aspx?ID_reky=142), Wel (http://www.reky.cz/Clanek-WEL-ka-vyprava.aspx?ID_clanku=672) Tuším, že budeme muset společně okoštovat hodně vína, abychom se dohodli na řece pro rok 2019 : -)

Stany si stavíme skoro na konci obdélníkové louky ohraničené vysokým borovicovým lesem, řekou a polní cestou. Dnes je stavíme blíž k sobě a tak oproti přechozím tábořištím to dnešní působí trošku stísněně. Asi padesát metrů od našeho stanu je most ke kterému vede nezpevněná lesní cesta. Evidentně není v nejlepší kondici, protože z obou stran je uzavřen páskou s nápisem POLICJA a informační cedulí MOST NIEPRZEJEZDNY. I já se svojí znalostí polštiny rozumím tomu, že je most mimo provoz. Nepotřebuju se ani dívat na prohnilá prkna, trámy a skoro metrové díry, kterými se dá hezky pozorovat dno řeky. To ale domorodcům přijíždějícím ze samot a osad ukrytých ve zdejších rozlehlých lesích nebrání, aby před mostem zastavili, sundali pásku a pomalu most přejeli na druhou stranu. Kdybych to neviděl na vlastní oči, asi bych se tomu zdráhal věřit. Děcka mají samozřejmě přístup k mostu bez doprovodu dospělých okamžitě zakázaný.

Na louce je asi dost žab, protože Kája ještě dřív než si sundá svoji vestu, se přichází pochlubit, následovaná zástupem kluků, ulovenou žabkou. Má ji zabalenu v listu a nejsem si úplně jistý, zda ten nebohý obojživelník vůbec žije. Velmi nelibě žábu pouští do trávy a padá mi kámen ze srdce, když tvoreček odskakuje z dosahu naší malé dračice.

Po večeři podnikáme s dětmi asi dvoukilometrovou procházku do lesa s tím, že nás písková cesta určitě někam dovede. Jsme málo vytrvalí, obracíme se dřív, než něco výrazně zajímavého vidíme. Ale rovná krajina osázená hezky rostlými borovicemi poskytuje jiné vjemy než naše valašské kopce. Každou chvilku zastavujeme aby děcka určily, které zvíře zanechalo stopy v písku cesty, prohlídly si mraveniště s černými mravenci, hodily si šiškou ...

Romana napadá spočítat kolikže jsme s sebou vezli dohromady vína – pořád ještě nedochází. Rychlá anketa, sčítání, přepočítání, a pokud si to dobře pamatuju, dobrali jsme se 24 (nebo 26?) litrů. Na 14 dospělých pro 9 plánovaných dnů to je necelé 2 deci na osobu denně – alkoholici se z nás zřejmě nestanou i když některé „příděly" za manželky likvidují pánové : -)

Naše dnešní plavba, jak jí zaznamenala Klamerka (24,2 km):

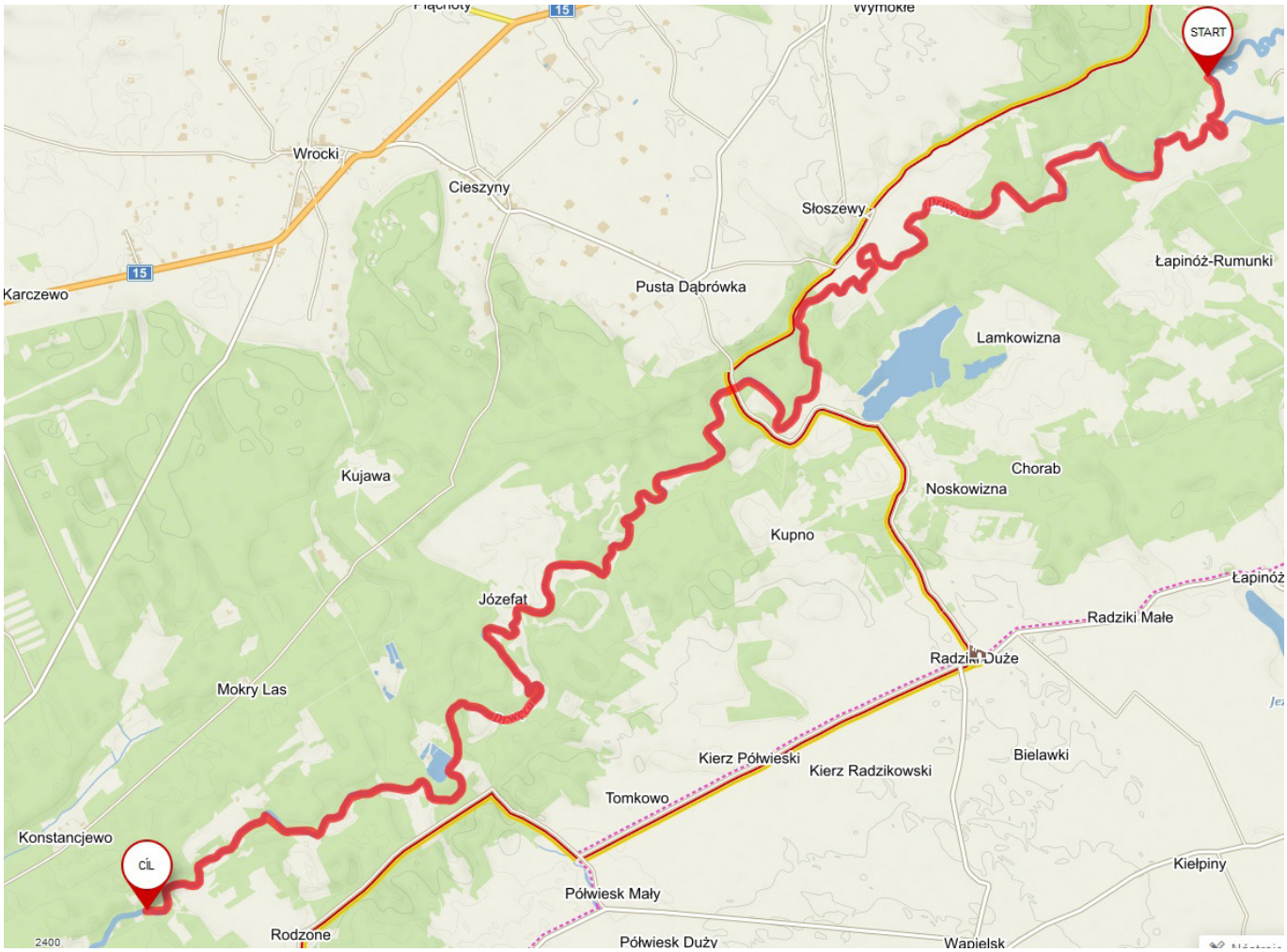

pátek 17.8.2018 – 7.den

Před půl osmou začíná na tábořišti ranní ruch. Louka je ve stínu vysokých borů a tak to dnes bude se sušením stanů trochu obtížnější. Ale my si umíme poradit : -)

Ani dnes se nevynechává ranní „čištění zubů" a „desinfekce" – to jeden nebo dva dobráci vezmou svoji čtvrtlitrovou plastovou láhev se slivovicí, medovinou, whisky, fernetem či jinou tekutinou s odpovídající voltáží, a obcházejí dospělé účastníky s povinným lokem. Tento rituál je ze zdravotního hlediska nezbytný, protože cizí bacily číhají na každé vodní míli. Zatím v naší výpravě epidemie průjmu nepropukla, zřejmě to bude i tím, že jsou mezi námi dva lékaři a z jejich rukou taková desinfekce prý neškodí v jakémkoliv množství. Prevenci v naší flotile rozhodně nepodceňujeme.

Roman v rámci předávání svých zkušeností ukazuje Padovi svůj „tahák" pro balení na letošní vodu. Je formátu A4, úhledně srovnaný do čtyř sloupců, vytištěný ještě s nadpisem WARTA (tuhle řeku jsme jeli

v roce 2015). Každá položka jako stan, spacák, karimatka, hadr na podlahu, ešus, hrnek, lžíce, útěrka, ... má svoji kolonku a u každé je barevným fixem udělaná tečka, značící, že si to Roman skutečně nabalil. A těch položek má takto sepsaných 100 až 150. Je to takový detailista, že si píše počet dobrých hrnců, kaší, kuskusů atd. Fakt je, že když si po návratu poznačí co skutečně využil a spotřeboval, balí další rok bez zbytečností.

V 10:15 máme jako první položenou loď na vodě, naloženo, děti usazeny na místech porcelánů a Irča jako háček odráží od břehu. Prostor pro naložení lodí je tu velký maximálně na 2 plavidla, takže jej musíme průběžně uvolňovat, aby mohly vyplout všechny posádky.

Ukázalo se, že vodáci dělají na vodě problém.

Hned pod mostem přirážíme ke břehu a já vybíhám zpět na naše tábořiště, nechal jsem tam navázanou šňůru a na ní mokré Myšákovy kalhoty. Naštěstí to není dál než 300 metrů, takže jsem relativně rychle zpátky.

Spěchat ale rozhodně nemusíme, k vytyčenému cíli plavby to máme jen kolem desíti kilometrů a ty by šlo zdolat i za dvě hodiny, pokud bychom usilovně pádlovali. Domlouváme se s Irčou a Padovcema, že k moři vyrazíme už dnes a nebudeme si zítřejší den zkracovat několikahodinovým přesunem k moři a hledáním volného kempu. Zavoláme Pípovi a poprosíme jej, aby nám tam někde zamluvil místo pro naše 2 stany. Hezky to do sebe zapadá a nám se taky hezky pluje.

Kolem půl druhé už v dálce vidíme dominantu města Golub – Dobrzyň, cihlovou pevnost která mi připadá jak pařížská Bastila, než ji frantíci zbourali. Ale na druhé straně řeky je taky ukázková plážička, kterou nemůžeme minout bez toho, abychom tu nechali pohrát děti.

Za další hodinku už sušíme lodě v kempu, kde jsme po dobu plavby měli zaparkované naše auta. Musíme dobře vytřít písek ze záhybů a dokonale nechat proschnout lana a popruhy, aby lodě přes zimu nezteřely. Vždyť jen ty baraky a pálavy, na kterých jsme pluli stály v pořizovací ceně dohromady minimálně 140.000 Kč. Musí nám vydržet aspoň do roku 2028 a to bez naší náležité péče nebude možné.

Naše dnešní plavba, jak jí zaznamenala Klamerka (11,3 km):

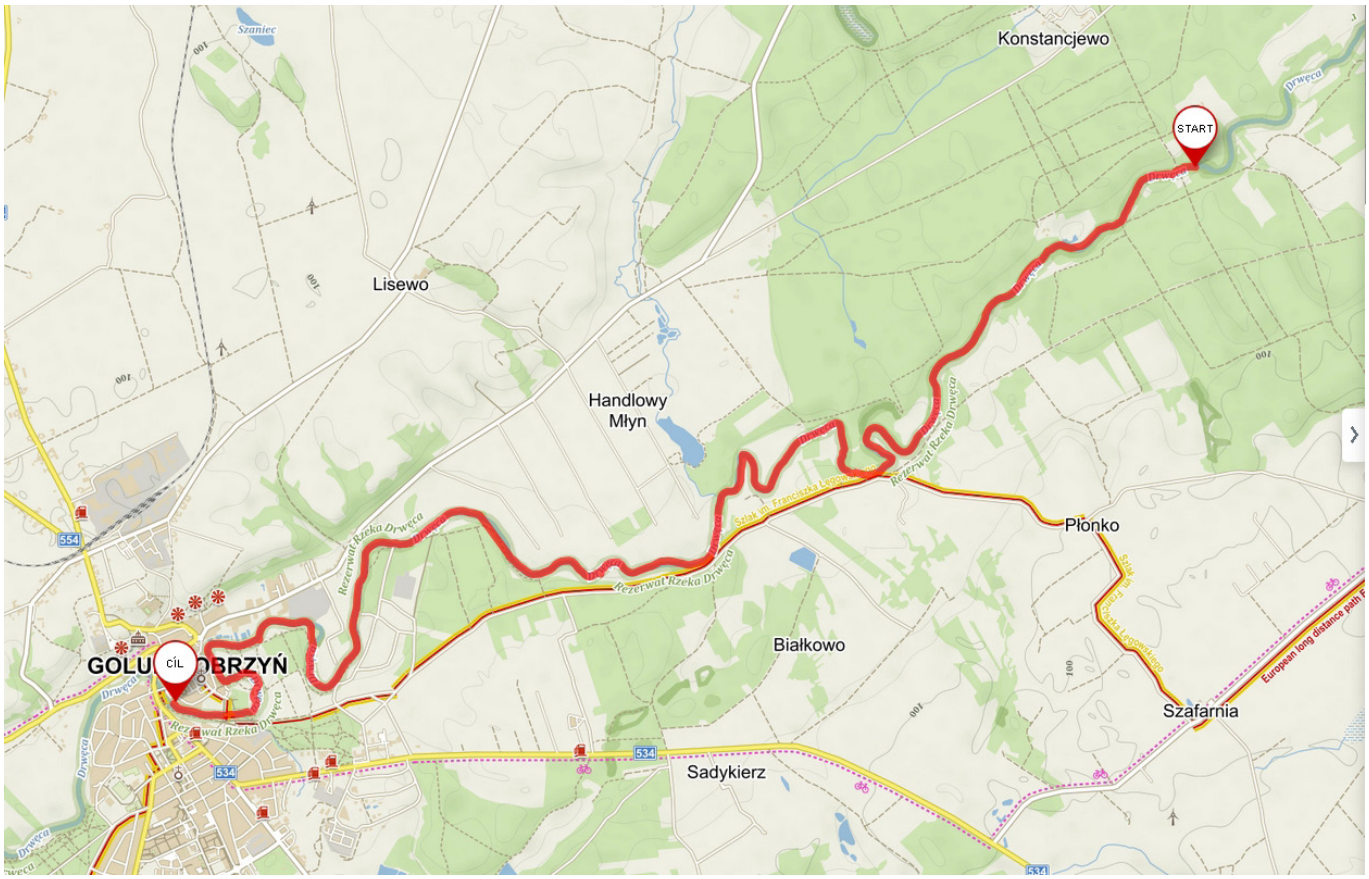

Než nám naše loď na trávníku dokonale vyschne, zajdeme si s dětma nakoupit a na zmrzlinu. Studený nápoj a zmrzlinu si dnes neodpustím ani já.

V 16:30 se loučíme s menší půlkou naší expedice a společně s Padovcama vyrážíme k Baltu na kosu Hel, kde prý není žádný problém se sinicemi. Cesta nám díky různým objížďkám, semaforům, mýtům a kolonám trvá 4 hodiny, což je výrazně víc než na co jsme byli připraveni. Ale naštěstí nám v mezičase zamluvil Pípa dva fleky na stan „poli namiotowem" na zahradě rodinného domu v městečku Jastarnia, nacházející se ve druhé třetině úžasně táhlého „poloostrova" širokého cca 200 metrů. Pípovci jsou ubytovaní v kempu asi 4 km dál.

Stany máme postavené bleskurychle a hned se vrháme na přípravu večeře. Abych byl využitý, posílá mne žena abych mezitím osprchoval všechny tři děti. Dobrá tedy.

Sprcha je vyzděný uzavírací tmavý výklenek cca 1×2 metry, kde se vlezeme všichni čtyři. Abych nezamáčel oblečení, musím jej pověsit na háčky z vnitřní strany dveří. Mezitím, co postupně vysvlékám jednoho po druhém, Myšák drží sprchový gel. Než zavěsím na háček poslední tričko, iniciativně rozlévá ostatním do dlaní dávku a ukazuje jim, jak si ji mají namazat po celém těle. Sakra, tohle jsem nedomyslel. Ale nevadí, aspoň budou dřív osprchovaní. Beru Myšáka, který má ten sprchový gyzd i ve vlasech, a pouštím mini sprchu (jsme zvyklí na několikanásobně větší růžice). Ejhle, voda je studená. Tak to bude muset být rychlé, říkám si a po té, co teplotu vyzkouším na sobě, sprchuju Míšu. Reakcí je mi řev jako u vraždění neviňátek. Utěšuju Myšáka a vysvětluju, že nějak musíme smýt ten sprchový gel, který na sebe napatlal. Ani obraz, ani zvuk – jen ultrazvukový pláč. Zkouším sprchnout Nika, který mezitím nabírá taky, protože slyší řvát staršího bráchu. První kapky jeho řev ztrojnásobují. Přidává se i Kája na kterou zatím nedopadla ani kapka. Snažím se nemyslet na to, co si musí myslet ti, kteří čekají za dveřmi až jim sprchu uvolníme. Nejde to. Hlavou mi běží krizové scénáře z nichž nejmírnější je ten, že mne bude v poutech odvádět mravnostní policie. Bleskurychle se snažím děcka poutírat a navléct na ně vše v čem přišli. Jejich řev neslábne a mně každá vteřina téhle chvíle připadá jako hodina. Snažím se je přiměřeně hlasitě (tak aby to určitě slyšeli ti za dveřmi) uklidňovat a vysvětlovat každou maličkost, kterou dělám (jako náš zubař). Snad nebudu lynčován hned po otevření dveří a dostanu aspoň minutu na svou obhajobu.

Těstoviny dovařím já, Irča mi ukáže jak se mají děti správně sprchovat. Ano, vím to, jsem totálně neschopný a nepoužitelný na sprchování dětí v cizím prostředí. Na svoji obhajobu musím uvést, že doma na stejnou činnost použitelný jsem. Osobně bych se pasoval i do kategorie „schopen". Doufám, že se mi podaří aspoň dobře uvařit ty těstoviny. Pokud to zpackám, jdu se udat nebo pověsit. Pro jistotu (když vařím těstoviny už desátou minutu navíc) konzultuju jejich dovařenost i s Padem. On by tomu „ještě chvilku dal". Myslel jsem si to, než jsem mu je dával chutnat, ale otázku svého života a smrti opravdu neberu na lehou váhu, tak se klidně zeptám i 2x. Mezitím velmi pozorně poslouchám, zda neuslyším stejný řev jako když jsem děcka sprchoval já. Identifikuju pláč Káji, ale zcela objektivně: je násobně menší než předváděla u mne. Jsem tomu rád, druhý takový akustický nápor by mohl vést k evakuaci nedalekého přístavu. Ještě že je tady maminka, protože jsou situace, kdy je veškeré tatínkovo snažení marnost nad marnost.

Díky tomuto extempore zažívají děti zřejmě svoji nejpozdnější večeři – 22:15. Má to jen jedinou výhodu, vůbec nediskutují a odcházejí si lehnout do spacáků bez obvyklých protestů. A nejen to, oni i během chvilky spí. Umývám nádobí a konečně se také sprchuju, Je to hezký pocit.

Pad nadhazuje, že pořídili láhvinku vína, rozumím tomu, že bych se měl účastnit ochutnávky. Dneska si to víno dokonale užívám.

sobota 18.8.2018 – 8.den

V 7:15 vylézám ze spacáku a když mi dochází, že po včerejší noci hned tak někdo vstávat nebude, vyrážím na krátký průzkum okolí. Ten velký železný kříž před naším kempem označuje místo, kde býval hřbitov i pro okolní obce. Snažím se vnímat pocit, po zjištění, že jsem třeba spal na něčím hrobě, ale upřímně – je neutrální. Moře na jižní straně kosy je o poznání klidnější než na straně severní. Ale na severní straně je táhlá pláž, takže půjdeme s dětma stejně tam. Přemýšlím, zda právě pozoruju příliv nebo odliv, ale nedobírám se žádné jasné odpovědi. Na Baltu to možná není až tak kardinální otázka jako u oceánu. Ale vzhledem k tomu, že na jižní straně kosy (tvořící hranu Gdaňského zálivu) zaplavuje moře rákos, asi pozoruju příliv.

8:30 už jsou děti vzhůru. Poprvé na této akci nemusíme ráno balit stan, takže šetříme spoustu času. Vzhledem k tomu, že 8:45 přichází celkem solidní déšť, jsem za „nebalení“ stanu vděčný.

V 10:00 už parkujeme spolu s Padovcama na placeném parkovišti města Hel. Trošku poprchává a tak vytahujeme dva deštníky, které tvoří povinnou výbavu Irčina vozu – konečně je využíváme. I když na mne prostot pod parapletem nezbývá, jsem tomu rád. Osobně deštníky nesnáším od doby, kdy jsem díky němu málem přišel o oko. Raději si od deštníku držím dostatečný odstup i kdybych měl promoknout na kost.

Naše desetičlenná skupina pomalinku vyráží na nejzašší část kosy Hel. Celá Helská kosa je nejmladší

částí polského pobřeží. Před 200-300 lety prý byl na jejím místě řetězec ostrovů. Tohle je místo, kde 2800 polských vojáků dokázalo klást odpor německé agresi víc než měsíc – zatímco část armády zahájila cestu, která pro pětadvacettisíc z nich skončila v Katyni, Charkově a Kalininu střelou do zátylku z pistole příslušníka sovětské NKVD. Němci na tomto místě vybudovali největší baterie na světě a dokázali zde odolávat i po kapitulaci až do 11. května 1945. Tyhle dramatické události i dnes připomínají betonové pozůstatky obrany a těžké výzbroje rozmístěny v lesích a plážích. Vím, že Irču to moc neoslovuje, ale děcka se mnou nadšeně vylézají na střelecké kopule, radarové věže, útočiště posádky, ... Pocity těch kluků, kteří tady zašli nebo prošli ohněm, jsou nepřenositelné a jen obtížně sdělitelné. Odmýšlím si roztodivné grafity, které zdobí přístupné části a děkuji Bohu, že jsem nemusel žádnou takovou betonovou stavbu zažít „naostro".

V 11:00 už jsme všichni na pláži nejjižnější části Helské kosy. Všichni si zkoušíme jak chutná zdejší moře. Děcka se nahaté odvažují hloub, až jim voda sahá po pás, a pak prchají zpátky před každou větší vlnkou. Naše děti vidí takto naživo moře prvně v životě. Mimoděk mi hlavou probíhá vzpomínka, že já takto ochutnal prvně moře až ve svých 27 letech. Shodou okolností to byl také Balt a navíc tam se mnou byla Irča i Pad, kteří tu jsou se mnou i dnes. Organizoval jsem tehdy velkou roverskou EXPEDICI POLAR FLARE (1993) a díky ní jsem se potkal se spoustou inspirativních lidí. Přátelství zde vzniklá („jedli jsme z jednoho ešusu a spali pod jednou celtou") přetrvávají i po čtvrt století. Důkazem toho je i Pad, kterého jsem díky expedici poznal.

Vracíme se autem 15 km zpět, abychom si v kempu vzali plavky, ručníky a vyrazili na severní pláž na celé odpoledne. Tady, hodinu po poledni, začínají radovánky u moře naplno. Děcka v písku vyhrabávají jámy, zahrabávají se, vrhají se proti vlnám i před nimi prchají, aby po čtvrt hodině zabaleny do ručníků schlíple drkotaly zubama. To je ta vzácná chvíle, kdy se na sebe tisknou, zahřívají se navzájem těly a podvědomě zažívají neformální sourozenecké sepětí. To je ta chvilka, kdy nikdo z nich nestrká do druhého, nebere mu jeho věc, nežadoní o cosi, nežaluje, negrosovatí ani nebabišuje.

Děcka mají úžasný regenerační efekt – opravdu jim stačí málo na to, aby se znovu vrhly do mořských vln, mokré se vyválely v písku, znovu se zahrabaly, opět podnikaly výpravy do nenavštívených míst pláže. A opuštěná písečná čtyřkolka pobřežní hlídky bezostyšně provokuje k tomu, aby byla konfiskována pro předškolácké hry.

Hrajeme hru na co nejlepší otisky rukou i noh v pomíjivém písku. Ale každá hra organizovaná dospěláky je zajímavá maximálně deset minut. To zdánlivě chaotické a nestrukturované hry organizované vrstevníky na tom jsou jinak. Nejsou omezeny časem ani realitou. Jen obtížně je lze přerušit, aniž by to vzbudilo nevoli účastníků.

V pět hodin jsme zpátky v kempu. Je nám líto, že jsme se nepotkali s Pípovcama, ale respektujeme individuální okolnosti, které tomu zabránily. Rodina Padova a Dazulova společně vyráží na večeři do nějaké restaurace v Jastarnii. Majdě je nějak divně špatně a tak se s maminkou Bětkou vrací zpátky do kempu. Zbytek skupiny v počtu osmi osob hledá i nadále restauraci, kde je osm volných míst.

Zeje-li restaurace prázdnotou, ani nezkoumáme zda na to máme a pokračujeme dál. Díky tomuto putování se dostáváme až na Molo Jastrania, kde je místní centrum turistických aktivit. Tady je možno pořídit celodenní kurs windsurfingu za cca 975 zl. (v aktuálním přepočtu cca 6 050 Kč), celodenní kurs kitesurfingu za 1590 zl (9 580 Kč), půjčit si výbavu na kitesurfing za cca 6000 Kč, ... Jako odvěký nepřítel „sportu" s povděkem registruji ujištění, že sport opravdu není pro „kohokoliv". Realisticky hodnotím, že ač mne celý den nabuzovaly vrchlíky kite k tomu, abych se zahákl do trapezu, zasekl chodidla na surf a křižoval hodinu proti větru, rodinný rozpočet by moji touhu vyhodnotil jako rozmar : -(Rychlým výpočtem docházím k závěru, že se mi vyplatí ve frcu koupit nafukovací kite (trapéz, neopren, přilbu i vestu mám) a za tři dny mám tuhle investici zpátky. Dobrá inspirace pokud tady ještě někdy pojedeme :-)

Vhodnou restauraci nacházíme (respektive se k ní vracíme) až v 19:30. Je v přístavu a proto se jmenuje CANTINA PORT. Samozřejmě že jsem na reklamní názvy v exponovaných turistických destinacích hodně imunní, ale tady mi to sedí. Servírka bez zdejšího dresu je tu evidentně na zkoušku (potvrzuje mi to návštěva jejího manžela či partnera s kojencem v náručí na place u ní), ale je vidět, že se snaží. Když ji při placení Irča říká, že má kuchaře pochválit, prvně se neznatelně usměje a souhlasně pokyvuje hlavou.

Cestou do kempu pozorujeme racky v přístavu a děti se dokonce vetřou do přízně polských manželů, kteří se svým dítětem házejí z mola do moře rackům kousky toustového chleba. Naše děti ještě neumí dobře česky, natož polsky, ale za chvilku už mají v rukou svůj plátek chleba a samostatně jej hází na hladinu moře. Zažívají ten údiv a nepopsatelný pocit moci, když během pár vteřin k plovoucímu chlebu připlouvá racek a bleskurychle jej sezobává.

Kráčíme po bulváru a nemůže nám uniknout levé ohraničení – velikými mramorovými koulemi. Ač už dávno nejsem děcko, mám naprosto stejné asociace. Jenže já je už nedokážu tak rychle realizovat.

Ale děcka to umí. Než svoji úvahu v mysli uzavírám, už Kuba přes koule skáče „kozu“. Náš Myšák jej okamžitě následuje a ostatní se bezprostředně přidávají.

Když jsou děcka uloženy ve spacácích a spí, otevíráme láhvinku polského muškátu – je bílý (červené nepiju z ideologických důvodů) a sladký (mám trpký život a rád si jej osladím). Zdejší přímořské podnebí snižuje nároky na správnou teplotu, ale i tak si víno vychutnávám. Narozdíl od toho našeho moravského, vnímám jen jeho povrch, na konci jazyka tomu cosi chybí. Ale nevylučuju, že bych si na něj nedokázal zvyknout. Přesto, že moje vinařská kvalifikace se pohybuje pouze v primitivní rovině „bílé x červené“ a „chutná x nechutná“. Polský muškát bezprostředně zařazuju jako „bílé, chutná“.

neděle 19.8.2018 – 9.den

Ráno je zdánlivě stejné jako ty předchozí. Zdánlivě si dovolím zdůraznit, protože pro mne to tak skutečně je. Ne tak pro Pada, kterého nacházím ležet na karimatce před jejich stanem. Později zjišťuju, že to má prozaický důvod – střevní potíže a nezmenšující se frekvence výběhů na toaletu realisticky vyhodnotil tak, že rozepínání stanu je přepychem, který si fakt nemůže dovolit. Irča sice nespí venku,

ale na wc odbíhá taktéž. Do toho Kája, a Majdě také ještě není příliš fajn. Ranní desinfekce dnes odpadá, protože bychom chtěli za hodinku vyrazit autem domů. Ale obávám se, že by v tuto chvíli už ani valašský všelék nezafungoval. Irča včera podcenila prevenci, předpokládám, že tohle pro ni je dostatečné ponaučení.

Vyrážím autem do kempu k Pípovcům, Bobina má s sebou svoji lékárničku plnou homeopatik a po telefonu se s Irčou domlouvá, že ji dá Arsenicum. Podle názvu doufám, že mi z toho něco nenakape do jídla : -) Že je arsen silný jed samozřejmě vím, stejně tak mám ale matně uchovanou informaci, že se arsenem před objevem antibiotik snad i léčily infekce.

Po návratu zpět do našeho kempu je lék aplikován na všech pacientech. Irča je tak zesláblá, že v tuto chvíli jí snad ani hůř být nemůže. Nepřipadá v úvahu, aby takto sedla za volant. Dlouhé trasy řídí vždy dobrovolně ona, ale dneska si štreku domů napříč celým Polskem vychutnám já.

Sbaleno, naloženo – můžeme vyrazit. Loučíme se s Bětkou, Padem, Majdou, Kubou, Františkem a vyrážíme domů k jihu. Jedeme každá rodina samostatně, držet kolonu ve zdejším provozu je nereálné. Na každého z infikovaných to přijde jindy a tak bychom zřejmě jen stáli.

To Arsenicum u Káji i Irči zabírá a učinkuje úžasně. Irča je už v poledne OK a od druhé hodiny mne už pravidelně střídá za volantem.

Dvanáctihodinová cesta Polskem ze severu na jih s nefunkční klimatizací v autě je fakt brutálním zážitkem, zvláště když je venkovní teplota kolem třiceti stupňů. Otevřené okna v rychlosti 140 km/h způsobují nadměrný hluk a tak trochu tlumí pokřikování, hádky a pobrekávání dětí připnutých k sedačkám. Navigace sice ukazuje, že z kosy Hel to máme až domů 8 hodin a 9 minut nepřetržité jízdy, ale kolony, nekonečné stání na semaforech a přestávky na jídlo nám cestu protahují o 50%. Kolony byly tak velké, že na velkém mýtu jsme těch cca 27 zlotých zaplatili, ale na malém mýtu se polákům zřejmě nevyplatilo ty 2 zloté vybírat a k otevřeným závorám postavili maníka, který na zmatené řidiče okazoval a křičel, že nemají zastavovat, ale pokračovat co nejrychleji dál.

Ráno je u vody všechno hezké, protože den ještě nevzešel a my jsme si ho ještě nestačili otrávit.

Dveře našeho domu otevíráme přesně v 21:30. Věci z auta jen přenášíme do předsíně, nic nevybalujeme, jen rychle do sprchy a uložit děcka ke spánku. Irča ještě telefonuje s Padovcama i Pípovcama, kteří jsou ještě na cestě. Padovci prý projíždějí obě mýta volně bez placení, takže museli zažít ještě větší kolonu než my. Jsem rád, že už jsme doma a držím pěsti oběma vozům, které stále uhání na jih.

Před úplným usnutím si v hlavě promítám vzpomínkový film prosluněné řeky s písečným korytem, ranním oparem nad stany, dohořívajícím ohništěm, dětmi houpajícími se v hamakách, svlažujícími koupelemi, skoky do tůněk, ohýbajícím se rákosím ..... Byla to úžasně povedená akce se skvělými přáteli. Moc bych si přál ji zopakovat na další neznámé řece.

Jak jsme se neutopili aneb vodácká dovolená nevodácké rodiny

(Pad - Brno) Kamarád Dazul nám několik let vyprávěl, že jezdí s partou odlskautských kamarádů, kteří si říkají Tůlavé papuče, na týden sjíždět nějakou z Polských řek. Nabízel nám, jestli se nechceme přidat, ale nikdy jsme o tom moc jako nevodáci nepřemýšleli. Až na jaře 2018, kdy jsme s Bětkou dumali kam vyrazit s našimi třemi dětmi (tehdy 9letou Magdalenkou, 7letým Kubíkem a 5letým Františkem) na letní rodinnou dovolenou, tak nás napadlo, co kdybychom to přece jen zkusili. Chyběli nám ale jakékoliv zkušenosti s vodáckým putováním. Pokud tedy u sebe nepočítám, že jsem před léty sjel v rámci expedice Polar Flare 10km řeky na matyldě a jednou byl s kamarády na víkend sjíždět Sázavu. Bětka zase jako malá holka jezdila na pramičce o prázdninách na Berounce. Samozřejmě já jako ješitnej chlap jsem předstíral, že mám zkušeností víc než moje drahá polovička, a tak přípravy na dovolenou provázelo nejedno nedorozumění. Nejvíce jsme se asi pohádali před odjezdem v momentě, když veškeré naše vybavení (spacáky, stan, oblečení, věci na vaření a jídlo) jsme měli nacpat do třech sto litrových nepromokavých pytlů. Živě si vzpomínám na své pocity zoufalství, že to budeme muset každý den vybalovat a znovu balit do těchto podivných pytlů. Z půjčovny jsem půjčil nafukovací loď skaut, která byla z největších na českém trhu, přesto jsme naše tři děti připravovali na situaci, že se nás všech pět i s bagáží do této lodi nevejdeme. Jedno dítě jako „porcelánka" nám přislíbil při emailové korespondenci vzít na loď Pajtáš. Ten nás ovšem trochu znervozňoval svými svéráznými emaily jako „už si pálil?" a že mu musím před spaním zazpívat vánoční koledu a to pokaždé jinou. Dazul nás uklidňoval ať si z toho nic neděláme, že Pajtáš je prostě takový.

Cesta do Polska proběhla vcelku v pohodě, při zastávkách jsme se seznámili s ostatními účastníky a i ten Pajtáš vypadal normálnější, než se projevoval v emailech. Na místo vyplutí jsme dorazili za zamračeného počasí, a když jsme rychle vyházeli věci z aut, abychom je mohli rychle odvést na cílové místo 100km po řece Drweca, tak jsme nechali ženy a děti stavět stany a za nepříjemného lijáku odjeli s auty pryč. Druhý den ráno naše nevodácká rodina byla samozřejmě v balení stanu a věcí do pytlů poslední. Navíc tři velké 100litrové pytle se nám do lodi nevešly. Jeden vak jsme museli rozdělit do dvou menších a požádat ostatní, aby nám některé pytle vzali do prázdnějších lodí. Také děti se nemohly dohodnout, které z nich pojede v Pajtášově lodi, protože všichni chtěli jet s námi. Pocity, se kterými jsem nasedal do přeplněné lodi, nebyly zrovna příjemné a hned jsme se pohádali s Bětkou ohledně pádlování. Také nebylo moc příjemné zjištění, že řeka Drweca je hluboká a děsilo nás pomyšlení jak, budeme zvládat situaci, kdybychom se s lodí převrátili a lovili těžké pytle a naše děti neplavce zároveň. Nicméně časem tyto představy přestaly být aktuální, s Bětkou jsme se postupně jakžtak sladili na řízení lodi (já jako kormidelník a ona háček ve předu) a začali si užívat divoké krásy polské řeky. Také děti, až na Magdalenku, která prvních pár dní nachlazená ležela bez většího elánu v lodi, si oblíbili písečné břehy, na kterých si při zastávkách s ostatními dětmi stavěli hráze a nebo hledali škeble. Z Pajtáše se vyklubal hodný strejda, který děti, jenž se postupně vystřídaly na jeho lodi, učil uzly. Já každý večer jsem děkoval, že jsme s lodí dorazili bezpečně do dalšího tábořiště. Pak jsem s ostatními muži u ohně do noci vedl příjemné debaty nebo jsme zpívali za doprovodu Dazulově malé kytary a přitom popíjeli víno, které všechny posádky nabalili sebou jako nezbytnou část výbavy vodáka.

Během 7dní plavby jsme s naší lodí nikdy společně nepřevrátili. Jen mě se asi třetí den podařilo při jednom kotvení a nabírání pitné vody tak nešikovně vylézt na naši zakotvenou loď, že se tak nahnula, že jsem s jedním lodním vakem v ruce spadl do vody. Po skončení našeho vodáckého putování, jsme dětem udělali radost a zajeli ještě na dva dny k Baltskému moři.

Když jsem po roce přišel s otázkách jestli zase pojedeme s Tůlavými papučema na vodu do Polska, naše rodina se rozdělila na mužskou a ženskou část. Kluci Kuba a František svorně tvrdili, že se jim to loni líbilo a klidně by jeli znovu. Bětka s Majdou ale odpověděly, že to jednou stačilo a raději letos pojedou jinam.

Celkově musím říct, že to byl pro naší rodinu velký zážitek, ale vodáci se z nás asi nikdy nestanou.

„Nejvíc na vodě miluji tu rozmanitost - každý den mě nasere někdo jiný."

BUG

(Dazul) Irča, já, Myšák, Kája a Nik vyrážíme ráno v 7:30, po té, co zvětšuji ohradu pro ovce a zaženu do ní jednoho z baranů, který mi v mezičase zdrhl k lesu. Rybičky, ovce i kočky jsou zabezpečeny, tereňáka nechávám Zdendášovi u nich pod kopcem, aby mohl dle potřeby a možností po dobu naší nepřítomnosti kontrolovat, zda je vše OK a dát jehňatům čerstvou vodu.
Sraz s ostatními účastníky letošní plavby máme v 9:30 – 10:00 jako vždy na benzínce u Antošovic, kousek před státní hranicí s Polskem. Přijíždíme s předstihem, abychom nakoupili snídani a občerstvení na dlouhou cestu. Už tu je auto s Romanem, Aničkou a Pajtášem – opět jsou rychlejší : -) Než dorazí auto s Hanýskem, Klamerkou, Vítkem a Šárkou a taky auto s Ještěrem a Sojkou, vzájemně chutnáme co napekla Anička, Irča, Pajtáš a Šárka. Děcka mezitím okupují tu část rozlehlého parkoviště, kde sedíme. Lavičky a stoly používají jako překážky, přes které je nutno přelézt, přeskočit či se za ně schovat.

Letos jedeme na rovinatou Volyň, starším názvem Vladimiř – historickou oblast v dnešním východním Polsku a severozápadní Ukrajině, ležící zhruba mezi řekami Bug a Pripjať. Je to jedno z prvních území, které osídlili Slované. A taky místo s pohnutou novodobější historií – v rámci „konečného řešení české otázky", se s Volyní počítalo jako s destinací pro odsun Čechů, v půli září 1939 okupovali polskou část

Rusové, roku 1941 zase nacistická vojska. Během války byla Volyň významným opěrným bodem UPA – Ukrajinské povstalecké armády – Banderovců. Za dobu své existence bojovala UPA primárně proti Polákům a Sovětům a od února 1943 bojovala také proti Němcům. Mimo osvobozeneckého boje také masakrovali civilisty – Poláky a Židy. Kdo neshlédl film Volyň (běžel před časem na ČT2 po desáté večer), udělal chybu, vřele doporučuji aby ji napravil – garantuji silný a nezapomenutelný zážitek.

Po tradiční mailové komunikaci a hlasování zvítězila řeka Bug. Garantuje nám splavnost i přísliby setkání s polskými a ukrajinskými pohraničníky. Bug je totiž řeka, která tvoří státní hranici mezi Polskem a Ukrajinou (a taky Polskem a Běloruskem). Je bez jezer, které bychom museli úmorně pádlovat, zato s obtížným výstupem z vody – což vyhovuje především ochráncům státních hranic. Vzhledem k tomu, že poplujeme po východní hranici „Šengenu", dá se předpokládat dennodenní kontakt se „straz graniczna" či jejím ukrajinským protějškem.

Cíl dnešního dne je dopravit se do Krylówa, kde máme v tamním kempu domluveno přespání, parkování našich aut po dobu plavby a finální odvoz z místa doplutí k našim vozům. Cesta je ale dlouhá a únavná, byť řídí Irča, která sice není frontový řidič, ale zcela určitě je řidič vytrvalostní. Děcka se daří udržovat v relativním klidu pomoci filmů na starém tabletu – Tarzan, Kniha džunglí, Čtyřlístek ve službách krále, ...

Před půl šestou jsme na místě, kde budeme naše vozy parkovat po celou dobu naší plavby po Bugu a kde na dnešní noc postavíme stany. Od majitele zdejšího kempu se podařilo díky mailové komunikaci získat klíčové informace pro naši plavbu. Pro vtažení do děje cituju mail, který psala Sojka (a nechala jej do polštiny přeložit své polské spolupracovnici Danutě) – tučně jsou vepsány odpovědi na jednotlivé dotazy od Pawla (majitele kempu) na kterého mail směřoval:

Dobrý den

jsme skupina dospělých skautů z České republiky. V termínu od 4.8. do 9.8. plánujeme splutí řeky Bug z Krylowa. Lodě budeme mít vlastní – nafukovací. Asi 7 lodí. Věci na týden povezeme sebou, nebudeme mít doprovodné vozidlo. Příjezd do Krylowa plánujeme v sobotu 3.8., nocleh ve vašem kempu. Bude možné nechat parkovat našich 5 aut v době od 3.8. do 9.8. u vás v místě, kde budou hlídané?

Není problém, můžete nechat auta v kempu. Parkovné činí za jedno auto 10 zl/den

Plánujeme plout k ústí řeky Udal u obce Dobrohusk (říční km 256,7), ale je možné, že skončíme dřív a až od Dobrohusk nedoplujeme. Je možné si u vás objednat převoz řidičů k autům z místa, kam doplujeme v pátek 9.8. ? Příjezd pro řidiče vaším autem v pátek večer nebo v sobotu ráno. Místo upřesníme telefonem.

Není problém za jedním zátahem můžu převézt max. 8 lidí k tomu zavazadla. Cena je 1,50zl/km. Pokud by byl nutný větší autobus jak taky lze zajistit. Tam se cena pohybuje od 2-23 PLN/KM (započítané obě strany např Krylow-Dobrohusk-Krylow)

Jaký je aktuální režim ohledně nocování? Je nutné hlásit místa noclehu hraniční stráži? Lze kempovat mimo oficiální místa (kempy?)

Můžete spát, akorát je nutné vždy nahlásit pohraniční stráži. Veškeré informace vám sdělím na místě. Veškeré formality lze zajistit v Krylowie.

Sojka

Po zaparkování auta a odpojení autobaterie (nějaká závada, která se zatím nepodařila dvěma opravářům opravit – baterie se přes noc vybije, pokud ji natvrdo neodpojíme), začínám stavět náš rodinný stan Coleman TASMAN 4. Irča mezitím vaří a nafukuju všechny karimatky. Zjišťujeme, že zatímco loni jsme se do stanu 2 dospělí + 3 děti relativně pohodlně vlezli, letos už to bude problém. Vyřešíme jej tím, že Irča bude spát s dětma v centrální, moskytiérou zabezpečené části stanu a já si lehnu do předsíně. Ty komáry holt nějak přežiju, ale už teď lituju, že jsem si nevzal malou síťku, která se natáhne přes horní část spacáku a docela dobře proti muškám a komárům ochrání. Doma v podkroví je malé moskytiéře fakt dobře : -(
Odplouváme sice až zítra, ale využívám čas a foukám naší baraku. Kdyby do rána ušla, ještě ji můžu vyměnit za jednu náhradní, kterou pro tento případ vezeme s sebou.

Do setmění zbývá asi hodina a tak se po chutné večeři jdeme s dětma projít k řece Bug, která je od našeho stanu vzdálená vzdušnou čarou asi 400 m. Přes dřevěný most přecházíme na ostrov, kde od 10. století stával hrad, který 1651 vypálili kozáci a kolem roku 1656 byl přestavěn na zámek. 1710 jej švédové vypálili a přestože zámek nebyl zcela zničen, jeho majitel – Józef Jeżewski – jeho obnovu neprováděl. Postupem času se zámek-hrad rozpadal a místní obyvatelé si vybrali cihly ze zdí, aby postavili kamna a komíny. Rozbořený hrad-zámek zůstal v rukou Jeżewských potomků až do konce druhé světové války, kdy byl znárodněn. V posledních letech ostrov na řece Bug s jeho zříceninou za pomocí evropských fondů hezky pro návštěvníky upravili.
Na louce (tady by byl skvělý tábor!) jsou po okrajích umístěny plastové sochy vlka, losa, želvy, orla,

... což je pro naše děti skvělá atrakce. Tady taky potkáváme poprvé polské pohraničníky, kteří volně projíždějí ostrov svým terénním automobilem s vypnutým majáčkem. Východní část ostrova tvoří státní hranici, červenobílé pohraniční sloupky na polské i modrožluté sloupy na ukrajinské straně jsou nepřehlédnutelné. Tohle to je ale zřejmě rutinní patrola, takže „péesáci" ani nezastavují. Koneckonců tři malé děti pokoušející se vylézt na sochu losa, evidentně nevypadají na narušitele šengenského prostoru.

Na pahorku, pod kterým jsou zarostlé hradby, je umístěn napevno zabudovaný výkonný dalekohled, kterým lze volně otáčet kolem dokola. Je tak úžasný, že pohodlně čtu slova běžného textu na informační tabuli s fotkami a obrázky, vzdálené 150 metrů ode mne. Tomu já říkám pořádný dalekohled!

Šero začíná houstnout a pomalu se okruhem vracíme zpátky do kempu k našemu stanu a lodi. Zdá se, že tu jsou všichni z naší výpravy. Dáváme děti do spacáků a já si lehám k nim, abych je mohl svojí oblíbenou větou „... já tě vidím i když tě nevidím!" umravňovat, když se mezi sebou před usnutím peklí. Venku už se koštuje víno, ale děcka ještě nespí. Že jsem asi usnul dřív než ony, zjišťuju až ráno.

Jen pro úplnost, dnes jsme na cestě – v autě, na benzinkách a odpočívadlech – strávili cca 10 hodin.

Těch cca 600 km lze sice zvládnout za 7 hodin, ale nezbytné čůrací, občerstvovací a rozpohybovací přestávky cestu o cca 1/3 prodloužily.

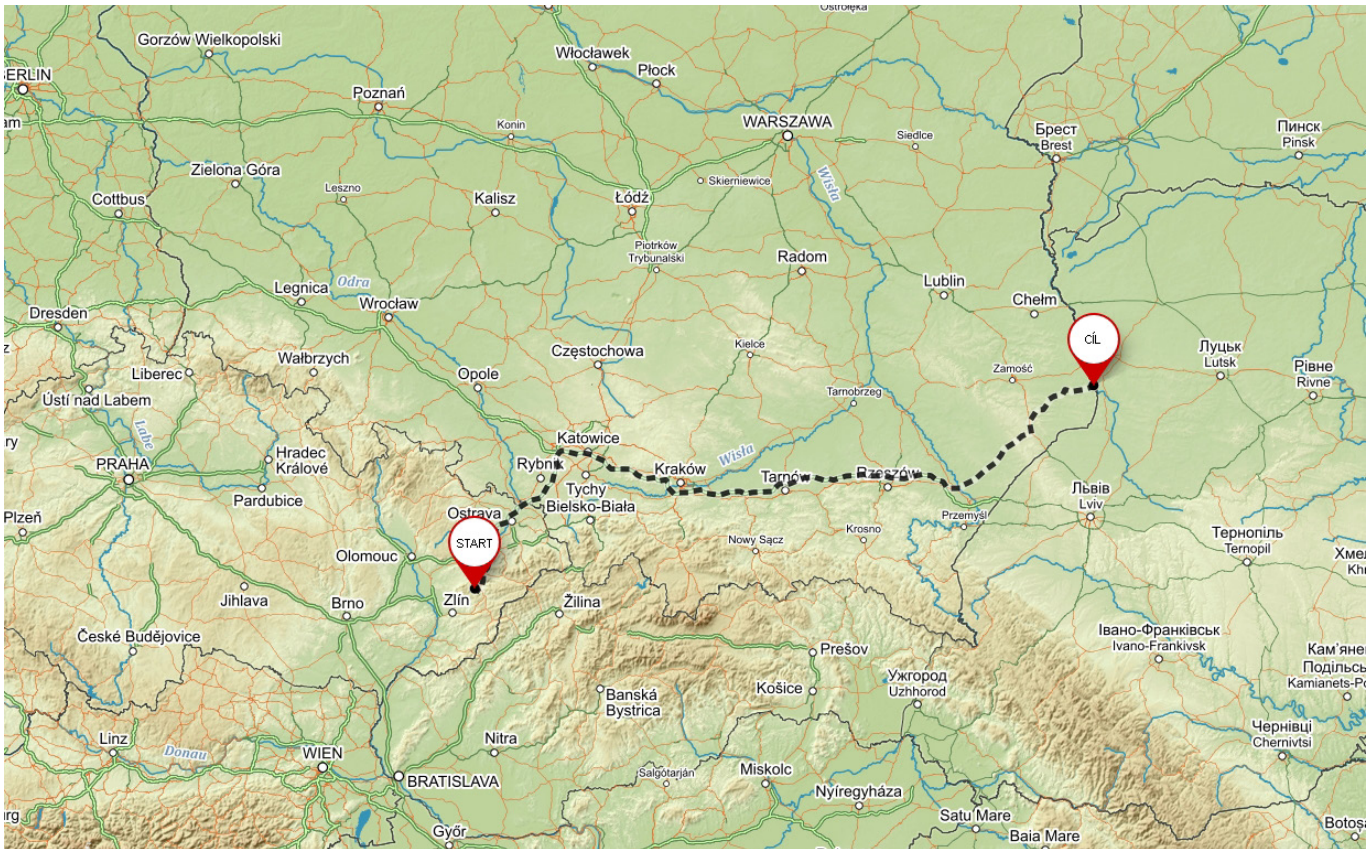

2. den – neděle 4.8.2019 – vyplouváme

Před sedmou ráno už jsou děti vzhůru a to už nemá cenu se pokoušet usnout. Vytahuju tedy spacáky a dávám je vyvětrat, sfoukáváme karimatky a balíme je, na rozložený stanový dílec skládám všechny ostatní věci ze stanu, abych jej mohl pomalu rozložit a nechat vlhké části uschnout na ranním sluníčku.

„Je pravda, že tvrdé pádlování ještě nikdy nikoho nezabilo, ale já si říkám, proč to riskovat?"

V 8:50 jsme posnídaní, sbalení a s Irčou nakládáme naši baraku na přívěs za Pawlovým autem, kterým vozí své kajaky půjčené klientům. Jsme s ním domluvení, že nám ušetří čas s přenášením bagáže i lodí a vše nám odveze cca půl kilometru k řece. Přívěs je svařený na míru starším francouzským kajakům Pelican, které jsou v kempu vyskládané, takže s Irčou chvíli přemýšlíme, kam náš nafukovací člun dáme, aby se nedopatřením nepropíchl nebo neroztrhl. Nakonec baraku s mírnými obtížemi dáváme až na nejvyšší patro, aby ostatním nebránila v nakládání jejich lodí. Fakt je, že baraka je proti laminátovým kajakům výrazně bachratější a tak ji musíme do vymezeného prostoru umístit našikmo.

Přesně v 9:30 auto plně naloženo našimi lodními pytli a nafouknutými barakami + zapůjčeným laminátovým kajakem vyráží k Bugu. Chvíli před tím volně vyrážíme po vlastní ose i my. Klamerka měla jet původně na nafukovacím kajaku, ale nakonec využila nabídky v kempu a za cca 30 zl/den si vypůjčila větší důvěru vzbuzující člun značky Pelican. Bude jednoznačně nejrychlejší z nás a ještě se při tom méně nadře. To je nevýhoda našich nafukovacích člunů : -)

Lodě skládáme kousek pod dřevěným mostem, nad nejsevernější částí ostrova. Bug zde vypadá hodně bahnitý, líný a s evidentně nižším stavem vody než obvykle. Ale už půldruhého metru od břehu je taková hloubka, že svým dlouhým pádlem nedosáhnu na dno, takže nehrozí, že bychom museli lodě přenášet k vůli nízkému stavu vody. Koneckonců právě proto, jsme si Bug letos zvolili.

„Když budeš makat tímhle tempem, tak bys mohl dělat topiče v letním kině."

Protější, ukrajinský břeh je strmější než ten na kterém nastupujeme. To ještě netušíme, že tenhle nástup do lodí bude patřit k těm nejlepším jenž na naší plavbě uvidíme. Zatím jen uštěpačnými poznámkami komentujeme nemožnost nastoupit do lodi, aniž bychom se zabořili nad kotníky do tmavého bahna. Tady si každá loď v různých drobných obměnách vytváří svůj rituál mezi nastoupením a odražením lodi od břehu – spočívá v odstranění mazlavého bláta, které se proti vůli dostalo do lodi, alespoň hrubé omytí bot a po pečlivějším očištění zčernalých chodidel, nártů a kotníků.

Nás je pět a i když nám nejstaršího Myšáka vezou ve své lodi Anička s Romanem, všech našich pět lodních pytlů + jeden menší příruční + tašku s petkama pitné vody musíme naložit na jednu baraku a k tomu 4 osoby. Loďák se spacáky a karimatkami si dávám na záď, zbylé volné místo dokládám flaškama s vodou a malým loďákem. Pod sedačku dávám uzavírací plastový kýblík s jídlem na dnešní plavbu. Pod Irčinu sedačku strkáme loďák se stanem, na něj příčně přes boky ukládáme nejtěžší lodní pytel s jídlem a doložíme zbývajícími dvěma loďáky. Já si sedám na místo zadáka, před sebe do mezery mezi mými nohami a loďáky si na nafouknutou sedačku usedá Nik, Irča se usazuje na místě háčka a před sebe mezi nohy a špičku přídě ukládá Káju.

Když je vše naloženo a loďáky připevněny, těsně po 11:00 odrážíme a vyplouváme na sever. Během pár desítek metrů se řeka v meandru stáčí k jihu, pak zase na sever, ... Srovnatelně s Bugem meandrovala snad jen Pilica, z těch polských řek, které se nám zatím podařilo splout.

„Mám své vlastní názory, pevné názory, ale ne vždy s nimi souhlasím."

Hladina řeky se zdá být většinou úplně nehybná, skoro jako sklo. Jen naše záběry pádel ještě dlouho po té co už jsme o kus dál, po sobě zanechávají rezonující zvlnění a kruhy mizející v neurčitých vzdálenostech. Ale zdání klame. I když je Bug v podstatě olej, na drobných lístcích je možno pozorovat, že je řeka v tichém, ale stálém pohybu. Odhaduju to na 2 km/h.

Před ostře devadesátistupňovým zatočením řeky do leva u ukrajinské vesnice Mykhalje, vidíme napravo, těsně nad obzorem, probleskovat zlaté střechy pravoslavného kostela nebo kláštera. Pohledem na mapu zjišťuju, že stojí mimo vesnici, protože v reálu vidím vysoké břehy s listnatým porostem skrze které probleskují (vzhledem k poloze slunce) jen doslova oslnivé střechy. Ten tady byl vystavěný fakt asi dost dávno, když tu o státní hranici nebylo ani slechu ani vidu – vždyť nyní stojí jen 60 metrů od ní. Škoda, že na ukrajinský břeh nemůžeme, tohle bych si jinak ujít nenechal.

V poledne přirážíme k levému břehu, abychom poobědvali ze zásob, které si s sebou vezeme. Najít vhodné místo, kde se dá vystoupit, aniž by člověk nezapadl do bláta, je nemožné a tak jsme hledali takové, kde zapadneme co nejméně. A taky aby břeh byl natolik pozvolný, abychom na něj dokázali vytáhnout lodě. Samozřejmě, musí být kousek od břehu rovinka, kde si budeme moci na roztažené celty posedat a rozložit přípravu studeného oběda. Teď už máme vlastní praxí potvrzeno, že hledání vhodného místa pro přistání je opravdu dobrý hlavolam.

Mimo pořádného dlabance zažívám i drobný exkurs do přírodních věd. Ještěr na mne volá „Dazule, nesu to bráchu!" a pomalým krokem kráčí ke mně. Jsem trochu zmatený, protože od svých rodičů o žádném svém biologickém bratrovi nevím, vyrůstal jsem jen se dvěma sestrami. Mé zmatení pomine, když mi Ještěr ukazuje brouka s pěticentimetrovým tělem + třícentimetrovými tykadly. Jasně – myslí tím toho brouka, po kterém mám přezdívku – jmenuje se kozlíček dazule.

Tohle to ale můj jmenovec nebude : -(Tesařík to je, ale na kozlíčka dazuleho má trojnásobnou velikost, jiný zadeček a taky jinou barvu. Pokud si matně pamatuji, tak v čeledi tesaříkovitých je popsáno snad něco přes 30 000 druhů. Dívám se v rychlosti přes mobil na internet a zdá se, že by ten krasavec, kterého Ještěr přinesl ukázat, mohl být tesařík pižmový.

Po jídle a odpočinku ve 13:45 vyrážíme dál. Už 14:10 vytahujeme pláštěnky a já přes sebe nahazuju starou oddílovou celtu, protože začíná hustě pršet. Děcka to kupodivu snáší dobře, takže statečně pádlujeme dál. Je to ale vlahý srpnový déšť, takže se pluje pohodlně. Mám pocit, že na oplátku na nás nedotírají komáři a hovada, jinak docela hojně ve zdejší krajině zastoupená.

Déšť je naštěstí jen desetiminutová přeháňka, takže celtu ze sebe můžu zanedlouho shodit. Pláštěnky se vysvlékají obtížněji a tak si je většina plavců na sobě nechává, sundává jen kapuce. Skrze těžké šedé mraky se prodírá sluníčko a dělá ideální světelné podmínky pro nás amatérské fotomobilní mačkače spouště. Krajina je ještě pořád ztichlá, jak jen může být po odeznění děšťových kapek plácajících sebou o hladinu řeky a nedlouhým okamžikem, kdy se začne opět ozývat ptactvo a hmyz. Miluju tuhle chvilku. Plujeme skoro bezhlučně.

„Ten, kdo použil poprvé místo oštěpu nadávky, stal se zakladatelem civilizace."

Pádlování je dominantní činností nás zadáků, zvláště na řece, která sice teče, ale ne zrovna moc rychle. Po čase člověk koná jednotvárný pohyb s pádlem automatizovaně, nepřemýšlí o něm a přiznám se, že jsem byl v minulých letech svou ženou na háčku přistižen, že jsem při této monotónní činnosti na několik chvil usnul. To jsme pak většinou najeli do vrbiček, takže jsem byl odhalen. Dneska si ale dávám pozor. Koneckonců, Bug je řeka, kterou jsme ještě nesplouvali a dnešní první den na vodě se s ním sžíváme, pozorujeme nové drobnosti, které jej odlišují třeba od loňské Drwęcy.

S trochou přehánění můžu už nyní konstatovat, že Bug je „poloviční řeka" – můžeme vystupovat a nastupovat pouze na jedné straně řeky, ukrajinský břeh je nám zapovězený. Takže jsme limitovaní polovinou potencionálně vhodných míst pro táboření, nastupování, vystupování, zajímavostí – jako třeba ten klášter či kostel se zlatou střechou, který jsme na ukrajinské straně minuli. Podvědomě na mne zdejší krajina působí trochu smutně – mám-li použít jedno jediné slovo. Občas na mne tak působí některá místa v Sudetech. Ale i tak se mi tahle „opuštěná" řeka líbí. Určitě u mne patří v žebříčku naši „polských" řek do té lepší půlky.

Zdá se mi, že v Evropě jsou velké řeky, které nemají tok regulovaný přehradami nebo protipovodňovými hrázemi, spíše zvláštností. A my vidíme, že břehy „naší" letošní řeky Bug zůstaly z větší části člověkem neregulované – jen proto, že tvoří státní hranici mezi Polskem, Ukrajinou a Běloruskem. Řez i půdorys toku má nekonečné množství variací se všudypřítomnými pahýly či kmeny vyčnívajícími z hladiny jako svědky „umírajícího času". To, co letos vidíme my, už po jarních záplavách příštího roku zřejmě nebude platit. O co méně je tahle řeka atraktivní po vodácké stránce, o to víc je zajímavější při pohledu na živoucí krajinu, s dozvuky přirozené „divočiny". Zvolna plujeme uprostřed nekonečného přirozeného procesu modelujícího říční nivu, kde všímavé oči pořád vidí různorodé druhové společenstva rostlin i živočichů. Moc by se mi líbilo, kdyby si za pár let naši nejmenší dokázali Bug vybavit i takto.

„Láska k plavbě na řece začíná tím, že přijdeme včas na sraz účastníků."

Po 18:00 přistáváme dnes naposledy – u prvního regulovaného výstupu z vody, který je tvořen betonovými panely končícími asi metr od břehu. Zbytek je tvořen nepravidelně vymletými kameny, zpevňujícími blízké okolí. Tady se dá vystoupit aniž by kdokoliv z nás musel nezbytně zapadnout do bahna po kotníky. Břeh dva metry nad hladinou se mění v obdělávané pole a louku. Tady dnes zabačujeme, lepší místo nemáme šanci najít. Ještěr si totiž do své mapy poznačil typy na táboření od Pawla v Krylówském kempu, takže přistáváme hodně na jistotu. Hledám na mapě jméno nějakého místa, kterého bych se mohl chytit při identifikaci našeho dnešního tábořiště – asi kilometr a půl od nás na západ je místo označené jako Šlipcze. Chtěl bych napsat, že to je vesnice, ale je to spíše rozlehlá oblast bez evidentního centra, pokrytá osamělými domy – statky, rozházeným po obou březích jakéhosi bezejmenného potoka, který kousek od nás vtéká do Bugu. A šest set metrů jihozápadně od nás je uprostřed rovinatých polí osada dvanácti samostatných statků situovaná na půdorysu obdélníku – je označená jako Wolynka. Pajtáš volá na stanici pohraničníků, aby jim oznámil, kde jsme přistáli a kde postavíme stany. Jsme připraveni na to, že si nás přijdou zkontrolovat.

Stavíme stany, foukáme karimatky, rozkládáme spacáky, vaříme večeře. Děcka si hrají kolem stanů a nedalekých balíků sena, které hospodáři ještě neodvezli. Hrají si na vojáky. Nevím jak se to přihodilo, ale po chvíli registruju, že pacifistovi Ještěrovi ogaři říkají „generále" a žadoní po něm, aby si s nimi hrál. Ještěr jim navrhuje, že jim ukáže, jak probíhá vojenský výcvik. Kluci jsou z toho nadšení a tak si je Ještěr staví do pozoru a velí: „K zemi! Vztyk! Dřep! K zemi! Vztyk! K zemi! Vztyk! ...." Ani po pěti minutách to ogary nepřestává bavit. I Ještěr je trochu překvapený vytrvalostí 5-8 letých chlapců a tak své rozpaky ukončuje rázným povelem: „Konec výcviku! Pohov, rozchod, kouřit dovoleno!"

„Je zajímavé, že z generace na generaci jsou děti stále horší a rodiče stále lepší, navíc ze stále horších dětí vyrůstají stále lepší rodičové."

Ještě před úplným západem slunce přijíždí terénní vůz s vypnutým majáčkem a nepřehlédnutelným nápisem „straz graniczna". Zastavuje kousek od našich stanů a vystupuje z něj uniformovaný mladý muž ani ne třicetiletý. U pasu pouzdro s pistolí, paralyzérem a pouta, na hlavě stejnokrojová polní čepice, na tváři profesionální úsměv signalizující, že nepřijel prudit. Pozoruji to zpovzdálí a zbytečně se nepřibližuju, protože bych nerad způsobil nedorozumění. Moje žena totiž říká: „I když nemluvíš, je na tobě vidět, že jsou živi z tvých daní a to jejich sympatie vůči tobě nevzbuzuje." V tomto případě onen mladý polský muž z mých daní živen sice není, ale nechci zbytečně riskovat, že by napříč jazykové bariéře mou averzi vůči represivním orgánům (i když třeba mohou používat reklamní slogan typu „pomáhat a chránit") obecně odhalil a nezaslouženě by tím utrpěla celá naše výprava. Statisticky jsem se ve svém pětikřížkovém životě setkal většinově s tím, že „orgány" vůči mně jednaly diametrálně jinak, než jsem očekával. Samozřejmě za to může i skutečnost, že jsem 23 let svého života prožil za socialismu. Ale jak vidím uniformu, přestávám mít dobrý pocit a jsem ve střehu i když bych dělal jakkoliv chvályhodnější čin.

Tohle setkání s uniformou ale patří k těm menšinovým, kdy se uniforma zachovala v mém „pokřiveném" vidění světa správně, ba co víc, předčila mé očekávání (že by to v Polsku s jejich diametrálně jinou tradicí z krizových let bylo jiné než u nás?). Komunikace s pohraničníkem se zprvu ujímá Pajtáš na kterého jsme tuto povinnost se škodolibou radostí uvalili. Postupně se ale zapojují i ostatní a finále pro mne je chvíle, kdy je strážce polských hranic dotázán na to, zda bychom se s ním mohli vyfotit. Mrkne na polohu slunce a umístění našich stanů, sedá do svého terénního vozu a přejíždí jím tak, aby byl jasně vidět v předpokládaném záběru. Nechá nás, abychom se kolem něj shromáždili a společné foto stvrdili zmáčknutím spouště (fotoaparátu i mobilu). V mezičase ukazuje dětem pistoli na opasku, pujčuje jim svoji čepici aby se s ní mohli vyfotografovat a nenucenně s námi komunikuje.

„Když hned zezačátku nejsi úspěšný, tak evidentně nejsi já."

I když se nám dnes nepodařilo spatřit jediného ukrajinského strážce hranic, jsme ubezpečeni, že i oni o nás vědí, přestože mají jiný způsob patrolování než jejich polští kolegové. Přece jen lze předpokládat, že více lidí se snaží dostat z Ukrajiny do Polska než naopak.
Večeříme až po odjezdu pohraničníka – Irča připravila z polotovarů, které s sebou při téhle plavbě vezeme, bramborové noky s krůtím masem se zelím. Mňam. Jsem přecpán a tradiční mytí nádobí mi při sklánění k hladině Bugu působí problémy :-) O to s větší chutí si nechávám od Hanýska nalít jeho „čistého" vína do skládacího hliníkového pohárku na víno, který s sebou léta vozím.

Děckám se ještě pořád nechce zalézt do spacáků a tak se s nimi jdu projít asi kilometřík po polní cestě až k místu kde se napojuje na nově opravenou místní hlavní cestu s hezkou cyklostezkou – jak jinak než postavenou z evropských fondů : -) Teprve po návratu z večerní procházky se daří děti dostat do spacáků. Zalézám do stanu spolu s nimi s předsevzetím, že jak usnou, vylezu ven k ohni a připojím se ke koštování vína. Ale ti syčáci ne a ne usnout. Matně si pamatuju, že jsem zřejmě usnul dřív než oni : -(

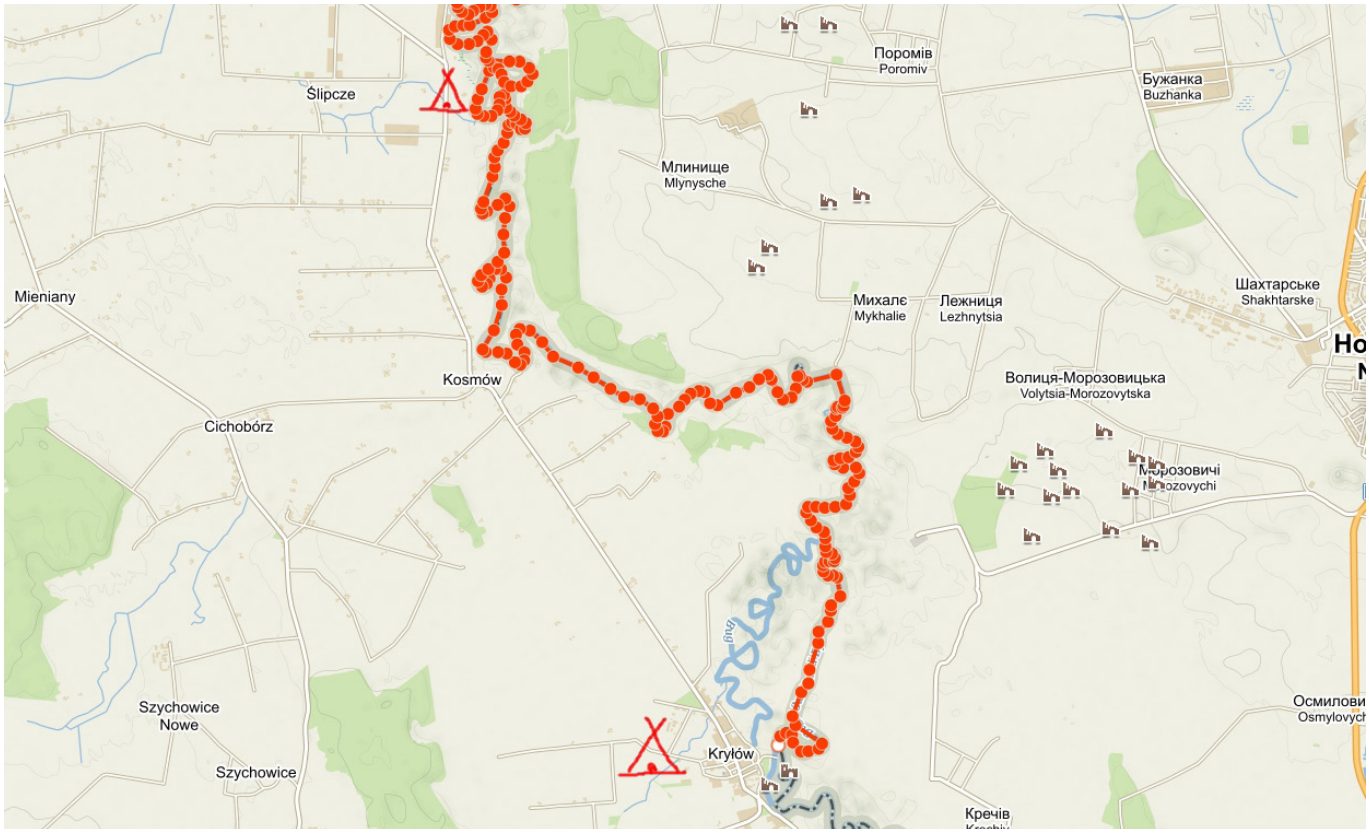

1. den naší plavby (Krylów – Šlipice) se nám podařilo splout 17,5 km.

3. den – pondělí 5.8.2019 – plujeme

Dětem občas stačí ke spánku málo a tak už v 7:15 jsou ze stanu venku. Já taky – a to už mám sbaleno našich pět nafukovacích karimatek a spacáků. Hlasitá komunikace našich dětí mezi sebou vzbudila i ostatní vyhlášené spáče. Před osmou už jsme po snídani, po deváté začínám balit stan a Irča naše loďáky, 9:45 polského času máme i naloženou loď a můžeme vyrazit.

Moje spotřeba energie pro mobil je výrazně vyšší než u ostatních spoluplavců, protože se snažím naší plavbu dokumentovat fotkami i videem. A protože určitě pořídím aspoň tisícovku více či méně zdařilých fotek a minimálně tři sta videozáběrů (mám to odpozorováno z předchozích sedmi plaveb), je mi jasné, že budu potřebovat mobil denodenně nabíjet. Powerbanka, kterou mi před pár lety daroval prvorozený syn, mi vydrží maximálně na 3-4 dny. A protože plánujeme plout týden, musel jsem vyřešit, jak nenažraný mobil mimo civilizaci uspokojím. Už loni jsem otestoval rozkládací minifoltaický panel, který mi dobíjel rádoby fotovoltaickou powerbanku. Vypadá to, že když před vyplutí umístím na záď lodě oba sluneční zdroje, večer mám rádoby fotovoltaickou powerbanku plně nabitou (daří se mi z ní 2x mobil nabít). Přes noc se mi pak daří mobil spolehlivě nabít tak, abych se ve focení a kamerování nemusel omezovat. A tak jako poslední úkon při nakládání naší baraky, umisťuju a jistím rozkládací fotovoltaický panel na záď.

Rád bych zde zmínil i jednu praktickou drobnost, která udělala trošku zmatek v řazení mých fotografií. Pořizuji je na svém mírně voděvzdorném mobilu Samsung Galaxy S7. V Polsku je sice stejný čas jako u nás v Česku, ale na Ukrajině je o hodinu víc. Bug je pohraniční řeka, kde se státní hranice mezi Polskem a Ukrajinou táhne většinou středem řečiště. Signál polských i ukrajinských mobilních operátorů se místy, kterými proplouváme většinou prolíná. Nejsem odborník na pokrytí mobilní sítě ani na automatické přepínání mezi operátory na mém mobilu, ale je mi i jako laikovi jasné, že český T-Mobile mi zde nenaskočí. A tak jsem chvíli napojen na polského mobilního operátora a chvíli zase na ukrajinského. A tím se mi v mobilu automaticky mění i čas. Vznikají z toho i malé nedorozumění, když já vidím na svém mobilu 10:00 ale třeba Roman na tom svém 11:00. Stejně tak se to projevuje i na pořízených fotografiích, na kterých se uloží tu polský, tu zase ukrajinský čas. Takže když si doma fotky z mobilu stáhnu do počítače a seřadím si je podle data a času pořízení, vidím na fotkách docela zmatený příběh, kde se evidentně cestuje časem. A že se toho během jedné hodiny dá zažít docela hodně!

Konečně jsme vypluli. Jako nejpočetnější posádka (4 na jedné barace + šestiletý Myšák na barace s Aničkou a Romanem) se snažíme ostatní nezdržovat a neomezovat. Proto se nám většinou daří mít naloženou loď jako první a být připraveni mezi prvními vyplout.

Včera se na nás přijel podívat pohraničník v terénním autě a dnes přijedou na člunu, napadá mne s úsměvem, když slyším mírně se zesilující zvuk, který by klidně mohl patřit lodními motoru. Hloubka v Bugu je koneckonců dost velká na to, aby tady mohl motorový člun jezdit. A v tomto specifickém případě to je i hodně rychlý způsob přemísťování. Plujeme na chvostu naší flotily, ale i přes lodě, které jsou před námi vidím, jak se ze zákrutu vynořuje motorový člun pohraničníků s číslem SG-015 na přídi. Naposledy jsem se s motorovým člunem pohraničníku setkal naživo ještě za komančů na Dunaji, když jsme před zatopením slepých ramen vodním dílem Gabčíkovo, na matyldě proplouvali místa, která zanedlouho nenávratně zmizela. Odskočil jsem si tehdy na maďarský břeh položit kabel a když už jsme byli zase na československé straně (Dunaj tam měl šířku asi kilometr), přifrčeli na svém tryskovém člunu maďarští pohraničníci a po nějakém komunikačním intermezzu nás odtáhli ještě víc k našim tehdejším hranicím. Ujišťuju se, že plujeme nezpochybnitelně na polské straně Bugu a nasazuju neutrální výraz. Raději ani neprovokuju tím, že bych si pohraničníky na člunu fotil. Loď před námi ohleduplně zpomalí, když kolem nás propluje, zase zrychlí. Pak se po pár stech metrech otáčí a pluje zase k nám. Zastaví u předních barak a cosi jim říká. Později to Roman komentuje jako komisní (ve srovnání se včerejším mladým pohraničníkem) ale bezproblémové. Starší a komisnější z pohraničníku prý určitě sloužil ještě za Gomulky – starého psa novým kouskům nenaučíš.

Vysoké břehy Bugu skýtají ideální prostředí pro ptačí hnízda. Ve strmých hliněno-písčitých březích kolem kterých plujeme, vidíme stovky děr, ze kterých vylétávají a do nichž vlétávají drobní ptáci. Nejsem ornitolog takže nedokážu s jistotou poznat zda to je břehule říční či jiný obyvatel říčních břehů, které se pravidelně po povodních obnovují. Ale je to fascinující pohled. Majestátné břehy s malými nepravidelnými černými děrami nad povodňovou čarou ponoru, neustále kmitající opeřenci, kteří zdánlivě chaoticky vlétávají a vylétávají ze svých písčitých hnízd.

Kája na přídi už dříme, Nik se ještě snaží pádlovat – teď zrovna správně. Občas si ale nedá vysvětlit, že nemůže pádlovat „kontra", protože nás to brzdí. V takových případech přemýšlím, jestli vynakládám více energie na samotné pádlování nebo spíše na trucujícího Nikolase. Ale i tohle patří k „vodě s malými dětmi". I když mám pocit, že letos to bude po této stránce obzvláště výživné. V hlavě mi rezonuje novinka skupiny EPYDEMYE „Milé děti, obracíte životy naruby, těch pár let než si zase sami zbudem, milé děti, usínáme, padáme na huby, ale milujeme vás a milovat budem..."

„Má-li problém řešení, nemá smysl dělat si starosti. Nemá-li řešení starosti nepomohou."

Je půlhodinka před polednem a Nik už spí jako špalek. Chvíli trvalo, než jsme v lodi mezi loďáky a mými nohami vychytali nejlepší polohu na to, aby si mohl lehnout. Vyhrál to leh napříč – na nafukovací sedačce, s nohami přes pravý bok lodi a hlavou na levém válci lodě. Aby na něj nesvítilo prudké slunce a neotravovaly jej hovada, přikryl jsem jej stanovým dílcem, který lze u obličeje vytvarovat tak, aby měl malý tunel na neustálý přísun čerstvého vzduchu.
Míjíme další, asi deset metrů vysoký břeh se stovkami hnízd. Ptačí mumraj má zřejmě podobný ráz jako cvrkot v mraveništi – pro mne nevysledovatelný řád, ale evidentně funkční a životaschopný systém. V tišině, asi metr od břehu se pomalu otáčí uhynulá břehule s mírně roztaženými křídly, břichem a zobáčkem ke dnu. I tohle zřejmě patří k téhle velké ptačí kolonii. Let ostatních břehulí se nezpomalil, asi tuší, že i ony nějak takto skončí, až přijde jejich čas.
Jedeme momentálně jako první a tak přestáváme pádlovat a čekáme, než nás ostatní doženou. Blíží se čas oběda, za chvíli budeme hledat místo na přistání a to je zpravidla kolektivní záležitost.

Oba naši nejmladší zatím pořád spokojeně chrupkají. Protože ještě nemají na to, aby pádlovali tak, že nám to aspoň trošku ulehčí, část plavby každý den prospí. Myšák u Aničky a Romana pádluje o poznání víc než loni a Roman říká, že když zabere, je to občas poznat. Příští rok to bude určitě ještě lepší i když na Vítka, který je o rok starší a už jede s Hanýskem jako regulérní háček asi mít nebude. I když – třeba vezmeme 2 lodě a Irča může zkusit jet s Myšákem a já bych mohl to odpádlovat s Nikem a Kájou na palubě : -) Pokud by tedy byla Kája ochotná být bez Irči v lodi : -(
Ve 12:15 plujeme na vnitřní straně velkého 180-ti stupňového meandru, který je na pár kilometrů poslední. Je to od dnešního vyplutí třináctý meandr. Dneska jsme zatím nepluli snad ani půl kiláku rovně. Ale teď si to vynahradíme.

„Naděje je dobrá přítelkyně, když vstáváme, ale špatná utěšitelka, když jdeme spát."

Po půl druhé zastavujeme u velkého naplaveného stromu s velkými pahýly svých větví. Ideální místo pro přistání a výstupu na břeh po větvích. Děcka jako by tušily, že se bude obědvat, už jsou vzhůru. Vysazujeme je na břeh. Podávám Irči i zavíkovaný kbelík, který vezu pod svou sedačkou. Je v něm chleba (aby se nepomačkal v lodním pytli) a další jídlo, které ráno Irča na dnešní plavbu nachystala. Beru sebou ještě stanovou celtu, abychom si na ni mohli pohodlně sednout.
Louka nad břehem je pravidelně sečená, to se pozná podle trávy, která tu roste. Na jejím kraji je hraniční červenobílý sloup s číslem 865. Kolmo na řeku je na druhém břehu vidět i modrožlutý pohraniční sloup Ukrajinců. Teprve tady vidím, že od řeky ke sloupům na obou stranách je vymýcený průsek vrboví, osik a říčních křovin tak, aby je nešlo přehlédnout.

Roztahujeme celtu na kraji lesa, ve stínku. Irča začíná připravovat oběd, děcka poskakují kolem a já vyrážím na velmi krátký průzkum okolí osikovým lesem. Písčitá polní cesta je udržovaná tak, aby tu mohli pohraničníci ve svém teréňáku projet, ale nijak se neliší od tisíců jiných nepevných cest a stezek. Nic nenasvědčuje tomu, že bych měl dojít k něčemu zajímavému a tak to obracím zpět. Při žvýkání chleba s paštikou se dívám na mapu v mobilu a zjišťuju, že kdybych vydržel jít ještě 200 metrů, vyšel bych na otevřenou krajinu, kde bych už viděl domy nejbližší osady i dvě „plesa".

Po hodince obědvání a odpočinku se zvedáme a nastupujeme do lodí. Odrážíme abychom po třičtvrtě hodině hromadně „soulodili". Loni jsme tomu říkali „katamaran", letos „soulodíme". Necháváme se zvolna unášet mohutným tichým tokem a dáváme si po hltu z právě kolující láhve. Při každém „soulodění" někdo nějakou tu medovinu, whisky, slibovicu, jégra nebo vlastní likér vytáhne. Zde bych nerad opomenul velmi chutnou specialitu Pajtášovu (s vynikajícím zázvorem) a Romanovu (jakýsi vlastní mix z řeckých lihovin).

Kolem 15:45 proplouváme pod přeshraničním železničním mostem kousek od městečka Hrubieszów. Monumentálně činí několik desítek metrů nad hladinou. Na polské straně je u mola přivázaný pohraniční motorový člun, který nás dopoledne kontroloval. Má číslo SG-015 a na boku nápis STRAZ GRANICZNA POLISH BORDER GUARD. Nevidím nikoho ani na mostě, ani na strážní věži ani u člunu – jak na polské, tak na ukrajinské straně. Jen člun se téměř neznatelně pohupuje. Ale nedělám si iluze, že bychom nebyli pozorování. Trochu jak scéna z nějakého westernu.

Proplouváme více méně tiše, nemáme potřebu na sebe upozorňovat více než je třeba. Kousek pod mostem na ukrajinské straně vidíme v blátivém břehu několik stop po bobrech, kteří se zde drápali z vody ven. Zdá se mi, že většinu obobrovaných kmenů, nor na úrovni hladiny i bobří skluzavky do vody pozoruju spíš na ukrajinské straně. Je to možná i tím, že na polské straně, díky volnějšímu režimu, občas proplouváme kolem rybářů, na ukrajinské straně jsem viděl od vyplutí jen dva. Bobři tu mají asi větší klid. Už jsme 2x zahlédli bobra který sebou plácl do vody a zajel pod hladinu. I když je voda kalná, je vidět kudy bobr pluje, podle řady malých bublinek, které vyplouvají na hladinu v místech kterými proplouvá. Moc by se mi líbilo, kdyby se podařilo bobra natočit.

Mimo známek četného výskytu bobra potkáváme i divoké kačeny. Na Wdě jich bylo výrazně více, ale zdejší krajina je pro ně možná méně vhodnější. Tady se mi zdají kačeny více nenápadné, přesto, že břehy tu jsou o poznání méně zarostlé než před lety na Wdě. Na rozdíl od bobrů a břehulí se ke kachnám dostáváme blíže a plují s námi souběžně i několik minut, což je hezká příležitost je pozorovat.

V 17:30 se nám daří najít nejen přijatelný výstup, ale i solidní tábořiště u pohraničního sloupu číslo 875. Tady se do Bugu tiše vlévá říčka Huczwa. Na soutoku se při aktuálně nižším stavu vody (proti normálu) vytvořil malý ostrov oddělený od pevniny asi dvoumetrovým průlivem. Na kraji tohoto ostrůvku se dobře přistává i vystupuje. Strana spadající do Bugu je poseta drobnými kamínky, takže se nebudeme bořit do bahna. Když ale na kamínky stoupám, ozývá se drobné křoupání při každém stoupnutí. Aby ne – to nejsou žádné kamínky, ale tisíce prázdných úlit! Tak tohle jsem fakt ještě nikdy neviděl! A neuvědomuji si, že bych o něčem takovém slyšel nebo četl.

Když máme postavený stan, jdu se k ostrůvku okoupat. Dno je ještě 3 metry od břehu ve vodě poseto ulitami. Dál už je taková hloubka, že na dno nedosáhnu, takže nevím, zda i tam úlity jsou nebo už ne. Tenhle „hřbitov šneků" je pro mne jeden z nejsilnějších dosavadních zážitků letošní plavby. Nevím proč, ale v hlavě mi běží záběry z filmu o vražedných polích Rudých Khmerů v Kambodži. Prach jsem a v prach se obrátím.

I naše dnešní tábořiště je skvělé. V dohledu skoro žádný dům a podle mapy je nejbližší stavení minimálně tři čtvrtě kilometru vzdušnou čarou od nás. Louka je rovná a až po kilometru se mírně vlní v obilné pole. Volyně je magická rovina, kde se mi líbí, ale žít bych tady si nedokázal. Potřebuju kopce a hory.

Pajtáš říká, že mně při mém chvilkovém pobytu u dnes zaniklé „Trojky" (v mých časech PO Zálesák) naučil zavazovat boty, což je jeho vypravěčská licence drobné epizody s mojí rozvázanou pohorkou cestou na Dynčák, jsem proto rád, že já jej dneska recipročně naučil koupat. Ač je o jeden křížek starší, některé zdravé návyky mu chybí. Ale protože má to štěstí, že je ve výpravě se mnou, má šanci ode mne leccos odpozorovat. Není tato šance dána každému, toho si je Pajtáš vědom a tak se opičí seč mu síly stačí. Moc tomu nerozumí, ale ví, že co Dazul činí, dobře činí. Bude-li tak činit i Pajtáš, nic tím určitě nezkazí a v mnohých očích stoupne v ceně. Proto mne nepřekvapuje, že hodinu po té, co jsem vykonal svou obřadní koupel v Bugu, potajmu tak učinil i Pajtáš.

Večeře je tradičně skvělá, Irča pořídila jako vždy skvělé polotovary. Než uvaří přílohu, děcka nasbírají do misky ostružiny, které poslouží jako skvělý zákusek.

Začátkem srpna se už stmívá dřív a dřív. Čas na mobilu mi ukazuje 21:30, když už hoří malý ohník cca 5 metrů od pohraničního sloupku. To od nás není žádná provokace, ale spíše zoufalý počin k zapuzení neskutečně dotěrných komárů. Vedle ohníku je kyblík s vodou a hromádka písku. Ráno, budou-li nás pohraničníci kontrolovat, nepoznají, kde ohník právě hoří.

*„Pokud jdeme s davem, dojdeme maximálně tam, kam šel ten dav.
Pokud ale umíme dav opustit, dostaneme se na místa, kde nikdy nikdo nebyl."*

Dobře se postává, sedí i leží kolem ohně. Dobře se koštuje vínko. Dobře se klábosí. Dobře mi je s dobrými lidmi na této řece. Vychutnávám si svůj „pokoj v duši„.

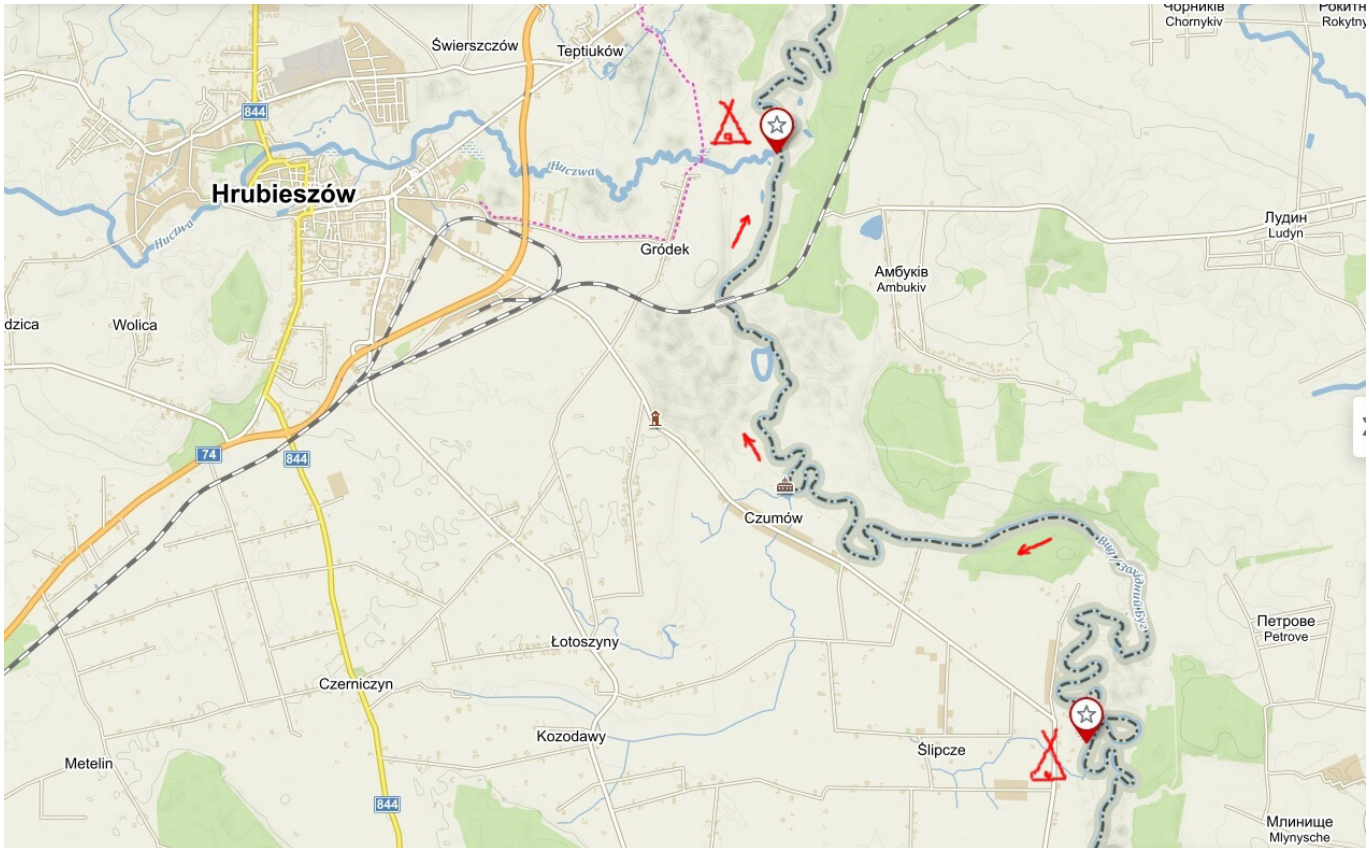

2. den plavby – 17,5 km (celkem 35 km)

4. den – úterý 6.8.2019 – civilizace

Tradiční ranní rituály a pohoda. Nic nás nežene, ale už jsme zaběhaní a netřeba říkat co má kdo dělat. Počasí příjemné, obloha dává tušit slunečný den. Dobré ráno Volyň! Je mi tu s tebou moc dobře.

Irča vytahuje třísku z Myšákova chodidla, na kterou si stěžuje. Děcka převážnou část dne v lodi i po vystoupení na břeh pobíhají většinou taky bosky. Není divu, že v zápalu dětských her nějaká ta tříska uvízne zrovna v noze. Irča se snaží pinzetou konec třísky zachytit a vytáhnout, ale nedaří se jí to. Zkouším to i já, ale se stejným výsledkem. Takže musí přijít na řadu jehla ... Myšák už nefňuká, ale přímo řve a vzpěčuje se. Operovat s jehlou je v tuto chvíli nebezpečné. Irča mu tedy oznamuje, že když si třísku nenechá vytáhnout, bude muset počkat až mu v noze vyhnije. Myšák se plačky ptá, za jak dlouho ta tříska vyhnije a tak Irča stroze odpovídá „Za týden!". Myšákovi se to zdá přijatelné a tak už jej netrápíme. Za pár dnů, když je tázán zda jej ta tříska trochu nebolí, odpovídá: „Ještě tři dny a už to vypadne ...".

Začínám postupně přenášet zabalené lodní pytle od našeho tábořiště k lodi, zatímco Irča ještě dobaluje poslední věci. Dávám loď částečně na vodu a lodní pytle ukládám dle osvědčeného systému – každý už má přesně svoje místo. Registruju, že k balícím se účastníkům naší výpravy nahoře na louce dorazil na motorce pohraničník, aby provedl rutinní kontrolu. Už nás kontrolovali v terénním autě, motorovém člunu, na motorce, takže zbývá ještě třeba nějaký malý vrtulníček ... : -)
Naše baraka je naložená jako kánoe lovce kožešin na konci lovecké sezóny. Není v naší výpravě těžkotonážnější lodi. Čtyři osoby + 6 lodních pytlů. Takto naložená loď se chová jinak než ta s polovičním nákladem, ale zvykl jsem si hned první den plavby. Myslím si, že máme skrytou výhodu „setrvačnosti" – i s ní se učím pracovat. Konec konců už Ovidius v pátém století před naším letopočtem píše: „Nic se netvoří a nic neztrácí". Právě absolvuji svoji soukromou vysokou školu o zachování vynaložené energie : -)

„Neříkej že nemůžeš, když nechceš. Protože přijdou velmi brzy dny, kdy to bude daleko horší. Budeš pro změnu chtít a pak už nebudeš moci."

Těsně před desátou vyplouváme. Zásoby chutně poživatelného chleba se nám tenčí, úkol dnešního dne tedy je – nakoupit čerstvé zásoby. Podle aktualizovaného plánu bychom měli dnes po obědě doplout do Strzówa, kde bude jistě obchod. Asi už bychom uvítali čerstvý chleba a měli bychom i nabrat vodu.

V 12:45 už máme tradiční hodinovou obědovou přestávku, vystupujeme u přítoku jakéhosi potoka. Zdá se mi, že na kterékoliv místo, kde se dá přistát, vede polní nebo lesní cesta, která pohraničníkům umožňuje snadný přístup autem či motorkou. Vypadá to tak, že mají domluveno s místními hospodáři, že jim cestu čas od času osečou nebo projedou mulčovačem. Ať jsem po kterékoliv cestě kráčel směrem od hranice do vnitrozemí, zatím jsem vždy našel dokonale průjezdnou cestu.

Při každém vyplutí je na co se dívat. Kolem nás krouží vážky. Jsou šíleně neposedné a nedaří se mi je slušně vyfotit. Na první pohled zaujmou tím, že létají „dvě zaklesnuté do sebe".

V 15:00 už kráčíme v úmorném slunku po chodníku v městečku Strzyžów, směrem k obchodu. Každá loď hledá obchod samostatně, ale během 10 minut se tam potkáváme všichni. Mimo pečiva si samozřejmě kupujeme i zmrzlinu. V tomhle přišerném vedru chutná úplně nejlépe. Ještě, že je před samoobsluhou jakýsi altánek s lavičkami, zastíněný popínavými rostlinami, které dokonale hustě rostou i na rastrové střeše. Sedí se tu zcela určitě lépe než ve výhni srpnového volyňského slunce.
Městečko či možná velká vesnice Strzyžów (v Polsku jsou dva), kde je působí trochu útulně a pohraničně ospale. Cestou k samoobsluze stojící u hlavní cesty i cestou zpátky k řece Bug, procházíme kolem vkusně upraveného okolí „Mořského oka", což je stometrový rybník asi 50 metrů od meandru Bugu.

„Mořské oko" se mi zdá tak o 10-20 výškových metrů nad hladinou řeky, takže se do něj voda musí sbíhat asi odjinud. Vzhledem k rovině kolem mi je záhadou odkud. Na „Mořském oku" je uprostřed ostrůvek s altánem, propojený s břehem dřevěným můstkem. Hezké místo. Pár set metrů na východ je cukrovar, který zabírá nepominutelnou část plochy Strzyžówa. Zřejmě to je dominantní místní zaměstnavatel.

Ještě jedna drobnůstka nás cestou po Strzyžówě baví – kousek vedle chodníku po kterém kráčíme jsou asi metr vysoké žluté hranolovité sloupky s černým nápisem „PAS DROGOWY". Když mijíme několikátý sloupek, Irča to uznale komentuje, že tady mají drogoví dealeři své pasy, nebo se tu někde pro ně pasy vydávají ... Pro jistotu si „google překladači" ověřuju, že to znamená „silniční pruh".

Ve 14:45 už zase plujeme. Zdá se, že k pohraničnímu silničnímu mostu mezi polskou vesnicí Zosin a ukrajinským městem Устилуг *dnes už nedorazíme. Budeme se muset dívat pro vhodném tábořišti pečlivěji, abychom jej neminuli.*
Červenobílé pohraniční sloupky na polské straně jsou umístěny přes řeku naproti modrožlutým ukrajinským. Neověřoval jsem si, zda mají oba pod výsostným znakem své země i stejné číslo, ale tipuju, že spíš ano. Čísla sloupků jdou posloupně za sebou a Roman vypozoroval, že jsou od sebe vzdáleny asi 1 km. Jsou dobrým orientačním bodem – když Pajtáš po telefonu hlásí na stranici pohraničníků, kde tábořímе, doplňuje informaci i číslem nejbližšího sloupku. Tyhle pohraniční označení jsou skvělé

i po praktické stránce. Když nám na tábořišti chybí stromy mezi které by se dala natáhnout šňůra na sušení věcí, lze sloup použít jako jeden pevný bod, druhý pak nahradí pádla. Nevím zda se nemůže jednat o nějaké znesvěcení, ale kde není žalobce, ... : -)

V 18:30 už máme vytažené vyložené lodi na břeh, stavíme stany a chystáme večeři. K silničnímu mostu přes Bug nám chybí ještě 4 km. Ale louka, ideálně položená pár metrů nad hladinou řeky, je hezky rovná, skrze táhlý remízek listnatých stromů není vidět žádné stavení. Podle mapy je to nejbližší minimálně kilometr od nás. Paráda.

Než mám postavený náš stan a Irča uvařenou večeři, děcka prozkoumávají okolí a za remízkem objevují kukuřičné pole. Po večeři jdeme společně uloupit pár hlavic a děcka si pochutnávají na vlastnoručně utržené kukuřici. Jen doufám, že není ošetřena chemicky nějakým nepříjemným postřikem. Já mám sice kačení žaludek, ale pro děcka by to mohl být velký problém – a tím pádem i pro nás.

Vyrážím s nejmenšími asi kilometr proti proudu řeky. Jdeme po polní cestě, kterou tady mimo pohraničníků jezdí rybáři a místní hospodáři ke svým polím. Děcka si všímají květin a keřů, které kolem našeho domu nerostou, statečně samostatně prolézají tajemné tunely v remízcích, bez hlesu pozorují ptáčky ... Šero začíná houstnout a tak kráčíme zpět ke stanům. Jdeme zkratkou, vysokou divokou trávou. Nika musím nést na ramenou, protože to nezvládá. Kája překvapivě zvládá. Myšák odběhl s Vítkem oklikou dopředu.

„Hlavní smysl v tomto životě je pomáhat druhým. A pokud jim nemůžete pomoci, aspoň jim neubližujte." - Dalajláma -

Kousek od pohraničního sloupku už hoří ohník proti komárům. Jdeme postát a poklábosit s ostatními, než se děti odeberou uložit do stanu.

Irča si jde lehnout s dětma a já ještě klábosím u ohně, koštuju víno od Hanýska, vychutnávám si v leže pohled do plamenů. Za ohněm řeka, za řekou Ukrajina.

S přibývajícím časem postupně osazenstvo odpadává a půl hodinku před půlnocí u ohně postáváme a poleháváme jen Hanýsek, Šárka, Pajtáš a já. Ještě nám chutná a stále je co koštovat. Po půlnoci zůstáváme s Hanýskem u ohně jen my dva. Než od ohně odcházíme, zalejeme jej připravenou vodou. Já si už jdu lehnout do stanu, ale Hanýsek se ještě snaží uhaslé ohniště trochu zaházet pískem. Ale hlavní maskování musíme stejně udělat až za denního světla.

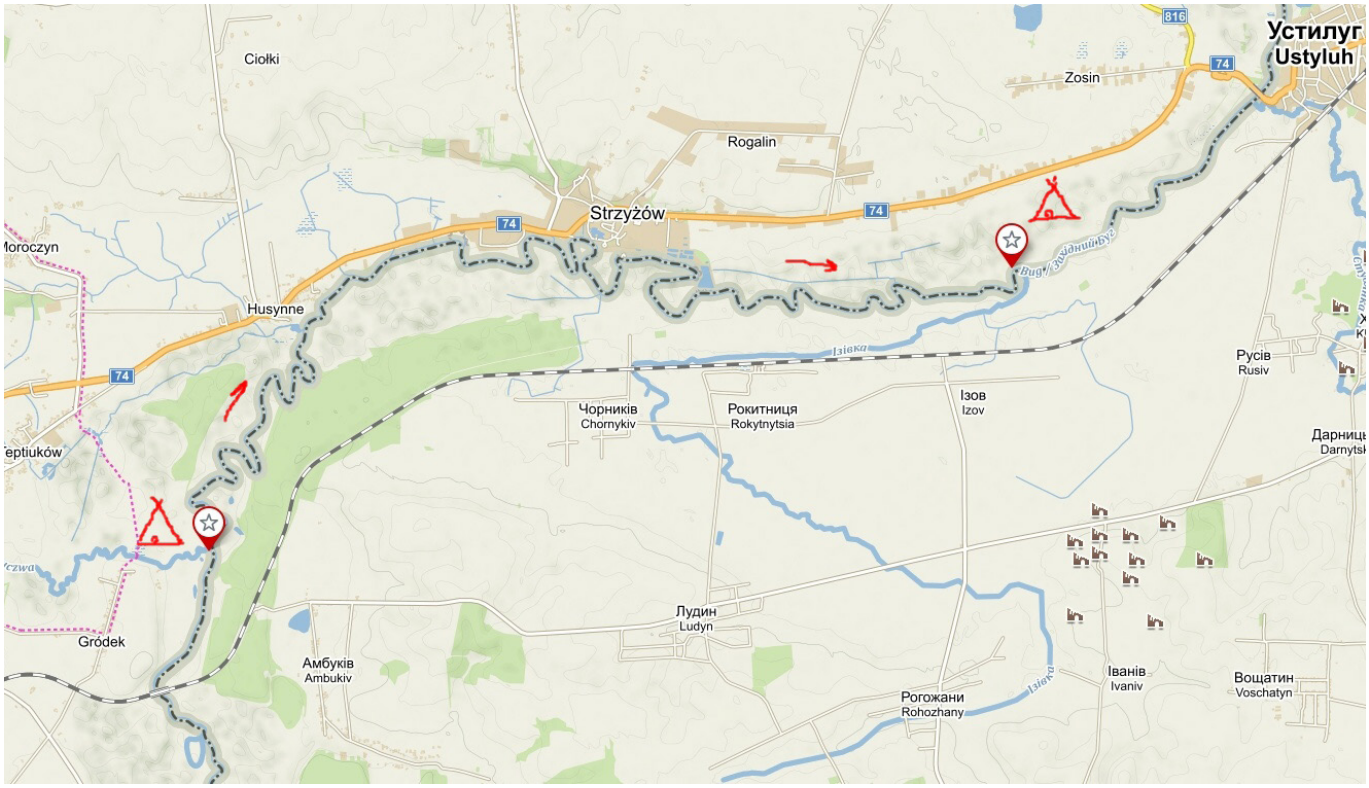

3. den plavby – 19,7 km (celkem 54,7 km)

5. den – středa 7.8.2019 – plujeme i v bouřce :-(

Ráno nám bubnují kapky deště o stan. Vytrvale. A tak zůstáváme ve spacácích. Pršet přestává až v 9:30. Pak už ale jde všechno ráz na ráz. V tu chvíli už máme svůj spacák i karimatku sbalené, společně s Myšákem a Nikem balíme ostatní spacáky, přesto že jsme je nenechali po noci vyvětrat jako každé ráno. Máme vyzkoušeno, že na snídani, pohodové sbalení a naložení nákladu do lodi nám bohatě stačí 2,5 hodiny. Samozřejmě, že když šlapu sám po hřebenu Nízkých Tater, stačí mi na to 30-60 minut, ale to spím většinou ve žďáráku, takže nemusím sušit a balit tak velký stan. A ten náš má 7,6 kg.

Obloha je po dešti ještě pořád dost šedá, ale v 10:30 už svítí sluníčko. Irča připravila na snídani jáhly se švestama na studeno, ale nikomu z nás to moc to nejede. Sním leccos, ovesné vločky můžu, ale tenhle polotovar v hliníkovém pytlíku s lákavým obalem, se fakt moc nepovedl. Raději se dojídám suchým chlebem.

V 11:10 už mám naši loď naloženou a na zádi roztažen a připevněn fotovoltaický panel, tak jako každý den, přestože podle Romanova SMS servisu od jeho dcer, asi zmokneme. Po druhé odpoledne má začít údajně pršet. Do té doby ale ještě můžeme splout hezký úsek řeky. Každý kilometr se přece počítá : -)

Nik je dneska oblíbencem vážek. Každou chvilku mu některá sedne na tričko. Nik ani nehne brvou, nevrtí se, nekřičí. Zase usnul.

Od jednoho z polských rybářů se dozvídáme, že letos má Bug údajně nejméně vody za posledních 20 let. Jestli to je skutečně pravda nevím, ale fakt je ten, že podle toho, kde na břehu roste tráva, jak vysoko jsou bobří nory a od jaké výšky jsou pahýly stromů obrostlé mechem je evidentní, že tu běžně bývá tak o metr víc vody. Na splavnost pro nás to nemá žádný vliv, ale být tu o metr víc vody, vystupuje se nám na břeh mnohem pohodlněji, protože to bláto by bylo pod vodou.

Na Bugu mne asi nejvíc fascinují pahýly odumřelých stromů vyvrácených na břehu nebo čnících z vody. Jsou dávno zbavené své kůry a dokonale při záplavách ohlazené vodou. Skoro každý pahýl, podívám-li se na něj ze správného úhlu, něco nebo někoho připomíná. A to nemám příliš bujnou fantazii. Kdybych tu jel sám, nedám fotomobil z ruky. Každých 10 metrů bych musel udělat nějakou fotku v detailu, abych napomohl představivosti diváka. Pak bych ty fotky nechal udělat na velký formát a zaplnil jimi celou výstavní síň. Ale sám tu nejedu a musím mít alespoň trošku ohled na ostatní spoluplavce, kteří by na moji kratochvíli nemuseli mít dostatek pochopení.

Hraniční silniční most mezi Polskem a Ukrajinou vidíme na kilometr daleko, díky vrchní části konstrukce konzolového mostu. Vystupuje mezi zelení a pahýly uschlých stromů. Podplouváme jim bez zastávky a většího zkoumání. Kdybychom chtěli, tady máme legální možnost se svými pasy překročit státní hranici a podívat se na Ukrajinu, se kterou máme bezvízový styk. Ale nikoho z nás návštěva jednoho z nejmenších ukrajinských městeček se jménem Устилуг *neláká (pro ty, co už neznají azbuku, městečko se jmenuje Ustilug). Všichni tušíme, že bychom se zdrželi minimálně 2 hodiny, že bychom museli nechat naše lodě s nákladem nehlídané na polské straně, ...*
Na pozdní oběd přistáváme na místě, které má Ještěr ve své mapě vyznačeno jako vhodné pro výstup. Hledáme jej tak, že se dokonce vracíme pár set metrů proti proudu, abychom ho neminuli. No – všichni jsme zažili i trošku horší místa na výstup, ale taky výrazně lepší. Za listnatými stromy a keři, které lemují vysoký břeh je políčko – záhumenek. A kousek dál a výš vidíme i nějaké stavení. Jsme na kraji vesnice Łuszków.
Łuszków je dědina a necelými 300 obyvateli a vyniká asi tím, že na jejím katastru je nejvýchodnější bod Polska – tím jsme před pár kilometry proplouvali – kilometr pod ocelovým silničním mostem v městečka Устилуг. *Ano, naše letošní plavba je zvláštní tím, že nikdo z nás ještě neplul na barace tak daleko na východě : -)*

„Humor je solí země. Kdo je jím dobře prosolený, vydrží dlouho čerstvý." - Karel Čapek -

Sedíme ve stínku, pár desítek metrů pod novostavbou, kterou jsme viděli po výstupu na břeh. Svah mezi domem a námi je využívám jako lokální skládka – mimo jiné je kousek od nás pohozená mrtvá slepice, lebka psa, stavební suť ... Ale to nás nevyvádí z míry. Užíváme si stínku a toho, že sedíme a poleháváme na zatravněné rovince.
Naše přítomnost neuniká domorodci, který zřejmě přichází i zkontrolovat, zda mu neloupíme na jeho záhumenku. Před chvíli jsme zrovna dumali, zda to, co tu roste jsou melouny nebo dýně. Protože s domorodcem zapřádáme rozhovor, už to víme – jsou to nějaké zvláštní dýně, které se pěstují na dýňová jadérka. Využíváme domorodcovy ochoty a jdeme si k němu nabrat pitnou vodu do pet láhví, které jednotlivé lodě potřebují naplnit.
Jeho hospodářství je přes cestu za novostavbou pod kterou sedíme. Oplocený dvůr na kterém stojí z jedné strany stará dřevěnice a na protější straně hospodářská budova, po travnatém dvorku pobíhají slepice, kolem rozestavěné postarší, ale stále užívané zemědělské stroje. Čekám, že nás dovede k nějakému umyvadlu a kohoutku, kde naše láhve naplníme, ale stojíme na dvorku. Za okamžik přichází s hadicí a napouští nám první petku. Voda je příjemně studená a vypadá čistě. V tomto kraji stejně s největší pravděpodobností pijeme písky přefiltrovanou vodu z Bugu.

Odrážíme. Podle Romanovy předpovědi má už hodinu lít jako s konve, ale pořád nic. Čím víc toho napádlujeme, tím líp pro nás až budeme hledat místo na postavení stanů. Prý má pršet nonstop až do rána a tak víme, že jak to začne, budeme hledat místo, kde na zabačujeme a postavíme stany v dešti.
Věkový průměr naší výpravy je dost vysoký na to, abychom věděli, že ne všem předpovědím je vhodné slepě věřit. Předpovědi pouze zvyšují naší ostražitost a nutí nás lépe orientačně plánovat krizové varianty. Naše zkušenosti říkají, že pak se mnohem lépe a s menšími chybami improvizuje.

Drobná přeháňka přichází už kolem třetí hodiny. Pláštěnky nasazujeme pouze dětem, dospěláci to neřeší. Ale o čtvrt hodiny později už to je doopravdy. Leje přesně podle předpovědi – hodně hustě. Pláštěnky, celty a ponča vytahují i dospělí. Děcka tuší, že už to není žádná sranda a zmlkají.
Začíná nefalšovaně hřmít a v nepravidelných intervalech ozařují hladinu pořádné blesky. Tak – a teď už to přestává být sranda, teď už to je doopravdy! Moc blesků s průtrží jsem na vodě nezažil – odhaduju tak do deseti. Ale vždy jsem plul řeku v Česku nebo na Slovensku a díky totálnímu „zcivilizování" obou krajin nebyl problém během pěti minut přistát na vhodném místě a vhodně se před bleskem skrýt. Ale bouře na Volyni je jiná. To se nedá srovnávat třeba se slovenskou Belou, kde jsou v okolí Vysoké Tatry. Tady nejsou žádné kopce a údolí, tady je rovina a široký tok řeky Bug. Je nám jasné, že plout středem řeky je nejrizikovější. Ale i vplutí pod husté koruny vrb a osik není žádné terno. Jestliže blesk nebo jeho rozvětvená část šlehne kousek od nás, voda je velmi dobrý vodič a tak výboj zasáhne i nás. A protože jsou mokré i naše baraky, včetně nás, je hodně pravděpodobné, že ochutnáme
Trošilinku se uklidňuji tím, že podle jakési statistiky, kterou si mlhavě pamatuji, až 30% zasažených bleskem přežije. A taky jsem četl, že pravděpodobnost zásahu bleskem je v našem případě cca 1: 3 000 000. Rád bych nepokoušel osud a řeku opustil (čímž bych snížil riziko vodiče vody), ale to by v tomto případě znamenalo zachránit holé životy na Ukrajinské straně hranice a nechat plavat vybavení i zásoby minimálně v řádu čtvrt milionu. Jsem si vědom toho, že já osobně mám kritickou hranici zřejmě posunutou trochu výš než většina mých spoluplavců, a vím, že mám odpovědnost mimo své ženy také za naše tři maloše. Pro sebe si tuto situaci vyhodnocuju tak, že když kdokoliv „sundá gatě" nebudu pindat, jakkoliv protestovat, ohánět se statistikami i pravděpodobností a podřídím se. Nikdo se ale neozývá, děti jsou zticha, mimo deštník z větví vrb a osik padá hustý proud velkých dešťových kapek.

Víme, že na místě zůstat nemůžeme a tak plujeme ve výživném dešti až průtrži dál. Na jakémkoliv vhodném místě k výstupu zastavíme a bude-li to možné, postavíme stany. To si nemusíme říkat, jsem si jistý, že právě v tento okamžik uvažujeme všichni stejně.

V dešti se pádluje o poznání hůře. Ale pádlujeme. Monotónně, ale přece jen rychleji než jindy. V pravidelných intervalech konroluji Nika, který sedí jako porcelán přede mnou. Irča stejně tak sleduje Káju, která sedí na přídi. Kája i Nik už delší dobu mlčí, skláním se proto na úroveň Nikovy hlavy abych zjistil, že ogar usnul ! Fakt. Dýchá pravidelně a klidně. V takové buřině, kterou ještě nikdy nemohl

doopravdy na vlastní kůži zažít, usnul. Asi jeho čtyřletá dětská duše vyhodnotila blízkost „maminky a tatínka" jako bezpečné prostředí a bez rozpaků se oddal spánku spravedlivých.

Je 17:50 – po téměř dvou hodinách pádlování v dešti a blescích přistáváme na kraji Horodla. To místo má Ještěr označeno jako vhodné k postavení stanů. Přistání je relativně dobré, jen co překonáme dva metry bláta, začíná mírně stoupající trávnatý břeh, který přechází v ukázkovou louku. Je udržovaná a jako první mne napadá, že to musí být místní fotbalové hřiště, ale červenobílý sloupek s číslem 915 mne opravuje, že to tak není.

V neutuchajícím hustém dešti svižně vystupujeme, stejně rychle vytahujeme loďáky, bez jakýchkoliv keců okamžitě stavíme stany. Já tedy kmitám kolem stanu a Irča zabezpečuje děcka a odnáší zbývající loďáky. Když máme postavený stan (díky Ještěře za pomoc) a já mám chvíli na odpočinek, dívám se v mobilu na mapu. Nejsem si zcela jistý, ale vypadá to, že jsme tak 200 metrů před přistáním přepluli státní hranici Polsko-Ukrajina a obepluli říční ostrov ležící už na Ukrajině zprava – tedy prokazatelně po ukrajinském území :-(

Po šesté hodině konečně přestává pršet. To už ale mají všichni stany postavené a natahují šňůry na sušení. Samozřejmě se začíná i vařit večeře. Děcka se rychle aklimatizovaly a pobíhají kolem stanů.

Horodlo je vesnice (dříve to bývalo město), které má 3 kostely! To zjišťuju pohledem na mapu v mobilu. Zatímco Irča vaří večeři, vydávám se do vesnice vyhodit tašku odpadků, které jsme vezli s sebou. Zároveň to je příležitost pro prvotní průzkum neznámého území.
První odpadkový koš nacházím až v místním parku, což je zřejmě centrum vesnice, protože kolem něj je několik obchodů a pošta. Nad parkem jsou dva kostely – jeden zděný a druhý dřevěný. Oba evidentně pamatují pohnuté okamžiky osudového roku 1939. Za pár dnů to bude přesně 80 let od podpisu „Pakt Ribbentrop-Molotov" zaměřeného na plánované napadení + rozdělení Polska mezi SSSR a Německo.
Před kostely na parkovišti si prohlížím prostý památník s litinovou deskou. Polsky neumím, ale tak nějak chápu, že se jedná vděk vojákům a partyzánům, kteří zahynuli v letech 1939-1947 (!) v boji za vlast. Protože jako dítko vyrostlé za nefalšovaného socialismu v Československu mám zafixované, že 2. světová válka skončila v roce 1945, zaráží mne rok 1947. Během vteřiny mi ale naskočí, že Poláci požívají třeba u Němců trošku vyššího respektu než moje země, právě díky tomu jak se jejich politici, vojáci i civilisté ve válce zachovali. I vůli napadení z obou stran v roce 1939 nezapomněli a vydrželi „východnímu nepříteli" organizovaně vzdorovat i v roce 1947. Tenhle pomník (až) z 9/1989 je toho důkazem.

„Nahoru musí každý sám, dolů už ti všichni pomůžou."

Po večeři jdeme do Horodla všichni. Místní samoobsluha tu funguje až do 22:00. Mimo zítřejší čerstvé snídaně kupujeme dětem i sobě zmrzlinu a necháme děcka řádit na atrakcích v parku.

V centru Horodla se potkává většina posádek našich lodí a tak se brzy dozvídáme, že v mistním hotelu za chvíli připraví těsto na pizzu a cca v 21:30 ji budou servírovat. Jsme sice po vodácké večeři, ale vidina čerstvé civilizační pochoutky je natolik lákavá, že se rozhodneme ochutnat.
Než pizzu připraví, vydávám se s Nikem na noční procházku ke třetímu kostelu v Horodle. Zděný katolický i dřevěný (zřejmě) původně pravoslavný jsem už shlédl a z logiky dění na Volyni očekávám cosi židovského.
Podle vnějších znaků v Horodle synagoga asi nebyla, ale chodník ke kostelu s křesťanským křížem je popsán nějakými hebrejskými znaky, takže jakási stopa historicky nepominutelného etnika tu je.
Slíbil jsem Nikovi, že se půjdeme podívat na místo, kde mají policajti hnízdo, ale i když jsme asi hodně blízko (místní policejní stanice je kdesi za kostelem), obracíme to na cestu zpět, protože nechceme zmeškat čerstvou pizzu, která se možná už nyní podává v hotelu Stawa.
Přicházíme včas. Hotel už zavírá, ale servírka nám krabice s pizzou přináší ven na zahrádku a nechává nás, abychom zde zkonzumovali co zvládnem. Vchod do hotelu se zamyká, ale brána z předzahrádky je pro nás otevřená.

Na tábořiště se vracíme kolem desáté večer. Ještěr mezitím zažehl oheň a tak chvíli kolem něj postojíme. Plné žaludky a celodenní únava nějak nedovolují dneska ponocovat, drtivá většina výpravy proto zalézá do spacáků ...

4. den plavby – 15,5 km (celkem 70,2 km)

6. den – čtvrtek 8.8.2019 – první a poslední přetahování

Dle předpovědi prší. Vnímám to, když se občas v noci a k ránu probouzím. Protože jsem v suchu a teple, je bubnování kapek o stan příjemné. Pohodové okamžiky mi kazí vědomí, že má pršet dlouho. Doopravdy se budím před sedmou – prší. Ale v 8:30 už neprší. Obloha dává tušit, že tohle je jen přestávka a s největší pravděpodobností opět začne.

Z porady všech lodí vyplývá, že zde v Horodle zůstaneme až do oběda a vyplujeme až ve 14:00, kdy už má být dešťová fronta rozpadlá a neměl souvislý slejvák hrozit. Většina posádek se rozhoduje, že půjde poobědvat do místního hostince, respektive hotelu Stawa. Prý otevírají v 11:00, takže bychom měli v pohodě stihnout oběd, cestu na tábořiště, sbalení stanů s loďáky i naložení lodí tak, abychom vypluli podle plánu.

Než naše posádka vyrazí do městečka, balíme ve stanu vše co se dá, abychom po obědě nemuseli spěchat. Koneckonců, do desíti ještě máme dost času a tak jej alespoň smysluplně využijeme.

Děcka využívají čas pro své hry. Teď zrovna cosi staví z klacků a větví. Fascinuje mne, že se ve smečce dokáží sami zabavit, aniž by jim dospěláci museli nějaký program či zábavu připravovat. Je skvělé, že i když je mezi nimi letos Kája jako holka jediná, není odstrčená, ogaři ji berou.

Přesně v 11:00 vcházíme do zatím prázdného hotelu a v 11:15 už máme na stole žurek a o čtvrt hodiny později i řízek s hranolkama a zeleninovým salátem. Porce jsou poctivé, jídlo chutné, cena trošičku výhodnější než u nás.
Děcka svoje porce nedojídají a tak je dáváme do krabiček, které nám laskavá obsluha přinesla. Dojíme to na lodi a ostatní posádky nám s tím jistotně pomůžou.

Na tábořišti ihned po příchodu z restaurace natahuju šňůru, kterou jsem v městečku zakoupil. Jediná věc, kterou jsme doma zapomněli nabalit a citelně nám na tábořištích chybí. Na šňůru dávám sušit věci, které máme mokré ještě od včerejšího deště. Zrovna začíná fučet docela silý vítr a tak to bude do vyplutí všechno suché. Kolíčky dělám z částečně podélně nařízlých prutů. Drží stejně dobře jako ty klasické.

Ve 14:00 jsme naložení a vyplouváme. Dneska toho moc nenapádlujeme, protože nás čekají jen tři hodinky na vodě, než začneme hledat místo na postavení stanů. Ale díky za každý nový kilometr.
Po hodině plavby nastává cosi, co jsem na Bugu 100% nečekal. Podle mapy na úrovni začátku vesnice Berežnica je Bug neprostupně ucpaný naplavenými kmeny a větvemi. Že to je takhle zatarasené hodně dlouho, dosvědčují vodní mechy a trsy rostlin, které z naplavenin vyrostly. Tak tady určitě žádný motorový člun polských pohraničníků neprojede. A my taky ne.

Přetahovat loď přes kmeny a větve po řece je nesmysl, protože je tu hloubka minimálně na výšku dospělého rudokožce, takže se není o co opřít. Jedna z prvních asociací se mi formuluje do dvou slov – Sargasové moře, což je část Atlantského oceánu poblíž Bermud a hlavně stejnojmenná povídka Otakara Batličky, kterou jsem jako kluk hltal.
Je jasné, že budeme muset s našimi loďmi přistát, vyložit je, vytáhnout lodě a spolu s loďáky je přenést pod přírodní zátarasu. Nejdřív je ale potřeba najít nejlepší výstup i místo, kde budeme muset náš náklad přenést. Pajtáš se vydává na průzkum. Když se dlouho nevrací, vyrážím na průzkum i já.
Počítám kroky, abych dokázal co nejpřesněji odhadnout vzdálenost na jakou bude potřeba vše přetáhnout. 50 kroků – mezi mnou a řekou je hustý remízek ostrých křovin, kopřiv a stromů. 100 kroků – remízek je stejně neprostupný. 150 kroků – pořád z pěšinky nevidím skrz křoví řeku. 200 kroků – po Pajtášoví či prostupu k řece ani vidu ani slechu. 250 – kroků – proti mně se objevuje Pajtáš s tím, že má dvě varianty kudy se k řece dostat. Vede mne, abych si obě „cesty" také prohlédl.
Je potřeba jasně napsat, že oba přístupy k vodě se liší v podstatě jen vzdáleností na jakou budeme náš náklad jako soumaři přenášet. Ale v dosahu čtvrt kilometru, který budeme muset urazit tam i zpět několikrát, není lepší varianty. Já preferuju ten bližší přístup : -)

Ostatní čekají na náš návrat v lodích, což mi přijde trochu zoufalé, protože všichni ví, že nás vyložení lodí nemine. Ale třeba čekají, že jim sdělíme návod na nějaký zázrak a namáhavému přetahování se vyhneme. Ve shodě s Pajtášem líčíme jak se situace má, že zátaras je dlouhý asi 200m a čeká nás čtvrt kilometru přenášení, než lodě opět položíme na vodu.
Tak do toho! Vystupujeme, vyhazujeme loďáky na břeh, pak vytahujeme loď, abychom uvolnili místo pro další plavidlo. S loďákem v jedné ruce a dítětem v druhé opatrně šlapeme do kluzkého svahu. Nahoře na louce dáváme loďáky na hromadu a děcka mají za úkol se pohybovat v dohledu lodních pytlů. Zpátky pro další bagáž, vynést na louku, znovu a znovu. Myšák by rád pomohl, ale na úzké bahnité pěšince by spíš zdržoval a překážel, tak jej pověřuju focením a točením na můj mobil.
Jakmile máme všechny bágly a lodě vyneseny na louku, začínáme po rovince přenášet lodě. Na louce se můžeme vyhýbat pohodlně, na lesní cestě z obou stran lemované hustým křovím a stromy to je trošku obtížnější, protože plně naložený nosič potřebuje kolem sebe víc prostoru než ten kdo kráčí na lehko.
Poslední překladové místo je na polňačce u tunelu v křoví, vedoucího dolů k řece. Tady svačíme a odpočíváme před závěrečnou částí přenášení.

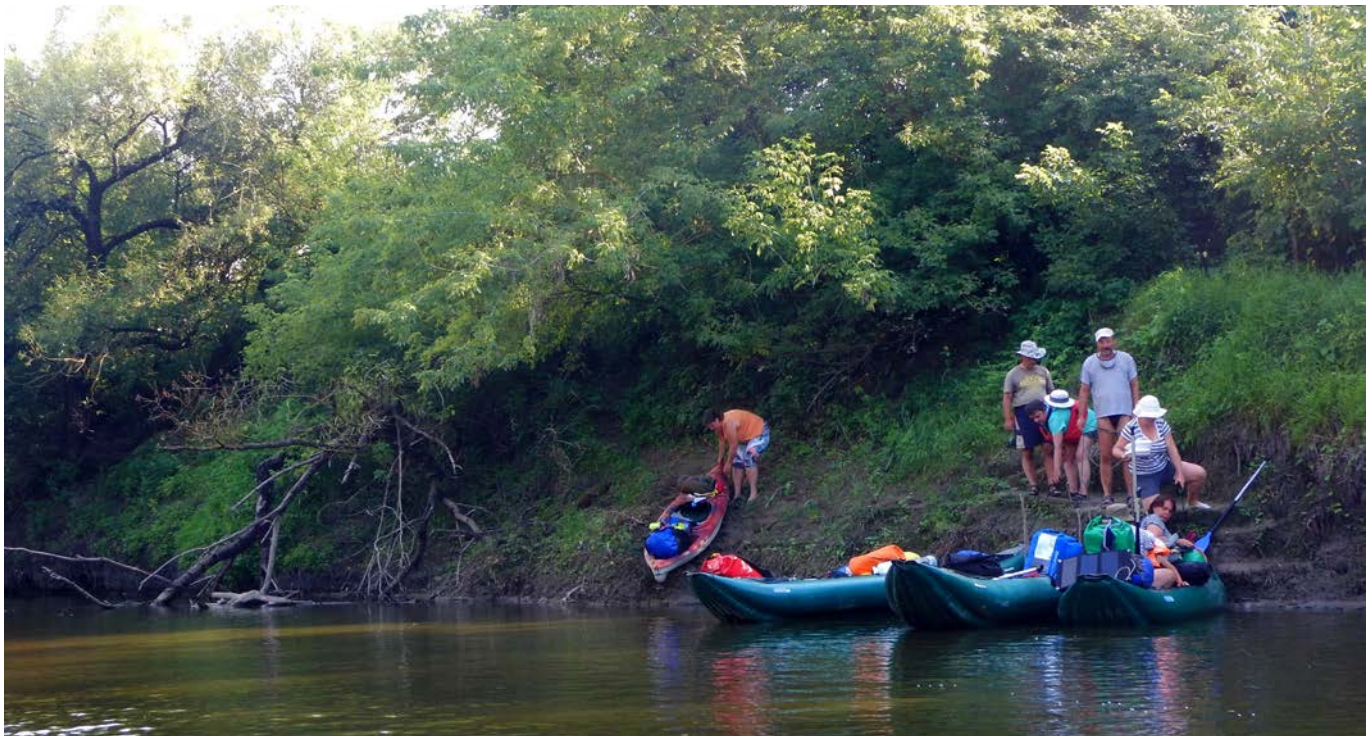

16:45, tedy po cca půldruhé hodině, máme naši loď zpátky na vodě a naloženou. Jdeme pomáhat ostatním, abychom co nejdříve vyrazili. Jindy se v tomto čase už pomalu začínáme poohlížet po místě na přenocování.
V 17:15 už všechny lodě odrazily a pádlujeme k Matcze, což je další vesnice po proudu. Že proplouváme kolem vesnice většinou nevidíme, protože vysoké břehy a remízky na nich zabraňují výhledu, nehledě na to, že vesnice je občas nějaký ten kilometr ve vnitrozemí.
Během patnácti minut plavby Nik i Kája usínají a tak zabíráme nikým nerušeni. Po hodině pádlování uskutečňuje Roman jeden marný pokus o nalezení dnešního tábořiště. Zapadl při tom minimálně 30 cm do bahna a nahoře na louce místo vhodné pro naše táboření není.

Dnes se nám daří přistát a vytáhnout lodě až po sedmé hodině. V 19:30 už máme všichni postavené stany. Tak nahusto jsme snad ještě nestavěli. Ale nakonec jsme se všichni nějak vlezli. Po pravé straně od našich stanů je prudký břeh Bugu, po levé straně polní cesta do níž některé stany nepatrně zasahují, za cestou fazolové pole. Žádné stavení nevidět i když jsme podle mapy asi půl kilometru od nejbližšího stavení spodní části obce Matcze.

Naše rodina a většina ostatních účastníků plavby je oděna v letitém neoficiálním jednotícím „kroji" těchto expedic – námořnickém tričku různých variací. Uvědomuju si, že letos ještě nemáme společnou rodinnou fotku a ani společnou fotografii celé naší výpravy. Shromažďuju alespoň Irču s dětma a v červeném západu slunce mačkám spoušť.

„Tělesná práce zušlechťuje člověka. Neučit své dítě pracovat je stejné jako ho připravovat k loupeži."

Komáři začínají mít slet opět v našem ležení. Ještě před setměním je zapálen oheň, kolem kterého se postupně všichni scházíme. Tady na nás ty komáří potvory nejdou. Na Bug jsme vyrazili s tím, že si s ohněm ani neškrtnem, ale ukazuje se, že to není tak horké. Tábořiště ale ráno opouštíme s tím, že by i Old Shaterhand měl problém zjistit, kde jsme ohniště měli.
U ohně se mimo koštování vína domlouvá jak to zítra bude probíhat. Zítra je totiž poslední den naší plavby po Bugu. Nad Romanovou mapou tipujeme vhodná místa nejen na výstup, ale i na příjezd dodávky, která má odvézt Klamerčin kajak a řidiče aut zpět do Krylówa.

Tohle je náš letošní poslední oheň. Přijde mi to trochu líto. Zase to nějak rychle uteklo. Už druhý den plavby jsem ztratil pojem o čase a naladil se na tuhle zvláštní řeku. Jednotlivé příhody mi trochu splývají a mám problém je správně posloupně seřadit. Pro naši posádku naštěstí tahle cesta nekončí, my budeme pokračovat po vlastní ose k moři a domů pojedeme až v neděli nebo v pondělí.

Před půlnocí necháváme oheň dohořet a jdeme spát. Měsíc se blíží k úplňku a z ukrajinské strany hranice mi lehce ozařuje cestičku ke stanu. Stan je mokrý od noční rosy, řeku pár metrů za ním není vůbec slyšet, ale chlad od ní vnímám. Ještě, že spacák je příjemně teplý ....

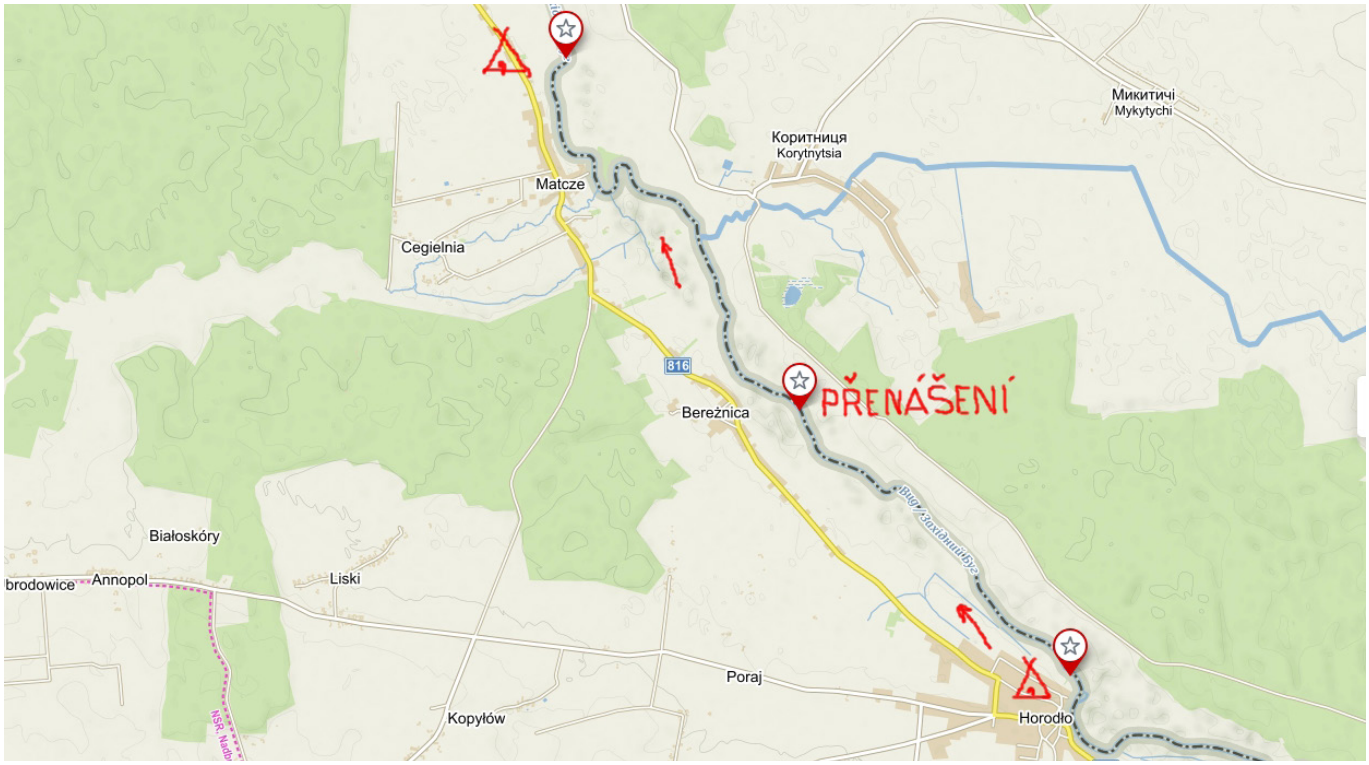

5. den plavby – 4,3 km (celkem 74,5 km)

7. den – pátek 9.8.2019 – živý bobr

Kolem osmé ráno začíná regulérní ruch – začínají se připravovat snídaně, dávají se větrat spacáky, co lze sbalit do lodních pytlů, to se balí ...
Ujišťuju se, že i v tom ranním šrumci Pajtáš volal pohraničníkům, aby jim nahlásil, že odsud vyplouváme. Prý ano, že stačilo jen říct slovo Pajtáš a oni hned, že je vše v pořádku atd. Pajtášovi je možno věřit jen něco z toho co vykládá a tak si to filtruji na to, že naše povinnost vůči strážcům hranice je splněna.

Dnes vyjímečně vyplouváme už v 9:00. Měli bychom se vylodit v cíli kolem 15:00 a do kempu v Krylově se dostat, při dvou jízdách ještě za světla.

Od časného rána si říkám, že nesmíme zapomenout udělat nějakou společnou fotku všech účastníků letošní plavby. Asi nikoho nepřekvapí, že v následujícím svižném tempu balení na to zapomínám. Ale už v 9:40, kdy se nám daří „soulodit" nadhazuju společné foto a záměr se setkává se všeobecným pochopením.
Jenomže jak chcete udělat společné foto na vodě, když není reálné, aby někdo na břehu zmáčkl samospoušť a během deseti vteřin se stihl dostat bahnem na svoji loď. Tohle by tu nezvládl ani Superman. Naštěstí Hanýska napadá „selfie pádlo" pomocí kterého Irča na samospoušť úspěšně pořizuje fotku všech šesti lodí, 14 účastníků a jednoho psa.

Plujeme v pohodovém tempu a užíváme si poslední hodiny na řece Bug. Šplouchnutí bobra jsme během letošní plavby už zaznamenali, protože v tichu řeky působí jako překvapivý výstřel po kterém se ještě chvíli drží jeho ozvěna. Ale teď Irča posunky a ztichlým hlasem ukazuje na hladinu, pár de-

sítek metrů před příď – pluje tam prý bobr! Skenuji svým nedokonalým zrakem nejprve vodu u břehu a až na háčkovo upřesnění vidím téměř uprostřed řeky svižně se pohybující bobří hlavu. I na tu vzdálenost rozeznávám, že z hlavy nad vodu vyčnívají jen uši, oči a uzavíratelné nozdry. Typický plochý ocas je schovaný pod hladinou.
Nastavuji na mobilu nejvyšší přiblížení a pořizuji pár videosekvencí i fotek. Hanýsek s Vítkem plují před námi a bobra za sebou nevnímají, odtamtud žádné foto nebude. Pajtáš se Šárkou si bobra asi také všimli, ale na Pajtáša je bobr moc rychlý a počítám s tím, že než si vytáhne foťák, přiblíží si jednoho z největších hlodavců na objektivu a vyhodnotí zda má nebo nemá spoušť zmáčknout, nebude už co fotit. Takže lepší moje mizerná fotka a video než nic.
Bez jakéhokoliv hluku a mluvení fascinovaně sleduje celá naše posádka bobra, který pod vodou nepozorován vydrží i 20 minut. Je nám jasné, že dlouho tohle divadlo nevydrží, protože se blíží naše další lodě a ozvěna záběrů pádel se na hladině nese hodně daleko.

Zrovna bobra plujícího k ukrajinskému břehu natáčím, když se rozhodne zanořit. Bleskurychle zajede hlavou pod vodu, vykmitne ocasem vzhůru a mocně jím plácne o hladinu. I když to sleduju v přímém přenosu a vím, co bude následovat, stejně s sebou i mobilem leknutím trhnu, když se ostré plácnutí ozve. Přirovnání k výstřelu je skutečně na místě.
Tiše plujeme dál, když Irča níže po proudu bobra vidí znovu. Míří k naplavenému pahýlu stromu, který je částečně zaklíněn na břehu. Pokud si na ten kmen bobr vyleze, bude to úžasný záběr o kterém se mi ani nesnilo. Nespouštím mobil z rukou a točím dlouhý záběr, Irča z pozice háčka udržuje loď tak, abych mohl tenhle okamžik dokumentovat. Bobr je už 3 metry od kmene ve vodě, 2 metry ... a tiše, bez plácnutí ocasem, se zanořuje pod něj, do spleti větví pod hladinou.

Obědové přistání se daří v cca 12:30 přes zónu bahna. Ale příjemně zastíněná rovinka nad břehem nám to vynahrazuje. Rovinka je tvořena vysečenou lesní cestou, kterou si tady vytvořili pohraničníci, protože je vedena z polí přes lesík přímo k řece a tady se napojuje kolem stromu sama na sebe. Na cestě je udržován bezproblémový průjezd, nejsou tu žádné napadané větvě či narostlé trsy divokých trav a keřů. Při průjezdu v otáčení lze i z auta přehlédnout řeku kam až to meandr dovoluje.

Děcka velmi rychle objevily, že cesta zde vede dokola a tak si prostor zabírají jako nekonečnou dráhu pro běh v kruhu – jenom posedávající a polehávající dospěláci tu otravně zavazí a musí je obíhat. Po čase registruju, že se hra mění na přírodní maskování z toho, co v okolí najdou. Už se mohou skoro srovnávat s ukrajinskými pohraničníky, které se mi díky jejich dokonalému maskování a nenápadnému pohybu, podařilo zahlédnout jen jednou – díky zablesknutí dalekohledu, kterým nás ve stoje z vysokého zalesněného břehu pozoroval jeden a za chvíli i jeho parťáka ve zbrani s vysílačkou v ruce. Na rozdíl od sytějšího maskování stejnokroje polských pohraničníků, měli maskování spíše pískovější, ale dokonale plnící svůj účel.

Pohledem na mapu vidím, že jsme opět najeli do meandrujícího úseku. Kdybychom z tohoto místa mohli naši loď přetáhnout 100 metrů přes ukrajinské území, ušetřili bychom si asi kilometr pádlování. Přepínám vrstvu mapy v mobilu z turistické na leteckou foto mapu a přesto, že Volyň se táhne přes dva státy, je i z výšky vidět, kudy hranice států prochází – na polské straně je krajina zemědělsky obhospodařovaná na tisících polí a políček, které se táhnou do vnitrozemí těsně od břehu Bugu a na ukrajinské straně je nepravidelný pás lesů a neobdělávaných luk.
Ve 14:00 opět odrážíme, na lodi si umýváme zabahněné nohy a sandály, a s chutí se opíráme do pádel. Teď už budeme vystupovat asi až na místě, kde ukončíme letošní plavbu.
Při „soulodění" už řidiči nepožívají zbytky likérů a domácí desinfekce, ostatní se tedy musí obětovat. Ale je to nekrvavá oběť.

Náš cíl je u sloupku číslo 949, pár kilometrů před městečkem Dubienka, na úrovni osady Starosiele-Ošrodek. Stejně jako u ostatních pohraničních sloupků i k němu vede polní cesta pro pohraničnické motorky a teréňáky. Je od něj vymýcený průsek k vodě a v tomto případě zde lze s trochou obtíží i vystoupit a vytáhnout lodě na cestu. Je 15:00 a my jsme letošní plavbu ukončili.

„Kdo miluje svou matku, nemůže být zlým člověkem." - Alfréd de Musset -

Uvědomuju si, že tohle byla první řeka na které jsme během šesti dnů plavby nepotkali jednu jedinou loď, mimo motorového člunu pohraničníků. Navzdory očekávání, Bug při letošním stavu vody určitě nebyl písčitou řekou. Podle Pawla jsme také první Češi, kteří v jeho kempu přespali.
Majiteli kempu v Krylówě, který si má přijet pro Klamerčin kajak a odvézt řidiče k autům má před sebou mezi 70-80 km cesty po ne úplně dobrých asfaltkách a tak s ním Ještěr prostřednictvím SMS komunikuje v předstihu, abychom zde na něj nemuseli dlouho čekat.

Čas využíváme alespoň hrubému očištění lodí a jejich co nejdokonalejšímu vysušení než je sbalíme. Z vysokého břehu využívám Romanovu vychytávku z minulých vod – aby se neušpinil od bláta, přivázal na plastový kyblík, ve kterém vezli rajčata a papriky, šňůru, vhodil jej do vody, přitáhl jej aby do něj nabral co nejvíc vody a pomalu vytáhl nahoru na břeh. My v našem plastovém kyblíku vezli většinou chleba, ale teď už jej v něm vézt nemusíme a tak dobře poslouží ke stejnému účelu – nabírám na několikrát dostatek vody, abychom umyli bláto z naší baraky.
Ostatní budou mít čas třeba ještě v kempu, ale nám se k moři nechce vozit špinavou loď. Zatímco s Irčou umýváme loď, děcka ve smečce opět hrají své divoké hry. Slunko pálí jak v El Pasu takže loď je za chvíli suchá, jen provazy a popruhy by asi ještě potřebovaly víc proschnout, aby přes zimu od nich loď netlela. Rozbalovat je totiž budeme asi až na konci května při sjíždění Bystřičky.

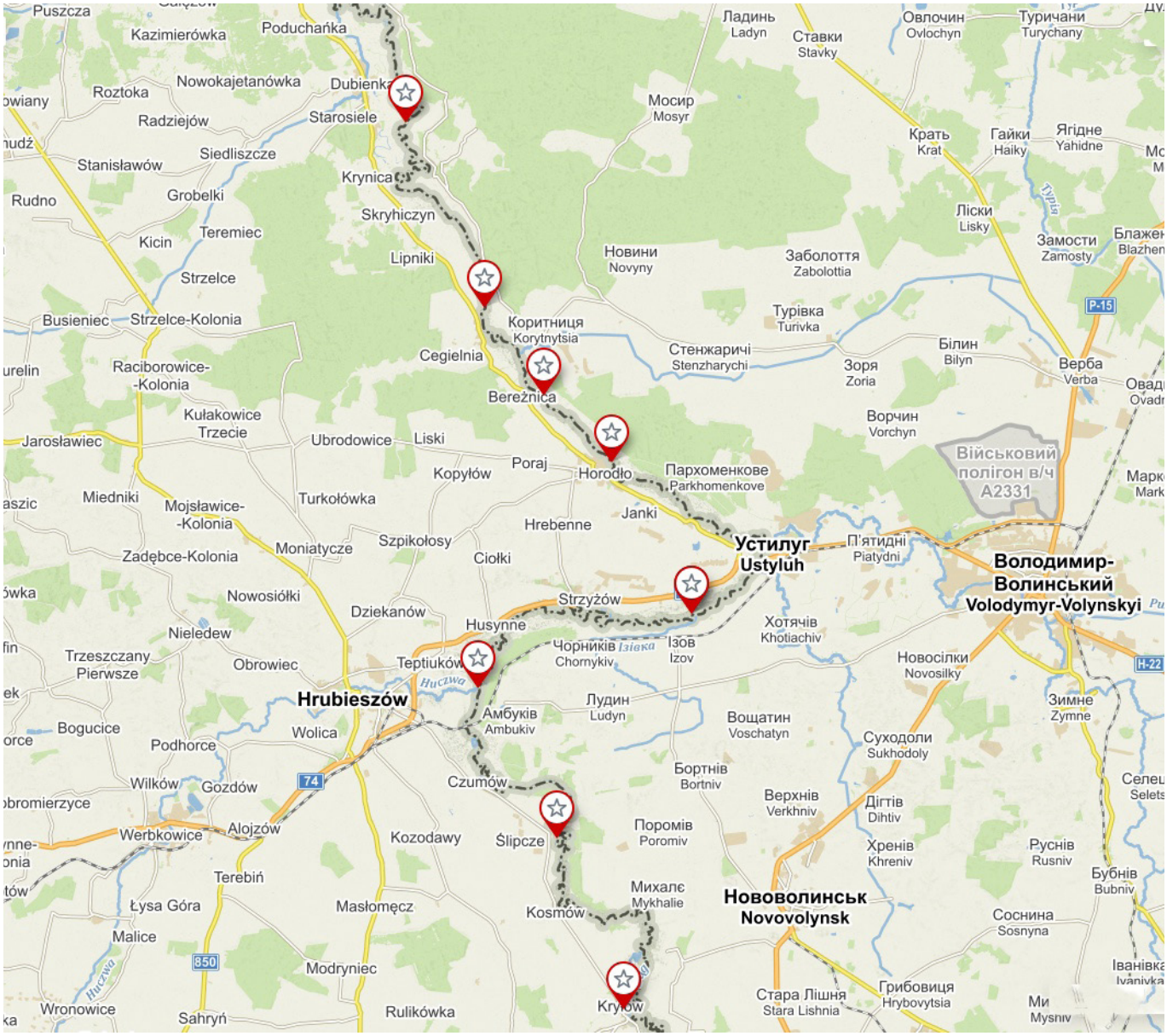

6. den plavby – 21 km (celkem 95,5 km)

V 16:00 přijíždí Pawel s svou dodávkou na jejíž střechu umisťujeme plastový kajak a do nákladového prostoru skládáme všechny sbalené lodě, lodní pytle a pádla. Tím, že se tam nemusí naložit i naše výzbroj a výstroj, jde to snadno. Dovnitř vozu se vlezeme všichni mimo Irču + Myšáka, Káju, Nika a Klamerky + Vítka. V Krylówě sedneme s Hanýskem do našich vozů a zajedeme pro ně.

Kolem 17:30 jsme v kempu. Netlačím se u dodávky, abych pomohl ostatním vyložit bagáž, ale jdu rovnou k našemu autu, abych zapojil autobaterii a vyzkoušel, zda lze vůz nastartovat. Že baterie funguje poznávám okamžitě, protože jakmile usednu na místo řidiče, začíná tenhle dopravní prostředek houkat, jako kdybych jej chtěl ukrást. Irča mi později vysvětluje, že aby to neudělalo, měl jsem auto prvně dálkově uzamknout a opět otevřít, pak teprve startovat. Naštěstí zběsilé houkání po minutce přestává a já mohu konstatovat, že stroj je pojízdný.
Loučím se s ostatními, přibírám do vozu Ještěra, který si jede k místnímu automechanikovi pro auto s opravenými brzdami. Stavujeme se ještě do samoobsluhy nakoupit něco studeného k pití a zmrzlinu. Když při řízení piju nebo jím, neusínám. A protože mne čeká cca 70-80 km jízdy místními cestami, usnout opravdu nehodlám.
Hanýsek se v kempu trochu zdržuje a tak na něj čekám na rychlostní cestě za Hrubieszówem. Nastavoval navigaci na své prehistorické tlačítkové Nokii. Nedávám mu na výběr, pojedeme podle mé navigace, tak ať se drží za mnou. Před Strzyžówem (to je tam, kde jsme před třemi dny nakupovali a šli kolem tamního Morskieho Oka) na mne divoce bliká, takže zastavuju. „Dazule, jedeš dobře? Mně už to 2x ukazovalo, že máme odbočit." Uklidňuju jej, že jedeme dobře, že Bug máme pořád po pravé ruce a znovu vyjíždíme. Ale po dalším kilometru mi to nedá, zastavuju, přibližuju si plánovanou trasu v detailu abych zjistil, že mne to naviguje přes ukrajinské území a i když k místu, kde jsme skončili plavbu, tak na druhý břeh : -(Já pako, jsem dal navigovat na střed řeky a algoritmus navigace našel skutečně nejkratší cestu : -(Umělá inteligence fakt nebude žádná sranda. Ostudou se málem propadám, ale Hanýskovi se přiznávám a uznávám kvalitu jeho zadání. Nyní jedem podle Hanýska.

Před 19:00 jsme u našich rodin. Loučíme se. Hanýsek nakládá Klamerku s Vítkem a míří zpět do kempu v Krylowě, my skládáme naši loď a věci do Alhambry a vyrážíme směrem k moři. Cestou přespíme někde v poli či lese poblíž cesty a koupat se ve slané vodě budeme až zítra.

Pár set metrů po vyjetí od pohraničního sloupku číslo 949 pozorujeme na poli pasoucí se srnku. Na srnky jsou děcka cestou do školky a školy každý den zvyklé, protože často potkáváme 4-8 kusů, ale v téhle krajině je to pro ně novinka.

Po osmé hodině zastavujeme v Chełmu do McDonaldu na večeři. Využíváme pohybu v civilizaci a dopřáváme si něčeho nezdravého: -)

Jedeme směrem na Lublin a Warzsawu. Irča statečně řídí, ale už by ráda někde zastavila na noc. I k vůli dětem. A tak na mobilu přepínám v mapě vrstvu na leteckou foto mapu, aby se mi lépe tipovaly potencionálně vhodné místa k nerušenému přenocování. Hledám nějaký lesík ke kterému vede polní cesta, není příliš daleko od naší trasy a hlavně nejsou poblíž stavení.

Až po desáté sjíždíme z hlavní cesty k vesničce Anusin, abychom po polních cestách za několik kilometrů dojeli k lesíku, kde by nemělo být naše zaparkované auto a postavený stan vidět.

V dálce vidíme světlo nějakého domu, ale uklidňujeme se, že je dost daleko. Po zaparkování stavím stan skoro po tmě, ale tak temná noc není, aby byla tma jak v pytli. Ukládáme děti i sebe. Z polospánku mne do střehu přivádí zvuk přijíždějícího auta s hlasitě puštěnou hudbou. Zastavuje někde opodál, ale těžko říct, zda naše auto a stan vedle zaregistrovali, protože jsme částečně kryti keříky a vysokou travou. To je ale fakt docela pech, že si někdo vybere zrovna dnes na takové rovině akorát stejné místo jako my : -(Cizí auto trochu popojíždí, než zhasne motor i muziku. Je ticho. Zatím se ani nesnažím otevřít stan, abych na nás neupozornil zvukem zipu a šustěním stanového vstupu. Neděje se nic, respektive nic neslyším. Po čtvrthodince auto odjíždí. Asi místní mládežníci. Usínám lehkým spánkem.

8. den – sobota 10.8.2019 – v neoprenu

Těsně před šestou už jsem vzhůru. Vylézám omrknout okolí, která bude určitě vypadat jinak než včera večer. Ráno je slunečné pořád ještě orosené. Pole o kterého jsme spali je fazolové.

Nechci riskovat, že po naší polňačce pojede traktor místního hospodáře a budeme se mu muset zbytečně vyhýbat nebo vysvětlovat proč jsme spali tam, kde jsme spali. A tak v 6:54 jsme sbalení, naložení a odjíždíme. Stíháme to tak rychle jednak proto, že jsme sami a nejsme nikým rozptylováni. A taky nesnídáme, cestou si dopřejeme čerstvé pečivo, jakmile se dostaneme z polí do civilizace s otevřených obchodem.

Ještě nás čeká k moři skoro 6 hodin dlouhá cesta. Děti se snažíme zabavit i pouštěním pohádek na tabletu, provizorně připevněném na opěrky sedadel čelovkou – to aby všichni dobře viděli i když Knihu džunglí sjíždí tak po sté a Tarzana po páté.

Po osmé se stavujeme na snídani – nejblíž je opět Mc Donald. Děcka si užívají prolézaček a taky se všichni na wc trošku oplachujeme, protože včera večer v polích se fakt nebylo kde umýt.

Nic nás nežene a tak děláme přestávky na to, aby se děcka mohly proběhnout a řidič Irča odpočinout. Ve tři odpoledne se opět stavujeme na dálnici v rychlém občerstvení a po 16:00 přijíždíme do náhodně vybraného kempu u moře. Je v laguně u Bogdaniece – Połoniny, kde je umístěna i „Stanica Wodna Nadbrzeże". Je to primárně pro majitele kotvených lodí, člunů a plachetnic, ale místo pro „namiot" (stan) tu je také. Za nás pět, auto a stan na 1 noc platíme 50 zlotých. Zas tak často u moře ve stanu nespím, ale tohle je asi nejhezčí kemp z obdobných noci ve Slovinsku, Chorvatsku, Německu i Polsku.

„Jak je ten svět pořád hezčí a hezčí. Ne že by byl, ale já ho pořád tak vidím." - Bohumil Hrabal -

Při stavění stanu zjišťuju, že jsme ráno zapomněli sbalit část skládacího prutu a je mu někde na poli moc dobře. Mně už je méně dobře, protože neexistuje jiná možnost než stan postavit. Odbíhám tedy z kempu ven, kde podél stezky rostou též lísky. Pro jistotu řežu 2 tyče, abych v kempu zjistil, že jsou obě o 5 cm kratší než bych potřeboval. Ještě, že mám s sebou dost provázku a v hlavě dobře prostudovanou příručku F.A. Elstnera UZLY A LASO : -)

Oba lískové pruty musím navazovat tak pečlivě, aby šly protáhnout síťovým tunýlkem střechy stanu. Je to obtížnější než jsem čekal, ale daří se to.

Do setmění je pořád dost času a protože vítr se zdá příznivý i když surfista v laguně má prkno s plachtou položené na vodě, zato plachetnice o kilák dál mají plachty napnuté. Foukám kite, navlékám na sebe neopren, navazuju na vrchlík bar, připínám si trapéz a prkno dávám na hladinu. Mám v úmyslu zvednout kite na břehu, přejít s ním do laguny a cestou přibrat prkno. Na vhodné hloubce se pokusím prkno nasadit a dostat kite do tahu.

Vítr se zdá být dostatečný, ale kite se mi zvednout nedaří. Na břehu je mezi rákosím a nebližšími stromy tak málo místa, že ani nenatáhnu šňůry. Zkouším to na vodě. Musím ale až za rákosí, které mi bere vítr. Hloubka je po prsa, což dost brání se účinně zapřít o dno. Ale drakovi se z hladiny nechce

a nechce. Měním polohu, zkouším všemožné finty vyzkoušené na paraglide, snowkitingu i ty, které si pamatuju z Rujány před 10 lety – ale nic. Snad kdybych měl parťáka, který by mi vrchlík nadhodil, tak by to šlo. Jenomže hladina je prázdná, na pláţičce jsou jen matky s kojenci a Irča s dětma šla na procházku.

Po necelých dvou hodinách svou snahu vzdávám. Snad zítra budou vhodnější podmínky. Odvazuju kite, odstrojuju se, přenáším postupně věci k našemu stanu, abych je tam rozložil a dal oschnout. Po půl hodince mi správce kempu přináší trapéz, který mi na pláţičce vypadnul. Nefalšovaně srdečně mu děkuju, protože bych na to přišel až ráno a kdybych trapéz nenašel, mohl bych se jít místo kiteboardingu klouzat.

Volám Irči, kde se právě s dětmi prochází, abych se jim vydal naproti správným směrem. Laguna nalevo se topí v červáncích zapadajícího slunce, všude příjemný klid. Kráčím tichou místní komunikací po které projíţdí občas cyklista, jinak patří celá mně. Napravo je usedlost s velkým továrním komínem. Z informačních cedulí před uzavřeným vstupem se dozvídám, že se tohle místo do konce války jmenovalo Hohenhaff, že tu byla cihelna a oblast byla docela vzkvétající. „ Na začátku roku 1945 vojáci Rudé armády vstoupili do Hohenhaffu. Zastřelili majitele panství Ernsta Schmidta a mnohokrát znásilnili jeho manželku Charlotte – v důsledku čehož měla zmatenou mysl. Vojáci Rudé armády celý majetek ukradli. Vyváţelo se technické vybavení, nábytek, hospodářská zvířata a zemědělské produkty." *Bezprostředně po válce sloužily zemědělské budovy a okolní pozemky včetně sadů, důstojníkům NKVD a UB (sovětská a polská tajná policie).*

„Nošení kamenů s mudrcem je lepší než pití vína s falešným člověkem."

Za setmění zalézáme do stanu, Irča s děckama si zapíná vstup do vnitřní části stanu moskytiérou, já v předsíňce stanu takový luxus nemám. Sotva trefím jednoho komára, vynoří se během chvilky další, jako by se spolu domluvili. Mám pocit, že tuhle noc oko nezamhouřím. V zavřeném spacáku je vedro k udušení v otevřeném zase musím odolávat náletům komárů.

9. den – neděle 11.8.2019 – marná snaha zvednou kite

Před osmou beru kite s dalším vybavením a přesouvám se do laguny. Dneska to musím zvednout a kiteboardingu se pořádně nabažit, protože celý tenhle záliv je jen pro mne, nebudu se tu muset nijak omezovat.

Vyháním z laguny hejno divokých kačen, které si tu do mého příchodu lebedí. Dnes ale fouká ještě trošku méně než včera. Nevzdávám to. Znovu a znovu měním místa, na břehu se mi dvakrát podaří kite i zvednout, ale vítr je tak slabý, že se mi vrchlík nedaří udržet nahoře, natož tak s ním popojít a dostat jej do tahu, abych mohl stát na prkně.
Šaškuju a máchám tu s sebou do 10:30, kdy je evidentní, že vítr se nezmění. Předpověď na windguruz.cz mne v tom utvrzuje. Balím to. Na zítřek je předpověď týkající se síly větru ještě horší. Vypadá to, že mi dnes ani zítra nebude souzeno kiteboardovat : -(
Irča je s dětmi na větší pláži ve vedlejší vesnici Suchacz. Je to tam cca 2,5m a tak se za nimi vydávám. Neopren, kite, šňůry, hradička i trapéz mezitím alespoň dobře uschnou a budu je pak moci sbalit.

Děcka si užívají v mělkém moři, kde je minimální riziko utopení. Já se dnes ve slané vodě naplácal dostatečně a tak za nimi do vody ani nelezu, uvelebuju se ve stínku s výhledem na ně. Irča je na tom podobně.

V poledne jdeme do místní restaurace poobědvat. Na zastřešené zahrádce tu mají sochu piráta v mírně nadživotní skutečnosti. První mne napadá, že to je vzpomínka na námořní bitvu, která se odehrála v roce 1463 na laguně nedaleko odsud, ale na druhý pohled se přikláním k tomu, že se spíše jedná o kapitána Hooka.
Každopádně pirát děcka zaujímá a většinu času před tím, než nám donesou objednané jídlo, tráví v jeho blízkosti. Místní jídlo (smažák jsme samozřejmě neobjednávali) dětem i nám chutná. Jsem nasycen na maximum.

Už cestou zpět se s Irčou domlouváme, že tu další noc spát nebudeme a jak si v kempu chvíli schrupne, vyrazíme domů, kde můžeme být pár hodin po půlnoci.

V kempu si děcka hrají na průlezkách, houpačkách a trávníku. Irča spí na karimatce ve stínku a já pomalu balím kite, neopren, spacáky, karimatky, stan, lodní pytle, ...

Po třetí hodině Irča startuje Alhambru a vydáváme se na cestu domů. Loni to byly docela zácpy, uchovávám si naději, že letos bude cesta od moře méně náročná, že to dáme za výrazně kratší dobu než loňských 12 hodin.

Před osmou se stavujeme na dálnici (kdesi na úrovni Lodže) do mekáče na večeři. Nik si tam vsune loket do dekorativní barevné mříže mezi naším stolem a výkladem a pak řve tak, že to musel s úlekem zaregistrovat každý z desítek přítomných zákazníků a personálu Mc Donald. Nemůže loket vytáhnout. A vypadá to, že to fakt není žádná sranda. Irča sedící přes Káju vedle Nika, duchapřítomně okamžitě přesedává k němu, uklidňuje jej a snaží se přes jeho řev loket z mezery vytáhnout. Zápasí s tím minutu či dvě, ale ve finále se jí to daří a Nikův řev přechází v srdceryvný pláč. Po pár minutách se jeho emoce z prožitého šoku mění v klasický pláč, který za Irčina konejšení slábne a slábne. S (ne) reakce personálu usuzuju, že se tahle dekorace Mc Donaldu povedla a my nebyli první, kteří takovýto problém s dítětem a jejich mříží řešili.

Po večeři Irča, milovník dlouhých automobilových tras, zase sviští k domovu. 21:45 projíždíme Čenstochovou, ve 23:30 kolem Ostravy. Po jedné hodině ranní jsme doma. Takže cesta nám včetně přestávek trvala 10 hodin. Irčo – dobrý!

Co nás to stálo?

Podle pokladních lístků, které mám v peněžence se zbyky polských grošů, jsem zjistil, že jsme:

- *50 zlotých zaplatili za zpoplatněné úseky dálnic – my jsme jeli z Bugu i k moři*
- *427,99 zlotých za nákupy v polských obchodech a jídla v McDonaldu na dálnici*
- *269,72 zlotých za PHM*
- *100 zlotých za kemp u moře (zaplaceny 2 noci pro nás 5 + auto a stan)*
- *733 Kč byl náš díl za ubytování v kempu v Krylówě + parkovné našeho auta po dobu plavby + odvoz z cíle zpět do Krylówa k autům*

Sečteno a přepočteno na české koruny to dělá 6.030,8 Kč + cca 3.000 Kč jsme platili kartou za další PHM. Na kolik vyšel Irču nákup jídla do lodních pytlů v Česku nevím, ale bez něj přišla tahle dovolená naši pětičlennou posádku na cca 1000 Kč/den.

emailová komunikace po návratu:

Na tu „bídu" jsme nakonec dali 97,1 km (start 388,7 – cíl 291,6). Veškeré obavy z pohraničníků, mizerných silnic při dojezdu, nerozdělávání ohňů apod. byli nakonec liché, v podstatě žádná komplikace, velké díky Pawlovi. Voda chybí ve většině Evropy, tedy i v Bugu. Bohužel u charakteru této řeky a jeho břehů to byla komplikace značná. A proto si jí do Ještěrovy excelovské tabulky umisťuji na samý chvost.

Nevím, jestli stárnem, bylo moc komárů či chyběli Pípovci (a nebo „něco"...), ale toho potlachování u ohně žel moc nebylo. Takže příští rok víc kořalky (na udržování dobré nálady na lodích) a méně vína, které není kdy vypít ...

Ještě jednou díky, že i jako důchodce mohu s vámi mladoochy za zážitky :-).

Roman

Ahóój,

já jako původní nejhlasitější pochybovač konstatuji, že se mi Bug docela líbil. Respektive krásnou přírodu jsem nikdy nezpochybňovala:-) Na „divnost“ nepoužívání pravého břehu se dalo zvyknout (jak předem poznamenal Ještěr, letní lužní les vpodstatě nebyl přístupný), rybářů na nezdravení bylo jen pár, ohně nakonec v pohodě a voda ani ke koupání nelákala... Za mě, být o 1-2 metry vyšší stav, tak si to klidně za pár let zopakuji. Aha, ty miliony hmyzu tam budou i tak...to ještě zvážím...:-)

Vypadá to, že i další roky jako ty poslední dva budeme zuřivě sledovat vodoteče a rozhodovat se cca 3 dny předem podle aktuální hladiny... Množství vody bude asi jediné kritérium, protože nic dalšího už pro nás není problém:-) (no snad ještě neprořezané polomy na Drawě...?).

Díky za opět bezchybnou partu!

Š.

Ahoj

Jen technická poznámka – když jsme vyplovali z Krylova měl Bug průtok asi 12 m3, do středy poledne voda opadla o -50 cm a průtok šel na 8 m3. V pátek večer už byl zase na původním stavu. Takže jsme si skutečně vyžrali dost nízký stav. Bylo to hodně vidět poslední den v pátek, kdy čára poklesu za předchozí noc byla kolem -15 cm – přestože před tím pršelo.

Dávám na zvážení, zda je reálné naplánovat příští vodu dříve – neznám další navazující akce ostatních, nám je to celkem jedno, když to bude určené dopředu.

Mým favoritem do budoucna je řeka Wieprz – Romane je na seznamu od Poláků?

Termín afterparty jsem si zapsal, ale ještě se uvidí.

Ruce a lokty mám unavené tak, že mám problém zvednou cokoliv těžšího.

Ahoj

Ještěr

„Pesimista je člověk, který postaven před dvě zla, vybere si obě." - Elbert Hubbard -

„Mnohému jsem se naučil u svých učitelů, ještě více u svých druhů, ale nejvíce u svých žáků."